

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HAREKET VE ANTRENMAN ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
BEDEN EĞİTİMİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE
ENGELLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

Uğur YILMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2018-ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HAREKET VE ANTRENMAN ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
BEDEN EĞİTİMİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE
ENGELLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

Uğur YILMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr.Öğr.Üyesi Filiz YAYLACI

“Kaynakça gösterilerek tezinden yararlanılabilir”

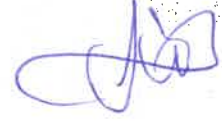
2018-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu alışma jürimiz tarafından Hareket ve Antrenman Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Programında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 29/06/2018

İmza

Tez Danışmanı : Dr.Öğr.Ü. Filiz YAYLACI
Akdeniz Üniversitesi

Üye : Dr.Öğr.Ü. Tahir KILIÇ
Akdeniz Üniversitesi

Üye :Doç.Dr. Emrah ATAY
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Narin DERİN

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Uğur YILMAZ

Tez Danışmanı

Dr.Öğr.Üyesi Filiz YAYLACI

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının gerçekleőmesindeki katkılarından dolayı aşağıda adı geçen kişilere içtenlikle teşekkür ederim.

Sayın Dr.Öğr.Üyesi Filiz YAYLACI bu çalışmanın planlanması, yürütülmesi ve tüm aőamalarında danışmanlık yapmış, bilimsel katkı ve desteğini hiç esirgememiőtir. Tez çalışmam boyunca titiz, sabırlı ve yol gösterici danışmanlığı için,

Tez çalışmam boyunca bana yol gösteren tüm hocalarıma, tezin hazırlanmasında yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma ve kardeőim Jülide Yılmaz'a bu çalışmanın her aşamasında yanımda olup destek verdikleri için teşekkür ederim.

Ayrıca Sağlık Bilimleri Enstitüsü çalıőanlarına özverili destekleri için teőekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarını belirlemeye çalışmaktır.

Yöntem: Araştırmaya Antalya ilinde ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmeni (365 kişi) ve sınıf öğretmeni (521 kişi) olan toplam 886 kişi katılmıştır. Araştırmada Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) geliştirilen “The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education” ölçek kullanılmıştır. Ölçek dört boyuttan (finansal- lojistik, öğretmen, kurumsal, beden eğitimi standartları) oluşmaktadır. Ölçek, her maddenin aritmetik ortalaması hesaplanarak puanlanmaktadır. Ölçek madde ve toplam puan ortalamasının yüksek olması, bireyin engel/bariyer algı düzeyinin olumsuz anlamda yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin saha uygulamasında Cronbach Alfa değeri toplamda 0.864; alt boyutlarda Finansal lojistik 0.806, Öğretmen kaynaklı 0.739, Kurumsal 0.727, Beden eğitimi standartları faktörü 0.688 olarak saptanmıştır. İstatistiksel analizlerde, Student’s- T test, Mann-Whitney U test, One-Way Anova Test, Kruskal Wallis test ve Bonferroni düzeltmeli Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. İstatistiksel değerlendirmelerde, anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Öğretmenlerin Finansal-lojistik, Kurumsal boyut ve ölçek toplam puanları mezun olduğu bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Beden Eğitimi öğretmenlerinin, Finansal-lojistik ve kurumsal boyut ile ölçek toplam puandan elde edilen beden eğitimi ve fiziksel aktiviteye ilişkin bariyer algı düzeyleri, Sınıf öğretmenlerinin bariyer algı düzeyinden daha yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Finansal-lojistik boyutta; tesis, malzeme ve ekipman, mali kaynak yetersizliği ile derse gereken önemin verilmemesi, Beden eğitimi ve fiziksel aktivitenin yapılmasında, öğretmenler tarafından ortak bariyer olarak algılanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: beden eğitimi, fiziksel aktivite, öğretmen, engel, bariyer.

ABSTRACT

Objective: The purpose of this research is to determine the perception of physical education and Classroom teachers about physical education and physical activity barriers.

Method: The sample group consists of 365 Physical Education teachers and 521 Classroom teachers people that work in Antalya in primary and secondary schools with a total number of 886 persons. In this research the scale of “The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education” is used which is developed by Kinnunen and Lewis (2013). The scale consists of four dimensions. (Financial-Logistic, Teacher, Institute, physical education standarts) The scale is graded by calculating the arithmetic mean. If scale material and arithmetic mean is high, that means the handicap/barrier perception level of the individual is high in a negative sense. In the field application of the scale Cronbach Alfa value is determined as 0.864 as a total; in the subdimensions, Financial logistic 0.806, Teacher-based 0.739, institutional 0.727 and Physical education standarts factor is determined as 0.688. In the statistical analyses, Student’s- T test, Mann-Whitney U test, One-Way Anova Test, Kruskal Wallis test and Bonferroni-corrected Mann-Whitney U Test are used. In the statistical evaluations, significance value is taken as $p < 0.05$.

Results: The teachers’ financial-logistic, Institutional dimension and scale total points statistically show significance difference according to their graduation courses ($p < 0,05$). The barrier perception level of the Physical Education teachers, which is obtained from the financial-logistic and institutional dimension and scale total point, is found to be higher than the barrier perception level of Class teachers.

Conclusion: In financial-logistic dimension; insufficiency of facilities, materials and equipments and lack of financial fund, not giving importance to the lesson, is perceived as the common barrier for physical education and physical activities.

Key words: Physical education, physical activity, teacher, barrier.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiv
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Eğitim	3
2.1.1. Kaliteli eğitim	5
2.1.2. Kaliteli eğitim bariyerleri	7
2.2. Öğretim	8
2.3. Öğrenme	9
2.4. Oyun	10
2.5. Beden eğitimi	11
2.5.1. Daha güçlü bedenler ve zihinler için beden eğitimi ve spor	14
2.5.2. Kaliteli beden eğitimi	18
2.5.3. Beden eğitimi kalite çerçevesi	18
2.5.4. Yüksek kalitede bir beden eğitimi programının özellikleri	19
2.6. Kaliteli beden eğitimi bariyerleri	21
2.7. Okullarda beden eğitimi dersi uygulamalarında karşılaşılan engeller	22
	iii

2.7.1. Beden eğitimi ve spor için mali kaynak yetersizliği	23
2.7.2. Spor tesislerinin yetersizliği	24
2.7.3. Spor malzemeleri ve ekipmanlarının yetersizliği	24
2.7.4. Beden eğitimi dersi tesisleri, ders araç ve gereçleri	24
2.7.5. Veliler ile ilgili karşılaşılan sorunlar	25
2.7.6. Vakit yetersizliği	26
2.7.7. Okul yönetimi desteğinin eksikliği	28
2.7.8. Kalabalık sınıf mevcutları	29
2.7.9. Öğrenciden kaynaklı engeller	29
2.7.10. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı	32
2.7.11. Nitelikli beden eğitimi öğretmenleri	34
2.7.15. Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı	39
2.8. Spor	43
2.9. Fiziksel aktivite	44
2.9.1. Herkes için fiziksel aktivite	45
2.9.2. Fiziksel aktivitenin faydaları	45
2.9.3. Fiziksel hareketsizliğin etkileri	46
2.9.4. Okullarda beden eğitimi fiziksel aktivite ve sağlık ilişkisi	49
2.9.5. Aktif okul günleri	52
2.9.6. Fiziksel aktivite ve akademik performans	53
2.10. Fiziksel aktivite bariyerleri	55

2.10.1. Fiziksel aktivite engellerini aşmak için öneriler	56
2.10.2. Çocuklarda hareketi arttırma yöntemleri	58
2.11. İlgili araştırmalar	60
2.11.1. Yurt içi araştırmalar	60
2.11.2. Yurt dışı araştırmalar	64
2.12. Problem cümlesi	69
3. GEREÇ ve YÖNTEM	70
3.1. Araştırmanın tipi ve yeri	70
3.2. Araştırmanın evreni	70
3.3. Araştırma örnekleme	71
3.3.1. Araştırmanın örnekleme yöntemi	71
3.3.2. Ölçeğin pilot çalışması için örnekleme	71
3.3.3. Ölçeğin saha çalışması için örnekleme	73
3.4. Değişkenler	74
3.5. Araştırma etiği	74
3.6. Veri toplama aracı	74
3.6. Verilerin analizi ve değerlendirilmesi	84
4. BULGULAR	86
4.1. Ölçeğin çevirisi	86
4.1.1. Ölçeğin dil eşdeğerlik çalışması bulguları	88
4.2. Ölçeğin pilot çalışması	92

4.2.1. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği	92
4.2.2. Veri analizi	92
4.3. Pilot çalışmada ölçeğin güvenirlik ve geçerliği	96
4.3.1. Açımlayıcı faktör analizi	97
4.3.2. Ölçeğin güvenirlik çalışması	100
4.3.3. Cronbach alfa katsayısı (alfa yöntemi)	101
4.3.4. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları	104
4.3.5. Pilot çalışmada demografik özelliklere göre KBEB ölçek puanlarının değerlendirilmesi	108
4.4. Saha çalışmasına katılan öğretmenlerin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesinden elde edilen bulgular	124
4.5. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği	126
4.6. Veri analizi	126
4.6.1. Saha çalışmasında kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin güvenirliğine ilişkin bulgular	129
4.6.2. Saha araştırmasında öğretmenlerin bariyer algıları ve demografik özelliklere göre değerlendirilmesi	134
4.6.3. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi/fiziksel aktiviteye ilişkin birincil - ikincil bariyer algılarının, demografik özelliklere göre değerlendirilmesi (gruplandırılmış verilerde)	153
5. TARTIŞMA	163
5.1. KBEB ölçeği'nin çevirisine ilişkin tartışma	163
5.2. KBEB ölçeği'nin güvenirlik ve geçerliğine ilişkin tartışma	163

5.3. Beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin öğretmen algılarını tartışma 164

6. SONUÇ ve ÖNERİLER 175

KAYNAKLAR 177

EKLER 191

Ek -1 Etik kurulu onayı

Ek -2 Ölçeği geliştiren araştırmacılardan alınan izin belgesi

Ek -3 Antalya il milli eğitim müdürlüğünden yazılı izin belgesi

EK- 4 Aydınlatılmış onam formu

Ek -5 Anket

Ek -6 Kikare (Chi-Square) değerleri tablosu

ÖZGEÇMİŞ

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Yirmi dakikalık yürüyüş sonrasında beyinde meydana gelen değişiklik	16
Şekil 2.2. Fitness-akademik başarı arasındaki ilişki	17
Şekil 2.3. İlköğretim ve tam zamanlı zorunlu genel ortaöğretimde toplam öğretim süresine olan oranıyla zorunlu ders olarak beden eğitime ayrılan asgari süre (2011/12).	27
Şekil 4.1. Bariyer faktör çizgi grafiği	98
Şekil 4.2. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine ilişkin doğrulayıcı faktör analizi grafiği	105
Şekil 4.3. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanları dağılımı	132

TABLolar DİZİNİ

Tablo 2.1. Antalya Beden eğitimi branşında alan değişikliği kontenjanları (2012 yılı)	39
Tablo 3.1. Pilot uygulama verilerine ait bilgiler	72
Tablo 3.2. Saha uygulama verilerine ait bilgiler	73
Tablo 3.3. Beden eğitimi bariyerlerinin gruplandırılması	81
Tablo 3.4. Gruplandırılmış verilerde bariyerler (birincil ve ikincil)	82
Tablo 3.5. Cinsiyete göre beden eğitimi bariyerlerini algılama düzeyi	83
Tablo 4.1. Ölçeğin türkçe dil anlatım ve anlaşılabilirliğine ait t-testi ve korelasyon katsayı sonuçları	88
Tablo 4.2. Ölçek maddelerinin ingilizce-türkçe çevirilerinin uyum dereceleri	89
Tablo 4.3. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması	90
Tablo 4.4. Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi sonuçları (wilcoxon t testi)	91
Tablo 4.5. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine verilen yanıtların dağılımı	93
Tablo 4.6. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçek madde ortalamaların dağılımı	95
Tablo 4.7. KMO ve Bartlett küresellik testi sonuçları	97
Tablo 4.8. Faktör Analizi matrisi	99
Tablo 4.9. Faktör analizine göre ölçeğin boyutları ve ifadelerin gösterim tablosu	100
Tablo 4.10. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin güvenilirlik değeri	101

Tablo 4.11. Faktörü oluşturan maddelerin güvenilirliğe etkileri	102
Tablo 4.12. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği ve alt boyut puanları dağılımı	103
Tablo 4.13. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği sorularına ilişkin standartlaştırılmış yükler	104
Tablo 4.14. Doğrulayıcı faktör analizine ait uyum ölçüleri	106
Tablo 4.15. Pilot çalışmada kbeb ölçeği'nin alt ölçek ve ölçek toplam puanları arasındaki korelasyon değerleri.	107
Tablo 4.16. Pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	108
Tablo 4.17. Pilot çalışmada yaşa göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	109
Tablo 4.18. Pilot çalışmada mezun olduğu bölüme göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	111
Tablo 4.19. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	112
Tablo 4.20. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	114
Tablo 4.21. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı	115
Tablo 4.22. Pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi	116
Tablo 4.23. Pilot çalışmada yaşlara göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (one-way anova test) değerlendirilmesi	117

Tablo 4.24. Pilot çalışmada mezun olduğu bölümlere göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi	119
Tablo 4.25. Pilot çalışmada okul konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (one-way anova test) değerlendirilmesi	121
Tablo 4.26. Pilot çalışmada çalışılan kuruma göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi	122
Tablo 4.27. Pilot çalışmada eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (oneway anova test) değerlendirilmesi	123
Tablo 4.28. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıların dağılımı	127
Tablo 4.29. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	128
Tablo 4.30. Saha araştırmasında faktörü oluşturan maddelerin güvenilirliğe etkileri	130
Tablo 4.31. Saha araştırmasının kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği alt boyutlarına göre puan dağılımı	131
Tablo 4.32. Saha araştırmasında kbeb ölçeği'nin alt ölçek ve ölçek toplam puanları arasındaki korelasyon değerleri	133
Tablo 4.33. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	134
Tablo 4.34. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	135
Tablo 4.35. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	136

Tablo 4.36. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	138
Tablo 4.37. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	140
Tablo 4.38. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	141
Tablo 4.39. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin branş ve alan değişikliğine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	142
Tablo 4.40. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	144
Tablo 4.41. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	145
Tablo 4.42. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	147
Tablo 4.43. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	148
Tablo 4.44. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri	150
Tablo 4.45. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması	151

Tablo 4.46. Pilot ve saha çalışmasında gruplandırılmış verilerde bariyerlerin (birincil/ikincil ve boyutlar) dağılımı	154
Tablo 4.47. BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde bariyer (birincil/ikincil ve boyutlara göre) algılarının dağılımı	156
Tablo 4.48. BEÖ -SÖ –AD gruplandırılmış verilerde bariyerlerin (birincil/ikincil ve boyutlara göre) dağılımı	158

SİMGELER VE KISALTMALAR

AD	: Alan Değişikliği ile Beden Eğitimi Öğretmeni olan
Akt.	: Aktaran
BE	: Beden eğitimi ve spor dersi
BEÖ	: Beden Eğitimi Öğretmeni
EACEA	: Avrupa Komisyonu, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü
EFA	: Herkes için Eğitim
FA	: Fiziksel aktivite
FEK	: Fiziksel etkinlik kartları
KBEB	: Kaliteli Beden Eğitimi Bariyer Ölçeği
ss	: Standart Sapma
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
med	: medyan
min	: Minimum
max	: Maksimum
NASPE	: Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği
NCSS	: Number Cruncher Statistical System
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
p	: Anlamlılık Düzeyi
r	: Korelasyon
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
SÖ	: Sınıf Öğretmeni
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
ve ark.	: ve arkadaşları
x	: Aritmetik Ortalama
x²	: Kay-kare/ki kare

1. GİRİŞ

Eğitim, en genel tanımıyla insanları belli amaçlarına göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Bu farklılaşma eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. İstendik bilgi beceri ve tutumların kazanılıp sürdürülebilirliğinin sağlanmasında, okullarda sunulan kaliteli eğitim oldukça önemlidir. Okullarda ocukların sağlığına doğrudan etki eden beden eğitimi dersleri, Dünya Sağlık rgtnn, günlük en az 60 dakikalık fiziksel aktivite tavsiyesini yerine getirebilecekleri tek ders konumundadır (Fidan, 2012).

Beden eğitimi dersleri; kişilere fiziksel uygunluklarını test etme, çeşitli etkinliklerde bulunma ve boş zamanlarında istedikleri etkinlikleri gerçekleştirme ortamı sunar. Beden eğitimi genç bireylerin kişisel ve fiziksel farkındalıklarını geliştirir. Aynı zamanda kendi fiziksel becerilerine olan inançlarını geliştirerek, bedensel iyilik hissiyle özsaygı ve özgüvenlerini artırmalarına fayda sağlar. Beden eğitimi; katılımcıların iradelerini, sorumluluk duygusunu, sabır ve cesaretlerini geliştirir. Bunun yanında fiziksel yetkinlikleri açısından gerçekçi olmalarını sağlayarak hem kendilerini kabul etmelerini hem de diğerlerinin farklılıklarını hoş görmelerini sağlar. Beden eğitimi ve spor, bireyleri fiziksel olarak aktif tutar ve yaşam boyu düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırır (EACEA, 2013).

Fiziksel aktivite, iskelet kası tarafından üretilen ve enerji harcamasını gerektiren herhangi bir bedensel hareket olarak tanımlanır. Fiziksel hareketsizlik, küresel olarak önemli bir risk faktörü konumundadır. Bu durum DSÖ'ye göre dünya genelinde yaklaşık olarak yılda 3.2 milyon kişinin ölümüne neden olmaktadır (http://www.who.int/topics/physical_activity/en/ Erişim tarihi: 2 Ocak 2018).

Çocukları ve gençleri topluma faydalı birer vatandaş olarak yetiştirmek için, onların zihinsel ve ruhsal yanlarının geliştirilmesi kadar, fiziksel özelliklerinin de geliştirilmesi ağdaş eğitimin bir parçasıdır. Okullarda toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirilen öğrencilerin, fiziksel eğitimleri ise beden eğitimi öğretmenleri tarafından sağlanır (zkaya, 2009).

Sağlıklı ve kaliteli bir yaşam sürdürülmesi açısından bu denli önemli görülen fiziksel aktivite ve beden eğitimi derslerinin kaliteli bir biçimde uygulanmasında birçok bariyerle karşılaşmaktadır. Beden eğitimi ve spor dersi veya oyun ve fiziki etkinlikler dersi diğer branşlarla ortak sorunlara sahip olmasının yanında, disiplinlerarası bir bilim olması gereği insan ve madde kaynaklı birçok karmaşık sorunları da içermektedir.

Okulların fiziki yapısı, kurulduğu yerleşim merkezindeki konumu, ders saatlerinin yetersiz olması, spor tesisi ve spor malzemelerinin eksikliği, mali kaynak yetersizliği, öğretmen yetersizliği, yönetici, öğretmen ve öğrenci tutumları gibi bir takım etkenlere bağlı eksiklikler veya olumsuzluklara bağlı engeller kaliteli beden eğitimi dersinin işlenmesini zorlaştırmaktadır. Sorunların devam ediyor olması nedeniyle beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesi bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada Nisan-Aralık 2015 tarihleri arasında Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görev yapan pilot (Beden Eğitimi Öğretmeni 218 ve Sınıf Öğretmeni 300 kişi) ve saha çalışması (Beden Eğitimi Öğretmeni 147 ve Sınıf Öğretmeni 221) olmak üzere toplam 886 öğretmene ulaşılmıştır. Katılımcıları çalışmaya dahil edebilmek için bireysel yazılı onam alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan bireylerin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarını değerlendirmek için Türkçeye uyarlaması yapılmış bir ölçek uygulanmıştır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarını belirlemeye çalışmaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim

Günümüz eğitim sistemi; bireyin duygusal, zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişimini tamamlayıcı bir misyon üstlenmiştir. Eğitim, aynı zamanda toplum açısından büyük önem arz eden değerlerin, ahlâki standartların, bilgi ve becerilerin genç kuşaklara taşınması ile ilişkilidir. Bu anlamda eğitim, bireyi istendik nitelikte kültürlenme sürecidir (Senemoğlu, 2012).

21. yüzyılda kurgulanacak eğitim sisteminin ve öğretimin kalıcı olması hedefleniyor ve isteniyorsa, bunun için bireylerin içinde buldukları sistemlerin ve ortamların iyi bir şekilde düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle eğitim büyümeye ayak uydurmak zorundadır. Eğitim sürecine giren birey daha aktif rol almak zorundadır. Bu aktiflik ise düşünen ve düşündüğünü gelecek kuşaklara aktarabilen bireylerle sağlanabilir (Arslan, 2015).

Yaşam kalitesinin yükseltilmesi açısından, bireylere erken yaşta sunulan kaliteli eğitimin öğrencileri hayata karşı donanımlı olarak yetiştirilmesinde oldukça önemlidir. Teknolojinin hızla geliştiği bu günlerde insanoğlu bu gelişmeler karşısında bazı durumlara uyum sağlama konusunda maalesef teknolojik gelişmelere yenik düşmüştür. Bireylerin teknolojiye olan düşkünlüğünün bağımlılık derecesine gelmesi, sanal oyunlara ulaşmanın çok kolay ve zahmetsiz olması bireyleri ve çocukları fiziksel olarak hareketsiz yapmaktadır. Yine hazır gıda tüketimi, aşırı kilo alma hem orta ve ileri yaşlarda hem de çocukluk yaşlarında kronik hastalığa sebep olmaktadır. Bu noktada eğitimin işlevi, gelişen teknolojiye fiziksel olarak uyum sağlayabilecek donanımlı gençler yetiştirmektir. Donanımlı gençlerin yetiştirilmesinde okullar önemli rol üstlenmektedir. Okullarda verilen kaliteli beden eğitimi ve spor dersleri ile fiziksel etkinlik dersleri bireylerin yaşamlarının şekillendirilmesinde hayati öneme sahiptir.

Eğitim, kişinin genetik mirasının geliştirilip istendik özelliklerle yoğurulmuş bir kimliğe ulaşması için kullanılacak en önemli araçtır. İnsan davranışlarını yeniden yapılandırma bağlamında bilinçli çalışma insan özelliklerinin doğru bir biçimde belirlenmesiyle mümkün olabilir. Bunun için; insanın insanlık, insanın toplum, insanın okul ve insanın aile bağlamında durumunu anlamaya çalışmak önemli hale

gelmektedir. Zira insan, belirtilen sosyolojik yapılarla doğrudan ya da dolaylı olarak etkileşim halindedir. Pestalozzi'ye göre "Eğitim, sadece insanın gelişmesine yardım etmek faaliyeti olarak düşünülmemelidir." Bununla birlikte insanın hayatını yaşamak ve bunu yönlendirmek ve yönetmek sanattır. Yaşamayı öğretmek bütün eğitim sistemlerinin başta gelen görevidir. Son dönem çağdaş eğitimcilerden "Experimental" okulun kurucusu Dewey ise, eğitimle bir toplum yaratmanın mümkün olabileceğini öne sürerek eğitimi şöyle tanımlıyor: "Eğitim hayata hazırlık değil, fakat hayatın kendisidir. Eğitim gelişmedir. Eğitim yaşantıların sürekli olarak yeniden oluşumudur. Eğitim sosyal bir süreçtir." Natrop'a göre "Eğitimi ifade eden toplumsal yönüdür. Bireysel yönü ise çok saf ve basit bir kapsamdadır. Aslında bireyin eğitimi diye bir şey yoktur. Esas olan toplumun eğitilmesidir." Görüldüğü gibi bu tanımlamalarda toplumsal düşüncenin ağırlığı söz konusudur. Yani eğitimin çok güçlü bir toplumsal karaktere sahip olduğu görülmektedir. Çağdaş ulusların gelişmişlik seviyeleri bilgi ve teknolojideki gelişmelere uyum sağlayabilen, bilim ve teknoloji üretme düzeyi yüksek üretken ve yaratıcı bireyler ile mümkün olmaktadır. Toplumun ve çağın ihtiyaçlarına cevap verebilmek için eğitim sisteminin de sürekli olarak yenilenip ihtiyaçlara göre güncellenmesi gerekmektedir (Çelen ve ark, 2011; Aybek, 2007; Karaca, 2007; Aslan ve ark, 2012).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile nasıl bireyler yetiştirileceği açıkça ifade etmiştir. Türk Milli Eğitimi Temel Kanunu'na göre eğitim ve öğretimin genel amaçlarından birisi de: "Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir". Yukarıda belirtilen milli eğitimin genel amaçlarının gerçekleşebilmesi için kaliteli eğitimin sahada uygulamaya konması, istendik davranışlara ulaşma konusunda süreci son derece hızlandıracaktır (Pehlivan ve ark., 2011).

Eğitimden beklenen ise bireylerin, gizil güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkartarak en üst düzeyde geliştirilmesine yardım etmektir. "Bireyleri, fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek çağdaş eğitimin temel ilkelerindedir. Çağdaş anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi

bireyin, zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile olasıdır. Beden eğitimi, genel eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır” (Yamaner, 2001).

2.1.1. Kaliteli eğitim

UNESCO (1990) tarafından hazırlanan Herkes için Eğitim Bildirgesinde dünyanın ihtiyaçlarına cevap verebilen çocuklar, gençler ve yetişkinler için eğitim sağlamanın zorunluluğu üzerinde durulmuştur. Bu gereksinim, temeli ölçütlerle ifade edilen kalite kavramının yolunu açmıştır. Kalite, eğitimdeki sorunlara dikkat etmek ve eğitim sistemlerinin ne için olduğunu yeniden tanımlamayı gerektirir. Öğrenme ve öğretmenin teşvik ettiği beceri, bilgi, değerler ve tutum bireylerin, ülkelerin, küresel nüfusun ve iş dünyasının ihtiyaç ve beklentilerini bugünden karşılayıp cevaplamalıdır. Sadece okuma ve matematik gibi temel becerileri öğretmekle kalmayıp, eleştirel düşünmeyi teşvik etmeli yerel, ulusal ve küresel dinamikleri adaptasyonu sağlayan ve değiştiren yaşam boyu öğrenme arzusunu ve kapasitesini teşvik etmelidir (EFA, 2013)

Kalite, kavramın karmaşıklığına ve çok yönlü doğasına tanıklık ederek, eğitim kalitesinde birçok tanım bulunmaktadır. Verimlilik, etkinlik ve kalite terimleri genellikle eşanlamlı olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte, nitelikli eğitimin temel boyutları üzerinde önemli bir uzlaşma mevcuttur. Unesco kaliteli eğitim bileşenlerini şu şekilde listelemiştir:

- Toplum ve aileler tarafından desteklenen sağlıklı, iyi beslenen ve aktif olarak öğrenmeye hazır öğrenciler,
- Sağlıklı, güvenli, koruyucu ve toplumsal cinsiyete duyarlı ortamlar, yeterli kaynak ve tesisler,
- Eğitilmiş öğretmenlerin, öğrenen merkezli öğretim yaklaşımlarını kullandıkları, süreçleri iyi yönetilen sınıflar ve okullar, öğrenmeyi kolaylaştırmak için ustaca değerlendirme ve eşitsizliklerin azaltılması,
- Bilgi, beceri ve ulusal eğitim hedefleri için topluma karşı olumlu tutum ve olumlu katılım.

Bu tanım, eğitimin karmaşık bir sistem olarak anlaşılmasına neden olur. Bu boyutlar her zaman birbirleri ile bağlantılıdır (UNICEF, 2000).

Kaliteli eğitim, geniş bir bilgi, beceri ve değer sisteminin kazanılmasının yanı sıra eleştirel düşünme, yaratıcılık, dayanışma, diyalog ve problem çözmeyi destekleyerek okur-yazarlık ve aritmetik alanın ötesine geçer. Aynı zamanda kaliteli eğitim insan hakları eğitimi, sürdürülebilir kalkınma eğitimi ve küresel vatandaşlık eğitimi kapsayan, güvenli ve kapsayıcı öğrenme ortamları, motive edilmiş ve değer verilen öğretmenler, yüksek kaliteli materyallerin yanı sıra ilgili ve kapsamlı müfredat gerektiren ve kapsayıcı öğrenme deneyimlerinden kaynaklanmaktadır. Kaliteli eğitim, demokrasiyi güçlendirir ve barışı geliştirir. Kaliteli eğitimde öğrenme süreci, öğrenci merkezli bir yaklaşıma dayalı olmalıdır (UNESCO, 2015).

Bir eğitim sisteminin kalitesi, öğretmenlerin kalitesi ile orantılıdır. Örneğin, “Polonya’da az kalitede bir öğretmenin olduğu okula giden bir öğrencinin, yüksek kalitede öğretmene sahip bir okula giden öğrenci ile kıyaslandığında, matematikte %25 daha az ve fen bilimlerinde %34 daha az başarı gösterdiği görülmüştür”. Türkiye’de etki, matematikte %28, fen bilimlerinde ise %30’dur. Türkiye’deki okulların %42’sinin düşük kalitede öğretmene sahip olduğu tanımlandığından, etkiler öğrencilerin büyük bir oranı tarafından hissedilmektedir (EFA, 2013).

Öğretmenler, öğrenmeyi geliştirmenin anahtarıdır. Öğrencilerin öğrenmelerinin kalitesi üzerinde güçlü bir etkisi vardır. Bununla birlikte birçok ülkede, özellikle gelişmekte olan ülkelerde nitelikli öğretmen yetersizliği ile karşı karşıya kalınırken, öğretmenlere de kötü hizmet verilmektedir. “Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 10 ülke (Bulgaristan, Danimarka, Mısır, Yunanistan, Hong Kong (Çin), Hollanda, Makedonya, Birleşik Krallıklar, ABD) öğretmen eğitim politikalarında etkili olmaya büyük önem vermektedir. Bu ülkelerdeki öğretmenlerin ortalama %23’ü bu etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Planlama aşamasında öğretmenlere danışılması konusunda başarısızlığın yaşandığı bildirilmektedir”. Örneğin 2004’te yeni bir müfredatla tanışan Türkiye’deki öğretmenlerin yalnızca uygulama aşamasında görev aldığı belirtilmektedir (EFA, 2013).

Kaliteli öğrenme, sadece insanların temel ihtiyaçlarını karşılamak için değil, aynı zamanda küresel barış ve sürdürülebilir kalkınma koşullarının geliştirilmesinde de gereklidir. Tüm gençler, toplumlarını zenginleştirmek ve katkıda bulunmak için aktif, işbirlikçi ve kendi kendine yönlendiren yollarla öğrenmek zorundadırlar. Temel

bilgilerle birlikte, tutum, değer ve beceriler konusunda da yeteri kadar bilgi edinmeleri gerekir. Öğretmenler, meslektaşları ve içinde buldukları toplum, müfredatlar ve öğrenim kaynakları, insan haklarını küresel olarak tanımak ve saygı göstermek aynı zamanda küresel refahı değerlendirecek hazırlıklara yardımcı olmalı ve onlara 21. yüzyılın istihdam olanakları için gerekli becerileri ve yetkinliklerle donatmalıdır. Bunu başarmak için, öğrencilerin öğrendiklerini ölçmek yeterli değildir. Öğrencinin öğrenmesini temel alan sınıf deneyimlerini hedeflemek, hayat boyu refah ve toplumsal uyum için gerekli olan becerileri vurgulamak şarttır. Kaliteli eğitimin bireylere aktarılabilmesi için uygun şartların sağlanması ve kaliteli eğitim önündeki bariyerlerin kaldırılması ulusal ve küresel refahın sağlanması açısından oldukça önemlidir (EFA, 2013).

2.1.2. Kaliteli eğitim bariyerleri

Kaliteli bir eğitim, geçmişten çıkarımlarda bulunarak, günümüzle alakalı ve geleceğe yönelik yapılandırmacı bir görüşe sahiptir. Kalite eğitimi, bilgi edinme ve her bilginin, bağımsız olarak ve başkalarıyla bağlantılı olarak işlev gören eşsiz bireyler tarafından ustaca uygulanmasıyla ilgilidir. Kaliteli bir eğitim, kültürün ve dillerin dinamik doğasını, bireyin daha geniş bağlamla ilişkili değeri ve bugünkü eşitliği teşvik eden ve sürdürülebilir bir geleceği besleyen bir biçimde yaşamının önemini yansıtır. Dünya üzerinde öğrencilerin kaliteli eğitime erişme konusunda karşılaştıkları bariyerler aşağıda listelenmiştir. Bunlar:

a. Yoksulluk: Yoksulluğun, kaliteli bir ilköğretim programına erişmek ve tamamlamak için bir engel oluşturması üç şekildedir: eğitim giderleri, çocuk işgücü ve ekonomik göç.

b. Zorlu coğrafyalar: Çoğu ülkenin zorlu coğrafi alanları vardır. Bazı ülkelerde bu alanlar diğerlerinden daha çoktur. Ekonomik olarak gelişmiş bir ülke, coğrafi zorluklara uyum sağlayabilir veya üstesinden gelebilir.

c. Çatışmalı durumlar, güvensizlik ve istikrarsızlık: Çatışmadan etkilenen durumlar, güvensizlik ve istikrarsızlık, kaliteli ilköğretim eğitimi almış çocuklara yönelik en büyük engellerin başında geliyor.

d. Mülteciler: Çocuk mültecilerin sığındıkları ülkenin okul sistemine erişimleri yoktur. Mülteci nüfusu olan bazı ülkeler, mülteci çocukların eğitimi için hükümler hazırlamaktadır.

e. Cinsiyet: Toplumsal cinsiyet, belirli bir zaman ve mekândaki belirli bir toplumun erkek ve kadınlar ile erkek ve kız çocukları ve aralarındaki ilişkiler için uygun gördüğü sosyal olarak oluşturulan roller, davranış, etkinlikler ve nitelikleri ifade eder.

f. Altyapı: Dünyanın yoksul ülkeleri, 2015 yılına kadar, çoğunlukla kırsal ve marjinal bölgelerde, okula gidemeyen öğrencileri barındırabilmek için yaklaşık dört milyon yeni dersliğe ihtiyaç duymaktadır. Daha fazla sınıf, aşırı kalabalığı hafifletecek, okula ulaşabilmek için katedilen mesafeyi azaltacaktır.

g. Kaynaklar: Kaliteli resmi ve yaygın ilköğretim programlarının sağlanması için üç çeşit kaynak gerekmektedir: insan kaynakları, materyal kaynakları ve mali kaynaklar.

h. Kalite Anlayışı: Geleneksel bir kalite tanımı, okuryazarlık, matematik ve yaşam becerilerini içerir ve doğrudan öğretmenler, içerik, yöntemler, müfredat, sınav sistemleri, politika, planlama ve yönetim gibi kritik bileşenlerle bağlantılıdır (<http://educateachild.org/explore/barriers-to-education> ,Erişim tarihi: 9 Aralık 2017).

Kaliteli eğitime erişim için yukarıda belirtilen bariyerler, dünyanın farklı coğrafyalarında benzer şekilde görülmektedir. Bu bariyerlerin ortadan kaldırılması konusunda, ülkelerin birbirleriyle yapacağı işbirliği eğitim öğretim ve insan sermayesine yapılacak yatırım olacaktır. Yapılacak olan bu yatırımlarla birlikte eğitimde kalite artacak, eğitimdeki bu kalite artışı ise; nitelikli iş gücünü arttıracak, nitelikli işgücü de beraberinde ekonomik kalkınmayı da getireceği için bu tür eğitim bariyerleri kendiliğinden ortadan kalkacaktır.

2.2.Öğretim

Akyüz öğretimi şu şekilde tanımlamaktadır: “Teşkilatlı ve planlı şekilde genellikle bir öğretim kurumunda (okul vs.) öğretmenler tarafından, öğrencilere, araç gereç kullanılarak bilgi aktarılması ve öğretilmesi çalışmalarının tümüdür. Başka bir deyişle öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi için girişilen düzenli, teşkilatlı, plânlı çabaların tümüdür ve bazen örgün eğitim olarak da adlandırılır. Öğretim, eğitimin bir parçasıdır

ve ancak öğretilen şeyler kişinin davranışlarında olumlu yönde değişiklikler meydana getirmişse eğitim haline dönüşür” (Akyüz, 2014).

Öğretmen, eğitim sisteminde en etkin öğretici olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretimde en etkin uyarıcı öğretmendir. Öğretmen her türlü uyaranları dikkate alarak öğrencilerin olumlu bir şekilde yetişmesi için bütün uyaranlardan yararlanan ve amaçlar doğrultusunda öğretim işini gerçekleştiren kişidir. Öğretmenin görevi, öğrencilerin öğrenmelerine rehberlik etmektir (Alıcıgöz, 1979).

Beden Eğitimi ve Spor derslerinin işlevselliğini sürdürebilmesi için araç-gereç ve diğer malzemeler bakımından beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretim faaliyetleri önündeki engellerin ortadan kaldırılması, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilere daha kaliteli ve nitelikli olarak aktarılmasını sağlayacaktır.

2.3.Öğrenme

Öğrenme insanlık tarihi ile başlamış bir etkinliktir. İnsan doğduğu andan itibaren bazı gereksinimlerini kendi karşılayabilecek donanıma sahiptir. Kendiliğinden nefes alabilir, yürümeyi öğrenebilir. Bu durum, uyum sürecini sağlayarak fizyolojik dengeyi sürdürme çabasıdır. Yine de doğuştan gelen refleksler insanın yaşamını sürdürmesini sağlar. Canlılar temel gereksinimlerini karşılamak amacıyla çevresini gözlemler ve temel gereksinimlerini karşılamayı çevresinden öğrenir. “İnsan öğrenebilen bir varlıktır. Çünkü onun öğrenmesini sağlayan gelişmiş bir beyin ve sinir sistemi, canlılar arasında yalnız insanda mevcuttur. Bu sayededir ki, refleksler ve içgüdüsel bazı davranışlarımızın dışında insan davranışlarının hemen hepsi öğrenme ürünüdür”. Öğrenmenin zekâ, akıl gibi kavramlarla ifade ettiğimiz beyin gücü sayesinde meydana geldiği bilinmektedir (Arslan, 2015; Sönmez ve ark., 2015).

Öğrenme her zaman kültürel ve sosyal bağlamda gerçekleşen aktif ve etkileşimli bir süreçtir. Büyüme ortamından edinilen deneyimler hem öğrenmeyi sağlar hem de öğrenmeyi düzenler (Finnish National Board of Education, 2012).

Çocuğun, bir hareketi sergileyebilmesi, bir bedensel hareketi yapabilmesi, bu hareketle ilgili düşünebilmesi ve bundan keyif alması, bunu tekrar etmek istemesi onun bu tür davranışları giderek artan ve gelişen bir biçimde sergiliyor olması öğrenmenin göstergesidir. “Beden eğitimi ve sporda öğrenmenin oluşumunu hareket, beden eğitimi

ve spor öğrenimi temeli bilişsel olan psikomotor davranışların ortaya konmasıyla gerçekleştirilir. Vücudu kontrol edebilme ve amaçlı eylemlilik öğrenilebilir davranışlardır. Bir hareketin nasıl yapılabileceği, niçin yapılabileceği ile ilgili zihinsel işlemler öğrenme sürecinin içindedir. Gerçekleştirilen hareketin bizzat ne olduğu, nasıl gerçekleştirildiği konusu ise, bilişsel işlemleri gerektirir. Bu nedenle beden eğitiminde bilişsel ve psikomotor beceriler birbirini tamamlar niteliktedirler”. Spor ve beden eğitimi aktiviteleri esnasında ve sonrasında sergilenen davranışlardan keyif alma, farkında olma, davranışları yeniden gerçekleştirme isteği, davranışları yerine getirmeye istekli olma, başarı arzusu gibi davranış değişiklikleri kazanımları da yine öğrenme ile ilintilidir(Topkaya, 2011).

Çocukluk yıllarında bireyi hayata hazırlayan, bedensel ve duygusal yönden bireye katkıda bulunan etkinlikler oyun olarak tanımlanmaktadır. Çocuklar ilk öğrenmelerinin temelini oyun yoluyla oluştururlar.

2.4.Oyun

Günümüzün modern eğitiminde çocuğun bedenlen, ruhen, fikren çok yönlü ve düzenli gelişmesine yararlı olan bütün beden eğitimi çalışmalarında oyuna verilen önem, açıkça görülmektedir. Bu nedenle:

- a. “Oyun, bir eğitim aracıdır”.
- b. “Oyun sağlığın korunmasında çocuğun ve gencin sağlıklı yetişmesinde önemli etkendir”.
- c. “Oyun, boş zamanı değerlendiren bir uğraştır”.
- d. “Oyun, düzenli bir toplum oluşumuna etki eder”.
- e. “Oyun insanları bir araya getirir, birbirine yaklaştırır, bütünleştirir”.
- f. “Oyun, sporu toplum seviyesine indirecek en etkili kitle sporudur”.
- g. “Oyun, ulusları dostça birbirine yaklaştırır”.

Çocuk, dünyaya geldikten sonra ruhen ve bedenlen yavaş yavaş gelişir. Çocuk, bütün gücünü harcayarak büyür, vücudu sürekli hareket eder. Bu hareket az zamanda oyun şeklini alır. Çocuğun yaşamındaki oyun kavramının, yetişkin bireyin yaşamındaki etkinlik ve çalışma kadar temel bir yeri ve önemi vardır. Çocuk oyunda nasılsa, büyüyünce de çalışırken de öyle olacaktır. Bu nedenle gelecekteki kişiliğin eğitimi, her şeyden önce oyunla başlar ve gerçekleşir (Açak, 2005; Yamaner, 2001).

Oyun, çocuğun beden gelişimini ve beynini çalıştırmasının yanında ileriki hayatında çalışkan olmasını ve yaratıcı gücünün ortaya çıkmasını sağladığı ispatlanmıştır. Çocukluk döneminde çocukların oyundan mahrum bırakılması, onlara bir yetişkin birey olarak muamele yapılması çocukların ve toplumların sağlıklı gelişiminin önüne geçecektir. Böyle bir durumda çocuklar zihinsel bedensel ve psikolojik olarak sağlıklı bir gelişim gösteremeyecektir (Çetin, 2013; Yaylacı, 1998).

Beden eğitimi dersleri, çocuğun oyuna en çok ihtiyaç duyduğu çocukluk döneminde başlamaktadır. Ancak özellikle ilkokulda, sınıf öğretmenleri tarafından oyunun çocuğun gelişimi üzerindeki etkisi ve işlevselliği görmezden gelinerek oyun ve fiziki etkinlikler dersine gereken önemin verilmediği görülmektedir.

Teknolojik gelişmelerin hızlı gelişimi çocukların oyunlarını sanal ortamlara taşımalarına neden olmuştur. Tabletler, akıllı telefonların kullanımının küçük yaşlara kadar indiği görülmektedir. Bu da çocuğun hareketsiz bir şekilde saatlerce ekrana bakarak durmasına sebep olmaktadır. Hareketsiz yaşam bir takım sağlık risklerinin çocukluk çağına kadar inmesine neden olmaktadır. Bazı çalışmalarda gençlik çağında kalp sağlığındaki risk faktörlerine dair çalışmalar mevcuttur. Sağlıklı görünen, hareketli, yaşları 7-12 arasında olan çocukların risk faktörlerini koruduğunu; öte yandan şişman ve ailesinde kalp krizi geçirmiş olan çocuklarda bu türlü risklerin genellikle normal çocuklara göre iki kat daha fazla görüldüğü saptanmıştır. Kalp sağlığı risk faktörlerinin çıkış noktası çocukluk çağındaki durumu ortaya koyabilir. Küçük yaşlarda düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmış çocukların gelecekteki sağlık risk faktörlerinin azaldığı savunulmaktadır (Zorba, 2011).

Çocuklarda düzenli fiziksel aktivite yapma alışkanlığının kazandırılması, gelecekteki birtakım sağlık risklerini önleyebilmektedir. Bunun için erken yaşta, alanında uzman kişiler tarafından verilen kaliteli beden eğitimi ve spor dersleri, yaşam boyu fiziksel aktivitenin sürdürülmesi açısından oldukça önemlidir.

2.5.Beden eğitimi

Beden eğitimi, belirli bir plan ve program çerçevesinde fiziksel hareketlerin yaşantıya aktarılmasıdır. “Günlük yaşam ve iş hayatına ayak uydurmak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan düzenli çalışmaların

tümüdür. Beden eğitimi bireyin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimini sağlar. Bireylerin sosyalleşmelerinde ve kişiliklerini bulmalarında önemli rol oynar. Beden eğitimi, kişinin beden ve ruh sağlığını korumaya, bedensel becerilerini geliştirmeye dönük, çevresel koşullara ve katılımcıların özelliğine göre değiştirilebilen, esnek kurallara dayalı, oyun, jimnastik ve spora dönük araştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir” (Kılıç ve ark, 2012; Ağbuğa ve Aslan, 2010; Erhan ve Tamer, 2009).

Beden eğitimi, okul fiziksel aktivite programlarının temelidir. Beden eğitimi ulusal standartlara dayanan, planlı ve sıralı okul müfredatıyla karakterize edilen akademik bir konudur. Beden eğitimi, öğrencilerin fiziksel beceri ve fiziksel uygunluk için motor becerilerini, bilgilerini ve davranışları geliştirmek için tasarlanmış bilişsel içerik ve öğretim sağlar. Okullarda sunulan beden eğitimi öğrencilere bir ömür boyunca fiziksel olarak hareket edebilme yeteneğini ve güvenini sağlayabilir. Ayrıca beden eğitimi öğrencilerin:

- a. Fiziksel aktivite düzeylerini artırır.
- b. Akademik başarılarını iyileştirir.
- c. Öğrencilerin sınıfta aktif olmalarını sağlar.

Beden eğitimi için harcanan zaman artışı, sanıldığı gibi aksine, öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkilemez (Michael ve ark, 2015).

Klasik eğitimin temel amacı akademik disiplinlerdeki bilgileri çocuklara öğretmek çocukların bilişsel kapasitesini geliştirmektedir. Beden eğitimi derslerinin klasik eğitimdeki hedefi ve yeri, hijyeni ve sağlıklı olmayı öğretmek, bunun yanında spor ve egzersiz de dahil olmak üzere fiziksel hareketin birçok biçimi ve faydaları hakkında çocukları eğitmek ve bilgilendirmek olan esas odak noktası da değişmiştir. 19. yüzyıl orijinal İsveç ve Alman jimnastik programlarının ötesinde içeriğin genişlemesi ile beden eğitimi, çocukların bütüncül gelişmesini kolaylaştıran çeşitli öğrenme hedeflerine sahip bir içerik alanı haline gelmiştir (NASPE, 2004).

Okullarda toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirilen öğrencilerin, fiziksel eğitimleri beden eğitimi öğretmenleri tarafından sağlanır. “Hemen hemen bütün

lkeler için beden eēitiminin esas amacı, ērencilerin fiziksel, kiŖisel ve sosyal geliŖimini desteklemektir. Okullarda beden eēitimi, ērencilerin zindeliēine ve saēlıēına katkıda bulunmanın yanı sıra, yaŖam boyu olumlu etkileri olacak bu fiziksel etkinlikleri daha iyi bir Ŗekilde anlamalarına ve gerekleŖtirmelerine yardımcı olur. Buna ek olarak, okullarda beden eēitimi, takım alıŖması, fair play gibi transfer edilebilen bilgi ve becerilerin oluŖturulmasına, saygının geliŖtirilmesine, bedensel ve sosyal farkındalıēın artmasına ve oyunun kuralları anlayıŖının geliŖtirilmesine yardımcı olur. Bu bilgi ve beceriler diēer derslerde ve gerçek yaŖamdaki durumlarda da kullanılabilir. Eēitim sürecinde amaç sadece zihinsel özellikleri geliŖtirmek deēildir. aēdaŖ anlayıŖa uygun olarak eēitimde amaçların gerekleŖmesi, ērencinin zihinsel eēitimi yanında bedensel eēitimi ile olanaklıdır”. Dolayısıyla oyun ve fiziki etkinlikler ve beden eēitimi dersleri aēdaŖ eēitim sisteminin vazgeçilemez bir parçası konumundadır (zkaya, 2009; EACEA, 2013; Akdoēan, 2009).

Aynı zamanda beden eēitimi ve spor, sosyal btnleŖme için bir laboratuvardır. “ocuklar her yıl paylaŖma, kabiliyet, kavrama, deēiŖtirme, diēerlerince belirlenen idealleri ērenme, birbirini izleyen talimatları anlama, baēımsızlıēı geliŖtirme, ērenmeye saygı, iŖbirliēi ve sorumluluk gibi evre için önemli bireysel becerileri geliŖtirme ve hareketleri baŖarıyla kullanmayı ērenirler. Son yıllarda beden eēitiminin, pozitif sosyal davranıŖları artırdıēı iddia edenlere yeni grŖler eklenmiŖtir. Son zamanlarda yapılan araŖtırmalar bu iddiaları desteklemektedir. Sadece aktiviteye katılanlarda pozitif sosyal sonuçlar elde edilmeyebilir. Seyirci olarak izleyenler de sosyalleŖme açısından olumlu yönde etkilenmektedirler. Sportmenlik ve centilmenlik (fair play) kiŖinin beēendiklerini taklit etmesi ile ērenilir. Her bir beden eēitimi deneyimi uygun davranıŖları geliŖtirdiēinde deēeri artmaktadır. Bu davranıŖlar daha çok ilköēretimin ilk yıllarında oluŖmaktadır. ēretmenler, hareketleri planlarken ve yönetirken tüm çocukları bir bireymiŖ gibi görmeli ve tüm çocukların olgunluēa farklı zamanlarda kavuŖacaklarını, sosyal ve fiziksel farklılıklar gösterebileceklerini göz ardı etmemelidir”. Ayrıca hareketlerin teker teker bireylere göre deēil de bütün gruba göre planlanması gerekmektedir. Zaten bu tarz hareketler ve bütün çocuklara fayda saēlırsa o zaman program baŖarıya ulaŖır (Yaylacı, 1998).

Okullarda uygulanmakta olan beden eğitimi ve spor etkinlikleri, öğrencilerin motor beceri ve yeteneklerini geliştirmek, olumlu davranışlar edinmelerini sağlamak, sporu alışkanlık halinde devam ettirmelerini ve sağlıklı olabilmelerini temin etmek yönünden oldukça gereklidir. “Bu sebeple beden eğitimi derslerinin ilköğretim okul programlarında yeterince yer alması son derece değerli kabul edilmelidir. Ancak beden eğitimi ders alanlarının spor salonu, spor sahası, okul bahçesi gibi farklı mekânlar olması, öğretmen-öğrenci iletişim ve etkileşimi bakımından bu dersi diğerlerinden farklı yapmaktadır. Bu farklılıklar da beraberinde öğretmene daha fazla fiziksel, duygusal, bilişsel görev ve sorumluluk yüklemektedir. Esasen beden eğitimi ve spor faaliyetleri, okullarda ders içi ve ders dışı zamanlarda genel eğitimin tamamlayıcısı olarak verilmekte ve bu faaliyetler içerisinde birey, bir bütün olarak ele alınmaktadır. Genellikle bu hedeflerde sağlanacak gelişim, uygulamaların haftalık sayısı ve süresi, kullanılan tesis, alan ve yeter sayıdaki nitelikli beden eğitmeni varlığı ile doğrudan ilişkili görülmektedir”. Bunların yanında okullarda beden eğitimi ve spor derslerine karşı diğer öğretmen ve okul idarecilerinin olumsuz bakış açıları da bir problem gibi değerlendirilmektedir (Taşmektepligil ve ark., 2006).

Beden eğitimi ve spor dersi Atatürk İlke ve İnkılâpları, Anayasa, Türk Milli Eğitimi Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimi Temel Amaçları doğrultusunda genel eğitimin tamamlayıcısı konumundadır. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, toplumun her kesiminde, hayatın bir parçası haline getirilmesi, beden ruhen ve zihnen sağlıklı nesillerin yetişmesine ve gelecek nesillerin sağlam bir zemin üzerinde inşa edilmesini sağlayacaktır.

2.5.1. Daha güçlü bedenler ve zihinler için beden eğitimi ve spor

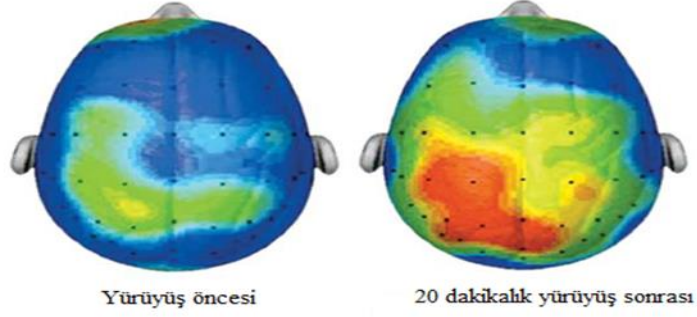
Okullarda işlenen beden eğitimi derslerinin, öğrencilerin becerilerini yükseltmek gibi eğitimsel bir amacı vardır ve çok sayıda çocuğa ulaşma potansiyeline sahiptir. Bu nedenle uzun vadeli bir perspektifte, fiziksel aktivitenin artırılması için önemli bir arenadır (Sollerhed ve Ejlertsson, 1999).

İnsan hayatının doğumdan ölüme kadar geçen süreç içerisinde okulda edinmiş olduğu birikimin önemi oldukça büyüktür. Beden eğitimi, çocukları fiziksel ve zihinsel olarak aktif ve sağlıklı tutar. Sağlıklı yaşam için çocukları hayata hazırlar. Aşağıda,

çocukların kaliteli bir beden eğitimi programından edindikleri avantajlardan bazıları verilmiştir:

- a) Fiziksel uygunluğu geliştirir.
- b) Beceri ve motor becerileri geliştirir.
- c) Düzenli, sağlıklı fiziksel aktivite ortamı sağlar.
- d) Öz disiplini öğretir.
- e) Sağlık ve zindelik için öğrencinin sorumluluğunun geliştirilmesini kolaylaştırır.
- f) Ahlaki gelişimi, liderlik algısı ve işbirliğini destekler.
- g) Stresi azaltır, gerginlik ve kaygı azaltıcı bir çıkış kapısıdır.
- h) Güçlü akran ilişkileri sağlar.
- i) Beden eğitimi, kendine güven ve benlik saygısını artırabilir.
- j) Beden eğitimi bedeninize, sınıf arkadaşlarınıza ve takım arkadaşlarınıza saygı göstermenize olumlu katkı sağlar.
- k) Hedef belirlemeye yardımcı olur.
- l) En önemlisi de akademik performansı geliştirir.

Fiziksel Aktivite Konseyi tarafından yapılan araştırmalar, öğrencilik yaşamlarında beden eğitimine katılan bireylerin daha az sedanter olduklarını ve okul dışında daha fazla fiziksel etkinliklere katıldıklarını vurgulamaktadır.

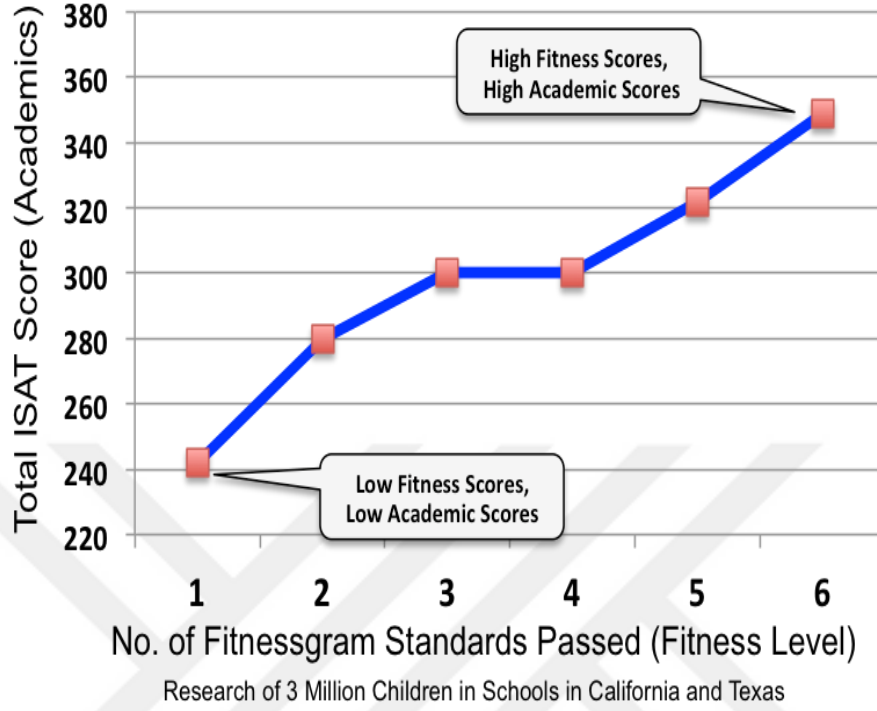

Şekil 2.1. Yirmi dakikalık yürüyüş sonrasında beyinde meydana gelen değişiklik

Sadece yirmi dakikalık yürüyüş sonrasında beyinde meydana gelen değişiklik, çocukları harekete teşvik edip beyinlerini güçlendirmeye yardımcı olur. Yapılan araştırmalar da bu sonucu desteklemektedir (<http://www.sagliklayasamak.com/20-dakikalik-bir-yuruyus-sonrasi-beyniniz/> , Erişim tarihi: 3 Mayıs 2017) . Bu şekilde mavi renk beyin hareketsizliğini temsil eder.

Sadece yirmi dakikalık yürüyüş sonrasında beyinde meydana gelen değişiklik, çocukları harekete teşvik edip beyinlerini güçlendirmeye yardımcı olur. Yapılan araştırmalar da bu sonucu desteklemektedir (<http://www.sagliklayasamak.com/20-dakikalik-bir-yuruyus-sonrasi-beyniniz/> , Erişim tarihi: 3 Mayıs 2017) . Bu şekilde mavi renk beyin hareketsizliğini temsil eder.

Higher Fitness Scores and Higher Academic Scores

Şekil 2.2. Fitness-akademik başarı arasındaki ilişki

Amerika'nın Kaliforniya ve Teksas eyaletlerinde yapılan araştırmalarda çocukların fitness seviyeleri arttıkça akademik başarılarının da aynı oranda arttığı görülmektedir (<http://www.phitamerica.org/Page1139.aspx> , Erişim tarihi: 22 Kasım 2017).

Beden eğitimi ve spor etkinliklerine çocukların oyun ve hareket etmeye en çok gereksinim hissettiği çocukluk çağında başlanması gerekirken özellikle ilköğretim çağında başlanmaktadır. Ancak okul öncesine kadar yaymakta geç kalındığı görülmektedir. “Çünkü belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça zorlaşmaktadır. Beden eğitimi, hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmektir. Bir başka deyişle, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir”. Beden eğitimi etkinliklerinin, çocukların hareket etmeye en çok ihtiyaç duyduğu ve fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişmelerin en hızlı olduğu dönemlerden biri olan ilköğretim çağında verilmesi, onların bir bütün olarak gelişmesi açısından oldukça önemlidir (Yaylacı, 1998).

Avrupa Birliği'nin hazırlamış olduğu Eurdyce Raporu'nda beden eğitiminin, hayat boyu sŸrdŸrŸlmesini şu şekilde ifade etmektedir: "Okullarda sunulan beden eğitimi ve spor dersleri, çocukların yaşam boyu sağlıklı ve zinde olabilmelerine olanak sağlayan becerileri ōđrenme ve pratik etme imkanları sunar. Bu tŸr etkinlikler koşma, ip atlama, yŸzme ve daha yapılandırılmış oyun ve sporları içerebilmektedir. Temel becerilerin erken yaşlarda kazanılması, genç bireylerin bu etkinliklerin değerini ilerleyen dŸnemlerdeki eğitimlerinde daha iyi anlamasına ya da yetişkinliklerinde iş ve boş zamanlarında bu etkinlikleri gerçekleştirmesine yardım eder. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sonunda çocuklar, sağlıklı bir fiziksel yapıya sahip olurlar. Ayrıca insan sağlığı için zararlı olan aşırı kiloların atılmasında etkili olması, bazı fiziksel sakatlıklarla ōzellikle ileri yaşlarda gŸrŸlebilecek kalp ve dolaşım sistemi rahatsızlıklarının ōnlemesi ve iyileştirilmesi bakımından beden eğitimi etkinlikleri oldukça ōnemlidir" (ToksŸz, 1991; EACEA, 2013).

Beden eğitimi derslerinden maksimum verimin alınabilmesi için ōđretmenin kontrolŸ dışında olan engellerin ortadan kaldırılması, dersin kalitesi ve işlevselliğine doğrudan etki edecektir. Sınıf mevcutları, mali yetersizlikler, alanında uzman beden eğitimi ōđretmeninin azlığı gibi nedenler kaliteyi dŸřŸrmektedir.

2.5.2.Kaliteli beden eğitimi

Kaliteli beden eğitimi, ōđrencilerin, çocukluk, ergenlik ve erişkinlik dŸneminde fiziksel olarak aktif yaşam biçimlerini oluşturmak ve sŸrdŸrmek için gerekli bilgi ve becerileri edinmeleri için benzersiz bir fırsat sağlar. Kaliteli bir beden eğitimi programı, tŸm ōđrencilerin ihtiyaçlarını karşılar ve onlar için eğlenceli bir deneyimdir. Buna ek olarak, ōđrencileri fiziksel olarak aktif tutar, ōđrencilere kendi kendini yŸnetme ve gerekli hareket becerilerini ōđretir. Aynı zamanda yaşam boyu fiziksel aktivite için gerekli olan bilgi ve becerileri ōđrencilere aktarır (Lee ve ark., 2007).

2.5.3.Beden eğitimi kalite erevesi

Fiziksel hareket, sağlık, eğlence, zorluklarla başa çıkabilme ve başarılı olma, profesyonellik, kendini doğru bir biçimde ifade edebilme ve toplumsal iletişim amacıyla TŸrkiye'de MillŸ Eğitim Bakanlığı kalite programı çerçevesinde, 2014

yılında kalite çerçevesi oluşturulmuş beden eğitimi ve spor dersine aşağıdaki kazanımlara yer verilmiştir:

- a) Bedensel faaliyetler için gerekli psikomotor becerileri geliştirme,
- b) Bedensel faaliyetlere dair becerileri uygulama,
- c) Bedensel temizlik, kişisel bakım yapma,
- d) Spor kültürü edinme,
- e) Sportif faaliyetlere düzenli olarak katılma,
- f) Bedensel sağlığı koruma ve geliştirme,
- g) Sportif faaliyetler sürecinde rekabet etme, kazanma, kaybetme, paylaşma, sevgi, saygı ve sosyal dayanışmayı öğrenme, gibi birçok beceriyi öğrencilere kazandırmayı amaçlamaktadır (M.E.B., 2014).

2.5.4. Yüksek kalitede bir beden eğitimi programının özellikleri

Türkiye’de kalite çerçevesi yukarıdaki biçimde iken Amerika Ulusal Beden Eğitimi Birliği (NASPE) kaliteli beden eğitimi programının taşıması gereken özellikleri şu şekilde belirtmiştir:

Öğrenme fırsatı

- Tüm öğrencilerin beden eğitimi alması gerekir.
- Eğitim saatleri haftada 150 dakika (ilkokul) ve haftada 225 dakika (ortaokul ve liseler) önerilmektedir.
- Beden eğitimi dersi, disiplinler arası bir içeriğe sahip olmalıdır.
- Nitelikli bir beden eğitimi öğretmeni ve gelişimsel açıdan uygun bir program gerekir.
- Ekipman ve tesisler yeterli ve güvenli olmalıdır.

Anlamlı içerik

- K-12 sınıfları için yazılı müfredat, eyalete ve / veya beden eğitimi için ulusal standartlara dayanmaktadır.

- Çeşitli motor becerilerinde eğitim her çocuğun fiziksel, zihinsel ve sosyal / duygusal gelişimini arttırmak için tasarlanmıştır.
- Fitness eğitimi ve değerlendirme, çocukların fiziksel refahı anlamalarına, iyileştirmelerine/ sürdürmelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır.
- Müfredat, öğrencinin motor becerisi ve fitness ile ilgili bilişsel kavramların gelişimini teşvik eder.
- Ortaya çıkan sosyallik ve işbirliğine dayalı becerileri geliştirmek ve çok kültürlü bir perspektif kazanmak için fırsatlar sağlamalıdır.
- Müfredat, öğrencide içinde bulunduğu zaman diliminde ve hayatı boyunca düzenli olarak fiziksel aktiviteyi teşvik eder.

Etkili öğretim

- Tüm öğrencilerin tam katılımı sağlanmalıdır.
- Sınıf etkinlikleri için maksimum uygulama imkânı sağlanmalıdır.
- Dersler öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıran bir biçimde tasarlanmalıdır.
- Öğrenmeyi ve uygulamayı destekleyen okul dışı görevler verilmelidir.
- Fiziksel aktivitenin ceza olarak kullanılmaması gerekmektedir.
- Öğrencilerin öğrenmesini izlemek ve desteklemek için düzenli değerlendirme yapılmalıdır.

Öğrenci ve programların değerlendirilmesi

- Değerlendirme, beden eğitimi programının, yaşamsal bir parçasıdır.
- Öğrenci gelişiminin süreç ve ürün değerlendirmeleri yapılır.
- Öğrenci değerlendirmeleri, eyalet / ulusal beden eğitimi standartları ve yazılı beden eğitimi müfredatıyla uyumludur.
- Kaliteli beden eğitimi destekleyen program öğelerinin değerlendirilmesi yapılır.

- Alanında uzman kişiler beden eğitimi programının etkililiğini periyodik olarak değerlendirmektedir (Kohl ve Cook, 2013).

2.6.Kaliteli beden eğitimi bariyerleri

Okullarda beden eğitimi öğretmenlerini kısıtlayan engeller Morgan ve Hansen (2008) tarafından kurumsal olarak (öğretmenlerin kontrolü dışında) veya öğretmenlerle ilişkili (öğretmenlerin davranışlarından kaynaklanan) olarak sınıflandırılmıştır. Nitelikli bir öğretmen statüsüne erişmede, beden eğitimi öğretmenlerin inançları ve değerleri oldukça etkilidir. Ancak, beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştığı engeller okullarında motivasyonlarını ve kaliteli beden eğitimi verme yeterliliklerini olumsuz etkileyen dış faktörleri sürekli olarak ortaya çıkartmaktadır. Beden eğitimi derslerini sınırlı olanaklara ve ekipmana göre uyarlayan öğretmenlerin önündeki en büyük engeller; derslerin kesintiye uğraması, kısıtlı kaynak ve finansman, diğer dışsal engeller, kurumla ilgili engeller kalabalık sınıf mevcutları vb. zorluklar beden eğitimi programlarını uygulama engelleri olarak tanımlanmıştır.

Bu nedenle, kaliteli fiziksel aktivite programları sunmak için önemli bir unsur, beden eğitimi öğretmenlerinin programların uygulanmasına ilişkin engelleri dikkatli bir şekilde anlamasıdır. Algılanan zorluk veya davranışı yapma kolaylığı, öngörülen engellere kuvvetle yansır. Bu nedenle, dışsal veya kurumsal engelleri araştırmak "Uygun beden eğitimi programlarıyla ilgili öğretmenlerin karar ve davranışlarını anlamak konusunda, öğretmen yetiştirme programları ve hizmetiçi eğitim kurslarında anlamlı öğrenme deneyimi oluşturma konusunda bilgilendirebilir."

Ayrıca, beden eğitimi programların uygulanmasında, öğretmenin kontrolü dışındaki engellerin belirlenmesi, öğretmenler ve okullar için müdahaleleri ve sonrasında alınacak tedbirleri uygun bir hedefle belirleme adına önemli etkilere sahip olabilir.

Okul içi ve okul sonrası Fiziksel Aktivite programlarının uygulanmasını içeren okul girişimleri, öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimleri hakkında fikirlerini değiştirmeye yardımcı olabilir. Tutarlı beden eğitimi ve fiziksel aktivite programları, öğrencilerin genel fiziksel uygunluğunu ve akademik başarıyı arttırmak için önemli bir bileşendir. Beden eğitimi ve fiziksel aktivite, öğrencilerin genel eğitim başarısını geliştiren ve koruyan diğer dersler ve konular kadar eşit derecede önemlidir. Bununla birlikte,

genellikle, okulların bütçeleri kısa vadede sıkıntıya düştüğünde feda edilen ilk programlardır (Antoine, 2012; Morgan ve Hansen, 2008).

2.7.Okullarda beden eğitimi dersi uygulamalarında karşılaşılan engeller

Beden eğitimi dersi eğitim, öğretim programlarının istendik amaçlar doğrultusunda bilimsel olarak hazırlanması şüphesiz yeterli değildir. Çünkü bir programın güzel hazırlanmış olmasından çok uygulanabilir olması daha önemlidir. Nitekim okullarda, beden eğitimi programlarının uygulanmasında bazı engeller ile karşılaşılmaktadır. Bu engeller ilköğretim birinci kademedede daha çok göze çarpmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise ilkokullarda beden eğitimi dersleri için uzman olmayan sınıf öğretmenlerinin görevlendirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Aslında çocuk ve gençlerin sağlığı yasalarla güvence altına alınmıştır. Örneğin 1982 Anayasasının 59. maddesinde "Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder". Yine 61. maddesinde "Devlet sakatların korunmalarını ve toplum hayatına katılmalarını sağlayıcı tedbirler alır." şeklinde ifade edilmiştir. Genel olarak hem programların hem de yasaların uygulamaya tam olarak geçirilemediği görülmektedir.

Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Yasası'nda, "Çocukların beden eğitimi ve spor etkinliklerinde yer almaları temel bir haktır ve kişilik gelişimini sağlamak amacı ile özel koşulların hazırlanmasını gerektirir" biçiminde ifade edilmektedir. Bunun gerçekleşmesi için her çocuğa çağının gereği olan oyun ve beden eğitimi fırsatı verilerek, spor dallarına göre yetenek ayırımı için hazırlık yapılması gerektiğini belirtmektedir. Okullarda beden eğitimi ve sporun çok yönlü birtakım görevlerin gerçekleştirilmesine, bugün daha önemli engeller karşı koymaktadır. Çünkü çocuğun oyun hakkının vazgeçilmez unsurlarından olan çocuk parkları, bahçeleri, yeşil sahalar ve tesislerin gerekliliği, hala yeterli biçimde ele alınamamıştır (Yaylacı, 1998).

Programın başarıya ulaşmasında farklı yaklaşımla yetişen öğretmenlerin de önemli bir payı bulunmaktadır. Öğretmenler okullara gittiğinde ya umduğunu bulamamakta ya da hiç karşılaşmadığı programı uygulamaya koyması istenmektedir. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim kurslarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Demirhan'a göre, okullarda spor eğitimine ve genel anlamda sporcu yetiştirme

çalışmalarına katkıda bulunulabilmesi için Türkiye’de "Devinişsel Alan" araştırmalarına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Çok boyutlu olması ve farklı amaçlar için yapılmasından dolayı spor, her bilim dalında başka türlü algılanmakta, dolayısıyla her bilim kendine özgü kavram, bilimsel model ve yöntemle sporu incelemektedir. Başta ortopedistler, okul sporundan özellikle çocuk ve gençlerin büyüme ve gelişme çağlarındaki duruş bozukluklarının giderilmesinin beklentisi içinde olurken, koruyucu ve önleyici tıp uzmanları; okul sporunun sağlık eğitimine araç olmasını ve yeni yetişen kuşaklara ciddi bir sağlık bilincinin verilmesini istemektedirler (Demirhan, 2006).

Beden Eğitimi Dersi öğretim programlarının uygulanmasında karşılaşılan diğeri bir sorun ise okullar arası geçişin yani kesintisiz eğitimin sağlanamamış olmasıdır. Bu noktada ilköğretimde öğretmenin gözlem yaparak elde ettiği veriler, öğrenci kişisel dosyası ile ortaöğretime taşınmamaktadır. Beden Eğitimi Dersi öğretim programının çağdaş ve daha gerçekçi bir hale getirilememesinde en önemli engel, ders saatlerinin verimli kullanılmaması, okulların fiziki kapasitelerinin iyileştirilmemesi olarak görülmektedir (Yaylacı, 1998).

Beden eğitimi dersi öğretim programlarının, uygulamada karşılaşılan sorunları aşağıda çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır:

2.7.1. Beden eğitimi ve spor için mali kaynak yetersizliği

Beden eğitimi derslerinin kaliteli bir biçimde işlenmesinin önündeki en büyük engel şüphesiz mali kaynak yetersizliğidir. Araştırmalarda, bütçe kısıtlamaları, kısıtlı kaynaklar gibi kurumsal engellere sıkça vurgu yapılmıştır. Beden eğitimi derslerinin kaliteli bir biçimde öğrencilere aktarılması için tesisler, spor malzemeleri ve diğeri materyallerin karşılanabilmesi için Türkiye’de beden eğitimine ne yazık ki bir bütçe ayrılmamaktadır. Okul spor kulübü gelirlerinin arasında bulunan aidatlar yönetmeliğinin 2013 yılında kaldırılmasıyla birlikte artık spor kulübü aidatları toplanmamaktadır. Bu yönetmelik 05/11/2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik" ile yürürlükten kaldırılmıştır. Oysaki Amerika Birleşik Devletleri için bu durum biraz daha farklıdır. NASPE verilerine göre ABD’de okullara ayrılan spor bütçesi ortalama 764 dolar seviyesindedir.

Bütçe, başarılı bir eğitim sistemi için kilit bir temel oluşturmaktadır. Programların % 60' ından fazlası için yıllık finansman 1.000 doları aşmaktadır. Okulların sadece % 15' inin 2.000 USD veya daha fazla fonu vardır. Liselerin % 32' lik kısmı 2000 dolar veya daha fazla bütçe ayrılırken ortalama 1.370 dolardır.

<https://www.shapeamerica.org//publications/resources/teachingtools/qualitytype/upload/PE-Trends-Report.pdf> (Erişim tarihi: 13 Şubat 2018).

2.7.2. Spor tesislerinin yetersizliği

Beden eğitimi derslerinin kesintiye uğramadan devam edebilmesi için kapalı ve açık spor alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Kapalı spor alanları olmadığı takdirde beden eğitimi dersleri hava şartlarına bağlı kalmaktadır. Bazen haftalarca çocuklar hareketsiz bir biçimde sınıflarında oturmak zorunda kalmaktadırlar. Örneğin Doğu Anadolu Bölgesi'nin iklim koşullarından kaynaklanan sebeplerden dolayı kış aylarında büyük oranda ders yapma imkânının olmadığı ve iklim koşulları yüzünden beden eğitimi öğretmenlerinin genelde ders planlarını hazırladıklarını fakat uygulayamadıkları anlaşılmaktadır. Özellikle kentleşmenin yoğun olduğu büyük şehirlerde karşılaşılan bir diğer sorun ise okul bahçelerinin çok küçük olmasıdır. Buna okuldaki öğrenci ve sınıf sayısının çok fazla olması da eklenince ortaya büyük bir engel çıkmaktadır (Erhan ve Tamer, 2009).

2.7.3. Spor malzemeleri ve ekipmanlarının yetersizliği

Beden eğitimi ve spor dersi bir uygulama alanı dersi olduğu için neredeyse tüm branşlarda birtakım materyallere (top, minder vb.) ihtiyaç duyulmaktadır. İhtiyaç duyulan bu malzeme ve ekipmanların okullarda bulunmaması beden eğitimi dersleri önündeki bariyerlerden birisidir.

2.7.4. Beden eğitimi dersi tesisleri, ders araç ve gereçleri

Bu dersin gereği olarak okulun kapalı spor alanı ve açık hava spor tesisleri bulunmalıdır. Bu alanlara ek olarak beden eğitimi dersi için gerekli olan her türlü araç gerecin bulunması gerekmektedir. Bunlar; “kasa, minder, cimnastik sırası, atletizm için gerekli araçlar, çeşitli toplar, labut, atlama ipi, parmaklık, tırmanma ipleri, barfiks, paralel, asimetrik bar, vb. diğer araçlar gereklidir”.

Okullarda beden eğitimi ve spor dersleri için gerekli olan araç gereç ve malzemenin ihtiyaca cevap verecek seviyede olmadığı Bakanlığa gelen istek yazılarından anlaşılmaktadır Dolayısıyla elimizdeki program ile mevcut koşullarda dersin hedeflerine ulaşmak oldukça güç olmaktadır beden eğitimi dersi için gerekli olan araç gereçlerin olmaması beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilere kaliteli bir şekilde sunulmasının önünde bulunan en büyük engellerdir (Yaylacı, 1998).

2.7.5. Veliler ile ilgili karşılaşılan sorunlar

“Beden eğitimi öğretmenlerinin velilerle karşılaştıkları sorunlar ise bu derse karşı ilgisiz olunması, toplantılara gelinmemesi, kızların eşofman giymelerinin istenmemesi, spor kültüründen yoksun olunması, öğrenci düşük not alınca öğretmenin sorgulanması, bu dersten yüksek not beklentisinin olmasıdır. Öğretmenler, spor kültürünün geliştirilmesi, beden eğitimi dersinin öneminin fark ettirilmesi, ailelerin bilinçlendirilmesi ve ailelerle iletişimin artırılmasını bu sorunlara çözüm olabileceğini ileri sürmüşlerdir” (Demirhan ve ark., 2014).

Beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin yapılan araştırmalarda, velilerin beden eğitimi dersine gereken önemi vermedikleri, beden eğitimi dersini diğer dersler kadar gerekli görmediklerini belirtmektedirler.

Gerçekleştirilen araştırma bulguları günümüzün sınav odaklı eğitim sisteminde öğrencileri üniversite sınavlarına hazırlık amacıyla özel derslere yönlendirdiği görülmektedir. Öğrenci velilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı gereken hassasiyeti göstermemelerinin nedeni olarak ortaya çıkmaktadır. Bu ilgisizliğe karşın okul yöneticilerinin ve beden eğitimi öğretmenleri ile iş birliği yaparak velilere beden eğitimi dersinin amacını anlatan seminerlerin verilmesi velilerdeki spor kültürünü ve spor yapma bilincini artıracaktır (Demirhan ve ark., 2014).

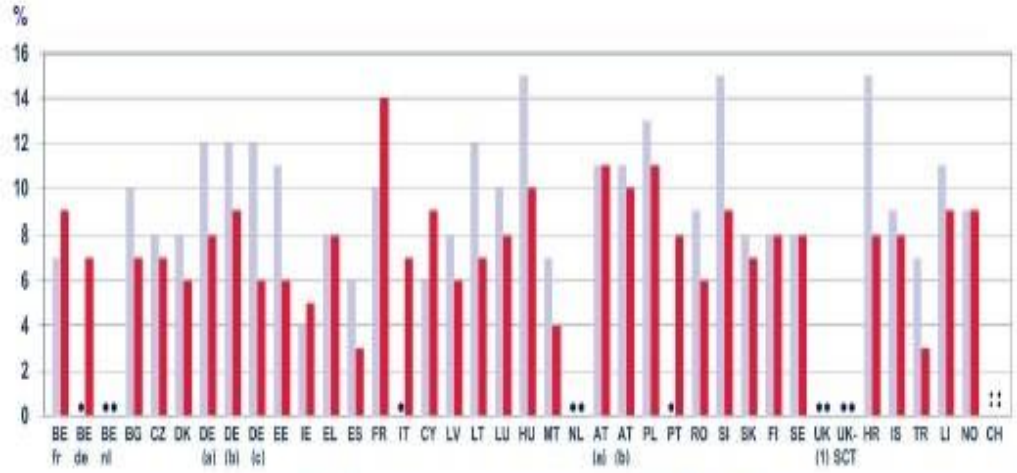
2.7.6. Vakit yetersizliği

Diğer derslere kıyasla beden eğitimi ve spor dersine ayrılan öğretim süresinin az olması beden eğitimi dersinin kalitesi açısından olumsuzluklara neden olabilecek önemli bir bariyer konumundadır.

Beden eğitimi dersine ayrılan öğretim süresi, ilkokullarda ortaöğretime nazaran daha fazla süre ayrılmaktadır. Ancak ilkokullarda, uzman öğretici sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu ise dersin kalitesine olumsuz etkiler yaratabilmektedir.

Eurydice Ağı Avrupa Eğitim sistemleri ve politikalarıyla ilgili bilgi sunmaktadır. Eurydice raporuna göre; “Beden eğitimine ayrılan öğretim süresine dair önerilerin olduğu ülkelerin büyük çoğunluğuna bakıldığında, toplam öğretim süresine karşın beden eğitimine ayrılan pay açısından düşünüldüğünde, bu oran ilköğretimde ortaöğretime nazaran daha yüksektir.

Aşağıdaki şekilde ülkelerin beden eğitimi dersine ayırdıkları pay görülmektedir. Ülkelerin yarısında ilköğretim kademesinde zorunlu beden eğitiminin payı toplam öğretim süresinin yaklaşık % 9-10’nu oluşturur. Macaristan, Slovenya ve Hırvatistan’da bu oran % 15’e ulaşırken, İrlanda’da sadece % 4 oranındadır” (EACEA, 2013).

■ İlköğretim ■ Tam zamanlı zorunlu genel ortaöğretim ● Esnek ders programlı zorunlu ders UK (1) = UK-ENG/WLS/NIR

	İlköğretim (%)	Tam zamanlı genel ortaöğretim (%)		İlköğretim (%)	Tam zamanlı genel ortaöğretim (%)
BE fr	7	9	NL	●	●
Bede	●	7	AT Volksschule + AHS (a)	11	11
BE nl	●	●	AT Volksschule + Hauptschule + PTS (b)	11	10
BG	10	7	PL	13	11
CZ	8	7	PT	●	8
DK	8	8	RO	9	8
DE Grundschole + Gymnasium (a)	12	8	SI	15	9
DE Grundschole + Hauptschule (b)	12	9	SK	8	7
DE Grundschole + Realschule (c)	12	8	FI	8	8
EE	11	8	SE	8	8
IE	4	5	UK-ENG/WLS/NIR	●	●
EL	8	8	UK-SCT	●	●
ES	8	3			
FR	10	14	HR	15	8
IT	●	7	IS	9	8
CY	8	9	TR	7	3
LV	8	8			
LT	12	7	LI	11	9
LU	10	8	NO	9	9
HU	15	10	CH	:	:
MT	7	4			

● Esnek programlı zorunlu ders

Şekil 2.3. İlköğretim ve tam zamanlı zorunlu genel ortaöğretimde toplam öğretim süresine olan oranıyla zorunlu ders olarak beden eğitime ayrılan asgari süre (2011/12).

“Hesaplama ulusal düzeyde önerilen asgari saat (60 dk) göre yapılmıştır. Ortaöğretimde ülkelerin büyük bir çoğunluğunda beden eğitimi için önerilen asgari öğretim süresi tüm öğretim süresinin yaklaşık %6-8’ini oluşturmaktadır. Fransa beden eğitimine ayrılan toplam öğretim süresinin %14’üyle öne çıkarken, İspanya, Malta ve Türkiye’de oran sadece %3-4’tür. Bazı ülkelerde ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde beden eğitimine ayrılan pay arasındaki fark oldukça büyüktür.

Hırvatistan ve Türkiye’de ortaöğretimde beden eğitimine ayrılan sürenin neredeyse iki katı kadar bir süre ilköğretimde beden eğitimine ayrılmaktadır. Bunun tam aksine, Belçika (Fransız kesimi), Fransa ve Kıbrıs’ta ilköğretimden ziyade ortaöğretimde beden eğitimine daha fazla önem verilmektedir. Her iki seviyede de ağırlığın birbirine benzer olduğu ülkeler Avusturya (toplam öğretim süresinin %11’i), Norveç (% 9), Finlandiya (% 8) ve İrlanda’dır (% 5’den daha az). Beden eğitimine ayrılan payın, diğer derslere olan oranı göz önünde bulundurulduğunda beden eğitimine verilen önemin diğer derslere göre daha az olduğu söylenilebilir. Beden eğitimi ve sanatsal etkinliklere genel itibariyle aynı süreler ayrılmaktadır” (EACEA, 2013).

2.7.7. Okul yönetimi desteğinin eksikliği

Beden eğitimi öğretmenlerinin okul yönetimi ile karşılaştıkları sorunların başında okul yönetiminin beden eğitimi dersine karşı ilgisiz olmaları, dersi önemsiz görmeleri, altı saatlik egzersiz programının önemini okul takımından gelen başarıya göre değerlendirmeleri, görevlendirmelerden (okul maçları gibi) hoşlanmamaları ve bunun için gerekli izni vermemeleri ile malzeme alımında destek olmadıkları anlaşılmaktadır. Okullarda, bu konuda okul müdürünün daha baskın olduğu görülmektedir (Demirhan ve ark., 2014).

Öğretmenlerin bu sorunlara yönelik çözüm önerileri ise; “okul müdürlerine beden eğitimi dersinin önemini kavratacak uygulamalı hizmet içi eğitim verilmesi, beden eğitimi dersinin önemini kavratacak hizmet içi eğitimlerin verilmesi” şeklindedir.

Beden eğitimi ve spor derslerinde, özellikle okul idaresinin desteği oldukça önemlidir. Mali anlamda idareden alınacak destekle birlikte malzeme ve ekipman giderleri karşılanabilmektedir. Okul spor kulübü gelirlerinin arasında bulunan aidatlar

yönetmeliğinin kaldırılmasıyla artık beden eğitimi öğretmenleri spor aidatı toplamamaktadırlar.

2.7.8. Kalabalık sınıf mevcutları

Sınıfların kalabalık olması güvenli ve etkili bir ders işlenmesinin önündeki bariyerlerden birisidir. Sınıf mevcutlarının kalabalık olmasının dersin kalitesini olumsuz etkileyebilecek birçok çıktısı bulunmaktadır. Bu olumsuzluklar kendini şu şekilde gösterebilir:

- a) Yönetim sorunları nedeniyle öğretim süresine ayrılan zamanın azalması,
- b) Yetersiz miktarda ekipman ve etkinlik alanı,
- c) Uygulama imkanlarının azalması, daha yavaş bir öğrenme oranına neden olması,
- d) Ders sırasında aktif olarak geçirilen öğrenci süresinin azalması,
- e) Öğretmenin bireyselleştirilmiş eğitim vermesinin azalması,
- f) Öğrencilerin yaralanma riskinde artışlar,
- g) Öğrencilerin "istenmeyen davranışları" için artan ihtimal,

gibi birçok olumsuzluklara neden olabilmektedir.

(<https://www.shapeamerica.org//publications/resources/teachingtools/qualitytype/upload/Teaching-Large-Class-Sizes-in-PE-2006.pdf> , Erişim tarihi: 18 Eylül 2017).

2.7.9. Öğrenciden kaynaklı engeller

Beden eğitimi ve spor dersinin ana hedefi öğrencilerdir. Ancak öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı motivasyonlarının düşük olması dersten alınacak verimi ve öğretmenin performansını büyük ölçüde etkilemektedir. “Öğrencilerin, ergenlik döneminden kaynaklanan disiplin dışı davranışlar göstermeleri, ders kıyafetini getirmemeleri, kız öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmaları, cinsiyetler arası iletişimin yetersiz olması beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerle ilgili karşılaştıkları sorunlardır”. Beden eğitimi öğretmenleri bu gibi engellere ilgili olarak, beden eğitimi dersinin önemini öğrencilere kavratılması, her bireyin beceri düzeyinin ve fiziksel özelliklerinin farklı olabileceği konusunda öğrencilerin bilinçlendirilmesinin faydalı olabileceğini belirtmişlerdir (Demirhan ve ark., 2014).

Bu gibi engeller ile alakalı yapılan araştırmalara bakıldığında, öğrencilerin beden eğitimi dersine uygun olmayan kıyafetlerle derse katılmaları, derse hazırlıksız gelmeleri gibi sebeplerden dolayı öğrencilerle sorunlar yaşandığı beden eğitimi öğretmenleri tarafından belirtilmiştir. Öğretmenler, beden eğitimi dersinde kız öğrencilerde en yaygın görülen istenmeyen davranışların içerisinde “ders kıyafetlerini unutmak” olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin disiplin dışı davranışlarından kaynaklanan sorunlarla baş edebilmelerini sağlamak amacıyla aday beden eğitimi öğretmenleri için farklı öğrenme çevreleri oluşturulmalı, özellikle etkili sınıf yönetimi tekniklerini kullanabilecekleri farklı okul ortamlarında ve farklı sınıf düzeylerinde alan uygulamasına katılmalarına fırsat tanınmalıdır” (Demirhan ve ark., 2014).

2.7.9. Çocuklar niçin beden eğitimine ihtiyaç duyar?

Hareket gelişimi veya motor gelişim, fiziki büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesine paralel olarak organizmanın sisteme bağlı hareketlilik kazanmasıdır. Temel hareket becerilerinin büyüme ve gelişme ile kazanıldığı ve çevrenin bunu az çok etkilediği yani çocuğun hareket yeteneklerinin yaş ile birlikte doğal olarak geliştiği savunulmaktadır. Fakat bu durumun tek etken olmadığı, çocuklara verilen fırsatların ve hareket eğitiminin becerilerin gelişmesinde önemli rol oynadığı da vurgulanmaktadır (Güven, 2005).

Güncel tük verilerine göre ülkemizde “obez bireylerin oranı %19,6 oldu. Türkiye’de 15 yaş ve üzeri obez bireylerin oranı 2014 yılında %19,9 iken, 2016 yılında %19,6’ya düşmüştür. Avrupa Birliği’nin en güncel verisi olan 2014 yılı incelendiğinde, bu oran AB’de ortalama olarak %15,4 olarak gerçekleşmiştir. Avrupa Birliği ülkeleri içinde, Malta %25,2 ile ilk sırada yer almaktadır.

Bunu, %20,8 ile Letonya, %20,6 ile Macaristan ve %19,9 ile Türkiye izlemiştir” (http://www.tuik.gov.tr/basinOdasi/haberler/2017_31_20170607.pdf, Erişim tarihi: 27 Ocak 2018).

“Çocukluk ve gençlik döneminde kazanılan ve yaşam boyu korunan fiziksel sağlık, bedenin en üst kapasitede işlev görmesi için zorunlu görülmektedir. Egzersiz eğitimi, çocuğun ailesi ve öğretmenin mesajlarını anlayacak kadar büyüdüğünde hemen

başlamalıdır. İngiliz çocukların %25i aşırı kiloludur. TV seyretmede harcanan haftalık saatler ile çocuklardaki obezite arasında açık bir ilişki bulunmuştur” (Baltacı, 2008).

Çocuklar niçin beden eğitimine ihtiyaç duyar:

- Gelişmiş Fiziksel Uygunluk: Çocukların kassal kuvveti, esneklik, kassal endurans, vücut kompozisyonu ve kardiovasküler enduransı gelişir.
- Beceri Gelişimi: Fiziksel aktivitelere yeterli katılım, güven ve başarı ile sonuçlanan motor becerileri geliştirir.
- Kendine güven ve özgüven gelişimi: Beden eğitimi çocuklarda kendi değerini fark ederek bu hissi kazanmada, fiziksel aktivite kavram ve becerilerinin gelişimine olanak tanır. Daha güvenli, bağımsız, kendini kontrol edebilen bir kişilik almasına imkân verir.
- Hedefleri Kurma Tecrübesi: Başarılabilen hedeflerin kurulması ve desteklenmesinde çocuklara olanak verir.
- Öz Disiplin: Sağlık ve fiziksel uygunluk için öğrencinin sorumluluğunun gelişimini kolaylaştırır.
- Muhakeme Gelişir: Nitelikli beden eğitimi moral gelişimini etkileyebilir. Öğrencilere diğer kişiler ile kooperasyonda kendi davranış sorumluluğu, liderlik, sorulara cevap arama ve kurallar hakkında bilgi sunar.
- Stresin Azalması: Fiziksel aktivite gerilim ve anksiyetenin boşalmasına yardımcı olur.
- Kuvvetli İkili İlişkiler: Beden eğitimi çocuklara pozitif insan ilişkilerini öğretmek için katkı sağlar (Baltacı, 2008).

Fiziksel gelişim, sağlık ve sağlıklı bir yaşam tarzının teşvikiyle yakından ilişkilidir. Okul çağındaki gençlere, fiziksel becerilerini etkileyen faktörler hakkında daha fazla bilgi edinmeleri için fırsat verilmelidir. Beden eğitimi bireylere, fiziksel elverişliliklerini test etme, çeşitli etkinliklerde bulunma ve boş zamanlarında istedikleri takdirde bu etkinlikleri gerçekleştirme ortamı sağlar (EACEA, 2013).

2.7.10. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin amaçları esas alınarak hazırlanmıştır.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının amacı:

“Öğrencilerin, yaşamları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarıdır. Okul öncesinden başlayarak ortaöğretimin sonuna kadar olan süreçte, beden eğitime ve spora katılımın; öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerini geliştirmede önemli bir rolü vardır. Bu süreçlerde beden eğitimi ve spor dersinden öncelikle beklenen; öğrencilere hareket yetkinliklerini geliştirmede, aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmede yol gösterici ve destekleyici olmasıdır. Aynı zamanda öğrenciler, beden eğitimi ve spor yolu ile öz-yönetim, sosyal ve düşünme becerilerini de geliştirebilmelidirler” (M.E.B., 2013).

Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı”nda istenilen amaçlara ulaşmak için uygulama alanı, yaşamın kendisi olup ders içi, okul içi ve okul dışı öğrenme ve uygulama fırsatlarının birbirleri ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir (Işıkgöz, 2015).

M.E.B. tarafından 2013 yılında “Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı” bu eğitim öncelikleri doğrultusunda hazırlanmış, 19 madde halinde sıralanmıştır.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının dayandığı temel ilkeler aşağıda sunulmuştur:

1. “Fiziksel etkinlikler, oyun ve spor yoluyla öğrenme temellidir”.
2. “Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri bir bütün olarak ele alınmıştır.”

3. “Öğrenci merkezli ortamlarda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına imkân verir.”
4. “Süreç ağırlıklıdır.”
5. “Gelişimsel ve sarmal bir yapıdadır.”
6. “Esnek bir yapıdadır.”
7. “Temalar/konular istenilen kazanımlara ulaşmada bir araçtır.”
8. “Öğrencilerin eğitiminde, çevresi ve diğer kişilerle deneyimleri önemlidir.”
9. “Öğrenme-öğretme ortamlarında bireysel, eşli ve grupla çalışmalar dengeli bir şekilde sunulur.”
10. “Uygulamalar sırasında öğrencilerin, kendilerini fiziksel ve duygusal olarak güvende hissetmeleri önemlidir.”
11. “Yaratıcılığı geliştirme, eleştirel ve yansıtıcı düşünme ön plandadır.”
12. “Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir.”
13. “Centilmence oyun ve mücadele anlayışı geliştirmek hedeflenir.”
14. “Öğretmene özgürlük tanır.”
15. “Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.”
16. “Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir.”
17. “Eğlenerek öğrenme ortamı sunar.”
18. “Değerlendirme süreci çok yönlüdür.”
19. “Aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırır” (M.E.B., 2013).

Bu ondokuz madde incelendiğinde beden eğitimi ve spor derslerinde çocukların çok yönlü gelişiminin temele alınarak eğlenceli, yaratıcı, esnek, evrensel aynı zamanda aktif ve sağlıklı kişiler yetiştirerek öğrencileri hayata hazırlamaktadır. Kaliteli bir beden eğitimi dersi: “Öğrencilerin gelişimlerinde gerekli bilgi ve becerileri oluşturmada, çocukluk ve ergenlik dönemlerinden itibaren edinmiş olduğu aktif yaşam tarzını yetişkinlik dönemlerinde de sürdürmeleri için fırsatlar sunmalıdır” (Kiremitçi ve Doğan, 2010).

2.7.11. Nitelikli beden eğitimi öğretmenleri

Amerika Birleşik Devletleri ve yurtdışındaki pek çok okul, bütçe kesintileri, bakım gerektiren tesisler, beden eğitimi veya fiziksel aktivite ekipmanı eksikliği, niteliksiz beden eğitimi öğretmenleri, beden eğitimi ve fiziksel aktivite okul politikalarının tutarsız uygulanması gibi okul engelleri nedeniyle, etkin beden eğitimi ve fiziksel aktivite programlarını yürütmek ve sürdürmek için mücadele vermektedir. Okullarda etkili ve istikrarlı beden eğitimini engelleyen okul engellerinden birisi de nitelikli beden eğitimi öğretmenlerinin olmamasıdır. Özellikle ilkokul kademesinde oyun ve fiziki etkinlikler derslerine alanında uzman olmayan sınıf öğretmenlerinin bu derslere girmesi beden eğitimi ve spor aktivitelerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini engelleyebilir. Eğitimcinin demografik özelliklerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite programlarına yönelik okul engelleri hakkındaki tutumlarını nasıl etkilediğini algılama alanı üzerine yapılan araştırmalar, öğretmenlere yol gösterici bilgiler sunmaktadır (Antoine, 2012; Morgan ve Hansen, 2008).

İlkokullarda beden eğitiminin başarısız olmasının nedenlerinden biri olarak öğretmen adaylarının üniversitede yetersiz eğitim almaları gösterilmiştir. Baldwin tarafından 327 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilen bu çalışmada, üniversitede almış oldukları beden eğitimi deneyimleri konusunda, beden eğitimi dersine giren sınıf öğretmenlerin, beden eğitimi öğretiminin etkin bir şekilde yapılmasında, yetersiz kaldıkları sonucuna varılmıştır. Fiziksel eğitimde daha eleştirel ve yansıtıcı öğrenme fırsatları ve deneyimleri için öneriler yapılmıştır (Baldwin, 2015).

2.7.12. Beden eğitimi öğretmenleri ve beden eğitimi dersi

Eğitim ve öğretim alanında başarının en etkili aktörlerinden biri de öğretmendir. İyi bir öğretmen öğrencisinin başarısına odaklanmış öğretmendir. Görev ve sorumluluk sahibi, planlamada uzman, bilgi ve deneyimi olan, gelişime açık bir öğretmen başarı için donanımlıdır. Beden eğitimi ve spor uygulamaları disiplinler arası bir yapıya sahiptir. Bu özellikten dolayı beden eğitimi öğretmenleri yönetim, iletişim, sevk ve idare bakımından öğrencilerine örnek kişilerdir. Öğrencilerin hedef ve amaçlarına ulaşmasındaki en etkin meslek adamıdır.

Okullarda beden eğitimi öğretmek çok zorlu bir meslektir. Üniversitelerde yetiştirilecek öğretmen adaylarına yeterli deneyim sağlamaları için uygun ortamlar

oluşturmalıdırlar. Bu, deneyimler tam zamanlı öğretime başarılı bir geçiş yapmak için öğretmenleri yeterince hazırlayacaktır (Hill, ve Brodin, 2004).

İlköğretim çağında verilen eğitim, yaşam boyunca aktivitelerin sürmesi için gerekli olan tutumların gelişmesinde önemli bir süredir. Çocuklar hareketli olmaktan zevk alırlar ve beden eğitimi aktivitelerine coşkuyla katılırlar. Beden eğitimi etkinlikleri onların daha çok duygusal gelişimini destekler ve cesaretlendirir. Bu noktada öğrencileri yönlendiren beden eğitimi öğretmenleri, daha çok beden eğitiminde özel eğitim almış öğretmenlerdir. Öğretmen, hareketler hakkında pozitif duyguların sürdürülmesinde önemli bir kişidir. Beden eğitimi aktivitelerinde yer alan hareketler dikkatli planlandığı takdirde çocuklar kendilerine ve beden eğitimi öğretmenlerine karşı pozitif tutumlar geliştirebilirler. “Öğretme- öğrenme etkinliklerinde öğretmenin yeri çok önemlidir. Başarılı bir öğretmen olmak için sahip olunan nitelikleri dışsal etkilerle kazanmak yeterli olmamaktadır. Bunun için ayrıca güdü ve isteğin varlığı önem taşımaktadır. Öncelikle bireyin öğretmen olmak istemesi ve mesleği sevmesi de çok önemlidir. Eğitim faaliyetlerinin genel amacı bireylerin içindeki yaşadıkları topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır”. Eğitim sisteminin kendisinden beklenen görevleri etkinlikle yerine getirebilmesi, yani geçerli öğrenmelerin oluşturulmasında öğrenme öğretme sürecinin, merkezi bir önemi olduğu söylenebilir (Demirhan, 2006; Gündüz ve Yılmaz, 2009).

Beden Eğitimi öğretmeni, okul çevresindeki saha ve tesis imkanlarını en verimli şekilde kullanandır. Öğrencilerinin yeteneklerini ortaya çıkarmak için çalışandır. Beden Eğitimi öğretmeni ve bütün öğretmenler eğitim ilkesi olarak Atatürk ilke ve inkılaplarıyla ilgili hususları öğrencilere aktarmalıdır. “Özellikle milli bayramları kutlama ve anma günlerinin önemini öğrencilerine kavratmalıdır”. İlköğretim programlarında, beden eğitiminin yanı sıra eğitim kadrosunda köklü rolü olan beden eğitimi öğretmenleri önemli sorumluluklar üstlendiklerinden dolayı program çalışmalarının bütün alanlarında, her çocuk için daha iyi öğrenme ortamı sağlamaya çalışmalıdır (Yaylacı, 1998).

Beden eğitimi öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları; eğitim kuruluşlarının farklılıklarına, özel ortamlara, içinde bulunduğu yörenin, bölgenin doğal güzelliklerin, sosyal gelişmişlik durumuna göre değişmektedir. Okulların koşullarına göre beden

eğitimi retmenlerinin genellikle ders yoğunluğu fazladır. Okullarda otorite, disiplin sorunlarının yükünü ve sorumluluğunu taşır. Özellikle sporcu öğrencilerin sorunlarıyla (ders, sağlık, veli, psikolojik vs.) ilgilendir. Okul içi ve okul dışı sportif etkinliklerde organizatör, hakem ve sorumlu kişidir. Özel gün ve törenlerin pek çok aşamasında görevlidir. Ayrıca ders dışı çalışmalarla okullar arası spor organizasyonlarına hazırlık ve katılım çalışmaları vardır. Öğretmen; beslenme, kılık kıyafet, alışkanlıkları (sigara içme gibi), arkadaşları ile ilişkileri (yardım etme, kurallara uyma, paylaşma, işbirliği) vb. konularda örnek olmalıdır. Çocukların iyi bir sporcu olmasından öte iyi bir insan olmaları üzerinde odaklanmalıdır. Başkaları ile alay etmesine izin vermemelidir. Çocuğun başarısız olduğu durumlarda bu sorunun üzerinde durmalı, olumsuz duygular yaratmadan başarılı olabileceği fırsatlar sağlamalıdır. Burada ocuk için önemli olan, beden eğitimi ve spor etkinliklerinde, onu anlayan ve çocukluğunu yaşasma izin veren anlayışta bir öğretmenin varlığıdır. Beden eğitimi ğretmeni çocuklarla olan ilişkilerinde çocuğu sevmeli, yakından tanımalı, duygularını anlamaya çalışmalıdır. Zaman zaman kendini çocuğun yerine koyarak olayları değerlendirmeye çalışmalıdır. Çocukların yeteneklerini tanınmasına yardımcı olmalıdır ve uygun şekilde yönlendirmelidir. Çocuğun aktiviteleri sevmesini ve ilgi duymasını sağlamalıdır (Yaylacı, 1998).

2.7.13. Sınıf ğretmenleri ve beden eğitimi dersi

Toplumsal ve teknolojik değişimlerin hızla gerçekleştiği günümüzde, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini geliştirebilmesi için açık fikirli, esnek ve uyarlayıcı olması gerekir. “Bu özelliklere sahip ğretmen kendi fikirlerinin, duygularının algılarının başkalarından farklı olacağını bilir. Esnek ve yeni durumlara uyum sağlayabilen ğretmen, ğretim etkinlikleri düzenlerken de öğrencilerin ihtiyaçlarının farkına vararak, programda onların ihtiyaçlarına uygun değeriklikler yapabilir. Buna göre öğretmenlerin özellikle sorumluluk boyutunda yer alan özelliklere sahip olmalıdır. Öğretmenler ğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini tanımalı, onların geçmiş yaşantılarından edindikleri ve beraberinde eğitim ortamına getirdikleri nitelikleri incelemeli ve elde ettiği bilgilerden yararlanarak öğrenme yaşantılarını düzenlemelidir. ğrencilerinin ve çevresindekilerin kişiliğine saygı göstermelidir. Dünyanın birçok ülkesinde, ilköğretim beden eğitimi derslerini işleme sorumluluğu tamamen sınıf öğretmenlerine bırakılmaktadır. Beden eğitimi dersi de dâhil olmak

üzere birçok alanda ders verme işlevini yürüten sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken önemli özellikler bulunmaktadır”. Bu özellikler, belirlenen hedeflere ulaşmada büyük bir sorumluluk üstlenen sınıf öğretmenlerinin, işlerini verimli bir şekilde ve ustalıkla yapmalarında olumlu yararlar sağlayacaktır. İlköğretimde beden eğitimi, bir ders ve bir eğitim etkinliği olarak kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere belirli bir süre de ayrılmaktadır. Fakat başka alanlarda olduğu gibi programlara giren ilke ve konular, uygulamadaki etkinlikler ve bunların gerçekleşme oranları arasında çok önemli boşluklar bulunmaktadır. Ülkemizde ilköğretim 1-4 sınıflarda beden eğitimi dersi gereken düzeyde işlenmemektedir. Beden eğitimi dersine ayrılan süreler diğer derslerle karşılaştırıldığında beden eğitimi dersinin % 6.6 oranında olduğu görülür. Sınıf öğretmeni diğer derslere hazırlanmaktan, kendisini beden eğitimi dersine yeterince hazırlayamamaktadır. Ancak planlarında beden eğitimi dersini işlemiş olarak gösterme yoluna gittiği de bir gerçektir (Bozdemir, 2015).

2.7.14. Alan değişikliği ile beden eğitimi öğretmeni olanlar ve beden eğitimi dersi

Öğretmenlik mesleğine alınacak bireylerin bazı yeterlikleri kazanmış olmaları gerekir. Bu yeterlik alanları genel kültür, öğretmenlik meslek bilgisi ve alan bilgisidir. Öğretmenin niteliğinde en etkili faktörlerin başında öğreteceği konu alanına ilişkin meslek öncesi eğitim bilgisi yani alan bilgisi gelmektedir. “Millî Eğitim Bakanlığı’nın İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 6287 sayılı Kanunla, 2012- 2013 eğitim-öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulamaya geçen ve kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen eğitim modeli birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu sorunların başında özellikle sınıf öğretmenliği branşındaki norm kadro fazlalığı, haftalık ders saat sayısının ve seçmeli ders sayısının artmış olması ile birlikte ek öğretmen gereksiniminin oluşmasıdır. Bu nedenle sınıf öğretmenliği branşındaki norm fazlalığını önlemek için, Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerden, alanlarında açık norm kadro olmaması sebebiyle özür durumundan yer değişikliği yapılamayanların özür gerekçelerini karşılamak için alan değişikliği ve bu değişikliğe bağlı olarak yer değişikliğine gitmek durumunda kalmıştır”. Millî Eğitim Bakanlığı gerçekleştirdiği alan değişikliği uygulaması ile öğretmenlerin yeterlik alanını göz ardı ettiği düşünülmektedir (Korkmaz ve Serin, 2014; Gökyer, 2014).

Yeni sistemde, birinci sınıflar için düşünölen 66 ay özeri kayıtlar ile birlikte birinci sınıfların öğretmen ihtiyacı artmıştır. Ancak beşinci sınıflarda derslerin branş öğretmenleri tarafından okutulacak olmasından dolayı bu sınıfları okutan yaklaşık 50 bin sınıf öğretmeninin açıkta kalacağı hesap edildiğinden, bu öğretmenlerin bir bölümünün birinci sınıflarda değerlendirilmesi, bir bölümünün ise norm fazlası olarak ihtiyaç bulunan okullarda başka görevlerde/branşlarda görevlendirilmesi düşünölmüştür. Bu açıklamalar doğrultusunda M.E.B.'nin açıklaması: "Alanları itibarı ile zorunluluk arz eden durumlar dikkate alınarak, öğretmenlerin alan değerikliği yapabilecekleri" şeklinde olmuştur. Ve binlerce sınıf öğretmeni, alanları dışındaki bölümlere geçiş yapmıştır.

M.E.B. alan değerikliği yönetmeliğini 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnameye dayandırmıştır.

Talim ve Terbiye Kurulunun 07/07/2009 tarihli ve 80 sayılı kararına göre:

-Mezun olduğu alan dışında başka bir alana atanmış olan,

-Öğrenimleri birden fazla alana kaynak teşkil eden,

-Görev yaptığı alan dışında başka bir alanda yükseköğrenim bitiren öğretmenler, alan değerikliği başvurusunda bulunabileceklerdir. Bu karara ilaveten 12/09/2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası doğrultusunda 2012 yılına mahsus olmak üzere, Sınıf öğretmenleri aşağdaki öncelik sırasına göre yükseköğrenimleri diğer alanlara atanmaya kaynak teşkil edenler öğrenimlerine göre atanabilecekleri alana veya diplomalarında yazılı olan yan alana ya da öğretmen yetiştiren iki yıllık yükseköğretim kurumu mezunları lisans tamamladıkları alana, alan değerikliği başvurusunda bulunmuşlardır.(https://ikgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_09/20090523_2012_ilici_alan_degisikligi_kilavuzu.pdf Erişim tarihi 15.04.2018).

Beden eğitimi branşına alan değerikliği 2012 yılında öлке genelinde 4683 kontenjan, Antalya iline ise 70 kontenjan ayrılmıştır.

Tablo 2.1. Antalya beden eğitimi branşında alan değişikliği kontenjanları (2012 yılı)

İlçe	Kontenjan ortaokul	Kontenjan lise
Aksu	2	1
Alanya	8	4
Döşemealtı	9	2
Elmalı	1	2
Finike	1	0
Gazipaşa	1	0
Kemer	1	0
Kepez	2	5
Korkuteli	6	1
Kumluca	2	0
Manavgat	8	1
Serik	9	4
Toplam	50	20

Alan değişikliği yapan öğretmenlerin görüşleri üzerine Korkmaz ve Serin (2014) bir araştırma gerçekleştirmişler. Araştırma sonuçlarına göre alan değişikliğinde bulunan öğretmenler, yeni seçtikleri ya da değiştirdikleri alanda yeterli olduklarını ifade etmişlerdir (Korkmaz ve Serin, 2014).

2.7.15. Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı

Ülkelerin temel uğraş alanı, geleceğin mimarı olacak çocuklarını her açıdan en iyi şekilde yetiştirmek ve eğitim sistemlerini ona göre düzenlemektir. Eğitim dünyasında yaşanan gelişmelere paralel olarak, Türk eğitim sisteminde de yıllar içerisinde birtakım değişikliklere gidilmiştir. En son yapılan düzenlemelerle 2005 yılında yapılan program değişikliğiyle, çocuk eğitimin merkezine oturtulmuş, çocuğun okula gelmekten ve orada bulunmaktan hoşnut olacağı düzenlemeler dikkat çekmiştir.

Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı da İlkokul düzeyinde, oyun ve fiziki etkinliklere katılımdan özellikle hareket yetkinliği, aktif ve

sağlıklı yaşam alışkanlıklarının altyapısının oluşturulması için 2012-2013 eğitim öğretimin yılı itibarı ile oyun ve fiziki etkinlikler öğretim programını okullarda uygulanmak üzere yürürlüğe koymuştur. Kurul kararıyla kabul edilen ve 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren 1. ve 5. sınıflardan başlamak üzere uygulamaya konulan İlköğretim Kurumları (ilkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinde 1-4'üncü sınıflarda okutulmak üzere "Oyun ve Fiziki Etkinlikler" dersine yer verilmiştir (M.E.B., 2012; Dağdelen ve Kösterelioğlu, 2015).

Yeni ders çizelgelerinin kabulü ile öğretim programlarında yeniden yapılanma süreci başlamıştır. Bu kapsamda 1- 4. sınıflar için "Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi" öğretim programı hazırlanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin gireceği dersin işlenişinde "FEK Kartları" ve "Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı" nın kullanımına da yer verilmiştir. 2012-2013 eğitim öğretim yılı başlangıcından itibaren uygulanmasına başlanan 4+4+4 eğitim modelinde ilkokula başlama yaşı aşağı çekilmiştir. Yeni düzenlemeye göre 66 ayı (5,5 yaşı) bitiren çocuklar ilkokul 1. sınıf düzeyinde eğitime başlamalarıdır. Bu yaş grubundaki çocukların oyun döneminde olduğundan dolayı "oyun ve fiziki etkinlikler" dersinin haftalık 5 saat zorunlu olması kararlaştırılmıştır. Yapılan değişikliklere bakıldığında, "oyun ve fiziki etkinlikler" dersine haftada 5 saat ayrılmış olmasının, küçük yaştaki öğrencilerin okula aidiyetlerinin gelişmesi yönünde olumlu bir adım olduğu görülmektedir. Bu görünüm aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin "oyun ve fiziki etkinlikler" dersi konusunda ciddi bir donanıma ve yeterliliğe sahip olmaları gerektiği anlamına gelmektedir (Altun, 2016).

Türkiye'de eğitim siteminde 4+4+4 sistemine bakıldığında oyun ve fiziki etkinlikler dersinin haftada 5 saat olarak okutulacak olması olumlu bir adımdır. Ayrıca oyun ve fiziki etkinlikler dersi oyun çağındaki bu çocukların gelişimi açısından oldukça önemlidir. Ancak bu derslere oyun ve beden eğitimi alanında uzmanlaşmış beden eğitimi ve spor öğretmenleri yerine sınıf öğretmenlerinin girmesinin ne kadar doğru olacağı bir tartışma konusudur.

Çocukların çok yönlü gelişimi açısından oyun ve fiziki etkinlikler öğretim programı ve materyalleri hazırlanırken:

- Öğrencilerin okulu sevmeleri,

- Yaşları gereği oyun oynamaları,
- Okulda arkadaşlık ilişkilerini geliştirmeleri ve sosyalleşmeleri,
- Fiziksel gelişimlerinin desteklenmesi,
- Engelli öğrencilerin oyun ve etkinliklere katılımı,
- Sağlıklı olma konusunda için bilinçlenmeleri amacıyla öğrencilerin her gün bir saat aktiviteye katılmaları,
- Takım ruhu kazanmaları,
- Düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi

vb. hedefler dikkate alınmıştır (M.E.B., 2012).

Dikkate alınan bu hedefler çocuğun sağlıklı ve dengeli gelişimi için üzerinde önemle durulması gereken bir olgudur. Hayat boyu spor anlayışının erken yaşlarda kazanılması bireyin kalan hayatında da bu anlayışı devam ettirmesi açısından oldukça önemlidir. Öğrencinin fiziksel gelişiminin temellerinin atıldığı bu kritik dönemin alanında uzmanlaşmış öğretmenler tarafından değil de sınıf öğretmenleri tarafından verilecek olması yanlış bir tutum ve davranış olacaktır. Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersine gerekli önemi göstermediği, sorunlar yaşadığı anlaşılmaktadır.

Türkiye’de ilkokullarda oyun ve fizikî etkinlikler dersi, özel okullar dışında genelde sadece haftalık ders programlarında adı geçen, ancak içi çocuğun matematik ya da Türkçe derslerindeki eksiklerini tamamlamaya yönelik test sorularıyla doldurulan bir etkinlik gibi gözükmektedir. “Sınıf öğretmenleri oyun ve fizikî etkinlikler dersinin önemine inanmalarına rağmen, bu derste ne öğretecekleri konusunda zorlanmakta ve bütün bunların neticesinde hareket ve oyuna herkesten çok gereksinim duyan çocuğun çok yönlü eğitimi ve gelişimi engellenmektedir”. Bunun yanında ilkokullarda sınıflar kalabalık, oyun sahaları dar, araç gereç de yetersizdir (Yıldız ve Güven, 2014).

Beden eğitimi, genel eğitimin vazgeçilmez bir parçası, iş birliğinin, uygun düzeyde rekabetin, kişisel ve sosyal sorumluluğun öğretildiği ideal bir alandır. Bu nedenle,

ilkokul çağında oyun ve oyun yapısında düzenlenmiş ve gelecekte yapılacak spor türlerine hazırlayıcı alıştırmalar son derece önemlidir. “Bu dönemde eğitsel oyunlarla zenginleştirilmiş hareket eğitiminin temelleri atılarak, oyun formu içerisinde sportif becerilerin öğretimi sağlanmalıdır. Çocuk kendisini ve çevresini tanımaya her şeyden önce hareketle başladığından, beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu ilkokul çağında başlanmalıdır. Belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça güç, hatta olanaksızdır. Bu nedenle, okulların üzerine düşen görev, öğrenme ortamını oluşturmak, öğrencilerin günlük bedensel etkinliği hayat boyu alışkanlık hâline getirmesini ve sağlıklı bir yaşam biçimi kazanmalarını sağlamaktır.” Yöneticiler ve öğretmenler çocuklara bedensel etkinlik fırsatları sağlayabilmeli ve çocukların hayat boyu bedensel etkinliğe katılım isteğini geliştirmelidir (Yıldız ve Güven, 2014).

Oyun ve fiziki etkinlikler öğrencinin bütüncül eğitiminde önemli bir potansiyele sahiptir. “Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılırken fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. özelliklerini geliştirme ve bunlara bağlı sağlığını iyileştirme fırsatlarını elde etmektedir. Bu nedenle, öğrencilerde ilkokuldan itibaren oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirme ve bunlara bağlı bilgi birikimini edinme, genel eğitimin önemli hedeflerinden biridir. İlkokul düzeyinde, oyun ve fiziki etkinliklere katılımdan özellikle hareket yetkinliği aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının altyapısının oluşturulması beklenir. Hareket yetkinliği içerisinde üç temel unsur öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, temel hareket becerileri olarak isimlendirilen öğrencinin bir noktadan başka bir noktaya yer değiştirirken, hareket ederken veya olduğu yerde vücut dengesini sağlarken ve herhangi bir nesneyi kontrol ederken gerekli olan hareket becerileridir. Bu becerilerin gelişimi bedenin hareket potansiyelinin daha etkili kullanılmasını sağlamaktadır”. Hareket yetkinliği içindeki ikinci unsur ise hareket becerileri ile ilgili kavramların öğrenilmesidir. Bu kavramların öğrenilmesi, öğrencinin bedenin nasıl hareket ettiğini anlaması ve ilgili bilgi birikimini kullanması açısından önemlidir (M.E.B., 2012).

Yapılan bilimsel çalışmalar fiziksel etkinliklerin çocuklar ve gençlerin sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini ortaya çıkarmıştır (WHO, 2010). Fiziksel etkinliklerin, çocukların sağlığı açısından ortaya çıkardığı bu araştırmaların ışığında, çocukların

oyun ve fiziki etkinlikler dersine istekle katılması çocukların genel sağlık durumları açısından oldukça önemlidir.

2.8. Spor

Spor, kişinin belli düzenlemeler içinde fiziksel aktivitelerini ve motorik becerilerini, zihinsel, ruhsal ve sosyal davranışlarını geliştiren, bu özelliklerin belirli kurallar içinde yarıştırlmasını amaçlayan biyolojik, pedagojik ve sosyolojik bir olgudur. Spor, evrensel kültürün bir parçası, dili, dini, ırkı farklı insanları birleştiren önemli bir vasıtaadır. Dünya barışına katkı sağlayan çok önemli bir etkinliktir. Bu işlevlerinin yanı sıra çağımız sporu, insanların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumlu yönde etkileyen, sosyal ve moral kazançlar sağlamak amacı ile yapılan hareketler topluluğu olarak tanımlanabilir. Spor, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik ve estetik özellikleri gerekli kılan, yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir. Amacı yarışmak ve kazanmaktır (Aracı, 2004).

Spor eğitimi bireyin içindeki spor yapan insanı uyandırıp, harekete geçirir. Buna bağlı olarak tüm insanları amaçlar. Sportif kabiliyeti bulunanlar ve bu kabiliyetliler arasında farkedilip, ortaya çıkartılacak sportif dehalar spor eğitimi olmadan uykuda kalırlar. Çağımızın modern monoton günlük yaşamı içinde fiziksel kapasitemizin kullanılabilmesi ve kişinin anatomik, fizyolojik ve psikolojik yönden sağlıklı olabilmesi için spor iyi bir araçtır (Koparan, 2003; Erdemli, 2008).

Spor, insanlık tarihinin ilk dönemlerinde ölüm kalım mücadelesinin yansıması olarak karşımıza çıkarken sonraki dönemlerde toplumlar arası ilişkileri geliştiren, sevgi ve barışı temsil eden etkinlikler hâline gelmiştir. Önceleri savunma ve saldırıya dayalı sporlar olarak yapılırken daha sonralarda bireysel sporlar ve takım sporları olarak yarışma ve müsabakalar hâlinde, insanların üstün gelme arzularını sergileyebilecekleri bir disiplin olarak yapılmaya başlanmıştır (Alpman, 1972; Keten, 1993).

Türk devleti ve hükümetleri sportif aktiviteleri ve vatandaşların sağlığını düşünmüş ve konuyu anayasa maddesiyle belirtmiştir. Anayasada “59. Madde – devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder (mevzuat dizisi) devlet başarılı sporcuyu korur.” şeklinde yer

verilerek sporun önemi açıkça belirtilmiştir. “Türk sosyal bünyesinde spor, spor hareketlerinin düzenlemekle görevli olanlar Türk çocuklarının spor hayatını yükseltmeyi düşünürken sadece görüş için herhangi bir müsabakada kazanmak emeli ile bir spor politikası oluşturamazlar. Asıl amaç her yaştaki birey için beden eğitimi sağlamaktır.” Atatürk, spor konusundaki düşüncelerini bu sözlerle ifade ederken esas devlet politikasında yer alması gerekenleri de ifade etmiştir. Asıl olanın herkes için beden eğitimi ve spor ilkesi olması gerektiğini açıkça vurgulamıştır. Beden eğitimi ve spor hareketlerini belli bir program ile uygulamaya başlayan ve bunu genel eğitim sisteminin bir parçası sayan ilk ulus Eski Yunanlılardır. Yeniçağlarda beden eğitimi ve sporu sistemli bir hâle getiren ülke ise Almanya olmuştur (İnal, 2003; İşler, 2012).

2.9. Fiziksel aktivite

Her geçen gün, yaşam kalitesinin artırılması adına günlük yaşam içerisinde kullandığımız pek çok iş ve aktivitenin daha zahmetsiz ve daha az enerji kullanarak yapılmasını sağlayacak araçlar geliştirilmektedir. Ancak bireylerin aklını, yaratıcılığını, zaman zaman fiziksel gücünü, enerjisini ve reflekslerini kullanarak ortaya çıkardığı davranış modellerinin teknolojik araçlar yardımıyla üstlenilmesi yaşam kalitesini artırıyor gibi görünse de genellikle yaratılan boş zaman ve enerji yine yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak değerlendirilememektedir. Hareketsiz yaşam, günlük alışverişini bile bilgisayar başında sanal marketlerden gerçekleştiren modern toplum için en önemli problemlerin başında yer almaktadır. Giderek daha az mesafeler boyunca yürüyen, ev dışı aktivitelere daha az katılmaya başlayan kitleler, gün içerisinde harcadığı enerji miktarını azaltırken, beslenme sıklığı ve miktarını değiştirmemektedir. Fiziksel aktivite yetersizliği vücut üzerindeki olumsuz etkilerinin yanı sıra, vücut ağırlığında artışa neden olur. Obezite (şişmanlık) modern toplumların karşı karşıya kaldığı diğer bir önemli problemdir. Çocukluk çağından itibaren düzenli aktivite alışkanlığı kazandırmak, egzersizli günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline getirmek ve en azından her birey için günlük bedensel aktivite miktarını arttırmak bireysel sağlığımızın korunması ve ileride karşılaşılabilecek sağlık tehditlerinin azaltılması konusunda oldukça büyük öneme sahiptir (Bek, 2008).

Spor ve fiziksel aktivite yüzyıllar boyunca birçok kültürde sağlığı teşvik edici davranışlar olarak kabul edilmiştir. Örneğin, Antik Yunan’da jimnastik egzersizleri

çeşitli hastalıklar için tedavi olarak önerilmekteydi. Rekabetçi bir spor icra ederken atletlerde yaralanma ve sakatlanmalara varan bir takım olumsuzluklarda gözlemlenmekteydi ünlü hekim Galen (M.Ö.200-129). Buna ek olarak, sporu bıraktıktan sonra sporcuların (aktif olmayan) çağdaşlarına kıyasla daha kısa ömürlü olduğunu not eder (Lippke ve Vögele, 2006).

2.9.1. Herkes için fiziksel aktivite

Dünya sağlık örgütü (DSÖ) günlük yaşam içerisinde, iskelet kasları kullanılarak yapılan ve enerji harcamasını gerektiren her hareketi fiziksel aktivite olarak tanımlamaktadır. Yürüme, koşma, sıçrama, yüzme, bisiklete binme, kol-bacak hareketleri ve baş-boyun hareketleri gibi temel vücut hareketlerinin tümünü ya da bir kısmını içeren çeşitli spor dalları, dans, egzersiz, oyun ve gün içindeki aktiviteler fiziksel aktivite olarak kabul edilmektedir. Çocukluk ve ergenlik döneminde düzenli fiziksel aktivite, yaşam boyu sağlığın korunması, sağlığın teşvik edilmesi ve çeşitli sağlık koşullarının önlenmesi açısından önemlidir (Janssen ve Leblanc, 2010).

Düzenli fiziksel aktivite, çocukların ve ergenlerin kardiyorespiratuvar zindeliklerini geliştirmelerine, güçlü kemik ve kas yapısı oluşturmalarına, kilolarını kontrol altında tutmalarına, kaygı ve depresyon semptomlarını azaltmalarına yardımcı olur. Ayrıca kalp hastalığı, kanser, tip 2 diyabet, yüksek tansiyon, osteoporoz, obezite gibi kronik hastalıkların önlenmesine katkı sağlar (US Department of Health and Human Services, 2008).

2.9.2. Fiziksel aktivitenin faydaları

Fiziksel aktivitenin uygun bir şekilde uygulanması, bireylerin aşağıdakileri yapmalarına yardımcı olur:

- Sağlıklı kas iskelet sistemi dokularını (örneğin; kemik, kas ve eklem) geliştirir,
- Sağlıklı bir kardiyovasküler sistem geliştirir (örneğin kalp ve akciğerler),
- Nöromusküler bir farkındalık geliştirir (yani koordinasyon ve hareket kontrolü),
- Sağlıklı bir vücut ağırlığı korumaya yardımcı olur.

Fiziksel aktivite aynı zamanda gençlerde anksiyete ve depresyon semptomlarını kontrol ederek psikolojik yararları ile ilişkilendirilmiştir. Benzer şekilde, fiziksel aktiviteye katılım, kendini ifade etme, kendine güven geliştirme, sosyal etkileşim ve entegrasyon fırsatları sağlayarak gençlerin sosyal gelişimine yardımcı olabilir. Ayrıca, fiziksel olarak aktif gençlerin diğer sağlıklı davranışları (örneğin, tütün, alkol ve uyuşturucu kullanımından kaçınma) daha kolay adapte olmaları ve okulda daha yüksek bir akademik performans göstermelerini sağlamaktadırlar. Bu tavsiyeler, aksi tıbbi koşullar aksine belirtilmedikçe, 5-17 yaş arasındaki sağlıklı tüm çocuklar için geçerlidir. Bu tavsiyeler, cinsiyet, ırk, etnik köken veya gelir düzeyinden bağımsız olarak tüm çocuklar ve gençler için geçerlidir.

Aktif olmayan çocuklar ve gençler için, sonuçta yukarıda gösterilen hedefe ulaşmak için ilerleyen bir faaliyet artışı önerilir. Daha az miktarda fiziksel aktivite ile başlamak ve zamanla süre, frekans ve yoğunluğu kademeli olarak arttırmak uygundur (http://www.who.int/dietphysicalactivity/factsheet_young_people/en, Erişim tarihi: 29 Kasım 2016).

1980 yılından bu yana çocukluk çağı obezite oranları üç katına çıkmış ve 10-17 yaş grubundaki çocukların üçte birinden fazlasını obez veya aşırı kilolu olarak sınıflandırmıştır. Bir Amerikan Kalp Birliği çalışması, çocukların 30 yıl önceki akrabalarıyla aynı yaşa geldiklerinde kardiyovasküler açıdan % 15 daha az uygun olacaklarını göstermektedir. Bu çocuklar, kardiyovasküler hastalık ve prediyabet için normal kilolu akranlarından çok daha yüksek risk faktörlerine sahiptir. Obez çocuklarda alt ekstremitte ağrısı, işlevin azalması psikososyal sağlığı olumsuz etkilemektedir ve obez yetişkin olma olasılığı da normal kilolu akranlarına göre daha yüksektir (Davies ve ark., 2015).

2.9.3. Fiziksel hareketsizliğin etkileri

Fiziksel hareketsizlik bazı sorunları beraberinde getirir: Enerji kullanımı dengesizliğine ve aşırı kilolu veya obez olma riskini artırabilir. Hiperlipidemi (yüksek kolesterol ve trigliserid düzeyleri), yüksek tansiyon, insülin direnci ve glukoz intoleransı gibi kardiyovasküler hastalığa neden olan faktörlerin riskini artırır. Tip2 şeker hastalığının gelişme riskini artırır. Göğüs, kolon, endometriyal ve akciğer kanseri

geliştirme riskini arttırır. Düşük kemik yoğunluğuna, bu da osteoporozaya neden olur (US Department of Health and Human Services 2008).

Fiziksel aktivitenin bireylerin sağlığına olan etkileri İtalyan hekimler tarafından 1500'lü yıllarda hem çocukların büyüme ve gelişimleri için hem de yaşlı sağlığını koruması için egzersiz programları geliştirilerek gösterilmiştir (MacAuley, 1994).

Yüzyıllar öncesinden önemi belirtilen fiziksel aktivitenin insanların harekete en çok ihtiyaç duyduğu günümüzde teknolojik gelişmelere yenik düşmesi oldukça ilginç bir durumdur. Bilgiye ulaşmanın artık çok kolay olduğu günlerde fiziksel aktivitenin öneminin bilinmesine rağmen gereken özenin gösterilmemesi genel sağlığı olumsuz etkilemektedir. İnsan canlı bir varlık olarak gelişimini sürdürürken bulunduğu ortamda hareketlilik içerisindedir Fiziksel aktivite ile ilgili bilgiler çok eski çağlardaki mezar kalıntılarında dahi görülmektedir. Bugünkü anlamıyla fiziksel aktivite ilk kez yaklaşık İ.Ö. 2500 yıllarında Çin'de görülmektedir (Bulut, 2013).

Sağlık, kaliteli yaşamın olmazsa olmaz koşulu olarak kabul edildiğine göre, teknolojik gelişmelerle günlük aktivite yoğunluğunu azaltmak her ne kadar yaşamı kolaylaştırır da uzun vadede in aktif bireylerin sayısını arttırmakta ve sağlığı olumsuz etkilemektedir. İn aktivite yani hareketsiz yaşam, günlük alışverişini bile bilgisayar başında sanal marketlerden gerçekleştiren modern toplum için en önemli problemlerin başında yer almaktadır. Erken yaşta düzenli fiziksel egzersiz ve eğlence etkinlikleri çocuklar için uygun düzeye getirilmelidir. Her kademedeki okullar fiziksel egzersize yönelik olumlu tutumları geliştirmeli ve teşvik etmeli, fiziksel becerileri öğrenmek için fırsatlar sağlamalı ve özellikle uzun yıllar keyif alabilecekleri fiziksel aktiviteleri gerçekleştirmelerine olanak sağlamalıdır. Okul müfredatı, akranlarına göre daha az yetenekli çocukları seçici olarak ortadan kaldıran spor ve faaliyetleri fazla vurgulamamalıdır. Okullar, egzersizin yararlarını, egzersiz ve egzersiz kondisyonunu yaşam boyunca geliştirip korunmasını çocuklara öğretmelidir (Fletcher ve ark.,1996; Bozkuş ve ark., 2014).

Avrupa Birliği Konseyi, fiziksel aktivitenin bireylerin sağlığı üzerindeki olumlu etkisini kabul etmektedir. Sağlık ve spor konusunda toplumun teşviki için özellikle de genç üyelerin eğitime büyük önem vermektedir. Okullar genel sağlığın

iyileştirilmesi konusunda toplumun farkındalığının artırılması için sağlık sorunlarının önüne geçmede etkili bir araç olarak görülmektedir (Eurydice, 2013).

Fiziksel aktivite yetersizliği, ülkelerin gelişmişliğinden bağımsızdır. “Gelişmiş ülkelerde yetişkin nüfusun yarısından fazlası yeterli düzeyde fiziksel aktivite yapmamaktadır. Ülkelerin hızlı bir şekilde şehirleşmesi, şehirlerin giderek büyümesi de fiziksel in aktiviteyi beraberinde getirmektedir. Fiziksel aktivite, fiziksel ve ruhsal sağlığı arttırmanın temel taşıdır. Buna karşın birçok insan fiziksel aktiviteyi günlük yaşamından çıkarmıştır, fakat bu durum sağlık ve esenlik üzerinde dramatik etkilere sahiptir. Fiziksel aktivitenin olmaması DSÖ’na göre Avrupa Bölgesinde yılda 600.000’e yakın ölüme sebep olmaktadır. Bu yüksek risk faktörüyle mücadele kalp ve damar hastalıkları, insülin gerektirmeyen diyabet, hipertansiyon, bazı kanser türleri, iskelet ve kemik hastalıkları ve psikolojik bozukluklarla ilgili riskleri azaltacaktır”. Bunlara ek olarak bir salgın haline dönüşen ve kamu sağlığı açısından global bir sorun haline gelen aşırı kilo ve obezite ile mücadelede anahtar öneme sahiptir (Avrupa’da Fiziksel Aktivite Ve Sağlık, 2008; Bulut, 2013).

Hafif ve orta şiddette yapılan düzenli fiziksel aktivite zihinsel sağlık hastalıklarının, özellikle de depresyon ve kaygıların yönetiminde önemli bir rol oynamaktadır. Yapılan araştırmalar aerobik egzersiz veya kuvvet antrenmanının depresif belirtileri önemli ölçüde azalttığı göstermiştir. Bununla birlikte, düzenli fiziksel aktivitenin depresyonun başlamasını önlediği de yapılan çalışmalarla ortaya çıkarılmıştır. “Fiziksel aktivitenin, sağlık giderlerini azaltma gibi ekonomik yararları da bulunmaktadır. Gelişmekte olan ülkelere göre hareketliliğin neden olduğu maliyet oldukça yüksektir. Amerika’da 1995 yılındaki sağlık harcamalarının %9.4’ü obezite ve hareketsizlik sonucu yapılmıştır. Kanada’da ise toplam sağlık harcamalarının %6’sına hareketsiz yaşam neden olmaktadır. 1998 yılı verilerine göre, fiziksel aktivite bireysel sağlık harcamalarında yıllık 500 dolarlık azalma sağlamaktadır. 2000 yılındaki toplam sağlık harcamalarının 75 milyar dolarını hareketsiz yaşamın neden olduğu harcamalar oluşturmaktadır”. Günlük yaşamı mümkün olduğunca aktif geçirmek sağlıklı bir yaşamın ilk adımıdır. Daha fazla yarar elde edebilmek ve sağlığı koruyup geliştirebilmek için fiziksel aktiviteler düzenli

olarak yapılmalı ve yaşamın bir parçası hâline getirilmelidir (Paluska ve Schwenk, 2000; Akyol ve ark., 2008).

Son yıllarda İngiltere'de yapılan bir araştırmada her dört gençten birinin (11-15 yaşındaki erkeklerin % 23,7'si ve kadınların % 26,2'si) obez olarak sınıflandırıldığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, çocukluk çağındaki obezitenin önde gelen faktörlerinden birinde fiziksel aktivite eksikliği olduğu bildirilmiştir. Düzenli fiziksel aktivite birtakım kronik hastalıkların (örneğin kardiyovasküler hastalık, diyabet, kanser, hipertansiyon, obezite, depresyon ve osteoporoz gibi) önlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Düzenli fiziksel aktivitenin bu tür hastalıklardan kaynaklı erken ölüm riskini de azalttığı yapılan araştırmalarla ortaya çıkarılmıştır. Fiziksel aktivite ve sağlık durumu arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir (DHCHM, 2006; Warburton ve ark., 2006).

Son on yılda, okul tabanlı beden eğitimi bağlamında öğrenci deneyimlerini anlamayı amaçlayan araştırmalar artış gösterdi. Araştırma konusundaki bu artış, büyük ölçüde, artan fiziksel aktivite düzeyleri için durum bildirimleri ve araştırma raporlarıyla sağlığın teşviki ve geliştirilmesine yönelik temel araç olarak pek çok kişi tarafından vurgulanmıştır. Okul tabanlı beden eğitimi sağlık, sosyal ve fiziksel aktivite ile ilişkili psikolojik kazançlar çok sayıda çocuk ve ergene faydalar sağlayabilir. Bununla birlikte öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve hükümet organlarının beden eğitimi derslerinde ve fiziksel aktivite konusunda karşılaştıkları çeşitli engelleri aşma yöntemlerini öğrencilere başarılı bir şekilde tanıtılması için öğrencilerin beden eğitimi motivasyonu nu ayrıntılı bir şekilde anlamak oldukça önemlidir. Uzun süreli araştırmalar normal kilolu ergenlerin haftanın her günü düzenli olarak fiziksel eğitimlere katılması halinde ileride aşırı kilolu yetişkin olma ihtimallerini yüzde 5 azalttığını ortaya koymuştur (Standage ve ark., 2005; Menschik ve ark., 2008).

2.9.4. Okullarda beden eğitimi fiziksel aktivite ve sağlık ilişkisi

Okullarda beden eğitimi, fiziksel aktivite ve spor tüm öğrencilerin daha iyi fiziksel uygunluğa sahip olmaları ile yakından ilişkilidir. Bununla birlikte, bu eğitim ve etkinlik programlarına katılım ile öğrencilerin akademik performansları arasındaki bağlantı daha az açıktır. Çalışmaların gözden geçirilmesi, öğrencilerin bu konulardaki akademik başarılarından ödün vermeksizin diğer derslerden zaman ayırarak bir saatlik

günlük fiziksel aktivite programlarının okul müfredatına eklenebileceği sonucuna varmaktadır. Bunun nedeni ise fiziksel aktivitenin öğrencilerin öğrenme verimliliğini arttırmasıdır. Okul dışı etkinlikler gibi dolaylı olarak okuldaki etkinlik olanaklarının akademik başarı ile ilişkili diğer yolları, okulu bırakma oranlarının düşmesi, benlik saygısı, okula devam oranının artması ve okula bağlılık, verilen sorumlulukları yerine getirme ile ilgili davranışlardır (Booth ve ark., 2004).

Çocukluk çağından itibaren düzenli aktivite alışkanlığı kazandırmak, egzersizsiz günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline getirmek ve en azından her birey için günlük bedensel aktivite miktarını arttırmak bireysel sağlığımızın korunması ve ileride karşılaşılabilecek sağlık tehditlerinin azaltılması konusunda oldukça büyük öneme sahiptir. “Gelişen teknoloji ile birlikte bireylerin sedanter bir yaşam tarzına doğru yöneldikleri, başka bir deyişle hareketsiz bir yaşam sürdürdükleri bilinmektedir. Şehirleşmenin getirdiği endüstrileşme ve teknolojik gelişmeler fiziksel in aktiviteyi gittikçe artırmakta; gençlerin ve çocukların televizyon izleme, bilgisayar başında oturma, internet kafede oyun oynama gibi sedanter aktivitelerde harcanan zamanının artmasına neden olmaktadır. Bu anlamda kişilerin bilinçli hale gelmesi kişinin fiziksel aktivitesini artırması, sağlıklı olması ve sağlıklı yaşam davranışı sergilemesi kişinin yaşam kalitesini artırmaktadır”. Öğrencilik yıllarında kişilerin hayatında fiziksel aktivitenin alışkanlık haline getirilmesi ileriki yıllarda daha sağlıklı bir yaşamın temellerini oluşturacaktır. Bu anlamda öğrencilerin sağlıklı yaşam ve fiziksel aktivite boyutlarını bilmesi ve uygulaması yaşam kalitesi açısından kişilere avantaj sağlayacaktır (Bozkuş ve ark, 2014).

Okullar sunulan beden eğitimi dersleri açısından, düzenli fiziksel aktivitenin geliştirilmesi için ideal bir mekân olarak görülmektedir, çünkü ilköğretim çağındaki çocukların % 97'si okullarda çeşitli beden eğitimi programlarına katılmaktadır. Maksimum halk sağlığı yararı için, okullardaki beden eğitimi dersleri, çocukları bir ömür boyu fiziksel aktivite için hazırlamalıdır. Beden eğitimi için bu kamu sağlığı hedefi mevcut yaklaşımlarda bazı değişiklikler gerektirebilir. Beden eğitimi öğretmenleri, ulusun gençliğinin sağlığını iyileştirecek okul beden eğitimi programlarının geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde halk sağlığı uzmanlarıyla işbirliği yapmakla yükümlüdür (Sallis ve McKenzie, 1991).

Teknolojinin gelişimine bağlı olarak toplumlarda endüstrileşme ve makineleşmenin olumlu ve olumsuz birçok etkisini görmek mümkündür. Bilhassa 20. yüzyıldaki gelişmeler (televizyon, nükleer enerji kaynakları, petrol ürünleri vs.) yaşam temposunu değiştirmiş ve bu teknolojik ilerlemelerden dolayı bedeni faaliyetler azalmış, zihinsel çalışmalar artmıştır. Her insanda olması gereken sağlıklı vücut aktivitesi endüstri ve toplumun gelişmesiyle oluşan yeni toplum düzeninde zarurieti ihtiva eder. Antik çağlardan beri var olan insanda sağlıklı olabilme en merkezi duygudur. Her insan için gerekli vücut aktivitesi anahtar rol oynar. Modern ve gelişmiş toplumlarda şekillenmiş fitness, step aerobik, yüzme daha yaygın olarak joking günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir (Çetin, 2013).

Diğer yandan ilköğretim çağındaki çocuklarda hareket oyun ve sporun etki ettiği diğer önemli bir alan duruş eğitimidir. “Hareketsiz kalan ve egzersiz yapmayan çocukların öncelikle kasları zayıf kalır. Kasları güçlü olma ifadesi, sanıldığı kadar basit bir ifade değildir. Kasları güçlü olan çocuğun eklem ve bağları ile kemik yapıları da güçlü olacaktır. Güçlü olan çocuğun çevresindeki konumuda farklı olacaktır. Bu özellik, sadece kas ve eklem kuvvetine dayalı bir güçlülük ve hakimiyet olarak algılanmamalıdır”. Sağlam kafanın sağlam vücutta bulunacağı gerçeğinden hareketle, bu konu beden eğitimi ve spor için çok büyük bir önem arz eder. Kasları zayıf olan bir çocuk, sadece sosyal çevre açısından değil, kendi biyolojik gelişimi açısından da eksik kalacaktır. Duruş (postür) olarak ifade edilen ve insanı insan yapan önemli bir alanın spor kadar etkileyen bir başka element yoktur (Kale ve Erşen, 2010).

Sağlıklı yaşam için birtakım görevler bulunmaktadır. Sağlıklı yaşam için “düzenli spor ve sağlıklı beslenme” formülü ortaya çıkmaktadır. Böylece yaşam kalitesi ve tüm şartlara uyum seviyesi en yüksek boyutlara ulaşacaktır. Lakin düzenli spor ve sağlıklı beslenmenin olumlu sonuçlarının elde edilebilmesi için hayat boyu sürdürülebilir olması gerekmektedir. Bu noktada anahtar rol şüphesiz okullarda sunulacak kaliteli beden eğitimi dersleridir.

Fiziksel aktivitenin genetik olarak kodlanmış büyüme ve gelişme üzerinde etkileri azımsanamaz. Boydan çok hacimsel genişlemeye katkısı olduğu kabul edilir. Özellikle kemik ve kasların gelişiminde aşırı olmayan fiziksel aktivitenin olumlu sonuçları vardır.

Çocukluk döneminde benimsenen fiziksel aktivite ve spor alışkanlıklarının çocuklarda şu olumlu etkileri yaratmaktadır: Çocukların kassal kuvveti, esneklik, kassal endurans, vücut kompozisyonu ve kardiyovasküler enduransı geliştirir. Güven ve başarı duygusunu geliştirerek ileriki yaşlarda atılacak adımların daha sağlam olması sağlanır. Ruhsal iyilik ve gelişme, kendini daha iyi hissetme ve strese erken yaşta baş edebilme kabiliyeti kazanırlar. Kontrollü beden eğitimi çocuklarda kendi değerini fark ederek bu hissi kazanmada, fiziksel aktivite kavram ve becerilerinin gelişimine olanak tanır. Daha güvenli, bağımsız, kendini kontrol edebilen bir kişilik almasına imkân verir (Çetin, 2013).

2.9.5. Aktif okul günleri

Okullar, çocukların aktif, sağlıklı yaşamlarına yön vermede kritik bir rol oynamaktadır. Beden eğitimi dersleri okul sonrası uygulanan egzersiz kursları okula gelip giderken öğrencilerin bisiklet kullanarak ya da yürüyerek okula gelip gitmesi tenefüslerde oynanan oyunlar, etkinlikler tüm çocukları hareket ettirme potansiyeline sahiptir. Yapılan araştırmalarda, daha fazla hareket eden çocuklar hareket etmeyen çocuklara göre daha sağlıklıdırlar. Ayrıca akademik açıdan aktif olmayan akranlarına göre de daha başarılı oldukları, sınıfta daha az olumsuz davranış sergileme ve okula devam konusunda daha olumlu bir davranış sergilemektedirler. Buna karşın birçok okul çocukların aktif olması için yeterli fırsat sunamamaktadır. Birçok okulda çocukların rahatça hareket edip oyun oynayabileceği bahçeler bile bulunmamaktadır. Bazı ülkeler, müfredattaki beden eğitimi dersi dışında fiziksel etkinliklere katılımı artırmak ve bu etkinlikleri günlük okul rutininin bir parçası haline getirmekle ilgilenmektedir. Bu açıdan söz konusu aktiviteler okul saatinin parçasıdır ve halfalık ders çizelgesinde tenefüsler ya da okula gelme zamanı gibi farklı noktalara konulabilirler.

Aşağıda bazı Avrupa ülkelerinde aktif okul günü kavramının ne şekilde işlendiği açıklanmaktadır:

Danimarka'daki çoğu okulda, okul başlamadan önce sabah koşusu yapılmaktadır. Ayrıca 'koş ve oku' konsepti de geliştirilmiştir. Öğretmenler yaklaşık 20 dakika öğrencilerle koşmakta ve daha sonra aynı süre kadar kitap okumaktadır. Bunun amacı çocukların konsantrasyonunu güçlendirmektir.

Kıbrıs'taki 'Aktif Okul Teneffüsleri' pilot programı ders aralarında öğrencileri fiziksel aktivitelere- özellikle rekabet gerektirmeyenlere- katılım için teşvik etmektedir. Amaç okuldaki şiddet ve zorbalığı azaltmaktır.

Avusturya'daki 'Die 4 besten 5' programı, 4 hafta boyunca haftada 5 egzersizi desteklemektedir. Bu egzersizler dersten önce, sonra ya da ders esnasında yapılabilir ve öğrencilerin konsantrasyonunu artırmayı amaçlar.

Finlandiya'da "Okullar Hareket Halinde" olarak bilinen program, okul gününü fiziksel olarak daha etkin hale getirmek için mevcut ve yeni eylem modellerini koordine eder. Proje okul günlerinde fiziksel aktiviteyi artırmayı amaçlamaktadır.

Slovenya'daki okullar fiziksel aktiviteler için teneffüsleri daha uzun tutmaktadır. Çocuklar sınıftan çıkıp okul bahçesindeki ya da spor salonundaki çeşitli aktivitelere katılırlar.

Sağlıklı bir şekilde büyümek için tüm gençlerin her gün 60 dakikalık fiziksel aktiviteye ihtiyacı vardır. Çocuklar yıl boyunca vakitlerinin büyük kısmını okullarda geçirirler. Okul ortamının çocukların fiziksel olarak aktif olmaları açısından okul öncesi ve sonrası fiziksel aktivite için fırsatlar sağlamak sağlık ve diğer çıktılar açısından oldukça önemlidir. Araştırmalar, aktif çocukların daha iyi öğrendiğini gösteriyor, bu nedenle hareketi teşvik eden ve destekleyen bir öğrenme ortamı yaratmak ve tesislerinizi bu biçimde dizayn etmek oldukça önemlidir (EACEA, 2013).

2.9.6. Fiziksel aktivite ve akademik performans

Akademik performans, akıl ve bağlamsal değişkenler arasındaki karmaşık bir etkileşimden kaynaklansa da sağlık çocuğun öğrenme yeteneğinde hayati derecede önemli bir faktördür. Sağlıklı çocukların daha iyi öğrenme fikri olarak araştırmalarla desteklenmekte ve kabul edilmektedir. Birçok çalışma sağlık yararlarının kardiyovasküler, kassal zindelik, kemik sağlığı, psikososyal sonuçlar ve beyin sağlığı gibi hepsinin fiziksel aktiviteyle ilişkili olduğunu teyit etmektedir (Basch, 2011; Strong ve ark, 2005).

Yapılan araştırmalara göre çocuklar bir fiziksel aktivite oturumuna katıldıktan sonra çeşitli bilişsel görevlere daha hızlı ve daha doğru yanıt verirler. Orta şiddette bir

fiziksel aktivitenin dikkatin belirli bir bilişsel göreve tahsis edilmesiyle ilişkili sinirsel ve davranışsal yanları arttırdığı bulunmuştur. Bu otuz dakikalık aerobik fiziksel aktiviteye katılan çocuklar aynı sürede televizyon izleyen çocuklar ile karşılaştırıldığında, fiziksel olarak aktif olan çocuklar bilişsel olarak daha iyi performans göstermişlerdir (Tomporowski, 2003; Budde ve ark., 2008).

Sağlıklı bir aerobik uygunluk seviyesine ulaşmak ve devam ettirmek, beden eğitimi programlarının istenen bir öğrenme çıktısıdır. Fiziksel faaliyete düzenli katılım, beden eğitimi için ulusal bir öğrenme standardı olup, fiziksel aktiviteye alışılmış ve anlamlı katılımın sağlanmasını kolaylaştırmaya yönelik bir standarttır (NASPE, 2004).

1970 ve 1977 yılları arasında Trois-Rivières bölgesinde (Québec) yapılan yarı deneysel çalışmada 546 ilköğretim öğrencisi incelenmiştir. Haftalık 5 saat beden eğitimi programına katılan deney grubu öğrencilerinin normal okul programında haftalık 40 dakika boyunca beden eğitimi dersi alan kontrol grubuna göre daha yüksek bir akademik performansa sahip olduklarını ortaya koymuştur. Beden eğitimine tahsis edilen haftalık ek 260 dakika mutlaka diğer akademik derslerin için zamanlarının kısıtlanmasına neden olmuştur (Örneğin Akademik eğitimin ortalama % 14 kısaltılması) Bu müfredat değişikliğine rağmen, ilköğretimin son 5 yılında, deneysel öğrencilerin genel akademik performansı kontrollere göre daha iyi bir şekilde gelişim göstermiştir. Akademik performans göstergeleri; not ortalaması, standartlaştırılmış testlerdeki puanları ve belirli derslerdeki notları içerir; konsantrasyon, hafıza ve sınıf davranışları dolaylı tahminlerdir. Yarı deneysel veriler fiziksel etkinlik programlarına daha fazla ders saati ayırmanın diğer derslerden zaman kısıtlamasına gidilse bile akademik başarıyı olumsuz olarak etkilemediğini ortaya koymaktadır. Kesitsel gözlemler, akademik performans ile fiziksel aktivite arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Fiziksel aktivitenin konsantrasyon, bellek ve sınıf davranışı üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Yapılan araştırmalara göre fiziksel aktivite zihinsel performans üzerinde de olumlu etki göstermektedir (Strong ve ark., 2005; Trudeau, 2008).

Duncan ve arkadaşları tarafından 2010 yılında Teksas'ta 13 okulda yapılan bir araştırmada fiziksel olarak uygun ve güçlü kardiyovasküler zindeliğe sahip öğrencilerin Texas'taki Matematik ve Beceri Testi Değerlendirme sınavında fiziksel

olarak aktif olmayan akranlarına oranla daha yüksek bir performans sergilediyse de, Texas'taki okullar hala bütçe kesintileri, kalabalık sınıflar ve yetersiz donatılmış tesisler gibi okul önündeki engellere rağmen beden eğitimi programlarını sürdürmeye devam ediyor. Diğer araştırmacılar, okul engellerinin öğrenciler arasında beden eğitimi ve fiziksel aktivite katılımını olumsuz etkileyebileceğini sonuç olarak öğrencilerin akademik başarılarının azalmasına neden olduğunu göstermiştir (Duncan ve ark., 2011).

2.10. Fiziksel aktivite bariyerleri

Fiziksel aktivitenin faydalarına rağmen, insanların yeterli fiziksel aktivite almasını engelleyen birtakım bariyerler vardır. Bu bariyerleri anlamak, fiziksel aktiviteyi destekleyen yaklaşımların tasarlanması ve uygulanması için gereklidir. İnsanlar genellikle zaman eksikliği ve güvenlik sorunlarını engel olarak belirtiyorlar. İnsanlar ayrıca, fiziksel olarak aktif yaşam tarzlarını benimsemedikleri için şu nedenleri bildiriyorlar:

- Egzersiz yapmak zahmetli gelmektedir.
- Öz motivasyon veya öz yönetim becerileri yoktur.
- Egzersiz bireylere sıkıcı gelmekte ya da zevk almamaktadırlar.
- Fiziksel olarak aktif olma yeteneklerine güven duymamaktadırlar.
- Aile ve arkadaşlarının cesaret ve desteklemelerinden yoksundurlar.
- Egzersiz yapmak için yeterli zaman sıkıntısı.
- Yaralanma ve sakatlanma korkusu.
- Parkların, kaldırımların, bisiklet parkurlarının veya güvenli ve keyifli yürüyüşlerin bulunmaması.
- Ev ve işyeri arasındaki mesafenin yakın olması.

Diğer engeller arasında:

- Egzersiz maliyetleri
- Tesis yetersizliği
- Ulaşım sorunları

- Evli bireyler için çocuk bakımı
- Bireylere uygun olmayan programların tercih edilmesi gelmektedir.

Çevresel engeller:

Yaşanılan ortamın fiziksel aktivite düzeyi üzerinde büyük bir etkisi vardır. Çevredeki birçok faktör bireyleri etkiler. Açıkça görülen faktörler arasında yürüyüş yollarının, bisiklet parkurlarının ve rekreasyon tesislerinin erişilebilirliği sayılabilir. Trafik, toplu taşıma, suç ve kirlilik gibi faktörlerin de etkisi olabilir. Fiziksel aktiviteyle ilgili diğer engeller, toplumların tasarlandığı ve inşa ettiği yolları içerir. Örneğin bazı toplumların park, kaldırım, bisiklet yolu, güvenli ve keyifli yürüyüş yolları yoktur. Ayrıca yaş ile ilgili fonksiyonel kısıtlamalar, bazı insanlar için engel teşkil edebilir. Aktif ulaşım ağının olması, daha güvenli toplum ortamlarının oluşturulması ve yeni rekreasyon alanlarının yaratılması için kampanyalarla çevremizde değişiklikler yapmak mümkündür (Sallis ve Hovell,1990).

2.10.1. Fiziksel aktivite engellerini aşmak için öneriler

<p>Zaman eksikliği</p>	<p>Boş zamanlarınızı planlayın. Günlük aktivitelerinizi bir hafta boyunca izleyin. Fiziksel aktivite için kullanabileceğiniz en az haftada üç gün 30 dakikalık zaman dilimini belirleyin. Günlük rutininize fiziksel aktivite ekleyin. Örneğin, yürümek, fiziksel aktivite kapsamında organize edilmiş okul faaliyetleri, evcil hayvanlarla yürümek, bisiklete binmek, televizyon seyredirken egzersiz yapmak ya da bir yere giderken arabanızı daha uzağa park etmek gibi. Yürüme koşu veya merdiven kullanma gibi asgari zaman gerektiren aktiviteleri seçin.</p>
<p>Sosyal etki</p>	<p>Boş zamanlarınızı planlayın. Günlük aktivitelerinizi bir hafta boyunca izleyin. Fiziksel aktivite için kullanabileceğiniz en az haftada üç gün 30 dakikalık zaman dilimini belirleyin. Günlük rutininize fiziksel aktivite ekleyin. Örneğin, yürümek, fiziksel aktivite kapsamında organize edilmiş okul faaliyetleri, evcil hayvanlarla yürümek, bisiklete binmek, televizyon seyredirken egzersiz yapmak yada bir yere giderken arabanızı daha uzağa park etmek gibi. Yürüme koşu veya merdiven kullanma gibi asgari zaman gerektiren aktiviteleri seçin. Fiziksel aktiviteye olan ilginizi arkadaşlarınıza ve ailenize açıklayın. Çabalarınızı desteklemelerini isteyin. Arkadaşlarınızı ve aile üyelerini sizinle egzersiz yapmaya davet edin. Egzersizi içeren sosyal aktiviteleri planlayın.</p>

	Fiziksel olarak aktif insanlarla yeni dostluklar geliştirin. Spor kulübü veya bir yürüyüş kulübü gibi bir gruba katılın.
Enerji eksikliği	Enerjik hissettiğiniz gün veya haftadaki zamanlar için fiziksel aktivite planlayın. Kendinize bir şans verirseniz fiziksel aktivitenin enerji düzeyinizi artıracığına kendinizi ikna edin.
Motivasyon eksikliği	Fiziksel aktiviteyi günlük veya haftalık olarak önceden planlayın. Programınızın düzenli bir parçası haline getirin ve takviminize not edin. Bir arkadaşınızı düzenli olarak sizinle egzersiz yapmaya davet edin ve takvimlerinize not edin. Bir egzersiz grubuna katılın.
Yaralanma korkusu	Yaralanmayı ve sakatlanmaları önlemek için ısınmayı ve soğumayı öğrenin. Yaşınızı, fitness seviyenizi, beceri düzeyinizi ve sağlık durumunuzu dikkate alarak uygun şekilde egzersiz yapmayı öğrenin. Minimum risk içeren aktiviteleri seçin.
Yetenek eksikliği	Yürüme, merdiven çıkma veya koşu gibi yeni beceriler gerektirmeyen etkinlikleri seçin. Yeni beceriler geliştirmek için bir gruba katılın.
Kaynak eksikliği	Yürüme, koşu, ip atlama veya jimnastik gibi asgari tesis veya ekipman gerektiren aktiviteleri seçin. Toplumunuzda bulunan ucuz ve uygun kaynakları belirleyin (topluluk eğitim programları, park ve rekreasyon programları, vb.).
Hava koşulları	Hava şartlarından bağımsız olarak her zaman kullanılabilen bir dizi düzenli aktivite geliştirin. Aerobik dans, kapalı havuzda yüzme, jimnastik, merdiven tırmanma, ip atlama, dans, spor salonu oyunları vb.)
Seyahat	Bavulunuzda atlama ipi bulundurun. Salonlarda yürüyün ve otellerde merdivenleri yürüyerek çıkın. Yüzme havuzları veya egzersiz tesisleri bulunan yerlerde kalın. Yerel alışveriş merkezini ziyaret edin ve yarım saat ya da daha uzun bir süre yürüyün. Mp3 çalarınıza en sevdiğiniz aerobik egzersiz müziğini getirin.

Aile yükümlülükleri	Küçük çocuk sahibi olan bir arkadaş, komşu ya da aile üyelerine bebek bakıcılığı yapın. Birlikte bir yürüyüşe çıkın, koşu oyunları oynayın, aerobik dans ya da birlikte egzersiz yapın. İp atlama, jimnastik yapmak, sabit bir bisiklete binmek ya da çocuklar meşgulken veya uyurken diğer ev jimnastik ekipmanlarını kullanın. Çocuklar etrafta olmadığı anda egzersiz yapmaya çalışın (örneğin okul saatleri veya uyku zamanı).
Emeklilik yılları	Emekliliğinize, daha az değil, daha aktif olma fırsatı olarak bakın. Bahçeye daha fazla zaman ayırın, köpeği gezdirin ve torunlarınızla oynayın. Kısa bacakları ve daha yavaş yürüyüşleri olan büyükanne ve büyükbabaları olan çocuklar genellikle büyük yürüyüş ortaklarıdır. Dans veya yüzme gibi her zaman ilgilendiğiniz yeni bir beceri edinin. Şimdi zamanın var. Her gün düzenli bir fiziksel aktivite yapın. Akşam yemeğinden önce her sabah veya her akşam yürüyüşe çıkın. Kendinize bir alıştırma yapın ve favori bir kitap veya dergi okurken her gün gezintiye çıkın.

<https://www.cdc.gov/physicalactivity/basics/adding-pa/barriers.html> Erişim tarihi: 7 Mart 2018).

2.10.2. Çocuklarda hareketi artırma yöntemleri

Çocuklarda hareketi artırmak için bazı yol ve yöntemler şunlardır;

1. Okulda spor alanları arttırılmalıdır.
2. Okul spor kulüplerinin sayısı arttırılmalı ve öğrenciler bu alanlara teşvik edilmelidir.
3. Okuldaki spor etkinliklerine öğrencilerin katılımı cesaretlendirilmeli ve desteklenmelidir.
4. Okul beden eğitimi ve beslenme programları desteklenmelidir. Uygun havalarda beden eğitimi dersleri ve tenefüs aktiviteleri bahçede yapılmalıdır.

5. Okulda uygun olan yerlere fiziksel aktivitenin önemini anlatan broşür ve posterler asılmalıdır.

6. Yapılan spor etkinlikleri (fotoğraflar, maçlarda birinci gelenlerin isimleri vb.) sınıf panosunda paylaşılmalıdır.

7. Öğretmenler çocuk ve gençlerin fiziksel aktivitenin önemini kavramalarını ve bu konuda konuşmalarını (akran eğitimi) sağlamalıdır.

8. Öğretmenler çocuk ve gençlere fiziksel aktivite ile ilgili konularda hedef koymalarını önermelidir. Olumlu değişimleri izlemeli ve ödüllendirmelidir.

9. Öğretmenler ödevlerde öğrencilerin fiziksel aktivite ve spor ile ilgili konuları seçmelerini desteklemelidir.

10. Güvenli olan ve mümkün olan her şartta yürüyüş tercih edilmesi önerilmelidir. Asansör yerine merdivenle çıkma önerilip özendirilmelidir.

11. Çocuklara fiziksel aktiviteye özendirecek hediyeler seçilmelidir (paten, ip atlama, bisiklet vb.).

12. Çocuklar ev ödevinden önce, okuldan sonra dışarıda aktiviteye cesaretlendirilmelidir. Çocukların dışarıda oynamasına izin verilmelidir.

13. Televizyon, sinema, video oyunları ve eğlence amaçlı bilgisayar kullanımı gibi ekran etkinliklerinin toplamı günde 2 saati geçmemelidir.

14. Çocukların günlük ev işlerini yapmasına izin verilmelidir.

15. Bulunulan ortamın rekreasyonel olanakları araştırılmalıdır (Yardım ve ark, 2016).

Çocuklar da hareketi arttırmak için alınacak bu önlemler çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimini ve hayatlarının kalan kısmında daha kaliteli bir hayat sürmelerine olumlu katkılar sağlayacaktır.

Fiziksel aktivite, çocukların ve gençlerin sağlığını ve refahını pek çok yönden geliştirir. Ayrıca, bellek ve yürütme işlevleri gibi öğrenme ve bilişsel işlevler üzerinde

ve dolayısıyla akademik başarı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Genel olarak bakıldığında, çocukların fiziksel olarak aktif yaşam tarzını teşvik etme argümanları inandırıcıdır. Okullar, çocukların fiziksel aktivitelerini artırmak ve öğrenmelerini desteklemek için iyi fırsatlar sunar. Araştırmacılar öğrencilerin yaşlarına ve gelişim düzeylerine uygun çeşitli fiziksel aktiviteleri okul günlerine eklemeyi öneriyorlar. Bu tür fiziksel aktivite, çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimini aynı zamanda sağlıklı, refah içinde hayatlarını sürdürmelerini ve öğrenmelerini teşvik eder (Finnish National Board of Education, 2012).

2.11. İlgili araştırmalar

2.11.1. Yurt içi araştırmalar

Yılmaz ve Cihan'ın (2018) Trabzon'da yapmış olduğu bu çalışmada liselerde beden eğitimi dersinin uygulanmasında karşılaşılan problemler araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların beden eğitimi dersinin kurallarına uygun olarak yapıldığında, öğrenci gelişimini olumlu yönde etkileyebileceğini belirttikleri görülmüştür. Ayrıca katılımcılar eğitim-öğretimde beden eğitimi dersine diğer dersler kadar önem verilmediğini ifade etmişlerdir. Beden eğitimi derslerinin nitelikli olarak uygulanmasında okulun sahip olduğu koşulların ve beden eğitimi ders saatinin yetersizliğinin önemli rol oynadığı tespit edilmiştir (Yılmaz ve Cihan, 2018).

Bozdemir ve arkadaşları (2015) tarafından Tokat ilinde sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları problemleri değişkenlerine göre belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada; sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersleri ile ilgili uygulama, fiziksel şartlar, formasyon boyutları ve önemseme açısından bazı mesleki problemlerinin olduğu tespit edilmiştir. Okullardaki beden eğitimi dersi ile ilgili tesis, araç ve gereçlerin yetersiz ve eksik olması, sınıf öğretmenlerin beden eğitimi dersi ile ilgili bilgi ve formasyon yeterliliklerinin dersin işlenmesi ve verimliliği açısından sorun yaratması, bu durumlardan kaynaklanan uygulama ve önemseme problemleri tespit edilen bazı sorunlar arasında olduğu görülmüştür (Bozdemir ve ark., 2015).

Kaya ve arkadaşları (2015) tarafından Tokat il merkezi ile ilçelerinde beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki olarak karşılaştıkları problemleri farklı değişkenlere göre incelemek amacıyla yaptıkları çalışmaya, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda

görev yapan 93 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Beden eğitimi tesis ve ders kaynakları, ders programları, öğrencilerin beden eğitimi dersine olan ilgileri, okul yönetimi ve öğrenci velileri ile ilgili sorunlar açısından bazı mesleki problemlerinin olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersi ile ilgili tesis, araç ve gereçlerin yetersiz ve eksik olması, okul idarecileri ile velilerin beden eğitimi derslerine yeteri kadar önem vermesi, velilerin öğretmenler ile iletişim içinde olmamaları ve ders saatinin yetersiz olması beden eğitimi öğretmenlerin en önemli sorunları olduğu tespit edilmiştir (Kaya ve ark., 2015).

Eraslan ve Hacıcaferoğlu (2015) tarafından Türkiye’de ilköğretim ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde ve meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi yapılmıştır. Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin meslek yaşamlarında ve beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları sorunların başında beden eğitimi dersinde kullanılan spor ekipmanlarının yetersiz olması, ebeveynlerin beden eğitimi öğretmenleri ile iletişim kuramaması, ebeveynlerin beden eğitimi dersini önemsememesi, sınıf geçmenin kolay olması nedeniyle öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının düşük olması, ebeveynlerin çocukları için spor etkinliklerine katılımlarını gereksiz görmeleri, diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine yeterince önem vermemeleri, okul yöneticilerinin seçmeli ders olarak beden eğitimi dersini fazla önemsememeleri, ilkokul bir, iki ve üçüncü sınıflarda beden eğitimi derslerine branş öğretmenlerinin girmemesi, spor tesislerinin, salonlarının ve soyunma odalarının yetersiz olması, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle ders planlarının ve uygulamasının sağlıklı yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel olmaması, öğrencilerin geçer not almanın kolay olması, dershaneye gitmeleri veya sınavlara hazırlanmaları nedeniyle beden eğitimi dersine önem vermemelerinin geldiği tespit edilmiştir (Eraslan ve Hacıcaferoğlu, 2015)

Demirhan ve arkadaşları (2014) Ankara ilinde, beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmaya, 16 beden eğitim öğretmeni katılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları en önemli sorunların başında; “okul yönetimindekilerin beden eğitimi dersini önemsiz görmeleri,

müfettişlerin dersi değerlendirecek nitelikte olmamaları, velilerin derse karşı ilgisiz olmaları, öğretmenlerin özlük hakları konusunda bilgi sahibi olmamaları, öğrencilerin derse uygun kıyafet getirmemeleri, kız öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmaları, tesis ve araç gereç yetersizliği, ders süresinin kısalığı, öğrenci sayısının fazlalığından dolayı ders planlama- yürütme-değerlendirme süreçlerinin tam yapılamaması, zümre çalışmalarının işlevsel olmaması ve öğrencilerin dershaneye gitmelerinden dolayı ders dışı etkinliklerin yapılamaması” olduğu saptanmıştır. Okul yönetimi, veli ve öğrenci boyutuyla dersin önemini kavratacak eğitimlerin verilmesi, denetimin alan uzmanı kişiler tarafından yapılması, ders içi ve dışı etkinlikler için gerekli tesis ve araç-gerecin temin edilmesi, ders süresinin artırılması ve sınıflardaki öğrenci sayısının azaltılmasının sorunlara çözüm olabileceği ifade edilmiştir (Demirhan ve ark., 2014)

Göktaş ve Özmaden (2012) tarafından Balıkesir ilinde, Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, aldıkları eğitim yönünden karşılaşılan sorunlar, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunlar açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışmaya 178 beden Eğitimi öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin çalışma yılları ile okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla ilgili problemler, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çalışma yıllarına göre, okul yönetimi, fiziki şartlar, öğrenci, öğrenci aileleri ve strese neden olan sorunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. “21 yıl ve üzeri” çalışmış olan beden eğitimi öğretmenleri daha fazla sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır (Göktaş ve Özmaden., 2012).

Taymaz tarafından (2011) Antalya ilindeki devlet ve özel ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları araştırılmıştır. Bu değerlendirme neticesinde, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin en fazla karşılaştıkları mesleki sorunlar; beden eğitimi ve spor dersinin, liseye geçiş sınavlarını olumsuz etkileyebileceği düşüncesinin veli ve öğrencilerde oluşması, bir, iki ve üçüncü sınıflardaki beden eğitimi derslerine branş öğretmenlerinin girmemesi, öğrenci velilerinin beden eğitimi ve sporun insan gelişimi üzerindeki olumlu etkilerinin farkına varamaması, spor salonu ve sahalarının olmaması ya da yetersiz olması şeklinde ortaya çıkmıştır (Taymaz, 2011).

Aydoğan (2011) tarafından Balıkesir ilinde görev yapan Beden eğitimi ğretmenlerinin demografik özelliklerinin, aldıkları eğitim yönünden meslekte karşılaştıkları problemleri okul ve fiziki şartlar çerçevesinde strese neden olma boyutundaki ilişkisinin belirlenmeye çalışıldığı araştırmada cinsiyet özelliği ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, bayan beden eğitimi ğretmenlerinin strese neden olan problemlerle daha fazla karşılaşmakta olduğu ortaya çıkmıştır. Okulların köyde olması, il merkezinde olmasından okul ve fiziki şartlarla ilgili problemlerin daha fazla ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır (Aydoğan, 2011).

Erhan (2009) Doğu Anadolu Bölgesindeki il merkezlerinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersi için gerekli alt yapı ve malzeme durumunu belirlemek, beden eğitimi ğretmenlerinin sorunlarını ve öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada il merkezlerindeki okullarda spor malzemelerinin ve spor salonlarının ve ders saatinin yetersiz geldiği görülmüştür. Doğu Anadolu Bölgesinin iklim koşullarından kaynaklanan sebeplerden dolayı kış aylarında büyük oranda ders yapma imkânının olmadığı ve iklim koşulları yüzünden beden eğitimi ğretmenlerinin genelde ders planlarını hazırladıklarını fakat uygulayamadıkları görülmüştür. Bölgenin sosyo-kültürel şartları gz önüne alındığında beden eğitimi ve spor derslerine kız öğrencilerin katılımının yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Erhan, 2009).

Atasoy (2008) tarafından Kırşehir ilinde görev yapan beden eğitimi ğretmenlerinin, branşları ile ilgili konulardaki yaklaşımlarını öğrenmek, mesleki sorunlarını araştırmak ve çözüm nerileri sunmak amacıyla hazırlanan bu araştırmaya 90 beden eğitimi ğretmeni katılmıştır. Araştırmada beden eğitimi ğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların başında saha ve tesis yetersizliği malzeme yetersizliği ders ücretlerinin yetersizliği ve velilerin öğrencileri sportif faaliyetlere katılma konusunda teşviklerinin yetersiz olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır (Atasoy, 2008).

Taşmektepligil ve arkadaşları (2006) tarafından Samsun il ve ilçelerindeki 93 beden eğitimi ğretmeni üzerinde gerçekleştiren araştırmada, okullarda yeterli tesis ve malzeme bulunmadığı ve sportif faaliyetlere okul idarelerinin yeterli desteği vermediği belirlenmiştir. Ayrıca beden eğitimi ğretmenlerinin müfredat konuları içerisinden

daha çok bildikleri konulara geniş zaman ayırarak yıllık planlarını hazırladıkları görülmüştür (Taşmektepligil ve ark., 2006).

Yüzüak (2006) tarafından Kütahya'da ilköğretim ve lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları tespit edilmiştir. Çalışma 135 beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile yapılmıştır. Öğretmenlik formasyonu için meslek öncesi eğitimin yeterli olmadığını ve meslek içi eğitimin gerekli olduğunu, meslek içi kurslara düzenli olarak katılmanın zorunlu olmasını gerektiğini, diğer öğretmenlerin beden eğitimi ve spor uygulamalarını desteklemediklerini, okul idaresinin ders uygulamalarından çok takım başarısına önem verdiğini, ailelerin okul takımı çalışmalarını için erkek öğrencilere verdiği desteği kız öğrencilere vermediklerini, okul çevresinin spora karşı ilgi ve desteği göstermediklerini, beden eğitimi dersi müfredat programının araç gereç eksikliği ve spor alanı eksikliğinden uygulanmadığını, ders veya okul takımı çalışmalarını dışında sorumluluk almak istemedikleri, öğrencilerin beden eğitimi dersini düzenli almadıklarını, tören hazırlıklarından, spor tesisi ve spor malzemesi yokluğundan dolayı sıkıcı bulduklarını belirtmişlerdir (Yüzüak, 2006).

2.11.2. Yurt dışı araştırmalar

Sofu ve Asola tarafından (2016) Gana'da 296 öğretmen üzerinde kaliteli beden eğitimi dersini engelleyen faktörleri belirlemek üzere yapılan araştırmada, kaliteli beden eğitiminin sunumunu etkileyen dört ana engel ortaya koyulmuştur. Öğretmenlere rehberlik edecek kılavuz eksikliği, zaman eksikliği, diğer öğretmenlerin desteğinin yetersiz olması eğitim yetersizliği ve mali kaynak eksikliği gibi sonuçları ortaya çıkarmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin engelleri algılamada cinsiyet özelliklerini önemli ölçüde etkilediğini, okul türünün etkilemediğini ortaya koymuştur (Sofu ve Asola, 2016).

Robert ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmanın amacı, beden eğitimi derslerinde temel güvenlik kavramlarının araştırılmasıdır. Güvenlik düzenlemeleri; tehlikelerin nedenleri beden eğitimi sınıflarında tehlikelerin önlenmesi için teorik modeller, beslenme programları, egzersiz de ısınma dehidrasyonun önlenmesi ile ilgilidir. Sonuç olarak uzmanların görüşüne göre, beden eğitimi derslerinde güvenlik tehlikelerinin nedenleri üç gruba ayrılabilir: öğrencinin neden olduğu, eğitmen kaynaklı ve son olarak doğal kaynaklı tehlikeler. Beden eğitimi dersleri sırasında

kazaların sayısı oldukça fazladır ve en yaygın tehlikeler arasında şunlar vardır: üst ve alt ekstremitte kırıkları, çıkıklar, kontüzyonlar, tendinit, kas yırtığı ve kesikler. Erkek çocuklarda bu tür yaralanmalara kızlardan daha sık rastlanır. Beden Eğitimi derslerindeki güvenlik kuralları özel düzenlemelerle tanımlansa da çocukların mutlak güvenliği asla garanti edilemez. Vaka sayısını azaltmak için, eğitimci sadece normlara uymakla kalmayıp aynı zamanda çocukları güvenlik kurallarına da öğretmekle yükümlüdür (Robert ve ark., 2015).

Rodriguez (2014) Porto Riko Adasındaki beden eğitimi öğretmenlerinin, eski beden eğitimi müfredatının öğretimlerini nasıl etkilediğini ortaya koymak için yapılmıştır. Porto Riko'daki tüm okul düzeylerindeki 600 beden eğitimi öğretmeni çalışmaya katılmıştır. Belirlenen müfredatı öğretmek için öğretmenlerin karşılaştığı engellerle ilgili katılımcıların algılarını ölçmek için beşli Likert tipi ölçekler ve açık uçlu sorular kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları aşağıdaki gibi çıkmıştır. İlk olarak, farklı okul seviyelerinde çalışan öğretmenler engelleri farklı şekilde algılamamıştır. Uygun tesislerin olmaması, ekipman ve malzeme eksikliği ve temel destek eksikliği öğretmenler tarafından engel olarak belirlenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin yeni Müfredatı benimsemeye ve uygulamaya çalıştıklarını, ancak engellerin mevcut olduğunu göstermektedir. Ayrıca Okul yöneticileri ve eğitim müfredatını hazırlayanların müfredatın uygulanmasını engelleyen engelleri en aza indirerek öğretmenlere yardımcı olma konusunda büyük sorumluluk sahibi olduğu vurgulanmıştır (Rodriguez, 2014).

Antoine (2012) tarafından eğitimcilerin demografik özellikleri (yaş, çalışma deneyimi, cinsiyet, ırksal ve etnik grup, okulun bulunduğu konum ve okul büyüklüğü) ile beden eğitimi bariyerleri arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmada Avrupa kökenli Amerikalı eğitimcilerin daha az engelle karşılaştığını, şehir merkezinde çalışan eğitimcilerin ise beden eğitimi ve fiziksel aktivite konusunda daha fazla engel ile karşılaştıklarını ortaya koymuştur (Antoine, 2012).

Lux (2010) yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi bariyerleri üzerindeki algılarını inceledi. Lux, beden eğitimi öğretmenlerinin okul yöneticileri, çalışanları ve öğretmenleri tarafından izole edildiğini söylemektedir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenleri okul yöneticileri ve diğer öğretmenlerin nazarında

kendilerini değersiz hissetmektedirler. Lux ayrıca, beden eğitimi öğretmenlerinin ders saatlerinin az olması, yeterli alan olmaması, yetersiz tesisler ve donanımlar gibi bariyerler ile karşılaştıkları için motivasyonlarının azaldığını belirtmektedir (Lux, 2010).

Jenkinson ve Benson (2010) tarafından 115 beden eğitimi öğretmeni üzerinde yaptıkları çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin sunumunda karşılaştıkları başlıca sorunları: tesislere erişim, uygun eğitim alanı eksikliği, malzeme ve ekipman eksiklikleri olduğunu ifade etmişlerdir (Jenkinson ve Benson, 2010).

Boyle ve arkadaşları (2008) İngiltere hükümetinin öğrencilerin fiziksel aktiviteye erişimini arttırmak için ortaokullara yeni girişimler başlatılmıştır. Buna rağmen, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri hakkında ya da okullarda bu girişimlerin uygulanmasının öğrencilerin fiziksel aktiviteleri için bir engel oluşturup oluşturmadığı bilinmemektedir. Bu çalışmanın amacı, ergenlerin fiziksel aktivite düzeylerinin, okullarda beden eğitimi verilmesinden sorumlu olanların perspektifinden anlaşılmasını sağlamaktır (Beden eğitimi öğretmenleri ve okul müdürleri). Okullarda fiziksel aktivitenin sunumuna dair pek çok olumlu algıya rağmen, fiziksel aktiviteyi olumsuz etkileyen engellerin hâlâ var olduğu açıktır. Özellikle sportif açıdan yetenekli çocukların üzerinde durulması ve beden eğitimine müfredatta ayrılan sürenin yetersiz olması en büyük engellerin başında gelmektedir. Ayrıca okullarda spor ahlakını ele almak için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır (Boyle ve ark.,2008).

Morgan ve Hansen (2008) tarafından 189 sınıf öğretmenin katıldığı bu çalışmada Sınıf öğretmenlerinin kaliteli beden eğitimi programları sunma kapasitelerini etkileyen engelleri ve verilen beden eğitimi programlarının türününün beden eğitimi dersinin kalitesi üzerindeki etkisini incelenmiştir. Bu çalışmada en büyük beş engelin kurumsal ya da öğretmenin kontrolü dışındaki faktörler olduğu sonucunu ortaya koymuştur (Morgan ve Hansen, 2008).

Chan ve arkadaşları (2006) Hong Kong ortaokullarında beden eğitimi derslerinin uygulanmasının önündeki engelleri değerlendirme amacıyla bir araştırma yürütmüşlerdir. Araştırmada beden eğitimi derslerinde karşılaşılan engellerle ilgili bir anket kullanılmıştır. Anket Hong Kong'daki tüm ortaokullara gönderilmiştir. Ankete

205 okul geri dönüş yapmıştır. Bu çalışmada kullanılan anket, geçerliliği kontrol etmek için küçük bir örneklem grubu olan beden eğitimi öğretmenleri ile pilot test ile denenmiştir. Anket, beden eğitimi dersine yönelik engellerle ilgili 15 faktörden oluşan üç alanı kapsamıştır. Alanlar: “Beden eğitiminde değerlendirme kavramını ve yöntemini anlamak” ; “Uygulamadaki güçlükler”; “Okul politikası ve yönetimiyle ilgili engeller”. Araştırma bulgularının, engellerin temel olarak okul politikasının faktörlerinden etkilenen uygulamadaki zorluklarla ilgili olduğunu göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenleri, beden eğitimi değerlendirmesinin okul tanıtımı için bir değer taşımadığını, ayrıca ebeveynler, diğer meslektaşlar ve genel olarak okul politikası tarafından desteklenmediğini algılamışlardır. Beden eğitimi öğretmenleri ayrıca; “müfredatın çok yoğun olması, beden eğitimi ve değerlendirme için zaman yetersizliği ve sınıfların kalabalık olması” gibi uygulama problemleri ile karşı karşıya kaldıklarını belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri, yukarıdaki faktörlerle karşılaştırıldığında beden eğitimi değerlendirmesi kavramına ilişkin daha az sorun olduğunu fark etmişlerdir. Ancak, öğretmenlerin yarısından fazlası (%66.5) formatif değerlendirmenin anlamını ve bu yaklaşımın nasıl uygulanacağını okul beden eğitimi müfredatlarında anlamamıştır. Bu nedenle, beden eğitimi öğretmenleri, mevcut sorunları çözemedikleri ya da okul politikasından yeterli destek alamadıkları takdirde, yeni değerlendirme eğiliminde engellerle karşı karşıya kalacaklardır. (Chan ve ark., 2006).

Barroso ve arkadaşları (2005) Amerika’da 2000-2003 yılları arasında CATCH (Coordinated Approach to Child Health) Çocuk Sağlığına Koordineli Bir Yaklaşım eğitimine katılan beden eğitimi uzmanları üzerinde yapılan çalışmada kaliteli beden eğitiminin sağlanmasındaki en büyük engelin sınıfın mevcutlarının fazla olması ve beden eğitimi dersinin diğer derslere kıyasla akademik açıdan daha arka sıralara bırakılması en büyük engeller olarak ortaya çıkmıştır (Barroso ve ark., 2005).

Dwyer ve arkadaşları (2003) Toronto’da beden eğitimi öğretmenleri sağlık ve beden eğitimi müfredat program kapsamında fiziksel aktivite programlarının uygulanmasında beden eğitimi öğretmenlerinin bakış açıları incelenmiştir. Yapılan bu çalışmada beden eğitimi öğretmenleri çocukların günlük ya da optimum düzeyde fiziksel aktivite yapmadığını bildirdiler. Öğretmenler müfredat programının

uygulanmasında üç engel kategorisi belirlemiştir: sağlık ve beden eğitiminin diğer derslere kıyasla daha düşük önceliğe sahip olması, fiziksel aktivite için performans önlemlerinin olmaması ve yeterli altyapı eksikliği. Yeni Müfredat programları hazırlanırken önceliğin diğer dersler için kullanıldığını dolayısıyla beden eğitimi müfredatına yeterli vakit ayrılmadığını belirtmişlerdir. HPE müfredatına kaynak desteğinin yetmediğini ve alanında uzman beden eğitimi öğretmenlerinin gerekli olduğunu ayrıca müfredatın uygulanmasına imkân olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır (Dwyer ve ark., 2003).

Yukarıdaki genel bilgiler ışığında beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları çok önem arz etmektedir. insanların görevleri veya hayata ve iş sistemlerine ilişkin görüşleri, hem kişisel özellikleri hem de sosyal ve kültürel özelliklerinden etkilenmektedir (Akt.Antoine, 2012). Eğitimcilerin algıları da, okullarda, kişisel ve sosyal özelliklerden etkilenmektedir. Kaliteli BE/FA programlarının uygulanmasını engelleyen sınırlama ya da kısıtlamalar, bariyerlerin/engellerin algıya etkisini incelemeyi gerekli kılmaktadır. Bu nedenle beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının bazı değişkenler açısından değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu araştırmada, il-ilçe-kasaba/köylerde bulunan resmi veya özel okullarda, ilkököl, ortaokul ve lise eğitim kademesinde görev yapan, farklı yaş gruplarında olan kadın-erkek beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktiviteye ilişkin algıları betimlenmeye çalışılmıştır. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarını tespit etmekle birlikte, bu algıların cinsiyet, yaş, mezun olduğu bölüm, çalıştığı kurumun konumu, çalıştığı kurum, çalıştığı eğitim kademesi değişkenlerine göre istatistiksel olarak farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır.

Aşağıdaki araştırma soruları, bu çalışma için geliştirilen alt problemlerdir. Bu çalışmada öğretmenlerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, mezun olduğu bölüm, çalıştığı kurumun konumu, çalıştığı kurum, çalıştığı eğitim kademesi) bağımsız değişkenlerdir. Bağımlı Değişkenler ise algılanan beden eğitimi ve fiziksel aktivite (BE/FA) engel puanıdır.

2.12. Problem cümlesi

Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları nasıldır?

Bu genel probleme ilişkin oluşturulan alt problemler aşağıda ele alınmıştır.

1. Öğretmenlerin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları nasıldır?
2. Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre (cinsiyet, yaş, mezun olduğu bölüm, çalıştığı kurumun konumu, çalıştığı kurum, çalıştığı eğitim kademesi), beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin Beden eğitimi ve fiziksel aktiviteye ilişkin birincil ve ikincil bariyer algıları nasıldır?
4. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerine göre (cinsiyet, yaş, mezun olduğu bölüm, çalıştığı kurumun konumu, çalıştığı kurum, çalıştığı eğitim kademesi) beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın, resmi ve özel ortaokul ve lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi/fiziksel aktiviteye ilişkin algılarını betimleyerek, kaliteli beden eğitimi/fiziksel aktivite uygulamalarının niteliğinin artırılmasına yönelik algıların geliştirilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın tipi ve yeri, evren ve örneklem, araştırmanın örnekleme yöntemi, değişkenler, etik kurul onayı ve kurum izinleri, veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeğin uyarlama çalışmasında izlenen yöntemler, verilerin analizi ve değerlendirilmesi hakkında bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın tipi ve yeri

Bu araştırmada tarama (betimsel) modeli kullanılmıştır. Bir evren içinden seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin nicel veya nümerik olarak betimlenmesini sağlayan yöneme tarama (betimsel) modeli adı verilir. Araştırmacı örneklemden elde edilen bilgilerle evren hakkında çıkarımlarda bulunur (Creswell, 2016).

Bu araştırma üç aşamadan oluşmaktadır.

- a) Ölçeğin Çevirisi,
- b) Ölçeğin Pilot Çalışması,
- c) Ölçeğin Saha Çalışması,

Birinci aşamada ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, ikinci aşamada pilot uygulama ve üçüncü aşamada beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin bağımsız değişkenlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları değerlendirilmiştir.

Bu araştırma, Antalya il merkezi ve ilçelerinde görev yapmakta olan öğretmenler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma Nisan 2015- Haziran 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür.

3.2. Araştırmanın evreni

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür (Karasar, 2017). Araştırmanın evrenini Antalya ilinde resmi veya özel eğitim kurumlarında ve çeşitli eğitim kademelerinde görev yapmakta olan 876 beden eğitimi öğretmeni ve 5900 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Araştırma örnekleme

Örnekleme, belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil etme yeterliği kabul edilen küçük kümedir. Araştırmalar, çoğunlukla, örneklem üzerinde yapılır ve elde edilen sonuçlar alındıkları evrene genellenir (Karasar, 2017).

Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini Antalya ilinde görev yapan 876 beden eğitimi öğretmeni ve 5900 sınıf öğretmeni arasından rastgele yöntemle seçilen 886 öğretmen oluşturmaktadır.

3.3.1. Araştırmanın örnekleme yöntemi

Örneklemin çok küçük olması durumunda araştırma sonuçlarının evren için genellenebilmesi güçleşir. Betimsel araştırmalarda minimum %10 örneklem alınır (Arlı ve Nazik, 2001).

Metodolojik çalışmalarda, ölçüm araçlarının geçerlik ve güvenilirliğinin test edilmesinde örneklem büyüklüğünün değişken yani madde sayısının en az 5 ya da 10 katı olması, bu sayının 200'den az olması veya bazılarında göre 30'dan büyük, 500'den küçük örneklem sayısı birçok araştırma için yeterlidir (Tavşancıl, 2002; Altunışık ve ark., 2005; Kline, 2011).

Çalışma evreninden, belirli kural ve ölçütlere göre örneklem alma işlemine örnekleme denir. Bu araştırmanın örnekleme seçiminde tesadüfi örnekleme metodu kullanılmıştır. Tesadüfi (rasgele) örnekleme evrenden araştırmaya katılımcıların rastgele yöntemle seçildiği örnekleme türüne tesadüfi örnekleme denir. Rasgele seçim yöntemi, evreni temsil eden bir örneklem seçilerek evrene genellemeler yapmaya imkân verir (Creswell, 2016). Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini Antalya ilinde görev yapan 876 beden eğitimi öğretmeni ve 5900 sınıf öğretmeni arasından rastgele yöntemle seçilen 886 öğretmen oluşturmaktadır.

3.3.2. Ölçeğin pilot çalışması için örnekleme

Pilot çalışma %51.4'ü (n=266) erkek, %48.6'sı (n=252) kadın olmak üzere toplam 518 öğretmen ile yapılmıştır. Pilot çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ait betimsel değerler Tablo 3.1.'de yer almaktadır.

Tablo 3.1. Pilot uygulama verilerine ait bilgiler

		n	%
Cinsiyet	Erkek	266	51,4
	Kadın	252	48,6
Yaş (yıl)	< 25 yaş	7	1,4
	25-34 yaş	165	31,8
	35-44 yaş	158	30,5
	45-54 yaş	129	24,9
	≥ 55 yaş	59	11,4
Branşlara İlişkin dağılımlar	Beden Eğitimi Öğretmenliği	218	42,1
	Sınıf Öğretmenliği	300	57,9
Bölüm	Beden Eğitimi Öğretmenliği	199	38,4
	Sınıf Öğretmenliği	300	57,9
	Alan değişikliği ile BEÖ geçiş	19	3,7
Okul konum	İl merkezi	236	45,6
	İlçe merkezi	173	33,4
	Kasaba/ köy	109	21,0
Kurum	Devlet	458	88,4
	Özel	60	11,6
Okul türü	İlkokul	300	57,9
	Ortaokul	127	24,5
	Lise	91	17,6
Toplam		518	100

Tablo 3.1.'de çalışmaya katılan öğretmenlerin yaşları incelendiğinde; %1.4'ünün (n=7) 25 yaşın altında, %31.8'inin (n=165) 25-34 yaş aralığında, %30.5'inin (n=158) 35-44 yaş, %24.9'unun (n=129) 45-54 yaş aralığında, %11.4'ünün (n=59) ise 55 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %42.1'i (n=218) beden eğitimi öğretmeni iken, %57.9'u (n=300) sınıf öğretmenidir. Beden eğitimi öğretmeni olan 218 öğretmenin, %3.7'si (n=19) alan değişikliği yaparak geçiş yaparken, %38.4'ü (n=199) bu bölümü seçerek gelmiştir.

Öğretmenlerin %45.6'sının (n=236) çalıştığı okul il merkezinde iken, %33.4'ünün (n=173) ilçe merkezi, %21.0'inin (n=109) ise kasaba/ köydedir. Öğretmenlerin %88.4'ü (n=458) devlette iken, %11.6'sı özel sektörde çalışmaktadır. Öğretmenlerin %57.9'u (n=300) ilkokul, %24.5'i (n=127) ortaokul ve %17.6'sı (n=91) lisede görev yapmaktadır.

3.3.3. Ölçeğin saha çalışması için örneklem

Saha çalışması %35,6'sı (n=131) erkek, %64,4'ü (n=237) kadın olmak üzere toplam 368 öğretmen ile yapılmıştır. Saha çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere ait betimsel değerler Tablo 3.2.'de yer almaktadır.

Tablo 3.2. Saha uygulama verilerine ait bilgiler

		n	%
Cinsiyet	Erkek	131	35,6
	Kadın	237	64,4
Yaş (yıl)	< 25 yaş	11	3,0
	25-34 yaş	122	33,2
	35-44 yaş	131	35,6
	45-54 yaş	79	21,5
	≥ 55 yaş	25	6,8
Branşlara İlişkin dağılımlar	Beden Eğitimi Öğretmenliği	147	39,9
	Sınıf Öğretmenliği	221	60,1
Bölüm	Beden Eğitimi Öğretmenliği	128	34,8
	Sınıf Öğretmenliği	221	60,0
	Alan değişikliği ile BEÖ geçiş	19	5,2
Okul konum	İl merkezi	251	68,2
	İlçe merkezi	71	19,3
	Kasaba/ köy	46	12,5
Kurum	Resmi	322	87,5
	Özel	46	12,5
Okul türü	İlkokul	221	60,1
	Ortaokul	98	26,6
	Lise	49	13,3
Toplam		368	100,0

Tablo 3.2.'de araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir. Erkek katılımcıların oranı %35,6, kadın katılımcıların oranı %64,4'tür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşa göre dağılımı verilmiştir. 24 yaş altı katılımcıların oranı %36,1, 25-34 yaş aralığındakilerin oranı %35,6, 35-44 yaş aralığındakilerin oranı

%21,5, 55 yaş ve üstü katılımcıların oranı %6,8'dir. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olanların oranı %34,8, sınıf öğretmenliği bölümünden mezun olanların oranı %60,1, alan değişikliğiyle beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapanların oranı %5,2'dir. İl merkezinde çalışanların oranı %68,2, ilçe merkezinde çalışanların oranı %19,3, kasaba veya köyde çalışanların oran %12,5'dir. Resmi kurumda çalışanların oranı %87,5, özel kurumda çalışanların oranı %12,5'dir. Eğitim kademesine göre; ilkokul kademesinde çalışanların oranı % 60,1, ortaokul kademesinde çalışanların oranı %26,6, lise düzeyinde çalışan öğretmenlerin oranı % 13,3'tür.

3.4. Değişkenler

Bağımsız değişkenler; Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet, Yaş, Mezun olduğu Bölüm, Çalıştığı Eğitim Kurumunun Konumu, Çalıştığı Eğitim Kurumu, Çalıştığı Eğitim Kademesi

Bağımlı Değişkenler; Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algıları

3.5. Araştırma etiği

Araştırmada ilk olarak AÜ Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu onay alınmıştır (01.09.2015 Ek-1). Etik kurul onayından sonra ölçeği geliştiren araştırmacılardan Kinnunen ve Lewis, 2013 (07.09.2015) Ek-2), Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğünden (26.05.2016 Ek-3) yazılı izin alınmıştır. Örnekleme alınan ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğretmenlere, araştırmadan elde edilen verilerin araştırmacılar tarafından korunacağı, araştırma sonunda maddi ve manevi zarar görme riski taşımadığına ilişkin bilgiler "aydınlatılmış onam formu"nda (Ek-4) açıkça belirtilmiştir.

3.6. Veri toplama aracı

Bu araştırmada beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) geliştirilen "The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education" ölçek kullanılmıştır.

“The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education Questionnaire” ölçeği daha önce Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada kullanılmıştır.

İlgili araştırmada sorumlu yazar Kinnunen belirtildiği için kendisinden ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması konusunda izin istenmiştir. Yazardan gelen izin belgesi ekte sunulmuştur (Ek 2).

Araştırmada bu ölçeğin veri toplama aracı olarak kullanılabilmesi için, Türk kùltürüne uyarlama çalışması yapılmıştır. Bu amaçla öncelikle Türk kùltürüne uyarlama çalışması yapılmıştır.

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından geliştirilen “The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education Questionnaire” Türkçeye “Kaliteli Beden Eğitimi/Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği” olarak çevrilmiş ve ölçek Türkçe (KBEB) olarak kısaltılmıştır.

Bu araştırma üç aşamadan oluşmaktadır:

- a) Ölçeğin Çevirisi,
- b) Ölçeğin Pilot Çalışması,
- c) Ölçeğin Saha Çalışması,

Kinnunen ve Lewis tarafından geliştirilen ölçek; güvenilir ölçüm araçları olduğu kanıtlanan üç farklı ölçeğin (Barroso ve ark., 2005, Hill ve Brodin, 2004 ve Morgan ve Hansen, 2008) maddelerini içermektedir (KinnunenveLewis,2013).

Ölçek David A. Kinnunen ve Dawn K. Lewis tarafından California State Üniversitesinde geliştirilmiştir.

Bu araştırmada kullanılan ölçek 20 maddeden oluşmaktadır (örn. Para / finansal kaynak eksikliği, sınıf büyüklüğu ve yetersiz tesisler).

Bu ölçekte yer alan maddeler incelendiğinde; okullarda beden eğitimi dersini ve fiziksel aktivite yapmada bir dizi sorunlara işaret etmektedir. Araştırmada bu sorunlar için “engel veya bariyer” kavramı eş anlamlı kullanılacaktır.

Amerika'nın Maryland eyaletine ait Beden Eğitimi Müfredat Sözlüğünde Bariyer “genellikle farklılıkları vurgulayan, engelleyen veya ayıran şey” olarak tanımlanmaktadır(http://mdk12.msde.maryland.gov/instruction/curriculum/health/vsc_pe_glossary.pdf, Erişim:17 Mayıs 2018). Başka bir deyişle bedensel hareket veya fiziksel aktivite yapmayı engelleyen, kısıtlayan faktörlerdir. Online olarak Türk Dil Kurumu Sözlüğünde bariyer kelimesi engel kelimesi ile eş anlamlı kullanılmaktadır (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gtsvearama=gtsveguid=TDK.GTS.5a-fedcd5c48859.45243044, Erişim:18 Mayıs 2018).

Aynı sözlükte “engel” kelimesi arama yapıldığında “sporda engelli koşullarda, her yarışının üzerinden atlaması gereken tahta düzenek, bariyer” olarak tanımlanmaktadır. Almanca/barriere, Fransızca/barrière ve İngilizce/barrier kelimesi, Eğitim Bilimleri Sözlüğünde “engel” eylemi “engelleyen ya da aksatan herşey” olarak tanımlanmaktadır. Engel, fiziksel (bir çit, duvar, yağmur ya da ısı gibi), toplumsal yakınların azarlaması, gözdağı ya da ceza gibi ya da ruhsal (başaramam korkusu, bir iç çatışma gibi) nitelikte olabilir (Öncül, 2000).

Kısaca yapmayı güçleştiren her türlü elverişsizlik olarak tanımlanmakta olup, bariyer kelimesi de günlük hayatta kullanılan bir kelime halini almıştır.

“Algılanan bariyerler” Beden eğitimi veya fiziksel aktiviteye yapılan müdahaleler hakkında sadece fiziksel ve çevresel bağıntıları araştırmak önemli olmakla birlikte, ayrıca sosyo-demografik ve psikososyal faktörlerle etkileşimlerin de incelenmeye ihtiyacı vardır. Bazı araştırmacılar psikososyal faktörler (temel olarak sosyal destek ve algılanan engeller) ile fiziksel çevre (kırsal alanlara karşı) arasında etkileşimin olduğunu ve bunun etkilerinin varlığını öne sürdüler. Ancak şimdiye kadar bu olası etkileşimleri inceleyen yurtdışında fazla bir çalışma bulunmamaktadır. Türkiye’de ise daha çok beden eğitimi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin mesleki sorunları ya da beden eğitimi dersine karşı öğrenci tutumları vb. bu araştırmanın konusu ile dolaylı ilgisi olan araştırmalara rastlanmıştır. Öğretmenlerin beden eğitimi veya fiziksel

aktiviteye ilişkin onların algıladığı bariyerler oldukça önemli bir noktaya ışık tutmaktadır.

Ölçekte yer alan ifadeleri açıklamak gerekirse;

1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı: Okullarda beden eğitimi dersi için ayrılan sürenin azlığı ve yoğun eğitim programları nedeniyle, başka faaliyetler için beden eğitimi dersinin en kolay gözardı edildiği bir derse dönüşmesi önemli bir engel oluşturmaktadır.

2.Zümre desteğinin yetersizliği: Zümre öğretmenlerin beden eğitimi ve mesleki sorumluluk ve anlayışları, ortak algı geliştirme açısından önemlidir.

3.Mali kaynak yetersizliği: Okul-aile birliklerinin inisiyatifine bırakılmıştır.

4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği: Tesis, kapalı salon ve uygun ortamların azlığı dersleri engelleyen bir durumdur.

5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği: Spor araç-gereç, malzeme ve ekipman ihtiyacının karşılanması sorunlu bir konudur.

6.Kalabalık sınıf mevcutları: Sınıfların kalabalık olması, grup çalışmalarını ve sınıf yönetimini zorlaştırmaktadır.

7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi: Derslerde öğrencilerin öğrenme ve eğlenme ihtiyacına göre düzenlenmesi, okul yönetimi ve meslektaşlar açısından “ders yapılmıyor” algısını doğurmaktadır.

8.Derslerin kesintiye uğraması: Önemli gün ve haftalar, okul maçları, ortak sınavların yoğunlukla BE ders saatinde planlanması önemli bir bariyerdir.

9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması: Sınıf yönetimi açısından, okul bahçesinde ders yapmanın zorluğu, bir bariyer oluşturmaktadır.

10.Öğrenci davranışlarının yönetimi: Dersin oyun odaklı ve öğrenci bakış açısından rahatlama dersi olarak görülmesi, istenmeyen davranışlara ve sınıf yönetimi açısından öğrenci davranışlarının sürekli denetim altında olmasına neden olmaktadır.

11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi: Derste öğrenciler arasında farklı beceri seviyeleri arasındaki farklılık, dersin ortak yapısını engellemektedir. Bireysel farklılıklar beden eğitimi dersinde daha çok hissedilmektedir.

12.Sorumluluk kaygıları: BE öğretmenlerinin mesleğine, dersine ve öğrencilerine karşı ağır bir sorumluluk yüklemektedir. Derste kaza, yaralanma, ölüm vb. Ayrıca meslek ahlakı ve etik açısından bu sorumluluk hissedilmektedir. Bu sorumluluk, hastane-adliye arasında bir yoldur.

13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği: Okul Müdürü ve yardımcılarının derse, fiziksel aktiviteye, beden eğitimi öğretmenine bakışı ve üst yönetim ile bu konuda izlediği yol.

14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler: Kendi branşı dışında olan diğer öğretmenler arasındaki iletişim, onların BE dersine verdiği önem ve beden eğitimi öğretmenine yaklaşımı.

15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği: Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programlarında öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel sportif beceriler.

16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği: Farklı sınıflar ve gelişim özellikleri dikkate alınarak standartları belirlenmiş temel fitness becerileri.

17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği: Farklı sınıf seviyeleri için kazanımlara uygun ölçme ve değerlendirme araçları yeterli değildir. Beden Eğitimi dersinde not verme kriterlerine, öğrenci-veli-okul yönetimi müdahil olmaktadır.

18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı: Kıyafet değişimi için çoğu okullarda soyunma odasının olmaması nedeniyle sınıfların kullanımı sözkonusudur. Ayrıca beden eğitimi dersinde, öğrenciler ders başlangıcı ve ders sonunda kıyafet değişikliği yaptığı için ders süresi kısalmaktadır. Bu esnada öğretmen, ders için öğrencileri belirli süreler beklemek durumunda kalmaktadır.

19. Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı: Alanda öğretmen çeşitliliği bulunmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin yanısıra bu alanda uzman olmayan, Sınıf öğretmenleri ve alan değişikliği ile beden eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenler bulunmaktadır.

20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi: Beden eğitimi derslerine, not kaygısı ve üst öğrenim kurumlarında sınav kaygısı oluşturmadığı için gereken önem verilmemektedir.

Ölçek dört temel boyuttan oluşmaktadır (finansal/lojistik, öğretmen, kurumsal, beden eğitimi standartları). Ölçek boyutları; söz konusu makalede yer almakta olup, yapılan yazışmalarda sorumlu yazara ulaşılamamıştır. Bu araştırma ile ölçek boyutları yapılan faktör analizi sonucu saptanmıştır.

Ölçek puanlama; her maddenin aritmetik ortalaması hesaplanarak puanlanmaktadır. Ölçekten elde edilen madde ve toplam puan ortalamasının (aritmetik ortalama) yüksek olması, bireyin söz konusu bariyer/engel algı düzeyinin olumsuz anlamda çok yüksek olduğunu ifade etmektedir. Aksi durum söz konusu olduğunda ise bireyin bariyer/engel algısının düşük olduğu yani beden eğitimi derslerinde bariyer yokluğunu ifade etmektedir. Yazardan gelen yazılı izin ile birlikte gönderilen ölçeğin puanlama kısmında ölçeğin Likert tipi olup, değerlendirme altılı derecelendirme üzerinden yapılmaktadır. Öğretmenler, ölçekte yer alan her bir bariyer/engel ifadesini okuduktan sonra, beden eğitimi faaliyetlerini yürütmeye yönelik engelleri (0 = engelleme olasılığı yok ve 5= engelleme olasılığı çok yüksek) seçeneklerden birisini işaretleyerek yanıtlayacaklardır (Kinnunen ve Lewis, 2013).

Likert derecelendirme	Puanlama
(0)Engelleme olasılığı sıfır	0
(1)Engelleme olasılığı biraz var	1
(2)Engelleme olasılığı biraz fazla	2
(3)Engelleme olasılığı yüksek	3
(4)Engelleme olasılığı biraz yüksek	4
(5)Engelleme olasılığı çok yüksek	5

Ölçekte değişiklik yapılan durum: yazar tarafından geliştirilen ölçeğin yazılı izni için yapılan yazışma sonrası gelen ölçeğin uygulama yönergesinde 0-5 olmak üzere altılı derecelendirmekle birlikte ölçeğin kendisinde 0-6 olmak üzere yedili derecelendirmede görülmüştür. Bu durum fark edildiğinde, yazara bu durumu açıklayan mektup yazılmıştır. Ancak yapılan bu ikinci yazışmaya yanıt alınamamıştır. Bu nedenle sorumlu yazar tarafından gönderilen puanlama yönergesinde ve Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmanın puanlama yönergesinde de yer aldığı şekli ile altılı derecelendirme ölçeği kullanılmasına karar verilmiştir.

0 - 1	Not a Barrier/Does not Inhibitor	Engelleme olasılığı yok
2 - 3	Somewhat a Barrier/Inhibitor	Engelleme olasılığı biraz yüksek
4 - 5	Major Barrier/Strong Inhibitor	Engelleme olasılığı çok yüksek

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada beden eğitimi öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmada yüksek kaliteli beden eğitimi engellerini en iyi şekilde göstermek için yanıtlar, gruplandırılmış olup üç kategoriye dönüştürülmüştür. Likert ölçeğinde bariyerler; (bir bariyer olmadığını / engellemediğini, bir şekilde bir bariyer / engelleyici olduğu ve kaliteli beden eğitimi için önemli bir engel/güçlü engelleyici olduğunu ifade ederek kategorize etmişlerdir.

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada Likert ölçeğinde 0 (veya 1'e) yanıt veren katılımcılar, maddenin bir bariyer olmadığını / engellemediğini ifade etmektedir. Ölçekte 2, 3 (veya 4) yanıtları, ifadenin bir şekilde bir bariyer / engelleyici olduğu inancını yansıttak

şekilde gruplandırılabilir. Ölçekte 5 (veya 6) tepkileri, kaliteli beden eğitimi için önemli bir engel / güçlü engelleyici olduğu bir ifade olarak kategorize edilmiştir.

Tablo 3.3. Beden eğitimi bariyerlerinin gruplandırılması (KinnunenveLevis,2013)

Bariyer/engel ifadeleri	Yüksek Bariyer		Biraz Bariyer		Bariyer Yok	
	n	%	n	%	n	%
20.Low priority relative to other academic subjects**	39	45,3	41	47,7	6	7,0
13.Lack of principal or administrative support**	37	43,0	40	46,5	9	10,5
1.Lack of time/Crowded curriculum**	35	40,7	45	52,3	6	7,0
5.Inadequate or lack of equipment and materials**	35	40,7	40	46,5	10	11,6
3.Lack of financial resources (money)*	31	36,0	46	53,5	9	10,5
6.Large class sizes*	30	34,9	49	57,0	7	8,1
4.Inadequate or lack of facilities*	28	32,6	45	52,3	13	15,1
16.Lack of standard-based fitness skill lessons*	28	32,6	44	51,2	13	15,1
2.Lack of departmental assistance*	27	31,4	48	55,8	11	12,8

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada her engelin mukavemetini seçen katılımcıların sayısını ve yüzdesini göstermektedir. Buna göre, beden eğitimi öğretmen adaylarının % 40'ı veya daha fazlası, beden eğitimi öğretmen eğitim programları için (**) bu öğeleri büyük bir bariyer / güçlü bir engel olarak, birincil kaygı olarak tanımlamıştır. Birinci bariyerler; Diğer derslere kıyasla beden eğitimi dersine gereken önemin verilmemesi, Okul yönetiminin desteğinin eksikliği, Kısıtlı zaman/ yoğun müfredat, Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği. Beden eğitimi öğretmen adaylarının % 30-39'u tarafından büyük bir bariyer / güçlü bir engel olarak seçilen (*) bu maddeler, program tarafından ele alınması gereken ikincil bariyerler olarak bildirilmiştir. İkincil bariyerler; Mali kaynak yetersizliği, Kalabalık sınıflar, Tesislerin eksikliği veya

yetersizliği, Standart temelli- fitness beceri dersleri eksikliği, Zümre desteğinin yetersizliği. Aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 3.4. Gruplandırılmış verilerde bariyerler (birincil ve ikincil)

Kinnunen ve Lewis (2013)			
Boyutlar	Birincil bariyerler	n	%
Finansal-lojistik	20.Diğer derslere kıyasla beden eğitimi dersine gereken önemin verilmemesi	39	45,3
Kurumsal	13.Okul yönetiminin desteğinin eksikliği	37	43,0
Kurumsal	1.Kısıtlı zaman/ yoğun müfredat	35	40,7
Finansal-lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	35	40,7
Boyutlar	İkincil bariyerler	n	%
Finansal-lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	31	36,0
Finansal-lojistik	6.Kalabalık sınıflar	30	34,9
Finansal-lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	28	32,6
BE standartları	16.Standart temelli- fitness beceri dersleri eksikliği	28	32,6
Kurumsal	2.Zümre desteğinin yetersizliği	27	31,4

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada ölçekten elde edilen puanlar cinsiyet açısından incelenmiştir. Tablo 3.5.’de beden eğitimi bariyerleri konusunda katılımcıların demografik değişkenleri açısından farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan istatistiksel analizlerde 20 ifadenin 14’ünde engellerin algılanmasında cinsiyet önemli bir etkiye sahiptir. Kadın öğrenciler, bu 14 engeli, beden eğitiminin kaliteli olarak uygulama yetenekleri üzerinde erkek katılımcılara göre daha fazla etkiye sahip olduklarını öngörmektedir. Kadın beden eğitimi öğretmen adaylarının algıladıkları engeller üzerinde etkili bir şekilde görüşme yapılması önerilmektedir.

Tablo 3.5. Cinsiyete göre beden eğitimi bariyerlerini algılama düzeyi (Kinnunen ve Levis, 2013).

Bariyer/engel ifadeleri	Kadın		Erkek		F	p	n ²
	x	ss	x	ss			
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	4,53	1,10	3,70	1,56	6,63*	0,01*	0,07
2.Zümre desteğinin yetersizliği	4,07	1,39	3,44	1,79	3,56	0,06	0,04
3.Mali kaynak yetersizliği	4,11	1,45	3,72	1,70	1,05	0,31	0,01
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,32	1,44	3,14	1,77	9,45*	0,00*	0,10
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	4,29	1,27	3,34	1,83	5,98*	0,02*	0,07
6.Kalabalık sınıf mevcutları	4,54	1,35	3,33	1,63	11,59*	0,00*	0,12
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,82	1,59	2,36	1,63	1,53	0,22	0,02
8.Derslerin kesintiye uğraması	3,71	1,27	2,74	1,61	7,89*	0,01*	0,09
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,75	1,84	1,93	1,88	3,61	0,06	0,04
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	3,54	1,69	2,60	1,88	4,94*	0,03*	0,06
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3,46	1,69	2,60	1,63	5,14*	0,03*	0,06
12.Sorumluluk kaygıları	3,86	1,53	2,34	1,64	16,75*	0,00*	0,17
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	4,54	0,96	3,67	1,84	8,16* +	0,01*	0,06
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	3,43	1,56	2,50	1,73	5,91*	0,02*	0,07
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,89	1,20	2,57	1,70	17,38* +	0,00*	0,14
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	4,44	1,28	2,97	1,83	18,50* +	0,00*	0,15

“Devam” Tablo 3.5. Cinsiyete göre beden eğitimi bariyerlerini algılama düzeyi (Kinnunen ve Levis, 2013).

17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,86	1,27	3,03	1,59	5,73*	0,02*	0,06
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,25	1,84	2,66	1,66	2,26	0,14	0,03
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,82	1,49	3,28	1,69	2,11	0,15	0,02
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	4,93	1,12	3,79	1,69	13,68*	0,00*	0,11

3.6. Verilerin analizi ve değerlendirilmesi

Ölçeğin Türkçeye uyarlama işlemi sırasında bazı veriler elde edilerek ve bunların istatistiksel analiz işlemleri yapılmıştır.

KBEB’in Türkçeye uyarlama çalışmasında ölçeğin yapı geçerliliğinin belirlenmesinde faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizinde aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmenin az sayıda faktör ile açıklanması amaçlanır. Bu çalışmada açımlayıcı faktör analizi uygulamaları yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde, değişkenler arasındaki ilişkilerden hareketle faktör bulmaya yönelik işlemler yapılır (Büyüköztürk, 2017).

Pilot ve saha uygulamasında istatistiksel analizler için NCSS (Kaysville, Utah, USA) ve SPSS 23.0 (IBM Electronics, ABD) programı kullanılmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel analizlerin (ortalama, standart sapma, medyan, frekans, oran, minimum, maksimum) yanı sıra normal dağılım gösteren nicel verilerin iki grup karşılaştırmalarında Student t Test uygulanmıştır. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise One-way Anova Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni test kullanıldı. Anlamlılık en az $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Saha uygulamasında verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (ortalama, standart sapma, medyan, frekans, oran, minimum, maksimum) kullanılmıştır.

Nicel verilerin normal dağılıma uygunlukları Shapiro-Wilk testi, Kolmogorov-Smirnov ve grafiksel değerlendirmeler ile sınanmıştır. Buna göre normal dağılım gösteren nicel verilerin iki grup karşılaştırmalarında Student t Test ve normal dağılım göstermeyenlerde Mann Whitney U Test kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında One-way Anova Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni test uygulanmıştır. Normal dağılım göstermeyen üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni düzeltmeli Mann Whitney U test kullanılmıştır. Anlamlılık en az $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

4. BULGULAR

Bu araştırma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci aşamada ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, ikinci aşamada pilot uygulama ve üçüncü aşamada beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin bağımsız değişkenlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları değerlendirilmiştir. Bunlar a) Ölçeğin Çevirisi, b) Ölçeğin Pilot Çalışması, c) Ölçeğin Saha Çalışması,

4.1. Ölçeğin çevirisi

Bu çalışmada Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) geliştirilen “Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education” ölçeğinin, Türkçeye “Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği” (KBEB) olarak uyarlanmasına karar verilmiş ve ölçeğin yazarı ile e-posta üzerinden yazışma yapılarak gerekli izin alınmıştır (Ek 2- Ölçek izin belgesi).

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) geliştirilen “Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education” ölçeğin Türkçeye uyarlanması çeşitli adımları içerir.

“Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği” (KBEB) olarak ölçeğin Türkçeye uyarlanmasında aşağıdaki adımlar takip edilmiştir: Birinci aşama: Ölçeğin Türkçeye çevrilmesi. İkinci aşama: Türkçeye çevrilen Ölçeğin İngilizce-Türkçe uyumluluğunun değerlendirilmesi. Üçüncü aşama: Ölçeğin Türkçe dil geçerliliğinin sağlanması. Dördüncü aşama: Ölçeğin İngilizce-Türkçe dil geçerliliği sağlanması. Beşinci aşama: Türkçeye çevrilen ölçeğin güvenilirlik ve geçerlilik analizi.

Birinci aşama; Ölçeğin çevirisi eğitim alanında uzman 3 öğretim elemanı tarafından yapılmıştır. Bunlardan birincisi; Konu alanı uzmanı bir öğretim elemanı, ikincisi beden eğitimi ve spor alanıyla ilgili İngilizce okutmanı ve yeminli tercüman tarafından Türkçeye çevirisi yapılmıştır.

İkinci aşama; Her maddenin İngilizce-Türkçe çevriminin uyumluluğu araştırılmıştır. Ölçeğin İngilizce ve Türkçe uyumluluğunun belirlenmesi için İngilizce-Türkçe Uyumluluk Formu oluşturulmuştur. Bu formda ölçeğin orijinal maddeleri sol tarafa, Türkçe çevrim ise İngilizce maddenin hemen altına yazılmıştır. Formun sağ tarafında

ise anket maddelerinin Türkçeye çevriminin doğruluğu için 10'lu derecelendirme verilmiştir. Bu formda ayrıca formu dolduracak olan kişilerin düşüncelerini yazmaları için boşlukta bırakılmıştır. Anketin İngilizce-Türkçe çevriminin uyumluluğunun araştırılması için; hazırlanan bu form konu alanı uzmanı ve İngilizce dil yeterliliği olan Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde görevli 21 öğretim elemanına uygulanmıştır. Elde edilen sonuçların betimsel istatistiği yapılmıştır.

Üçüncü aşama; Türkçeye çevrimi yapılan anketin dil ve anlam geçerliliğinin sağlanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan 3 Türkçe öğretmeni ölçeğin Türkçe formunu gözden geçirmiştir. Konu alanı öğretmenleri tarafından yapılan öneriler doğrultusunda ölçekte gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Dördüncü aşama; Ölçeğin İngilizce-Türkçe dil geçerliliğinin sağlanmasında, Ölçeğin İngilizce-Türkçe formu arasında tutarlılık, test-tekrar-test çalışması yapılarak incelenmiştir. Test-tekrar-test çalışmasında; öğrencilere iki hafta ara ile önce anketin İngilizce formu uygulanmıştır, daha sonra anketin Türkçe formu uygulanmıştır. Bu iki uygulama arasındaki alınan puanlar incelenmiştir. Test-tekrar-test çalışmasının yapılabilmesi için uygulanacak örnekleme Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu uygulama 2015-2016 eğitim - öğretim yılı güz döneminde 45 Lisans öğrencisi ile yapılmıştır. Bu aşamada Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi (Wilcoxon Signed Ranks Test) ile elde edilen veriler analiz edilmiştir. Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi tekrarlanan değerler için kullanılmaktadır. Wilcoxon testi, değerleri sıralamak ve karşılaştırmak için iki farklı zaman dilimine dönüştürür ve bu iki zaman dilimi arasında, bir değişim olup olmadığını test eder (Kalaycı, 2005)

Ayrıca, Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerine pilot uygulama yapmadan önce, ölçeğin nasıl işlediğini incelemek amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Bu amaçla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 31 öğrenciye (15 Kadın ve 16 erkek) bir hafta ara ile ölçek iki kez uygulanmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen adaylarının alana özgü bakış açısı ile ölçeğin Türkçe anlaşılabilirliğinin incelenmesi istenmiştir. Bu inceleme sonrasında deneme için hazır hale getirilen maddelere son şekli verilmiştir. Ölçeğin alana özgü Türkçe dil anlatım ve anlaşılabilirliği ait t-testi ve korelasyon değerleri Tablo 4.1.' de verilmiştir.

Tablo 4.1. Ölçeğin türkçe dil anlatım ve anlaşılabilirliğine ait t-testi ve korelasyon katsayı sonuçları

Ölçek	Ölçüm	n	x	ss	t	p	r	p
KBEB	Öntest	31	2,95	,60	-,299	,767	0,710	0,00**
	Sontest	31	2,98	,85				

**p<0,01

Ölçekte anlaşılmayan veya düzeltilmeye ihtiyaç ifadeler olup olmadığı tartışılmıştır. Ölçek ifadeleri ayrıca iki çevirmen ve bir Türkçe öğretmeni tarafından dilbilgisi ve gramer yapısı açısından incelenmiştir. Çevirisi tamamlanan ölçeğin geri çeviri çalışması, profesyonel düzeyde tercümanlık yapan iki çevirmen tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Geri çeviri, iki çevirmen tarafından bireysel olarak gerçekleştirilmiş ve düzenlenmiştir.

Beşinci aşama; Ölçeğin güvenilirlik ve geçerliliğinin belirlenmesinde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapmakta olan beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmanın pilot çalışmasına toplam 518 kişi (Beden eğitimi öğretmeni 218 kişi ve Sınıf öğretmeni 300 kişi) katılmıştır. KBEB'nin Güvenirliği Cronbach alfa güvenirlilik katsayısı ile belirlenmiştir. "Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği"nin geçerlilik çalışmasında faktör analizi yapılarak sağlanmıştır.

4.1.1.Ölçeğin dil eşdeğerlik çalışması bulguları

Türkçeye uyarlanma çalışması yapılan bu ölçekte, toplam 20 madde bulunmaktadır. Konu alanı uzmanları her bir madde için, İngilizce-Türkçe uyumunu 10'lu likert üzerinde derecelendirmişlerdir. Elde edilen bu değerler 8,19 ile 9,81 arasında değişmektedir (Tablo 4.2.).

Tablo 4.2. Ölçek maddelerinin İngilizce-türkçe çevirilerinin uyum dereceleri

	N	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	21	9,81	0,602
2.Zümre desteğinin yetersizliği	21	9,52	0,750
3.Mali kaynak yetersizliği	21	9,52	0,814
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	21	9,57	0,978
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	21	8,90	2,189
6.Kalabalık sınıf mevcutları	21	9,00	1,949
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	21	8,57	2,521
8.Derslerin kesintiye uğraması	21	9,33	1,111
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	21	8,19	1,990
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	21	8,76	1,758
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	21	9,33	1,017
12.Sorumluluk kaygıları	21	9,14	1,108
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	21	8,86	2,032
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	21	9,71	0,644
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	21	8,76	1,640
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	21	8,38	1,687
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	21	9,00	1,378
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	21	8,95	2,156
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	21	9,43	1,028
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	21	8,81	2,250

Ölçeğin tercüme ve dil geçerliği yapıldıktan sonra, İngilizce ve Türkçe formu aynı öğrenci grubuna iki hafta ara ile uygulamaya alınmıştır. Ölçeğin çevirilerinin (İngilizce-Türkçe; Türkçe-İngilizce) tarafınızdan okunarak, ölçek üzerinde işaretlenmesi istenmiştir. Bu amaçla öğrencilere önce İngilizce formu sonra Türkçe formu uygulanmıştır. Bunun amacı, ölçeğin iki formunun birbiriyle ne derece örtüştüğünü tespit etmektir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması sırasında orijinal ölçek formu ve ölçeğin Türkçe formu, 2015–2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde Akdeniz Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde 4. sınıfta eğitim gören 45 öğrenciye iki hafta ara ile önce ölçeğin İngilizce formu daha sonra Türkçe formu uygulanmıştır.

Tablo 4.3. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması

Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması	İngilizce-Türkçe			Türkçe-İngilizce		
	N	x	ss	N	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	45	3,18	1,30	45	3,02	1,32
2.Zümre desteğinin yetersizliği	45	3,04	1,33	45	2,91	1,20
3.Mali kaynak yetersizliği	45	3,51	1,36	45	3,11	1,43
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	45	3,40	1,16	45	3,47	1,39
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	45	3,62	1,17	45	3,49	1,44
6.Kalabalık sınıf mevcutları	45	2,76	1,51	45	3,09	1,41
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	45	3,11	1,28	45	2,84	1,73
8.Derslerin kesintiye uğraması	45	2,87	1,14	45	2,73	1,54
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	45	2,76	1,25	45	2,67	1,43
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	45	2,73	1,18	45	2,40	1,29
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	45	3,00	1,31	45	2,51	1,39
12.Sorumluluk kaygıları	45	2,78	0,95	45	2,69	1,41
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	45	3,07	1,29	45	3,33	1,41
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	45	2,64	1,28	45	2,62	1,32
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	45	2,84	1,21	45	3,13	1,39
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	45	3,22	1,29	45	2,91	1,36
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	45	3,09	1,24	45	2,89	1,17
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	45	2,73	1,25	45	2,69	1,46
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	45	3,07	1,05	45	3,04	1,40
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	45	2,87	1,36	45	3,93	1,19

Tablo 4.3.'de ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması verilmiştir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasında İngilizce-Türkçe çeviri ifadelerinin ortalama ve standart sapmaları çoktan ($x:3,62\pm 1,17$) aza doğru ($x:2,64\pm 1,28$) değişmektedir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasında Türkçe-İngilizce çeviri ifadelerinin ise ortalama ve standart sapmaları çoktan ($x:3,93\pm 1,19$) aza doğru ($x:2,40\pm 1,29$) değişmektedir

Tablo 4.4. Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi sonuçları (wilcoxon t testi)

	Z	p
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	-,551 ^b	0,582
2.Zümre desteğinin yetersizliği	-,547 ^b	0,585
3.Mali kaynak yetersizliği	-1,594 ^b	0,111
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	-,113 ^c	0,910
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	-,418 ^b	0,676
6.Kalabalık sınıf mevcutları	-1,060 ^c	0,289
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	-1,062 ^b	0,288
8.Derslerin kesintiye uğraması	-,431 ^b	0,666
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	-,417 ^b	0,677
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	-1,469 ^b	0,142
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	-1,799 ^b	0,072
12.Sorumluluk kaygıları	-,259 ^b	0,795
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	-,760 ^c	0,447
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	-,136 ^c	0,892
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	-1,094 ^c	0,274
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	-1,352 ^b	0,176
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	-,984 ^b	0,325
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	-,159 ^b	0,873
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	-,174 ^b	0,862
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	-3,477 ^c	0,001
a. Wilcoxon Signed Ranks Test		
b. Based on positive ranks.		
c. Based on negative ranks.		

Tablo 4.4.'de toplam 45 lisans öğrencisinin katıldığı bu uygulamaya ait sonuçların (Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi/Wilcoxon Signed Ranks Test) birbirleriyle yüksek oranda örtüştüğü ve iki ölçüm arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermiştir (Ekiz, 2009; Büyüköztürk, 2009).

Tabloda görüldüğü gibi $p < 0.01$ olan ifade cümlesi 20. maddedir. Tabloda $p < 0.01$ olan başka değer olmaması, ölçeğin İngilizce ve Türkçe formunun birbirleri ile tutarlı olduğunu yani öğrencilerin ölçeğin İngilizce ve Türkçe formundan aynı şeyleri anladıklarını ortaya koymuştur (Tablo 4.4.).

Uygulamalar sonrasında, alanın konu uzmanları tarafından tekrar gözden geçirilerek, ölçeğin son şekline karar verilmiştir. Bazı ifadelerin açık ve anlaşılır olması açısından öğretmen ve öğretmen adaylarına uygulanmış, elde edilen geribildirimler sonucunda düzeltmeler yapılmıştır.

4.2. Ölçeğin pilot çalışması

Ölçeğin nasıl işlediğini incelemek amacıyla pilot çalışma yapılmıştır. %51.4'ü (n=266) erkek, %48.6'sı (n=252) kadın olmak üzere toplam 518 öğretmen ile yapılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin yaşları incelendiğinde; %1.4'ünün (n=7) 25 yaşın altında, %31.8'inin (n=165) 25-34 yaş aralığında, %30.5'inin (n=158) 35-44 yaş, %24.9'unun (n=129) 45-54 yaş aralığında, %11.4'ünün (n=59) ise 55 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %42.1'i (n=218) beden eğitimi öğretmeni iken, %57.9'u (n=300) sınıf öğretmenidir. Beden eğitimi öğretmeni olan 218 öğretmenin, %3.7'si (n=19) alan değişikliği yaparak geçiş yaparken, %38.4'ü (n=199) bu bölümü seçerek gelmiştir. Öğretmenlerin %45.6'sının (n=236) çalıştığı okul il merkezinde iken, %33.4'ünün (n=173) ilçe merkezi, %21.0'inin (n=109) ise kasaba/ köydedir. Öğretmenlerin %88.4'ü (n=458) devlette iken, %11.6'sı özel sektörde çalışmaktadır. Öğretmenlerin %57.9'u (n=300) ilkokul, %24.5'i (n=127) ortaokul ve %17.6'sı (n=91) lisede görev yapmaktadır.

4.2.1. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin 20 maddesi bulunmaktadır. Ölçeğin madde puanları "Engelleme olasılığı", Yok (0); Çok düşük (1); Düşük (2); Olasılık var (3); Yüksek (4); Çok yüksek (5) olarak kodlanmıştır.

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine verilen yanıtların dağılımı Tablo 4.4.'de görülmektedir.

4.2.2. Veri analizi

Veri yapısının normal bir dağılım gösterip göstermediği analizlere yön vereceği için Kolmogorov-Smirnov testi ile yapılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığını ortaya koymak amacıyla çeşitli normallik testlerinden yararlanmak mümkündür. Bu testler arasında en bilinenleri Ki-Kare, Kolmogorow-Smirnov, Lilliefors ve Shapiro – Wilk normallik testleridir.

İstatistiksel analizler için NCSS (Kaysville, Utah, USA) ve SPSS 23.0 (IBM Electronics, ABD) kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel analizlerin (ortalama, standart sapma, medyan, frekans, oran, minimum, maksimum) yanı sıra normal dağılım gösteren nicel verilerin iki grup karşılaştırmalarında Student t Test kullanıldı. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise One-way Anova Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni test kullanıldı. Anlamlılık en az $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Tablo 4.5. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine verilen yanıtların dağılımı

Bariyer /engel ifadeleri	0-Yok		1-Çok düşük		2-Düşük		3-Olasılık var		4-Yüksek		5-Çok yüksek	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	39	7,5	1.	54	10,4	91	17,6	158	30,5	89	87	16,8
2.Zümre desteğinin yetersizliği	74	14,3	93	18,0	127	24,5	122	23,6	70	13,5	32	6,2
3.Mali kaynak yetersizliği	19	3,7	23	4,4	47	9,1	98	18,9	138	26,6	193	37,3
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	5	1,0	13	2,5	54	10,4	83	16,0	128	24,7	235	45,4
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	21	4,1	14	2,7	49	9,5	86	16,6	140	27,0	208	40,2
6.Kalabalık sınıf mevcutları	40	7,7	50	9,7	55	10,6	97	18,7	140	27,0	136	26,3
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	48	9,3	78	15,1	95	18,3	155	29,9	87	16,8	55	10,6
8.Derslerin kesintiye uğraması	30	5,8	88	17,0	83	16,0	156	30,1	99	19,1	62	12,0
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	23	4,4	73	14,1	87	16,8	181	34,9	88	17,0	66	12,7

“Devam” Tablo 4.5. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine verilen yanıtların dağılımı

10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	26	5,0	80	15,4	128	24,7	162	31,3	86	16,6	36	6,9
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	13	2,5	49	9,5	114	22,0	179	34,6	105	20,3	58	11,2
12.Sorumluluk kaygıları	19	3,7	85	16,4	85	16,4	134	25,9	106	20,5	89	17,2
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	42	8,1	53	10,2	65	12,5	110	21,2	135	26,1	113	21,8
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	62	12	74	14,3	125	24,1	129	24,9	85	16,4	43	8,3
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	13	2,5	45	8,7	117	22,6	135	26,1	130	25,1	78	15,1
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	7	1,4	50	9,7	113	21,8	141	27,2	106	20,5	101	19,5
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	15	2,9	61	11,8	86	16,6	173	33,4	115	22,2	68	13,1
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	23	4,4	58	11,2	85	16,4	125	24,1	136	26,3	91	17,6
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	40	7,7	47	9,1	68	13,1	127	24,5	115	22,2	121	23,4
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	6	1,2	29	5,6	54	10,4	97	18,7	130	25,1	202	39,0

Tablo 4.5.'de Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine verilen yanıtların dağılımı incelendiğinde daha çok Finansal/lojistik kaynaklı çok yüksek bariyerlerin olduğu anlaşılmaktadır. Tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%45,4), spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (%40,2) birincil düzeyde; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (%39,0) ikincil düzeyde bariyer oluşturmaktadır. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerlerinden öğretmen kaynaklı boyutta; derslerin, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi (%29,9), derslerin kesintiye uğraması (%30,1), spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%34,9), öğrenci davranışlarının yönetimi (%31,3) bariyer olasılığı oluşturmaktadır. Kurumsal kaynaklı bariyerlerden ise ikincil düzeyde sadece standart yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği (%33,4) bulunmaktadır.

Tablo 4.6. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçek madde ortalamaların dağılımı

Bariyer /engel ifadeleri	N	x	ss	min	max
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	518	2,90	1,45	0	5
2.Zümre desteğinin yetersizliği	518	2,23	1,43	0	5
3.Mali kaynak yetersizliği	518	3,72	1,36	0	5
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	518	3,97	1,19	0	5
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	518	3,80	1,34	0	5
6.Kalabalık sınıf mevcutları	518	3,26	1,56	0	5
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	518	2,62	1,44	0	5
8.Derslerin kesintiye uğraması	518	2,76	1,41	0	5
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	518	2,84	1,34	0	5
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	518	2,60	1,27	0	5
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	518	2,94	1,21	0	5
12.Sorumluluk kaygıları	518	2,95	1,43	0	5
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	518	3,12	1,55	0	5
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	518	2,44	1,44	0	5
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	518	3,08	1,28	0	5
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	518	3,14	1,30	0	5
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	518	3,00	1,28	0	5
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	518	3,09	1,40	0	5
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	518	3,14	1,53	0	5
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	518	3,78	1,28	0	5
Toplam	518	3,07	0,78	0	5

Tablo 4.6.'da Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçek madde ortalamaların dağılımı incelendiğinde; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,97\pm1,19$) en yüksek ortalamaya sahiptir. Bariyerlerin çoktan aza doğru ortalama ve standart sapmaları verilmiştir: Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,80\pm1,34$) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,78\pm1,28$) ; mali kaynak yetersizliği ($x:3,72\pm1,36$) ; kalabalık sınıf mevcutları ($x:3,26\pm1,56$), standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği ($x:3,14\pm1,3$) ; alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı ($x:3,14\pm1,53$); okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği ($x:3,12\pm1,55$) ; kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı ($x:3,09\pm1,4$) ; standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği ($x:3,08\pm1,28$) ; standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği ($x:3,00\pm1,28$) ; sorumluluk kaygıları ($x:2,95\pm1,43$) ; farklı beceri seviyelerinin yönetimi ($x:2,94\pm1,21$) ; vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı ($x:2,90\pm1,45$); spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması ($x:2,84\pm1,34$) ; derslerin kesintiye uğraması ($x:2,76\pm1,41$) ; derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ($x:2,62\pm1,44$) ; öğrenci davranışlarının yönetimi ($x:2,60\pm1,27$) ; meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x:2,44\pm1,44$) ; zümre desteğinin yetersizliği ($x:2,23\pm1,43$) olarak sıralanabilir. Ölçekten elde edilen toplam puan ortalaması $3,07\pm0,78$ olarak bulunmuştur.

4.3. Pilot çalışmada ölçeğin güvenirlik ve geçerliği

Bu çalışmada beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları değerlendirilmiştir. Çalışmada kullanılan KBEB ölçeğinin güvenirlik ve geçerlilik çalışmasının yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla çalışmanın pilot çalışması için 518 öğretmenden elde edilen veriler kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenilirliğinin test edilmesinde Alfa Katsayısından (Cronbach Alfa) yararlanılmıştır. Ölçeğin geçerliğini sınamak amacıyla yapı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliği kapsamında ölçeğin, açıklayıcı faktör analizi (AFA), doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır.

KBEB ölçeğinin yapı geçerliğini sınamak amacıyla İstatistiksel analizler için NCSS (Kaysville, Utah, USA) ve SPSS 23.0 (IBM Electronics, ABD) programı ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

4.3.1. Açıklayıcı faktör analizi

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin istatistiksel analizinde Açıklayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizinde Varimax rotasyonu uygulanıp Faktör analizine sahip tutulduğunda 4 faktör altında ifadelerin toplandığı görülmüştür. Soruların anti-image korelasyon katsayıları %50'inin üzerindedir, bu ise ölçekte çıkarılması gereken soru olmadığını göstermektedir. Açıklayıcı Faktör Analizinin uygulanabilirliğinin ölçümü için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) yeterlik ölçümüne ve Bartlett's Küresellik testine bakılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçümü 1'e ne kadar yakın ise eldeki veri grubuna faktör analizinin yapılmasının uygun olduğu kabul edilir.

KMO ölçütü

0,90-100 arasında	mükemmel
0,80-0,89 arasında	oldukça iyi
0,70-0,79 arasında	iyi
0,60-0,69 arasında	orta
0,50-0,50 arasında	zayıf
<0,50 olduğunda ise	kabul edilemez olduğu belirtilmektedir.

Tablo 4.7.'de Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeğinin KMO ve Bartlett testi sonuçları görülmektedir.

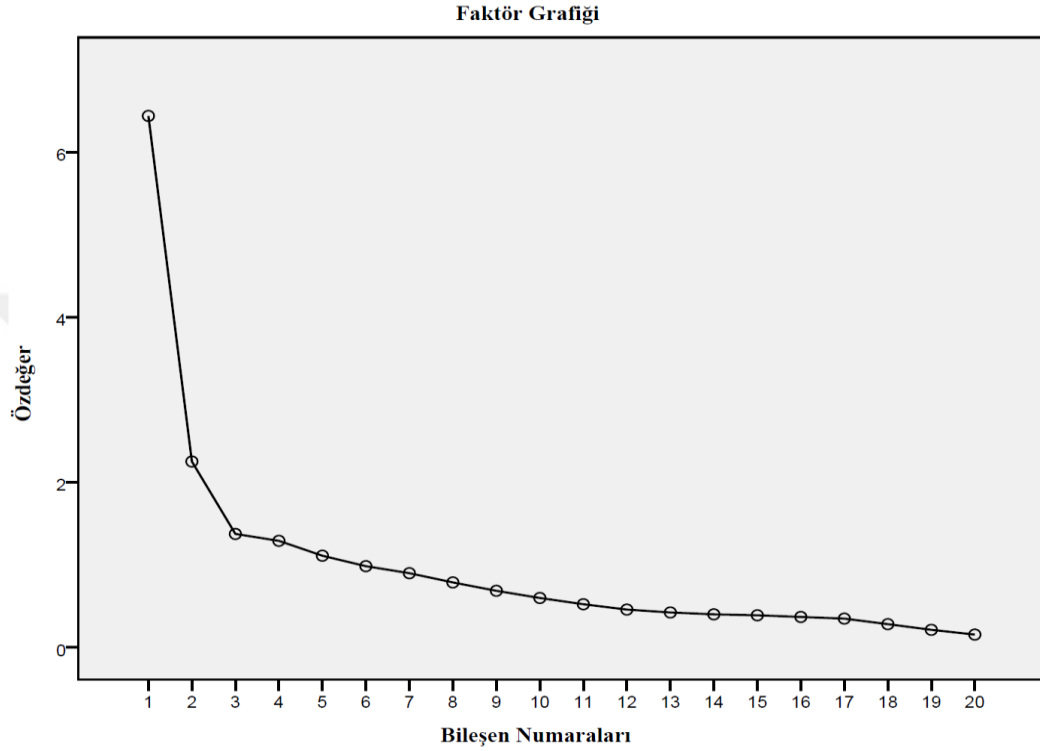
Tablo 4.7. KMO ve Bartlett küresellik testi sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterlik Ölçümü	KMO	0,854
Bartlett Küresellik Testi	Ki kare (x^2)	4448,562
	Serbestlik derecesi (sd)	190
	Anlamlılık (p)	0,001

Bu araştırmada KMO örneklem yeterlik ölçümü değeri 0.854 olduğu görülmektedir. Bu değer KMO için oldukça iyi bir değer olduğu ve ilgili veri gruba analiz yapılmasının uygun olduğu söylenebilir.

Bartlett Küresellik Testi, korelasyon matrisinin benzer matris olup olmadığı hipotezini test etmek için kullanılmış olup ve bu hipotez $p < 0.001$ seviyesinde reddedilmiştir. Bu ise maddeler arasında ilişkinin varlığını ortaya koyarak faktör analizi için verilerin uygunluğunu göstermektedir (Akgül ve Çevik.2003).

Şekil 4’de faktörlerin öz değerlere göre grafiği (scree plot) incelendiğinde yapının dört faktörlü olduğu kabul edilmiştir. Çünkü dört faktörden sonra önemli kabul edilecek kırılmanın olduğu ve bundan sonraki öz değerler arasındaki farkın düzenli bir şekilde aşağıya doğru küçüldüğü görülmüştür. Bu sebeple varimax döndürme tekniği kullanılarak dört faktörlü boyuta ulaşılmıştır.

Şekil 4.1. Bariyer faktör çizgi grafiği

Dikey ekseninde özdeğerlerin yatay ekseninde ise faktörlerin yer aldığı yamaç birikinti grafiği incelendiğinde, yüksek ivmeli düşüşün dördüncü noktadan sonra azaldığı görülmektedir. Birinci noktadan itibaren görülen iniş eğilimi varyansa yapılan katkı derecesinde noktalarla gösterilmektedir ve iki nokta arasındaki her aralık bir faktör anlamına gelmektedir (Çokluk ve ark., 2012). Dördüncü noktadan sonra bileşenlerin varyansa yaptıkları katkı azalmakta ve ek varyansların katkılarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu dört faktör, ölçeğin varyansının %56.786’ini (Toplam Variance Explained) açıklamakta ve 4 faktörlü boyuta ulaşılmaktadır. Bu Analiz sonucunda elde edilen varyans oranları ne kadar yüksekse, ölçeğin faktör yapısı da o ölçüde güçlü olmaktadır. Faktör analizine ilişkin faktör ağırlıkları Tablo 4.8.’de görülmektedir.

Tablo 4.8. Faktör Analizi matrisi

Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği	Faktörler			
	1	2	3	4
Soru 4	0,894			
Soru 5	0,882			
Soru 3	0,823			
Soru 20	0,546			
Soru 6	0,509			
Soru 10		0,734		
Soru 9		0,709		
Soru 11		0,703		
Soru 8		0,582		
Soru 7		0,556		
Soru 12		0,546		
Soru 2			0,823	
Soru 14			0,732	
Soru 13			0,577	
Soru 19			0,511	
Soru 1			0,509	
Soru 16				0,840
Soru 17				0,745
Soru 15				0,667
Soru 18				0,491

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

Tablo 4.8.'de faktör ağırlıkları incelendiğinde Faktör 1'de en düşük (0.509), en yüksek (0.894); Faktör 2'de en düşük (0.546) , en yüksek (0.734) ; Faktör 3'de en düşük (0.509) , en yüksek (0.823) ve Faktör 4'de en düşük (0.491) , en yüksek (0.840) arasında saptanmıştır.

Tablo 4.9. Faktör analizine göre ölçeğin boyutları ve ifadelerin gösterim tablosu

	İfadeler
Faktör 1 (Finansal lojistik engeller)	3, 4, 5, 6, 20
Faktör 2 (Öğretmen kaynaklı engeller)	7, 8, 9, 10, 11, 12
Faktör 3 (Kurumsal engeller)	1, 2, 13, 14, 19
Faktör 4 (Beden eğitimi standartları)	15, 16, 17, 18

Alt boyutları şöyledir;

Faktör 1 (Finansal lojistik engeller): 5 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 3, 4, 5, 6, 20

Faktör 2 (Öğretmen kaynaklı engeller): 6 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 7, 8, 9, 10, 11, 12

Faktör 3 (Kurumsal engeller): 5 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 1, 2, 13, 14, 19

Faktör 4 ((Beden eğitimi standartları): 4 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 15, 16, 17, 18

ifadelerinden oluştuğu görülmektedir.

4.3.2. Ölçeğin güvenirlik çalışması

Ölçeklerin güvenilirliğinin test edilmesinde Alfa Katsayısından (Cronbach Alfa) yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde 518 öğretmenden elde edilen veriler kullanılmıştır. Ayrıca soruların, alfa katsayısına ne derecede ve ne yönde etkide bulduklarını saptayabilmek için; “Değişken Silindiği Taktirde Ölçeğin Alfa Katsayısı” (Alpha if Item Deleted) değeri hesaplanmıştır. Söz konusu değerler, herhangi bir değişken silindiği taktirde, geri kalan değişkenlerin iç tutarlılıklarını göstermektedir.

4.3.3. Cronbach alfa katsayısı (alfa yöntemi)

Alfa katsayısı ölçekte yer alan k sorunun varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan bir ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır. Cronbach alfa katsayısı, bireysel puanların -k- soru içeren bir ölçekte sorulara verilen cevapların toplanması ile bulunduğu durumlarda soruların birbirleri ile benzerliğini, yakınlığını ortaya koyan bir katsayıdır. Alfa katsayısı, ölçekte yer alan -k- sorunun türdeş bir yapıyı açıklamak ya da sorgulamak üzere bir bütün oluşturup oluşturmadıklarını sorgulamaya yarar.

Alfa katsayısının değerlendirilmesi aşağıdaki ölçüte göre yapılır:

$0.0 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilirlerdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Karagöz, 2014).

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin iç tutarlılığının incelenmesi sonrasında $\alpha = 0.886$ güvenilirlik değeri elde edilmiştir. Buna göre ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.10. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin güvenilirlik değeri

Cronbach Alfa	n
0,886	20

Faktörü oluşturan maddelerin güvenilirlik düzeyine etkileri ise Tablo 4.10.'da sunulmuştur. Tablo 4.11.'de faktörü Oluşturan Maddelerin Güvenilirliğe Etkileri verilmiştir. "Madde Silindiğinde Cronbach Alfa değerleri" incelendiğinde herhangi bir maddenin faktörden çıkarılmasının güvenilirliği arttırmayacağını göstermektedir. Bu çerçevede 4 maddelik faktör yapısı korunmuştur.

Tablo 4.11. Faktörü oluşturan maddelerin güvenilirliğe etkileri

Bariyer /engel ifadeleri	Madde silindiğinde ölçek ortalaması	Madde silindiğinde ölçek varyansı	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde cronbach alfa
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	58,49	220,645	0,407	0,884
2.Zümre desteğinin yetersizliği	59,16	219,567	0,442	0,883
3.Mali kaynak yetersizliği	57,67	216,699	0,545	0,879
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	57,42	219,888	0,539	0,880
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	57,58	218,046	0,515	0,880
6.Kalabalık sınıf mevcutları	58,12	212,031	0,567	0,879
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	58,77	222,173	0,374	0,885
8.Derslerin kesintiye uğraması	58,63	215,490	0,553	0,879
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	58,55	216,152	0,568	0,879
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	58,79	219,114	0,522	0,880
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	58,45	221,242	0,486	0,881
12.Sorumluluk kaygıları	58,44	219,454	0,444	0,883
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	58,26	213,402	0,543	0,879
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	58,94	214,900	0,551	0,879
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	58,31	216,934	0,574	0,879
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	58,25	223,783	0,380	0,884
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	58,39	219,438	0,505	0,881
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	58,30	220,940	0,416	0,883
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	58,24	214,246	0,531	0,880
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	57,61	219,036	0,518	0,880

Tablo 4.11’de her madde için madde-toplam korelasyon değeri madde-toplam korelasyon değeri 0,30 dan daha yüksek çıkması, maddenin ölçekten çıkarılmaması için yeterli bir değerdir (Büyüköztürk, 2009). Bu çalışmada madde-toplam korelasyon değerleri 0,374 -0,574 arasında değişmektedir

Tablo 4.12. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği ve alt boyut puanları dağılımı

Faktörler	Soru sayısı	x	ss	Medyan	Min	Mak	Cronbach's alpha
Finansal lojistik engeller	5	3,71	1,06	4	0	5	0,841
Öğretmen kaynaklı engeller	6	2,78	0,94	2,8	0,50	5	0,784
Kurumsal engeller	5	2,77	1,04	2,8	0	5	0,741
Beden eğitimi standartları	4	3,08	0,99	3,2	0	5	0,740
Toplam	20	3,07	0,77	3,1	0,70	4,8	0,886

Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği alt boyutu puanları incelendiğinde; öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 3.71 ± 1.06 iken; Öğretmen kaynaklı engeller puanları 0.5 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 2.78 ± 0.94 ; Kurumsal engeller puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 2.77 ± 1.04 ve beden eğitimi standartları puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 3.08 ± 0.99 'dur. Öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları ise 0.7 ile 4.8 arasında değişmekte olup, ortalama 3.07 ± 0.77 'dir.

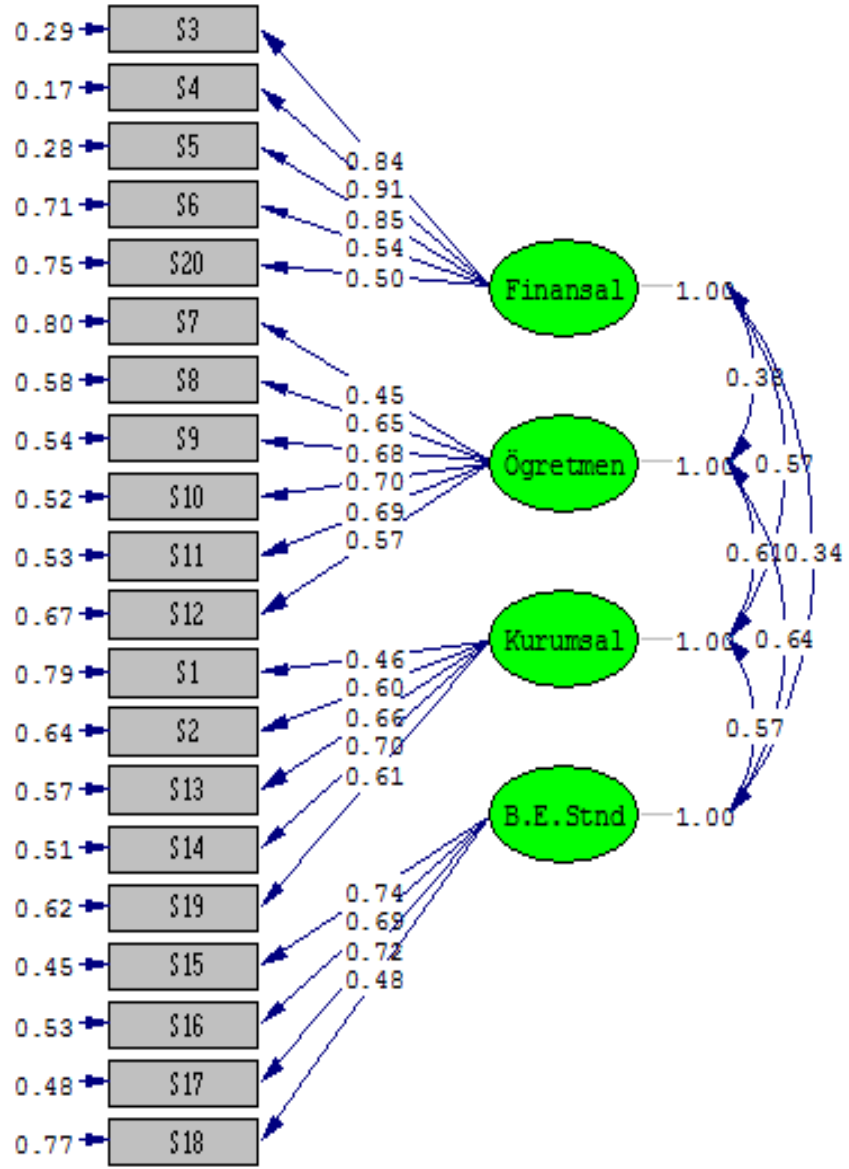
Toplam ölçeğin ve alt boyutların Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri incelendiğinde; Finansal lojistik engeller faktörü için 0.841, Öğretmen kaynaklı engeller faktörü için 0.784, Kurumsal engeller faktörü için 0.741, beden eğitimi standartları faktörü için 0.740 ve toplam ölçek için 0.886 olarak saptanmıştır.

4.3.4.Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

Tablo 4.13. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği sorularına ilişkin standartlaştırılmış yükler

	Standartlaştırılmış Yükler
Finansal lojistik engeller	
S3	0,84
S4	0,91
S5	0,85
S6	0,54
S20	0,50
Öğretmen kaynaklı engeller	
S7	0,45
S8	0,65
S9	0,68
S10	0,70
S11	0,69
S12	0,57
Kurumsal engeller	
S1	0,46
S2	0,60
S13	0,66
S14	0,70
S19	0,61
Beden eğitimi standartları	
S15	0,74
S16	0,69
S17	0,72
S18	0,48

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine ilişkin 4 alt boyutu oluşturan soruların, doğrulayıcı faktör analizi sonucundaki standartlaştırılmış yükleri Tablo 4.13'de ve Şekil 5'de görülmektedir.

Şekil 4.2. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğine ilişkin doğrulayıcı faktör analizi grafiği

Modelin test edilebilmesi için kurulan modelde yer alan boyutlar için uyum ölçümleri (uyum iyiliği indeksleri ve düzeltilmeli Ki-kare (χ^2/df) değeri) Tablo 4.14.'te görülmektedir.

Tablo 4.14. Doğrulayıcı faktör analizine ait uyum ölçüleri

Uyum Ölçüleri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Modelin Sonuçları	Uyum
RMSEA	$0 < \text{RMSEA} < 0,05$	$0,05 \leq \text{RMSEA} \leq 0,10$	0,100	Kabul Edilebilir
SRMR	$0 \leq \text{SRMR} \leq 0,05$	$0,05 \leq \text{SRMR} \leq 0,10$	0,086	Kabul Edilebilir
RFI	$0,90 \leq \text{RFI} \leq 1$	$0,85 \leq \text{RFI} \leq 0,90$	0,87	Kabul Edilebilir
χ^2 / df	$0 < \chi^2 / \text{df} < 3$		2,93	Kabul Edilebilir

Modelin sonuçları incelendiğinde;

RMSEA uyum ölçümü 0.100 olup, kabul edilebilir uyum göstermektedir. Diğer uyum ölçülerinden RFI ve SRMR ölçümleri de kabul edilebilir uyum göstermektedir. Buna göre uyum ölçülerinin kabul edilebilir uyum göstermeleri ayrıca düzeltilmeli ki-kare değerinin de kabul edilebilir uyum göstermesi, verilerimizin kabul edilebilir bir değere sahip olduğu ve modelin istatistiksel olarak anlamlı ve geçerli olduğunu göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$).

KBEB'in alt ölçekleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla her bir alt ölçeğe yüklenen maddelerin toplam puanları arasındaki ve toplam puanla her bir alt ölçeğin arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmıştır.

Tablo 4.15. Pilot çalışmada kbeb ölçeği'nin alt ölçek ve ölçek toplam puanları arasındaki korelasyon değerleri.

Alt Boyutlar		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut
Finansal Lojistik Boyut	r	1			
	p				
	N				
Öğretmen kaynaklı Boyut	r	0,411**	1		
	p	0,000			
	N	518			
Kurumsal Boyut	r	0,554**	0,476**	1	
	p	0,000	0,000		
	N	518	518		
BE Standart Boyut	r	0,340**	0,534**	0,433**	1
	p	0,000	,000	0,000	
	N	518	518	518	
Toplam	r	0,762**	0,798**	0,806**	0,709**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	518	518	518	518

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 4.15'de pilot uygulamada KBEB Ölçeği'nin Alt Ölçek ve Ölçek Toplam Puanları Arasındaki Korelasyon Değerleri verilmiştir. Ölçeğin boyutları arasında orta düzeyde ve KBEB toplam puanlar arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir.

4.3.5. Pilot çalışmada demografik özelliklere göre KBEB ölçek puanlarının değerlendirilmesi

Tablo 4.16. Pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

	Erkek		Kadın		Toplam	
	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,86	1,54	2,94	1,35	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,12	1,43	2,34	1,42	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	3,92	1,33	3,51	1,35	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,11	1,15	3,83	1,22	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,94	1,29	3,66	1,38	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,33	1,61	3,19	1,51	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,76	1,44	2,47	1,42	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,80	1,39	2,71	1,43	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,98	1,40	2,69	1,25	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,64	1,30	2,55	1,23	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,98	1,28	2,90	1,14	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	2,92	1,45	2,97	1,41	2,95	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,27	1,52	2,97	1,56	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,50	1,47	2,39	1,41	2,44	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,06	1,26	3,10	1,31	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,17	1,33	3,11	1,27	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	2,91	1,31	3,09	1,25	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,04	1,47	3,15	1,34	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	3,05	1,59	3,25	1,45	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,90	1,26	3,65	1,29	3,78	1,28
Toplam	3,11	0,76	3,02	0,79	3,07	0,78

Tablo 4.16’da pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler en çok erkek ($x:4,11\pm 1,15$) ve kadın öğretmenler için tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,83\pm 1,22$) ve en az zümre desteğinin yetersizliği erkek ($x:2,12\pm 1,43$) ve kadın ($x:2,34\pm 1,42$) öğretmenler için ortak bariyer olarak görülmektedir.

Tablo 4.16’da erkek öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların ($x:3,11\pm0,76$) ve kadın öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların ($x:3,02\pm0,79$) aritmetik ortalaması tabloda verilmiştir. Pilot çalışmada ölçek toplam puanlar ile karşılaştırıldığında erkek öğretmenlerin puan ortalamaları, kadın öğretmenlerin puan ortalamalarından daha yüksektir.

Tablo 4.17. Pilot çalışmada yaşa göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

İfadeler	25'ten küçük		25-34 arası		35-44 arası		45-54 arası		55 ve üstü		Toplam	
	X	SS	X	SS	X	SS	X	SS	X	SS	X	SS
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,71	2,06	3,06	1,43	2,80	1,48	2,68	1,41	3,19	1,41	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,71	1,50	2,53	1,42	1,89	1,45	2,10	1,41	2,49	1,21	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	3,57	1,13	4,02	1,19	3,79	1,38	3,40	1,47	3,41	1,30	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,43	1,27	4,14	1,10	4,00	1,23	3,84	1,24	3,78	1,15	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,43	0,98	3,91	1,38	3,76	1,37	3,71	1,36	3,86	1,18	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,57	1,13	3,53	1,48	3,02	1,67	3,15	1,58	3,41	1,40	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,43	1,51	2,73	1,48	2,69	1,43	2,49	1,41	2,41	1,38	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,71	1,70	2,75	1,42	2,82	1,41	2,70	1,44	2,73	1,26	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,43	1,13	2,92	1,34	2,85	1,32	2,79	1,43	2,76	1,19	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	3,43	1,13	2,56	1,28	2,65	1,28	2,60	1,25	2,47	1,24	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3,57	0,79	2,94	1,17	2,91	1,18	2,96	1,33	2,92	1,24	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	3,71	1,38	2,98	1,47	2,89	1,40	2,92	1,47	2,98	1,33	2,95	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,29	1,25	3,46	1,52	2,79	1,52	2,99	1,60	3,34	1,40	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,14	1,35	2,75	1,39	2,17	1,46	2,37	1,47	2,51	1,38	2,44	1,44

“Devam” Tablo 4.17. Pilot çalışmada yaşa göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,57	1,27	3,38	1,17	2,98	1,36	2,92	1,33	2,76	1,13	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	2,57	1,40	3,31	1,24	3,29	1,39	2,96	1,24	2,75	1,23	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	3,29	0,49	3,10	1,29	2,87	1,28	2,97	1,36	3,05	1,17	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,14	0,90	2,98	1,39	3,13	1,48	3,20	1,41	3,07	1,27	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,57	0,53	3,24	1,49	2,91	1,64	3,28	1,52	3,17	1,38	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,86	0,69	3,88	1,27	3,81	1,22	3,71	1,35	3,58	1,38	3,78	1,28
Toplam	3,16	0,41	3,21	0,74	3,00	0,73	2,99	0,85	3,03	0,80	3,07	0,78

Tablo 4.17’de pilot çalışmada yaşa göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler; 25 yaşından küçük öğretmenler için en çok diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,86\pm0,69$) ve en az meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x:2,14\pm1,35$) olarak görülmektedir. 25-34 yaş grubunda olan öğretmenler ise bariyer olarak en çok tesislerin eksikliği veya yetersizliğini ($x:4,14\pm1,10$) ve en az zümre desteğinin yetersizliğini ($x:2,53\pm1,42$) görmektedir. 35-44 yaş grubunda olan öğretmenler bariyer olarak en çok tesislerin eksikliği veya yetersizliğini ($x:4,00\pm1,23$) ve en az zümre desteğinin yetersizliğini ($x:1,89\pm1,45$) ifade etmişlerdir. 45-54 yaş grubunda olan öğretmenler bariyer olarak en çok tesislerin eksikliği veya yetersizliğini ($x:3,84\pm1,24$) ve en az zümre desteğinin yetersizliğini ($x:2,10\pm1,41$) açıklamışlardır. 55 ve üstü yaş grubunda olan öğretmenler bariyer olarak en çok spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliğini ($x:3,86\pm1,18$) ve en az derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesini ($x:2,41\pm1,38$) görmektedir.

Tablo 4.17’de yaş gruplarına göre ölçekten elde edilen toplam puanlarda; 25 yaşından küçük öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların ($x:3,16\pm0,41$) ; 25-34 yaş grubunda ($x:3,21\pm0,74$) ; 35-44 yaş grubunda ($x:3,00\pm0,73$) ; 45-54 yaş grubunda ($x:2,99\pm0,85$) ; 55 ve üstü yaş grubunda öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların ($x:3,03\pm0,80$) aritmetik ortalaması incelendiğinde; 25-34 yaş grubu öğretmenlerin ölçek toplam puanları diğerlerine oranla daha yüksek ortalamaya sahiptir.

Tablo 4.18. Pilot çalışmada mezun olduğu bölüme göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

	Beden Eğitimi Öğretmenliği		Sınıf Öğretmenliği		Toplam	
	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	3,06	1,51	2,78	1,40	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,37	1,40	2,12	1,44	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	4,17	1,19	3,40	1,38	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,24	1,13	3,78	1,19	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	4,13	1,17	3,57	1,41	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,57	1,48	3,04	1,59	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,79	1,41	2,49	1,45	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,75	1,38	2,76	1,43	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	3,06	1,28	2,68	1,36	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,54	1,23	2,64	1,29	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,98	1,22	2,92	1,21	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	2,84	1,48	3,02	1,39	2,95	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,50	1,49	2,85	1,53	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,71	1,40	2,25	1,44	2,44	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,24	1,21	2,96	1,32	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,18	1,30	3,11	1,30	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	3,04	1,34	2,97	1,24	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	2,97	1,48	3,18	1,34	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,14	1,51	3,15	1,54	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	4,12	1,08	3,53	1,36	3,78	1,28
Toplam	3,22	0,71	2,96	0,80	3,07	0,78

Tablo 4.18’de pilot çalışmada öğretmenlerin branşına göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler; en çok Tesislerin eksikliği veya yetersizliğinin hem beden eğitimi öğretmenliği branşı ($x:4,24\pm1,13$)ve hem de sınıf öğretmenliği branşı için ($x:3,78\pm1,19$) ortak olduğu ve en az zümre desteğinin yetersizliğinin hem beden eğitimi öğretmenliği branşı için ($x:2,37\pm1,40$) hem de sınıf öğretmenli branşı için geçerli ($x:2,12\pm1,44$) görülmektedir.

Ölçekten elde edilen toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında beden eğitimi öğretmenliği branşında olanların ($x:3,22\pm0,71$) Sınıf Öğretmenliği Branşında ($x:2,96\pm0,80$) olanlara göre daha yüksek puan ortalaması bulunmaktadır.

Tablo 4.19. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

	İl merkezi		İlçe merkezi		Kasaba/köy		Toplam	
	x	ss	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,93	1,40	2,84	1,52	2,92	1,47	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,42	1,31	1,95	1,48	2,25	1,52	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	3,64	1,34	3,65	1,40	4,01	1,28	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,83	1,20	3,99	1,24	4,23	1,03	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,74	1,25	3,78	1,32	3,98	1,55	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,35	1,46	3,04	1,66	3,44	1,60	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,71	1,40	2,58	1,40	2,48	1,57	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,80	1,33	2,71	1,54	2,74	1,36	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,89	1,23	2,86	1,42	2,72	1,43	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,67	1,17	2,57	1,27	2,48	1,44	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,94	1,27	3,05	1,16	2,78	1,17	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	2,86	1,36	3,09	1,54	2,91	1,37	2,95	1,43

“Devam” Tablo 4.19. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,16	1,44	3,01	1,71	3,23	1,50	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,51	1,37	2,31	1,50	2,52	1,49	2,44	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	2,95	1,28	3,17	1,33	3,19	1,21	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	2,98	1,28	3,29	1,33	3,25	1,26	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,03	1,30	3,02	1,28	2,89	1,26	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,15	1,32	3,11	1,50	2,94	1,42	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,18	1,45	3,05	1,53	3,21	1,69	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,74	1,26	3,81	1,24	3,83	1,38	3,78	1,28
Toplam	3,07	0,75	3,04	0,83	3,10	0,75	3,07	0,78

Tablo 4.19’da pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler; il merkezinde ($x:3,83\pm1,2$) ; ilçe merkezinde ($x:3,99\pm1,24$) ; kasaba/köyde ($x:4,23\pm1,03$) çalışanların en çok Tesislerin eksikliği veya yetersizliğini bariyer olarak görmektedir. Öğretmenler, il merkezi ($x:2,42\pm1,31$) ; ilçede ($x:2,57\pm1,27$) ve kasaba/köyde ($x:2,25\pm1,52$) Zümre desteğinin yetersizliğini en az bariyer olarak algılamıştır.

Tablo 4.19’da çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre ölçekten elde edilen toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında kasaba/köyde çalışanların ($x:3,10\pm0,75$) il merkezinde ($x:3,07\pm0,75$) ve ilçede ($x:3,04\pm0,83$) çalışanlara oranla daha yüksek puan ortalaması bulunmaktadır.

Tablo 4.20. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı

	Resmi Kurum		Özel Kurum		Toplam	
	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,93	1,46	2,65	1,38	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,21	1,45	2,33	1,26	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	3,77	1,34	3,37	1,41	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,04	1,16	3,45	1,29	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,86	1,33	3,37	1,38	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,29	1,58	3,10	1,42	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,64	1,46	2,45	1,25	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,78	1,42	2,62	1,33	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,86	1,35	2,67	1,24	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,61	1,27	2,50	1,21	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,98	1,22	2,68	1,11	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	2,96	1,43	2,82	1,44	2,95	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,16	1,53	2,85	1,68	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,47	1,44	2,27	1,42	2,44	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,11	1,28	2,83	1,32	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,17	1,30	2,92	1,27	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,00	1,28	3,00	1,33	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,08	1,42	3,22	1,29	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,15	1,56	3,13	1,29	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,79	1,30	3,72	1,09	3,78	1,28
Toplam	3,09	0,78	2,90	0,73	3,07	0,78

Tablo 4.20’de pilot çalışmada çalıştığı eğitim kurumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler; resmi okulda ($x:4,0,4\pm 1,16$) çalışanların ve özel okulda ($x:3,45\pm 1,29$) en çok tesislerin eksikliği veya yetersizliğini bariyer olarak; özel okulda çalışanlar diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesini ($x:3,72\pm 1,09$) en çok bariyer olarak görmektedir.

En az bariyer olarak resmi okulda Zümre desteğinin yetersizliği ($x:2,21\pm 1,45$) ve özel okulda meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x:2,27\pm 1,42$) saptanmıştır.

Tablo 4.20’de çalıştığı eğitim kurumuna göre ölçekten elde edilen toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında resmi okulda çalışan öğretmenlerin ($x:3,09\pm 0,78$) özel

okulda çalışanlara oranla ($x:2,90\pm0,73$) oranla daha yüksek puan ortalaması bulunmaktadır.

Tablo 4.21. Pilot çalışmada çalıştığı eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçüğü puanların dağılımı

	İlkokul		Ortaokul		Lise		Toplam	
	X	SS	X	SS	X	SS	X	SS
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,78	1,40	3,06	1,53	3,05	1,49	2,90	1,45
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,11	1,43	2,37	1,42	2,40	1,41	2,23	1,43
3.Mali kaynak yetersizliği	3,39	1,38	4,23	1,18	4,10	1,20	3,72	1,36
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,78	1,19	4,33	1,02	4,11	1,26	3,97	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,56	1,41	4,26	1,06	3,96	1,29	3,80	1,34
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,03	1,59	3,54	1,49	3,65	1,45	3,26	1,56
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,50	1,44	2,57	1,37	3,07	1,44	2,62	1,44
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,77	1,43	2,87	1,33	2,56	1,42	2,76	1,41
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,69	1,36	3,14	1,20	2,93	1,39	2,84	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,65	1,29	2,53	1,22	2,52	1,26	2,60	1,27
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,92	1,21	2,99	1,21	2,96	1,24	2,94	1,21
12.Sorumluluk kaygıları	3,03	1,38	2,83	1,48	2,81	1,51	2,95	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	2,84	1,53	3,45	1,53	3,59	1,42	3,12	1,55
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,25	1,44	2,54	1,37	2,96	1,41	2,44	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	2,95	1,32	3,20	1,21	3,31	1,24	3,08	1,28
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,11	1,30	3,18	1,24	3,21	1,40	3,14	1,30
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	2,96	1,24	2,97	1,31	3,15	1,38	3,00	1,28
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,18	1,34	3,11	1,42	2,79	1,57	3,09	1,40
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	3,14	1,54	3,08	1,57	3,24	1,45	3,14	1,53
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,53	1,35	4,03	1,15	4,26	0,95	3,78	1,28
Toplam	2,96	0,80	3,21	0,68	3,23	0,75	3,07	0,78

Tablo 4.21’de pilot çalışmada çalıştığı eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanların dağılımı verilmiştir. Buna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyerler; ilkokulda ($x:3,78\pm1,19$); ortaokulda ($x:4,33\pm1,02$) tesislerin eksikliği veya yetersizliğini bariyer olarak görmektedir. Ancak lisede çalışan öğretmenler, diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesini ($x:4,26\pm0,95$) daha çok bariyer olarak algılamaktadır. En az bariyeri Zümre desteğinin yetersizliği olarak ilkokulda ($x:2,11\pm1,43$); ortaokulda ($x:2,37\pm1,42$) ve lisede ($x:2,40\pm1,41$) çalışan tüm öğretmenler ortak algılamaktadır.

Tablo 4.21’de çalıştığı eğitim kademesine göre ölçekten elde edilen toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında lisede çalışan öğretmenlerin ($x:3,23\pm0,75$) ; ilkokulda ($x:2,96\pm0,80$) ve ortaokulda ($x:3,21\pm0,68$) oranla daha yüksek puan ortalaması bulunmaktadır.

Tablo 4.22. Pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi

Cinsiyet		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart engeller	Ölçek Toplam Puanı
Erkek	n	266	266	266	266	266
	x	3,84	2,85	2,76	3,05	3,11
	ss	1,01	0,95	1,07	0,96	0,76
	med	4,00	2,83	2,80	3,00	3,15
	min	1,20	0,50	0,00	0,50	0,70
	max	5,00	5,00	4,80	5,00	4,80
Kadın	n	252	252	252	252	252
	x	3,57	2,72	2,78	3,11	3,02
	ss	1,09	0,92	1,00	1,02	0,79
	med	3,80	2,67	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Toplam	n	518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07
	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		t:2,919	t:1,588	t: -0,209	t:-0,759	t: 1,298
p		0,004**	0,113	0,834	0,448	0,195

**p<0.0

Tablo 4.22’de pilot çalışmada cinsiyete göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.004$; $p<0.01$); erkek öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları, kadın öğretmenlerden daha yüksektir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Öğretmen kaynaklı engeller, Kurumsal engeller ve beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.22’de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.23. Pilot çalışmada yaşlara göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (one-way anova test)değerlendirilmesi

Yaş Grupları		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart engeller	Ölçek toplam puan
25'ten küçük	n	7	7	7	7	7
	x	3,57	3,05	2,89	3,14	3,16
	ss	0,69	0,71	0,97	0,61	0,41
	med	4,00	2,83	2,60	3,00	3,25
	min	2,60	2,00	1,40	2,50	2,40
	max	4,20	4,00	4,20	4,00	3,55
25-34 arası	n	165	165	165	165	165
	x	3,90	2,81	3,01	3,19	3,21
	ss	1,00	0,89	1,02	0,99	0,74
	med	4,20	2,83	3,00	3,25	3,30
	min	1,20	0,83	0,00	0,00	1,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
35-44 arası	n	158	158	158	158	158
	x	3,68	2,80	2,51	3,07	3,00
	ss	1,05	0,91	1,02	0,98	0,73
	med	4,00	2,83	2,60	3,25	2,98
	min	0,00	0,83	0,00	0,00	0,90
	max	5,00	5,00	4,60	5,00	4,75
45-54 arası	n	129	129	129	129	129
	x	3,56	2,74	2,69	3,01	2,99
	ss	1,12	1,04	1,03	1,05	0,85
	med	3,80	2,83	2,60	3,00	3,00

“devam” Tablo 4.23. Pilot çalışmada yaşlara göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (one-way anova test)değerlendirilmesi

	min	0,00	0,50	0,00	0,50	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
55 ve üstü	n	59	59	59	59	59
	x	3,61	2,71	2,94	2,91	3,03
	ss	1,09	0,95	0,99	0,90	0,80
	med	3,80	2,67	3,00	3,00	3,10
	min	1,00	,83	0,00	,50	1,15
	max	5,00	5,00	4,80	4,75	4,45
Toplam		518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07
	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değer		F: 2,647	F: 0,318	F: 7,211	F: 1,521	F: 2,753
p		0,048*	0,812	0,000**	0,208	0,042*

*p<0.05

**p<0.01

Tablo 4.23’de pilot çalışmada yaşlara göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir.

Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (p=0.048; p<0.05). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; yaşı 34 yaşın altında olan öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, 45-54 yaş aralığında olan öğretmenlerden daha yüksektir (p:0,054;p<0,05). Diğer yaş gruplarının Finansal lojistik engeller alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır (p>0.05).

Öğretmenlerin yaşlarına göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları alt boyut puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Kurumsal engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (p=0.000; p<0.01). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; yaşı 34 yaşın altında olan öğretmenlerinin kurumsal engeller puanları, 35-44 yaş (p:0,000) ve 45-54 yaş (p=0.045) arasında olan öğretmenlerden daha yüksektir

($p < 0.01$). Yaşı 55 yaş ve üzerinde olan öğretmenlerin Kurumsal engeller puanları da 35-44 yaş aralığındaki öğretmenlerden daha yüksektir ($p = 0.038$; $p < 0.05$).

Diğer yaş gruplarının Kurumsal engeller alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p > 0.05$). Beden eğitimi standartları alt boyut puanları, öğretmenlerin yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p = 0.208$; $p > 0.01$).

Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; tüm yaş gruplarının beden eğitimi standartları alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları, öğretmenlerin yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p = 0.042$; $p < 0.05$).

Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; yaşı 34 yaşın altında olan öğretmenlerinin toplam puanları, 35-44 yaş ve 45-54 yaş aralığında olan öğretmenlerden daha yüksektir. Diğer yaş gruplarının toplam puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 4.24. Pilot çalışmada mezun olduğu bölümlere göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi

Mezun olduğu bölüm		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart engeller	Ölçek toplam puan
BEÖ	n	218	218	218	218	218
	x	4,05	2,82	2,96	3,12	3,22
	ss	0,91	0,87	1,00	0,98	0,71
	med	4,20	2,83	3,00	3,25	3,30
	min	0,80	0,83	0,00	1,00	1,50
	max	5,00	4,83	4,80	5,00	4,80
SÖ	n	300	300	300	300	300
	x	3,46	2,76	2,63	3,05	2,96
	ss	1,09	0,98	1,04	1,00	0,80
	med	3,60	2,67	2,60	3,13	2,95
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Toplam	n	518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07

“Devam” Tablo 4.24. Pilot çalışmada mezun olduğu bölümlere göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi

	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
	Test değeri	t: 6,765	t: 0,681	t: 3,679	t: 0,757	t: 3,860
	p	0,000**	0,496	0,000**	0,449	0,000**

**p<0.01

Tablo 4.24’de pilot çalışmada mezun olduğu bölümlere göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir.

Öğretmenlerin mezun olduğu bölümlerine göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (p=0.000; p<0.01); Beden Eğitimi öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Öğretmenlerin mezun olduğu bölümlerine göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Öğretmenlerin mezun olduğu bölümlerine göre Kurumsal engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (p=0.000; p<0.01); Beden Eğitimi öğretmenlerinin Kurumsal engeller puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 4.24’de öğretmenlerin mezun olduğu bölümlerine göre ölçeğin toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (p=0.000; p<0.01); Beden Eğitimi öğretmenlerinin ölçeğin toplam puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 4.25. Pilot çalışmada okul konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (one-way anova test) değerlendirilmesi

Çalıştığı Eğitim Kurumunun Konumu		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart egeller	Ölçek toplam puan
İl merkezi	n	236	236	236	236	236
	x	3,66	2,81	2,84	3,03	3,07
	ss	1,03	0,92	0,89	1,02	0,75
	med	3,80	2,83	2,80	3,00	3,15
	min	0,00	,83	0,00	0,00	,80
	max	5,00	5,00	4,60	5,00	4,80
İlçe merkezi	n	173	173	173	173	173
	x	3,66	2,81	2,63	3,15	3,04
	ss	1,08	0,95	1,10	0,97	0,83
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,05
	min	1,00	0,50	0,00	0,50	0,70
	max	5,00	5,00	4,80	5,00	4,75
Kasaba/ Köy	n	109	109	109	109	109
	x	3,90	2,68	2,83	3,07	3,10
	ss	1,07	0,95	1,19	0,95	0,75
	med	4,40	2,67	3,00	3,25	3,10
	min	1,20	1,00	0,00	,50	1,50
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,45
Total	n	518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07
	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri:		F: 2,222	F: 0,791	F: 2,212	F: 0,763	F: 0,170
p:		0,109	0,454	0,111	0,467	0,844

Tablo 4.25’de pilot çalışmada okul konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir.

Öğretmenlerin çalıştıkları okulun konumuna göre Finansal lojistik engeller, Öğretmen kaynaklı engeller, Kurumsal engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.25’de öğretmenlerin çalıştıkları okulun konumuna göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları da istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.26. Pilot çalışmada çalışılan kuruma göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (student-t testi) değerlendirilmesi

Çalıştığı Eğitim Kurumu		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart egeller	Ölçek toplam puan
Resmi Kurum	n	458	458	458	458	458
	x	3,75	2,80	2,78	3,09	3,09
	ss	1,05	0,94	1,04	0,98	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Özel Kurum	n	60	60	60	60	60
	x	3,40	2,62	2,65	2,99	2,90
	ss	1,07	0,89	0,98	1,05	0,73
	med	3,60	2,67	2,80	3,00	2,93
	min	0,80	1,00	0,00	0,00	1,65
	max	5,00	4,83	4,80	5,00	4,40
Total	n	518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07
	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri:		t:2,413	t:1,418	t: 0,957	t: 0,712	t:1,840
p:		0,016*	0,157	0,339	0,477	0,066

* $p<0.05$

Tablo 4.26.’da pilot çalışmada çalışılan kuruma göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir. Öğretmenlerin çalışılan kurumlarına göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.016$; $p<0.05$); resmi okullarında çalışan öğretmenlerin puanları, özel okullarda çalışanlardan daha yüksektir. Öğretmenlerin çalışılan kurumlarına göre Öğretmen kaynaklı engeller, Kurumsal engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.26.'da öğretmenlerin çalışılan kurumlarına göre ölçeğin toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermezken ($p=0.066$; $p>0.05$); resmi okullarında çalışan öğretmenlerin toplam puanlarının, özel okullarda çalışanlardan daha yüksek olması dikkat çekici düzeydedir.

Tablo 4.27. Pilot çalışmada eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının (oneway anova test) değerlendirilmesi

Çalıştığı Eğitim Kademesi		Finansal Lojistik engeller	Öğretmen kaynaklı engeller	Kurumsal engeller	BE Standart engeller	Ölçek toplam puan
İlkokul	n	300	300	300	300	300
	x	3,46	2,76	2,63	3,05	2,96
	ss	1,09	0,98	1,04	1,00	0,80
	med	3,60	2,67	2,60	3,13	2,95
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Ortaokul	n	127	127	127	127	127
	x	4,08	2,82	2,90	3,12	3,21
	ss	0,88	0,82	1,05	0,94	0,68
	med	4,20	2,83	3,00	3,25	3,30
	min	1,20	,83	0,00	1,00	1,50
	max	5,00	4,33	4,80	5,00	4,45
Lise	n	91	91	91	91	91
	x	4,02	2,81	3,05	3,12	3,23
	ss	0,94	0,93	0,92	1,03	0,75
	med	4,20	2,83	3,00	3,25	3,30
	min	,80	1,17	0,00	1,00	1,70
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,80
Total	n	518	518	518	518	518
	x	3,71	2,78	2,77	3,08	3,07
	ss	1,06	0,94	1,04	0,99	0,78
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri:		F: 21,656	F: 0,239	F: 7,332	F: 0,286	F: 7,447
p:		0,000**	0,788	0,001**	0,751	0,001**

** $p<0.01$

Tablo 4.27.'de pilot çalışmada eğitim kademesine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanlarının değerlendirilmesi verilmiştir.

Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin eğitim kademesine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.000$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul ($p=0.000$) ve lise ($p=0.00$) öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir.

($p<0.01$). Ortaokul ve lise öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$).

Öğretmenlerin eğitim kademesine göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları alt boyut puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Kurumsal engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin eğitim kademesine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul ($p=0.036$) ve lise ($p=0.002$) öğretmenlerinin Kurumsal engeller alt boyut puanları, ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir ($p<0.05$). Ortaokul ve lise öğretmenlerinin Kurumsal engeller puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.869$; $p>0.05$).

Tablo 4.27.'de öğretmenlerin eğitim kademesine göre ölçeğin Toplam puanı, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul ($p=0.005$) ve lise ($p=0.009$) öğretmenlerinin toplam puanı, ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir ($p<0.01$). Ortaokul ve lise öğretmenlerinin toplam puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$).

4.4. Saha çalışmasına katılan öğretmenlerin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesinden elde edilen bulgular

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerinin (BE/FA engellerine ilişkin algıların değerlendirmesini yapmaktır. Eğitimcilerin algıları, okullarda beden eğitimi ve fiziksel aktivitelere engel olabileceğini düşündükleri faktörler, sosyal ve kültürel özelliklerinden etkilenmektedir. Bu nedenle kaliteli BE/FA programlarının uygulanmasını engelleyen

sınırlama ya da kısıtlamalar, bariyerlerin/engellerin algıya etkisini incelemeyi gerekli kılmaktadır. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algılarına yönelik uygulanan KBEB ölçeğinden elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya 368 öğretmen tesadüfî örneklem yöntemi ile alınmıştır. Saha çalışması, %36.6'sı (n=131) erkek, %64.4'ü (n=237) kadın olmak üzere toplam 368 öğretmen ile yapılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin yaşları incelendiğinde; %36.1'inin (n=133) 34 yaş ve altında, %35.6'sının (n=131) 35-44 yaş, %21.4'ünün (n=79) 45-54 yaş aralığında, %6.8'inin (n=25) ise 55 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %39.9'u (n=147) beden eğitimi öğretmeni iken, %60.1'i (n=221) sınıf öğretmenidir. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olanların oranı %34,8 (n=128), sınıf öğretmenliği bölümünden mezun olanların oranı %60,0'ı (n=221) ve alan değişikliğiyle beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapanların oranı %5,2 (n=19) olmuştur. Beden eğitimi öğretmeni olan 147 öğretmenin, %12,9'u (n=19) alan değişikliği yaparak geçiş yaparken, %87.1'i (n=128) bu bölümü seçerek gelmiştir. Öğretmenlerin %68.2'sinin (n=251) çalıştığı okul il merkezinde iken, %19.3'ünün (n=71) ilçe merkezi, %12.5'inin (n=46) ise kasaba/ köydedir. Öğretmenlerin %87.5'i (n=322) resmi okul, %12.5'i (n=46) özel okulda çalışmaktadır. Eğitim kademesine göre; ilkokul kademesinde çalışanların oranı % 60,1 (n=221), ortaokul kademesinde çalışanların oranı %26,6 (n=98), lise düzeyinde çalışan (n=49) öğretmenin oranı % 13,3'tür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyete göre %23,1'i (n=85) erkek ve %16,8'i (n=62) kadın öğretmendir. Sınıf öğretmenlerinin %12,5 'u erkek (n=46) ve 47,6 (n=175) kadın öğretmendir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş gruplarına göre %17,7'si (n=65) 34 yaş altı; %10,9'u (n=40) 35-44 yaş arası; %8,4'ü (n=31) 45-54 yaş arası; %3'ü (n=11) 55 yaş ve üzeridir. Sınıf öğretmenlerinin yaş gruplarına göre %18,5'i (n=68) 34 yaş altı; %24,7'si (n=91) 35-44 yaş arası; %13'ü (n=48) 45-54 yaş arası; %3,8'i (n=14) 55 yaş ve üzeridir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun olduğu bölümlere göre %34,8'i (n=128) BEÖ; %5,2'si (n=19) Alan değişikliği yapmıştır. Sınıf öğretmenlerinin %60,1'i (n=221) bu bölümden mezun olmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştığı eğitim kurumlarına %20,1'i (n=74) il merkezinde; %13'ü (n=48) ilçe merkezinde, %6,8'i

(n=25) kasaba/köyde çalışmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin %48,1'i (n=177) il merkezinde; %6,3'ü (n=23) ilçe merkezinde, %5,7'si (n=21) kasaba/köyde çalışmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştığı eğitim kurumuna göre %34,2'si (n=126) resmi kurum; %5,7'si (n=21) özel okulda çalışmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin %53,3'ü (n=196) resmi kurum; %6,8'i (n=25) özel kurumda çalışmaktadır.

4.5. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği

Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeğinin 20 maddesi bulunmaktadır. Ölçeğin madde puanları “Engelleme olasılığı”, Yok (0); Çok düşük (1); Düşük (2); Olasılık var (3); Yüksek (4); Çok yüksek (5) olarak kodlanmıştır. Ölçek Alt boyutları şöyledir;

Faktör 1 (Finansal lojistik engeller): 5 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 3, 4, 5, 6, 20. Faktör 2 (Öğretmen kaynaklı engeller): 6 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 7, 8, 9, 10, 11, 12 Faktör 3 (Kurumsal engeller): 5 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 1, 2, 13, 14, 19 Faktör 4 ((Beden eğitimi standartları): 4 maddeden oluşur bu boyutun ifadeleri şunlardır: 15, 16, 17, 18 ifadelerinden oluştuğu görülmektedir. Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeğine verilen yanıtların dağılımı görülmektedir.

4.6. Veri analizi

Saha araştırmasında istatistiksel analizler için NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) programı kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (ortalama, standart sapma, medyan, frekans, oran, minimum, maksimum) kullanıldı. Nicel verilerin normal dağılıma uygunlukları Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk testi ve grafiksel değerlendirmeler ile sınanmıştır. Buna göre normal dağılım gösteren nicel verilerin iki grup karşılaştırmalarında Student t Test ve normal dağılım göstermeyenlerde Mann Whitney U Test kullanıldı. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında One-way Anova Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni test kullanıldı. Normal dağılım göstermeyen üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis Test ve ikili karşılaştırmalarında Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney U test kullanıldı. Anlamlılık en az $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Tablo 4.28. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıların dağılımı

Bariyer /engel ifadeleri	Yok		Çok düşük		Düşük		Olasılık var		Yüksek		Çok yüksek	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	31	8,4	32	8,7	71	19,3	104	28,3	67	18,2	63	17,1
2.Zümre desteğinin yetersizliği	54	14,7	63	17,1	81	22,0	93	25,3	52	14,1	25	6,8
3.Mali kaynak yetersizliği	11	3,0	15	4,1	45	12,2	67	18,2	91	24,7	139	37,8
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	7	1,9	11	3,0	47	12,8	57	15,5	89	24,2	157	42,7
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	18	4,9	8	2,2	46	12,5	58	15,8	96	26,1	142	38,6
6.Kalabalık sınıf mevcutları	24	6,5	27	7,3	48	13,0	86	23,4	91	24,7	92	25,0
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	36	9,8	46	12,5	68	18,5	111	30,2	62	16,8	45	12,2
8.Derslerin kesintiye uğraması	28	7,6	51	13,9	62	16,8	119	32,3	72	19,6	36	9,8
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	16	4,3	38	10,3	61	16,6	124	33,7	71	19,3	58	15,8
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	21	5,7	46	12,5	82	22,3	119	32,3	70	19,0	30	8,2
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	9	2,4	36	9,8	78	21,2	121	32,9	78	21,2	46	12,5
12.Sorumluluk kaygıları	18	4,9	70	19,0	65	17,7	90	24,5	67	18,2	58	15,8
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	32	8,7	35	9,5	49	13,3	78	21,2	82	22,3	92	25,0
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	49	13,3	42	11,4	75	20,4	97	26,4	73	19,8	32	8,7
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	9	2,4	30	8,2	80	21,7	94	25,5	100	27,2	55	14,9
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	4	1,1	32	8,7	76	20,7	90	24,5	88	23,9	78	21,2
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	13	3,5	43	11,7	58	15,8	126	34,2	74	20,1	54	14,7
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	21	5,7	40	10,9	56	15,2	85	23,1	91	24,7	75	20,4
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	32	8,7	21	5,7	48	13,0	91	24,7	88	23,9	88	23,9
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3	0,8	16	4,3	37	10,1	67	18,2	93	25,3	152	41,3

Tablo 4.28’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıların dağılımı incelendiğinde; daha çok

Finansal/lojistik kaynaklı çok yüksek bariyerlerin olduğu anlaşılmaktadır. Tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%42,7), diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (%41,3) birincil düzeyde; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (%38,6), mali kaynaklar yetersizliği (%37,8) ikincil düzeyde bariyer oluşturmaktadır. Öğretmen kaynaklı boyutta ikincil düzeyde; derslerin, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi (%30,2), spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%33,7), öğrenci davranışlarının yönetimi (%32,3) ve farklı beceri seviyelerinin yönetimi (%32,9) alanlarında bariyer olasılığı vardır.

Tablo 4.29. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

	N	x	ss	min	max
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	368	2,90	1,47	0	5
2.Zümre desteğinin yetersizliği	368	2,27	1,46	0	5
3.Mali kaynak yetersizliği	368	3,71	1,35	0	5
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	368	3,85	1,28	0	5
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	368	3,72	1,40	0	5
6.Kalabalık sınıf mevcutları	368	3,27	1,48	0	5
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	368	2,68	1,46	0	5
8.Derslerin kesintiye uğraması	368	2,72	1,39	0	5
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	368	3,01	1,34	0	5
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	368	2,71	1,29	0	5
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	368	2,98	1,24	0	5
12.Sorumluluk kaygıları	368	2,79	1,47	0	5
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	368	3,14	1,58	0	5
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	368	2,54	1,48	0	5
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	368	3,12	1,27	0	5
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	368	3,25	1,30	0	5
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	368	3,00	1,32	0	5
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	368	3,11	1,47	0	5
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	368	3,21	1,52	0	5
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	368	3,87	1,23	0	5

Tablo 4.29’da saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri verilmiştir. Buna göre bariyerlerin çoktan aza doğru ortalama ve standart sapmaları verilmiştir: diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,87\pm1,23$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,85\pm1,28$) en yüksek ortalamaya sahiptir. Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,72\pm1,40$) ; mali kaynak yetersizliği ($x:3,71\pm1,35$) ; kalabalık sınıf mevcutları ($x:3,27\pm1,48$), standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği ($x:3,25\pm1,30$) ; alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı ($x:3,21 \pm 1,52$); okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği ($x:3,14\pm1,58$) ; standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği ($x:3,12\pm1,27$) ; kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı ($x:3,11\pm1,47$) ; spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması ($x:3,01\pm1,34$) ; standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği ($x:3,00\pm1,32$); farklı beceri seviyelerinin yönetimi ($x:2,98\pm1,24$) ; vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı ($x:2,90\pm1,45$); Sorumluluk kaygıları ($x:2,79\pm1,47$) ; derslerin kesintiye uğraması ($x:2,72\pm1,39$) ; öğrenci davranışlarının yönetimi ($x:2,71\pm1,29$) ; derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ($x:2,68\pm1,46$) meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x:2,54\pm1,48$) ; zümre desteğinin yetersizliği ($x:2,27\pm1,46$) olarak sıralanabilir. Öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 0.7 ile 4.8 arasında değişmekte olup, ortalama 3.09 ± 0.74 ’dür.

4.6.1.Saha çalışmasında kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeğinin güvenilirliğine ilişkin bulgular

Saha çalışmasında Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeğinin iç tutarlılığının incelenmesi sonrasında $\alpha = 0.864$ güvenilirlik değeri elde edilmiştir

Güvenilirlik Değeri

Cronbach Alfa	n
0,864	20

Alfa katsayısının değerlendirilmesi aşağıdaki ölçüte göre yapılır:

0.0 < 0.40 ise ölçek güvenilir değildir.

0.40 < 0.60 ise ölçek düşük güvenilirliktedir

0.60 < 0.80 ise oldukça güvenilirdir.

0.80 < 1.00 ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Karagöz, 2014).

Tablo 4.30. Saha araştırmasında faktörü oluşturan maddelerin güvenilirliğe etkileri

Bariyer /engel ifadeleri	Madde silindiğin de ölçek ortalaması	Madde silindiğin de ölçek varyansı	Düzeltilmiş madde toplam korelasyon	Madde silindiğin de cronbach alfa
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	58,95	199,161	0,377	0,861
2.Zümre desteğinin yetersizliği	59,58	197,840	0,416	0,860
3.Mali kaynak yetersizliği	58,15	196,945	0,482	0,857
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	58,01	199,212	0,445	0,859
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	58,14	197,337	0,451	0,858
6.Kalabalık sınıf mevcutları	58,58	192,816	0,535	0,855
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	59,17	198,471	0,398	0,861
8.Derslerin kesintiye uğraması	59,14	194,405	0,534	0,855
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	58,85	197,777	0,461	0,858
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	59,15	198,264	0,468	0,858
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	58,88	199,557	0,453	0,858
12.Sorumluluk kaygıları	59,07	197,369	0,423	0,860
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	58,72	191,090	0,534	0,855
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	59,32	192,724	0,535	0,855
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	58,74	194,666	0,582	0,854
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	58,61	201,187	0,363	0,861
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	58,86	197,607	0,476	0,858
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	58,74	201,455	0,321	0,864
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	58,65	194,916	0,467	0,858
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	57,99	201,490	0,401	0,860

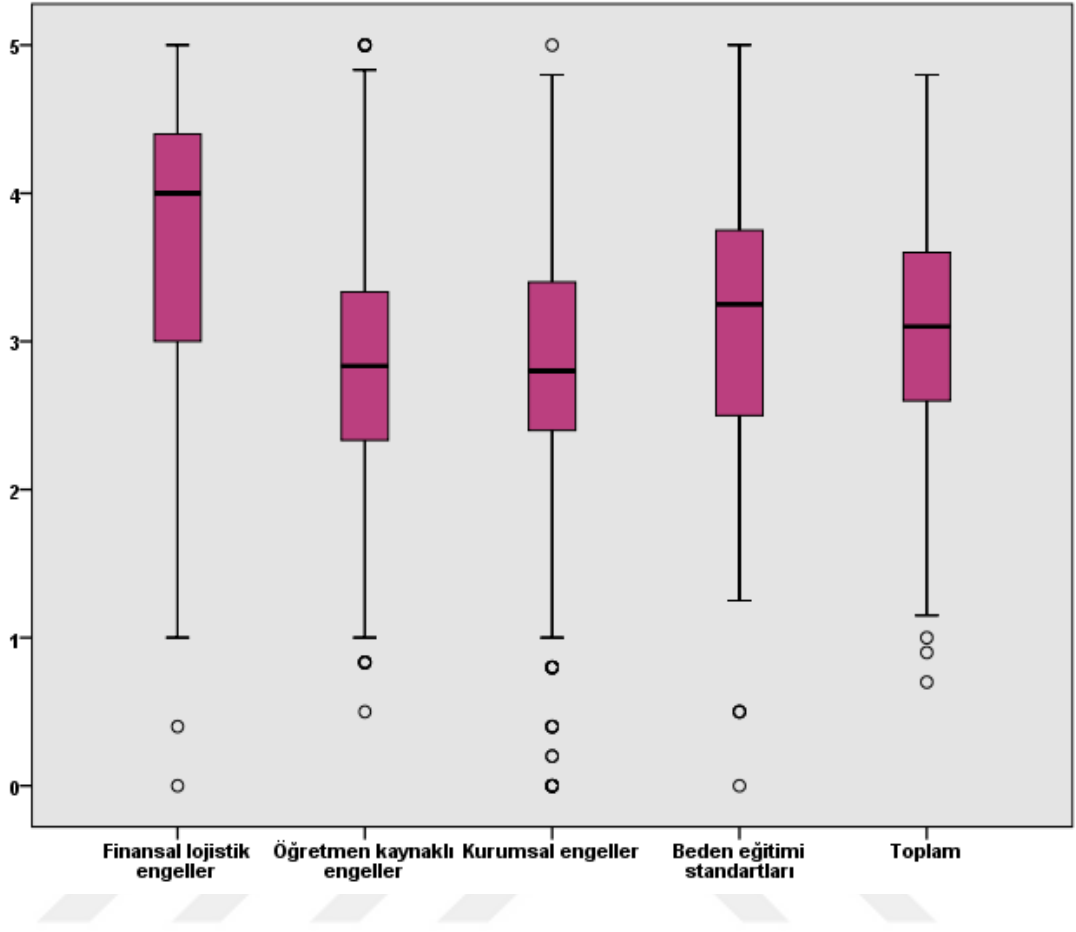
Tablo 4.30’da her madde için madde-toplam korelasyon değeri 0,30 dan daha yüksek çıkması, maddenin ölçekten çıkarılmaması için yeterli bir değerdir. Bu araştırmada madde-toplam korelasyon değerleri 0,321 -0,582 arasında değişmektedir.

Ölçeğin alt boyutların Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri incelendiğinde; Finansal lojistik engeller faktörü için 0.806, Öğretmen kaynaklı engeller faktörü için 0.739, Kurumsal engeller faktörü için 0.727, Beden eğitimi standartları faktörü için 0.688 ve toplam ölçek için 0.864 olarak saptanmıştır. Buna göre ölçeğimizin yüksek derecede güvenilir olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 4.31. Saha araştırmasının kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği alt boyutlarına göre puan dağılımı

	Soru sayısı	x	ss	med	min	max	Cronbach's alpha
Finansal lojistik engeller	5	3,68	1,01	4,00	0	5	0,806
Öğretmen kaynaklı engeller	6	2,81	0,90	2,83	0,5	5	0,739
Kurumsal engeller	5	2,81	1,04	2,80	0	5	0,727
Beden eğitimi standartları	4	3,12	0,96	3,10	0	5	0,688
Toplam	20	3,09	0,74	3,10	0,7	4,8	0,864

Tablo 4.31’de saha araştırmasının Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği alt boyutu puanları incelendiğinde; öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 3.68 ± 1.01 iken; Öğretmen kaynaklı engeller puanları 0.5 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 2.81 ± 0.90 ; Kurumsal engeller puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 2.81 ± 1.04 ve Beden eğitimi standartları puanları 0 ile 5 arasında değişmekte olup, ortalama 3.12 ± 0.96 ’dır. Öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 0.7 ile 4.8 arasında değişmekte olup, ortalama 3.09 ± 0.74 ’dür.

Şekil 4.3. Kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanları dağılımı

Şekil 6’de kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği puanları dağılımı verilmiştir. Şekilde de görüldüğü üzere Finansal/lojistik engeller öğretmenler tarafından daha yüksek engel olarak algılanmaktadır.

KBEB’in alt ölçekleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla her bir alt ölçeğe yüklenen maddelerin toplam puanları arasındaki ve toplam puanla her bir alt ölçeğin arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.32.’de sunulmuştur.

Tablo 4.32. Saha araştırmasında kbeb ölçeği'nin alt ölçek ve ölçek toplam puanları arasındaki korelasyon değerleri

		Finansal_Lojistik_Boyut	Öğretmen_kaynaklı_Boyut	Kurumsal_Boyut	BE_Standart_Boyut	TPuan
Finansal_Lojistik_Boyut	r	1				
	p					
	n					
Öğretmen_kaynaklı_Boyut	r	0,366**	1			
	p	0,000				
	n	368				
Kurumsal_Boyut	r	0,466**	,450**			
	p	0,000	0,000			
	n	368	368			
BE_Standart_Boyut	r	0,264**	0,563**	,416**		
	p	0,000	0,000	0,000		
	n	368	368	368		
TPuan	r	0,712**	0,799**	0,787**	0,706**	1
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	
	n	368	368	368	368	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 4.32'de saha araştırmasında KBEB Ölçeği'nin Alt Ölçek ve Ölçek Toplam Puanları Arasındaki Korelasyon Değerleri verilmiştir. Ölçeğin boyutları arasında orta düzeyde ve KBEB toplam puanlar arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. İki değişken arasında hesaplanan korelasyon (r) değeri:

- $r < 0.20$ ve sifıra yakın değerler ilişkinin olmadığı ya da çok zayıf ilişkiyi işaret eder.
- $0.20-0.39$ arasında ise zayıf ilişki
- $0.40-0.59$ arasında ise orta düzeyde ilişki
- $0.60-0.79$ arasında ise yüksek düzeyde ilişki
- $0.80-1.0$ ise çok yüksek ilişki olduğu yorumu yapılır.

Finansal/lojistik bariyerler ile öğretmen kaynaklı bariyerler ($r:0,366$; $p:0,000$), kurumsal bariyerler ($r:0,466$; $p:0,000$), Beden eğitimi standartları bariyerleri ($r:0,264$; $p:0,000$), ölçek toplam puanlar arasında ($0,712$; $p:0,000$) ilişki bulunmuştur. Öğretmen kaynaklı bariyerler ile kurumsal bariyerler ($r:0,450$; $p:0,000$), Beden eğitimi standartları bariyerleri ($r:0,563$; $p:0,000$), ölçek toplam puanlar arasında ($0,799$; $p:0,000$) ilişki bulunmuştur. Kurumsal bariyerler ile Beden eğitimi standart bariyerleri ($r:0,416$; $p:0,000$), ölçek toplam puanlar arasında ($0,787$; $p:0,000$) ilişki

bulunmuştur. Beden eğitimi standart bariyerleri ile ölçek toplam puanlar arasında (0,706;p:0,000) ilişki bulunmuştur.

4.6.2. Saha araştırmasında öğretmenlerin bariyer algıları ve demografik özelliklere göre değerlendirilmesi

Tablo 4.33. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	Erkek		Kadın	
	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,97	1,49	2,87	1,46
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,29	1,43	2,27	1,47
3.Mali kaynak yetersizliği	3,80	1,34	3,66	1,35
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,01	1,19	3,76	1,33
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,95	1,17	3,59	1,49
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,53	1,33	3,13	1,54
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,89	1,44	2,57	1,46
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,70	1,52	2,73	1,31
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	3,19	1,34	2,90	1,34
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,59	1,40	2,78	1,23
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3,02	1,24	2,96	1,24
12.Sorumluluk kaygıları	2,77	1,54	2,81	1,43
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,11	1,55	3,16	1,60
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,74	1,46	2,43	1,49
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,30	1,30	3,02	1,25
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,37	1,30	3,18	1,29
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,08	1,41	2,95	1,26
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	2,96	1,55	3,20	1,42
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,15	1,50	3,25	1,52
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	4,11	1,04	3,73	1,30

Tablo 4.33’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri verilmiştir. Erkek öğretmenlere göre diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (x:4,11±1,04) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (x:4,01±1,19) en yüksek ortalamaya sahiptir. Kadın öğretmenlere göre tesislerin eksikliği veya yetersizliği (x:3,76±1,33) ve diğer

derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,73\pm1,30$) en yüksek bariyer olarak görülmektedir.

Tablo 4.34. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Cinsiyet		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
Erkek	n	131	131	131	131	131
	x	3,88	2,86	2,85	3,18	3,18
	ss	0,90	0,94	1,03	1,01	0,73
	med	4,00	2,83	3,00	3,25	3,25
	min	1,20	1,00	0,00	0,50	1,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Kadın	n	237	237	237	237	237
	x	3,57	2,79	2,79	3,09	3,05
	ss	1,06	0,88	1,04	0,94	0,74
	med	3,80	2,83	2,80	3,25	3,05
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	4,80	5,00	4,80
Toplam	n	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değer		Z: -2,597	Z: -0,246	Z: -0,749	Z: -0,627	t: 1,626
p		^c p:0,009**	^d p: 0,806	^c p: 0,454	^c p: 0,531	^d p: 0,105

^cMann Whitney U Test

^dStudent t Test

**p<0.01

Tablo 4.34’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyete göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri karşılaştırıldığında; erkek öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,88\pm0,90$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3,18\pm1,01$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,86\pm0,94$);Kurumsal engeller puanları ($x:2,85\pm1,03$) gelmektedir. Erkek öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,18\pm0,73$ ’dür.

Kadın öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,57\pm1,06$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3,09\pm0,94$) ; Kurumsal engeller puanları ($x:2,79\pm1,04$) Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,79\pm0,88$) ;gelmektedir. Kadın öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,05\pm0,74$ ’dür.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.009$; $p<0.01$); erkek öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları, kadın öğretmenlerden daha yüksektir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre Öğretmen kaynaklı engeller, Kurumsal engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Tablo 4.34’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları da istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.35. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	<34 yaş		35-44 yaş		45-54 yaş		55>yaş	
	x	ss	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	3,10	1,45	2,85	1,38	2,67	1,60	2,88	1,62
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,30	1,45	2,41	1,44	2,09	1,54	2,00	1,32
3.Mali kaynak yetersizliği	3,87	1,28	3,50	1,34	3,76	1,46	3,80	1,29
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,89	1,29	3,75	1,24	3,91	1,40	3,96	1,14
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,74	1,36	3,64	1,34	3,75	1,58	3,92	1,32
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,48	1,36	3,09	1,58	3,18	1,51	3,44	1,39
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,73	1,45	2,73	1,36	2,53	1,69	2,68	1,25
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,76	1,42	2,66	1,33	2,84	1,45	2,44	1,29
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	3,03	1,31	2,99	1,32	2,91	1,47	3,24	1,23
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,82	1,19	2,77	1,27	2,44	1,47	2,64	1,32
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3,05	1,25	3,00	1,14	2,91	1,40	2,72	1,17
12.Sorumluluk kaygıları	2,74	1,43	2,85	1,41	2,78	1,61	2,80	1,53
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,43	1,47	2,98	1,58	2,97	1,69	2,96	1,72
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,66	1,41	2,63	1,46	2,28	1,62	2,28	1,49
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,15	1,33	3,16	1,23	3,01	1,32	3,04	1,10

“Devam” Tablo 4.35. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,14	1,38	3,32	1,26	3,32	1,26	3,24	1,16
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,00	1,29	3,08	1,23	2,84	1,51	3,08	1,32
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,08	1,48	3,18	1,43	2,96	1,53	3,44	1,39
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,44	1,43	3,13	1,47	3,04	1,71	3,00	1,50
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	4,08	1,12	3,61	1,35	3,95	1,19	3,84	1,03

Tablo 4.35’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri verilmiştir. Yaşı <34 altında olan öğretmenlere göre diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:4,08\pm1,12$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,89\pm1,29$) en yüksek ortalamaya sahiptir. Yine 45-54 yaş arasında olan öğretmenler diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesini ($x:3,95\pm1,19$) ve tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,91\pm1,4$) bariyer algısına sahiptir.

Diğer taraftan 34-44 yaş arasında olan öğretmenlere göre tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,75\pm1,24$) ve spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,64\pm1,34$) en yüksek bariyer olarak görülmektedir. Aynı şekilde 55>yaş arasında olan öğretmenler de tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,96\pm1,14$) ve spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliğini ($x:3,92\pm1,32$) en yüksek bariyer olarak görmektedir.

Tablo 4.36. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Yaş grupları		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
<34 yaş	n	133	133	133	133	133
	x	3,81	2,86	2,99	3,09	3,17
	ss	0,92	0,86	0,92	0,98	0,68
	med	4,00	2,83	3,00	3,25	3,15
	min	1,60	1,00	0,00	0,00	1,70
	max	5,00	5,00	4,80	5,00	4,70
35-44 yaş	n	131	131	131	131	131
	x	3,52	2,83	2,80	3,18	3,07
	ss	1,08	0,89	1,05	0,91	0,79
	med	3,80	2,83	2,80	3,25	3,05
	min	0,40	0,50	0,00	0,50	0,70
	max	5,00	5,00	4,80	5,00	4,75
45-54 yaş	n	79	79	79	79	79
	x	3,71	2,74	2,61	3,03	3,01
	ss	1,05	1,01	1,17	1,06	0,76
	med	4,00	2,83	2,80	3,00	3,05
	min	0,00	0,83	0,00	0,50	0,90
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
55>yaş	N	25	25	25	25	25
	x	3,79	2,75	2,62	3,20	3,07
	ss	0,95	0,81	1,02	0,87	0,67
	med	4,00	2,67	2,80	3,25	3,05
	min	1,20	1,33	0,40	1,25	1,80
	max	5,00	4,50	4,60	5,00	4,75
Toplam	n	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değer		$\chi^2: 4,916$	$\chi^2: 0,759$	$\chi^2: 5,901$	$\chi^2: 1,327$	F: 0,973
p		^ap: 0,178	^ap: 0,857	^ap:0,117	^ap: 0,723	^ap: 0,406

^aKruskal Wallis Test

^bOneway Anova Test

Tablo 4.36’da saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri

karşılaştırıldığında; 34 yaş altında olan öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,81\pm0,92$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3.09\pm0,98$) ; Kurumsal engeller puanları ($x:2,99\pm0,92$); Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,86\pm0,86$) gelmektedir. <34 yaş altı öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.17 ± 0.68 'dir.

35-44 yaş arasında olan öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,52\pm1,08$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3.18\pm0,91$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,83\pm0,89$) ve Kurumsal engeller puanları ($x:2,80\pm1,05$) olarak bulunmuştur. 35-44 yaş arası öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.07 ± 0.79 'dur.

45-54 yaş arası öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,71\pm1,05$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3.03\pm1,06$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,74\pm1,01$) ve Kurumsal engeller puanları ($x:2,61\pm1,17$) olarak bulunmuştur. 44-54 yaş arası öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.01 ± 0.76 'dır.

55 yaş üstü öğretmenlerin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,79\pm0,95$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3.20\pm0,87$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,75\pm0,81$) ve Kurumsal engeller puanları ($x:2,62\pm1,02$) olarak bulunmuştur. 55 yaş üstü öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.07 ± 0.67 'dir.

Öğretmenlerin yaşlarına göre Finansal lojistik engeller, Öğretmen kaynaklı engeller, Kurumsal engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.36'da saha araştırmasına katılan öğretmenlerin yaşlarına göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları da istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.37. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	Beden Eğitimi Öğretmenliği		Sınıf Öğretmenliği	
	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	3,1	1,52	2,77	1,43
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,39	1,42	2,19	1,48
3.Mali kaynak yetersizliği	4,1	1,06	3,45	1,45
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,16	1,01	3,65	1,4
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	4,07	1,06	3,48	1,54
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,58	1,32	3,07	1,55
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,9	1,41	2,54	1,48
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,7	1,36	2,73	1,4
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	3,09	1,29	2,95	1,38
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,59	1,25	2,79	1,32
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,9	1,27	3,04	1,22
12.Sorumluluk kaygıları	2,7	1,45	2,86	1,48
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,44	1,46	2,94	1,63
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,88	1,32	2,32	1,54
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,2	1,21	3,06	1,32
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,21	1,33	3,28	1,28
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	2,91	1,39	3,05	1,27
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	2,95	1,49	3,23	1,45
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,13	1,44	3,27	1,56
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	4,28	0,83	3,59	1,37

Tablo 4.37’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri incelendiğinde; Beden eğitimi öğretmenlerine göre diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:4,28\pm0,83$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:4,16\pm1,01$) en yüksek ortalamaya sahiptir. Sınıf öğretmenleri ise tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,65\pm1,40$) ve diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,59\pm1,37$) konusunda daha düşük ortalamaya sahiptir.

Tablo 4.38. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Statü		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
Beden Eğitimi Öğretmenliği	n	147	147	147	147	147
	x	4,04	2,81	2,99	3,07	3,21
	ss	0,71	0,84	0,96	0,99	0,65
	med	4,20	2,83	3,00	3,00	3,25
	min	1,60	,83	0,00	1,25	1,70
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,80
Sınıf Öğretmenliği	n	221	221	221	221	221
	x	3,45	2,82	2,70	3,15	3,01
	ss	1,12	0,94	1,08	0,94	0,78
	med	3,60	2,83	2,80	3,25	3,00
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Toplam	n	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		Z: -4,816	Z: -0,263	Z: -2,810	Z: -1,275	t: 2,670
p		^c p: 0,001**	^c p: 0,792	^c p: 0,005**	^c p: 0,202	^d p: 0,008**

^cMann Whitney U Test

^dStudent t Test

**p<0.01

Tablo 4.38’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin mezun olduğu bölümlere göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri karşılaştırıldığında; Beden Eğitimi öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller puanları (x:4,04±0,71) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları (x:3.07±0,99) ;

Kurumsal engeller puanları ($x:2,99\pm0,96$); Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,81\pm0,84$) gelmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.21 ± 0.65 'dir.

Sınıf Öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller puanları ($x:3,45\pm1,11$) en yüksek iken sırayla Kurumsal engeller puanları ($x:3,15\pm0,94$); Beden eğitimi standartları ($x:3.01\pm0,78$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,82\pm0,94$) gelmektedir. Sınıf öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.01 ± 0.78 'dir.

Öğretmenlerin bölümlerine göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$); Beden Eğitimi öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Öğretmenlerin bölümlerine göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Öğretmenlerin bölümlerine göre Kurumsal engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.005$; $p<0.01$); Beden Eğitimi öğretmenlerinin Kurumsal engeller puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 4.38'de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin bölümlere göre ölçeğin toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.008$ $p<0.01$); Beden Eğitimi öğretmenlerinin ölçeğin toplam puanları, Sınıf öğretmenlerinden daha yüksektir.

Tablo 4.39. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin branş ve alan değişikliğine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Mezun Olduğu Bölüm		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
Beden Eğitimi Öğretmenliği	n	128	128	128	128	128
	x	4,10	2,83	3,09	3,13	3,27
	ss	0,71	0,84	0,90	1,00	0,65
	med	4,20	2,83	3,00	3,00	3,30
	min	1,60	,83	0,00	1,25	1,70
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,80
Sınıf Öğretmenliği	n	221	221	221	221	221

“Devam” Tablo 4.39. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin branş ve alan değişikliğine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Sınıf Öğretmenliği	x	3,45	2,82	2,70	3,15	3,01
	ss	1,12	0,94	1,08	0,94	0,78
	med	3,60	2,83	2,80	3,25	3,00
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Alan değişikliğiyle BEÖ'ne geçiş yaptım.	n	19	19	19	19	19
	x	3,63	2,71	2,28	2,67	2,83
	ss	0,50	0,83	1,08	0,91	0,55
	med	3,80	2,67	2,60	2,75	2,85
	min	2,60	1,33	0,00	1,25	1,95
Toplam	n	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		F:18,016	F:0,141	F:8,777	F:2,214	F:6,466
p		0,000*	0,868	0,000*	0,111	0,002*

Tablo 4.39’da saha araştırmasına katılan öğretmenlerin branş ve alan değişikliğine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması verilmiştir.

Finansal boyutta Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında (p:0,000); kurumsal boyutta Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında (p:0,002) ve Beden Eğitimi Öğretmeni ile Alan Değişikliği arasında (p:0,004); toplam puanda Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında (p:0,005) ve Beden Eğitimi Öğretmeni ile Alan Değişikliği yapan öğretmenler arasında (p:0,040) anlamlı fark vardır (p<0,05).

Tablo 4.40. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	İl merkezi		İlçe merkezi		Kasaba/Köy	
	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,83	1,47	3,13	1,47	2,96	1,44
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,12	1,46	2,59	1,48	2,65	1,25
3.Mali kaynak yetersizliği	3,63	1,38	3,94	1,33	3,80	1,15
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,82	1,30	3,97	1,38	3,83	1,02
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,66	1,41	3,77	1,51	3,93	1,06
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,14	1,51	3,58	1,42	3,57	1,31
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,66	1,47	2,72	1,51	2,76	1,35
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,71	1,35	2,89	1,55	2,48	1,31
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,95	1,36	3,18	1,31	3,02	1,27
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,70	1,30	2,97	1,28	2,37	1,24
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	2,93	1,22	3,39	1,11	2,61	1,37
12.Sorumluluk kaygıları	2,80	1,45	2,61	1,45	3,04	1,56
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,02	1,59	3,35	1,60	3,46	1,46
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,42	1,54	2,86	1,37	2,72	1,26
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,05	1,28	3,44	1,30	3,00	1,15
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,20	1,29	3,65	1,28	2,93	1,25
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,00	1,29	3,18	1,43	2,67	1,23
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,12	1,43	2,99	1,65	3,28	1,39
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,14	1,58	3,31	1,40	3,48	1,28
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,88	1,22	4,08	1,04	3,43	1,42

Tablo 4.40’da saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri incelendiğinde; il merkezinde çalışan öğretmenlere göre diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,88\pm1,22$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,82\pm1,30$) bariyerlerinde en yüksek ortalamaya sahiptir. İlçe merkezinde çalışan öğretmenler diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:4,08\pm1,04$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,97\pm1,38$) ve mali kaynak yetersizliği ($x:3,94\pm1,33$) önemli görmektedir. Kasaba/köyde çalışan öğretmenler spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,93\pm1,06$) ve tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,83\pm1,02$) bariyer algısına sahiptir.

Tablo 4.41. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Çalıştığı Kurumunun Konumu	Eğitim	Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
İl merkezi	n	251	251	251	251	251
	x	3,63	2,79	2,70	3,09	3,04
	ss	1,04	0,91	1,08	0,96	0,75
	med	3,80	2,83	2,80	3,25	3,05
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
İlçe merkezi	n	71	71	71	71	71
	x	3,87	2,96	3,05	3,31	3,28
	ss	1,00	0,92	1,01	1,00	0,77
	med	4,00	3,00	3,00	3,25	3,25
	min	1,20	,83	0,00	1,25	1,30
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,75
Kasaba/Köy	n	46	46	46	46	46
	x	3,71	2,71	3,05	2,97	3,10
	ss	0,84	0,80	0,73	0,89	0,58
	med	3,60	2,75	3,00	2,88	3,13
	min	2,00	1,17	1,40	1,25	2,05
	max	5,00	4,00	4,60	5,00	4,45
Toplam	n	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		χ^2 : 3,640	χ^2 : 2,201	χ^2 : 7,730	χ^2 : 4,882	F: 3,014
p		^a p: 0,162	^a p: 0,333	^a p: 0,021*	^a p: 0,087	^b p: 0,048*

^aKruskal Wallis Test

^bOneway Anova Test

*p<0.05

Tablo 4.41’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştığı kurumun konumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri karşılaştırıldığında; il merkezinde çalışan öğretmenlerin Finansal lojistik engel puanları (x:3,63±1,04) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları (x:3,09±0,96) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları (x:2,79±0,91) ; Kurumsal engel puanları (x:2,70±1,08) gelmektedir. İl merkezinde çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.04±0,75’dir. İlçe merkezinde Finansal lojistik engel puanları (x:3,87±1,00) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları (x:3.31±1,00) ; Kurumsal engel puanları (x:3,05±1,01); Öğretmen kaynaklı engeller puanları (x:2,96±0,92) gelmektedir. İlçe merkezinde çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3.28±0,77’dir. Kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin Finansal lojistik engel

puanları ($x:3,71\pm0,84$) en yüksek iken sırayla Kurumsal engel puanları ($x:3,05\pm0,73$); Beden eğitimi standartları ($x:2,97\pm0,89$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,71\pm0,80$) gelmektedir. Kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,10\pm0,58$ 'dir.

Tablo 4.41'de öğretmenlerin çalıştıkları okulun konumuna göre Finansal lojistik engeller, Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.41'de Kurumsal engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin çalıştıkları okulun konumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.021$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda; ilçe merkezinde ($p=0.022$) ve kasaba/köyde ($p=0.049$) çalışan öğretmenlerinin Kurumsal engeller alt boyut puanları, il merkezinde çalışanlardan daha yüksektir ($p<0.05$). İlçe merkezi ve kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin Kurumsal engeller puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$).

Tablo 4.41'de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştıkları okulun konumuna göre ölçeğin toplam puanı, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.048$; $p<0.05$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ilçe merkezinde çalışan öğretmenlerinin toplam puanı, il merkezinde çalışanlardan daha yüksektir ($p=0.044$; $p<0.05$). İl merkezi ve kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$). İlçe merkezi ve kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin toplam puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.583$; $p>0.05$).

Tablo 4.42. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	Resmi Kurum		Özel Kurum	
	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,97	1,51	2,48	1,09
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,29	1,47	2,17	1,34
3.Mali kaynak yetersizliği	3,87	1,3	2,59	1,13
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	4,08	1,14	2,22	1,01
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,94	1,29	2,13	1,07
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,35	1,53	2,72	0,83
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,73	1,5	2,35	1,1
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,71	1,44	2,74	0,98
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	3,01	1,38	2,98	1,06
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,63	1,33	3,26	0,83
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3	1,27	2,85	1,01
12.Sorumluluk kaygıları	2,92	1,48	1,91	0,98
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	3,24	1,6	2,43	1,26
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,52	1,49	2,7	1,44
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,17	1,26	2,74	1,36
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,3	1,31	2,91	1,19
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	3,01	1,34	2,91	1,15
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,05	1,49	3,59	1,18
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,22	1,56	3,13	1,15
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,9	1,25	3,65	1,06

Tablo 4.42’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri incelendiğinde; Resmi eğitim kurumunda çalışan öğretmenlere göre tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:4,08\pm1,14$) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,94\pm1,29$) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,90\pm1,25$) bariyerlerinde en yüksek ortalamaya sahiptir. Özel eğitim kurumunda çalışan öğretmenlere göre diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,65\pm1,06$) ve kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı ($x:3,59\pm1,18$) bariyerlerinde en yüksek ortalamaya sahiptir.

Tablo 4.43. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Çalıştığı Eğitim Kurumu		Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
Resmi Kurum	N	322	322	322	322	322
	x	3,83	2,83	2,85	3,13	3,15
	ss	0,97	0,95	1,08	0,97	0,76
	med	4,00	2,83	3,00	3,25	3,20
	min	0,00	0,50	0,00	0,50	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Özel Kurum	N	46	46	46	46	46
	x	2,66	2,68	2,58	3,04	2,72
	ss	0,62	0,43	0,65	0,96	0,39
	med	2,70	2,67	2,50	3,00	2,75
	min	1,60	1,50	1,00	0,00	1,70
	max	3,80	3,33	4,00	5,00	3,70
Toplam	N	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		Z: -7,672	Z: -1,042	Z: -2,623	Z: -0,596	t: 5,921
p		^c p: 0,001**	^d p: 0,298	^e p: 0,009**	^f p: 0,551	^g p: 0,001**

^cMann Whitney U Test

^dStudent t Test

^e**p<0.01

Tablo 4.43' de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kurumuna göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri karşılaştırıldığında; resmi eğitim kurumunda çalışan öğretmenlerin Finansal lojistik engel puanları (x:3,83±0,97) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları (x:3,13±0,97) ; Kurumsal engel puanları (x:2,85±1,08) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları (x:2,83±0,95) ; gelmektedir. Resmi kurumda çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise 3,15 ±0,76'dır.

Özel kurumlarda çalışan öğretmenlerin Beden eğitimi standartları ($x:3,04\pm0,96$) en yüksek bariyer iken sırayla; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,68\pm0,43$); Finansal lojistik engel puanları ($x:2,66\pm0,62$) ve Kurumsal engel puanları ($x:2,58\pm0,65$) gelmektedir. Özel kurumda çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $2,72 \pm 0,39$ 'dur.

Tablo 4.43'de öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlarına göre Finansal lojistik engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$); resmi okullarında çalışan öğretmenlerin puanları, özel okullarda çalışanlardan daha yüksektir.

Öğretmenlerin kurumlarına göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Öğretmenlerin kurumlarına göre Kurumsal engeller puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.009$; $p<0.01$); resmi okullarında çalışan öğretmenlerin puanları, özel okullarda çalışanlardan daha yüksektir.

Tablo 4.43'de saha çalışmasına katılan öğretmenlerin çalıştıkları kurumlara göre ölçeğin toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$ $p<0.01$); resmi okullarında çalışan öğretmenlerin puanları, özel okullarda çalışanlardan daha yüksektir.

Tablo 4.44. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri

İfadeler	İlkokul		Ortaokul		Lise	
	x	ss	x	ss	x	ss
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	2,77	1,42	3,26	1,49	2,80	1,55
2.Zümre desteğinin yetersizliği	2,19	1,48	2,59	1,42	2,00	1,34
3.Mali kaynak yetersizliği	3,45	1,45	4,14	0,97	4,00	1,22
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	3,65	1,40	4,19	0,92	4,08	1,19
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	3,48	1,54	4,18	0,96	3,84	1,21
6.Kalabalık sınıf mevcutları	3,07	1,54	3,62	1,39	3,49	1,19
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	2,54	1,48	2,95	1,36	2,82	1,51
8.Derslerin kesintiye uğraması	2,73	1,40	2,78	1,38	2,55	1,32
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	2,95	1,38	3,24	1,28	2,78	1,26
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	2,79	1,32	2,59	1,32	2,57	1,10
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	3,04	1,22	2,89	1,28	2,92	1,24
12.Sorumluluk kaygıları	2,86	1,48	2,81	1,50	2,49	1,32
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	2,94	1,63	3,56	1,44	3,18	1,48
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	2,32	1,54	3,07	1,22	2,49	1,45
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	3,06	1,32	3,22	1,25	3,16	1,12
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	3,28	1,28	3,09	1,36	3,45	1,24
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	3,05	1,27	2,92	1,43	2,90	1,33
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	3,23	1,45	2,95	1,48	2,94	1,52
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	3,27	1,56	3,21	1,42	2,96	1,50
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	3,59	1,37	4,32	0,81	4,20	0,87

Tablo 4.44’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeyleri incelendiğinde; ilkokul kademesinde çalışan öğretmenlere göre tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:3,65\pm1,40$) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:3,59\pm1,37$) bariyerlerinde en yüksek ortalamaya sahiptir. Ortaokulda çalışan öğretmenler, diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:4,32\pm0,81$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:4,19\pm0,92$) ;spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:4,18\pm0,96$) ve mali kaynak yetersizliği ($x:4,14\pm0,97$) alanlarında daha yüksek bariyer algısına sahiptir.

Lisede çalışan öğretmenler, diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x:4,20\pm0,87$) ; tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x:4,08\pm1,19$) ;mali kaynak yetersizliği ($x:4,00\pm1,22$) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x:3,84\pm1,21$) ve alanlarında daha yüksek bariyer algısına sahiptir.

Tablo 4.45. Saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması

Çalıştığı Kademesi	Eğitim	Finansal Lojistik Boyut	Öğretmen kaynaklı Boyut	Kurumsal Boyut	BE Standart Boyut	Ölçek Toplam Puanı
İlkokul	N	221	221	221	221	221
	x	3,45	2,82	2,70	3,15	3,01
	ss	1,12	0,94	1,08	0,94	0,78
	med	3,60	2,83	2,80	3,25	3,00
	min	0,00	0,50	0,00	0,00	0,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,75
Ortaokul	N	98	98	98	98	98
	x	4,09	2,88	3,14	3,05	3,28
	ss	0,67	0,84	0,98	1,04	0,68
	med	4,20	2,83	3,20	3,00	3,30
	min	2,60	1,17	0,00	1,25	1,95
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,80
Lise	N	49	49	49	49	49
	x	3,92	2,69	2,69	3,11	3,08
	ss	0,77	0,82	0,85	0,92	0,58
	med	4,00	2,67	2,80	3,25	3,10
	min	1,60	,83	0,00	1,50	1,70
	max	5,00	4,83	4,60	5,00	4,30
Toplam	N	368	368	368	368	368
	x	3,68	2,82	2,81	3,12	3,09
	ss	1,01	0,90	1,04	0,96	0,74
	med	4,00	2,83	2,80	3,25	3,10
	min	0,00	,50	0,00	0,00	,70
	max	5,00	5,00	5,00	5,00	4,80
Test değeri		χ^2 : 24,276	χ^2 : 1,784	χ^2 : 16,351	χ^2 : 2,172	F: 4,545
p		^a p: 0,001**	^a p: 0,410	^a p: 0,001**	^a p: 0,338	^b p: 0,011*

^aKruskal Wallis Test

^bOneway Anova Test

*p<0.05

**p<0.01

Tablo 4.45’de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalışılan eğitim kademesine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engel boyutlarına ilişkin ortalama algı düzeyleri karşılaştırıldığında; ilkokulda çalışan öğretmenlerin Finansal lojistik engel puanları ($x:3,45\pm1,12$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3,15\pm0,94$).

Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,82\pm0,94$) ; Kurumsal engel puanları ($x:2,70\pm1,08$) ; gelmektedir. İlkokulda çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,01 \pm 0,78$ 'dir. Ortaokulda çalışan öğretmenlerin, Finansal lojistik engel puanları ($x:4,09\pm0,67$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3,05\pm1,04$) ; Kurumsal engel puanları ($x:3,14\pm0,98$) ; Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,88\pm0,84$) gelmektedir. Ortaokulda çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,28 \pm 0,68$ 'dir. Lisede çalışan öğretmenlerin Finansal lojistik engel puanları ($x:3,92\pm0,77$) en yüksek iken sırayla Beden eğitimi standartları ($x:3,11\pm0,92$) ; Kurumsal engel puanları ($x:2,69\pm0,85$); Öğretmen kaynaklı engeller puanları ($x:2,69\pm0,82$) gelmektedir. Lisede çalışan öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları ise $3,08 \pm 0,58$ 'dir.

Tablo 4.45'de Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademelerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul ($p=0.001$) ve lise ($p=0.039$) öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller alt boyut puanları, ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir ($p<0.05$). Ortaokul ve lise öğretmenlerinin Finansal lojistik engeller alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.897$; $p>0.05$).

Öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademelerine göre Öğretmen kaynaklı engeller ve Beden eğitimi standartları alt boyut puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Kurumsal engeller alt boyut puanları, öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademelerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0.001$; $p<0.01$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul öğretmenlerinin Kurumsal engeller alt boyut puanları, ilkokul ($p=0.001$) ve lise ($p=0.011$) öğretmenlerinden daha yüksektir ($p<0.05$). İlkokul ve lise öğretmenlerinin Kurumsal engeller puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$).

Tablo 4.45'de saha araştırmasına katılan öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademelerine göre ölçeğin Toplam puanı, istatistiksel olarak anlamlı farklılık

göstermektedir ($p=0.011$; $p<0.05$). Yapılan ikili karşılaştırmalara sonucunda; ortaokul öğretmenlerinin toplam puanı, ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir ($p=0.008$; $p<0.01$). İlkokul ve lise öğretmenlerinin toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=1.000$; $p>0.05$). Ortaokul ve lise öğretmenlerinin toplam puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.360$; $p>0.05$).

4.6.3. Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi/fiziksel aktiviteye ilişkin birincil - ikincil bariyer algılarının, demografik özelliklere göre değerlendirilmesi (gruplandırılmış verilerde)

Bu araştırmada kullanılan likert tipi derecelendirmeler; ölçek maddelerine 0 ve 1 yanıt veren katılımcılar, bariyer olmadığını / engellemediğini, 2 ve 3 yanıtları biraz bariyer / engelleyici, 4 ve 5 kaliteli beden eğitimi için yüksek bir bariyer / güçlü engelleyici olduğunu yansıtacak şekilde gruplandırılmıştır.

Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) tarafından “A Case Study of Preservice Physical Education Teachers’ Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education” konulu araştırmada % 40’ı veya daha fazlası, büyük bir bariyer / güçlü bir engel olarak, birincil kaygı olarak tanımlamıştır. Kişilerin yüzdeleri % 30-39’u büyük bir bariyer / güçlü bir engel olarak seçilen maddeler, ikincil bariyerler olarak bildirilmiştir.

Tablo 4.46. Pilot ve saha çalışmasında gruplandırılmış verilerde bariyerlerin (birincil/ikincil ve boyutlar) dağılımı

Pilot Uygulama				Saha Uygulaması			
Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%	Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%
Finansal-lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	363	70,1	Finansal-lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	246	66,8
Finansal-lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	384	67,2	Finansal-lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	245	66,6
Finansal-lojistik	20.Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	332	64,1	Finansal-lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	238	64,7
Finansal-lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	331	63,9	Finansal-lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	230	62,5
Finansal-lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	276	53,3	Finansal-lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	183	49,7
Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	248	47,9	Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	176	47,8
BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	227	43,8	Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	174	47,3
Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	236	45,6	BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	166	45,1
BE standartları	15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	208	40,2	BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	166	45,1
BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	207	40,0	-	-	-	-
	İkincil Bariyerler	n	%		İkincil Bariyerler	n	%
Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	195	37,6	Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	129	35,1
BE standartları	17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	183	35,3	Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	130	34,5
Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	176	34,0	Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	125	34,0
Öğretmen	11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	163	31,5	BE standartları	17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	128	34,8
Öğretmen	8.Derslerin kesintiye uğraması	161	31,1	Öğretmen	11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	124	33,7

Tablo 4.46’da pilot ve saha çalışmasında birincil ve ikincil bariyerler yüzdelik olarak karşılaştırılmıştır. Pilot uygulama ile saha araştırmasında birincil ve ikincil bariyerlerde benzerlikler bulunmaktadır. Saha çalışmasının birincil ve ikincil bariyer yüzdeleri aşağıda verilmiştir.

Birincil Bariyerler;

Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%66,8) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (%66,6) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (%64,7); mali kaynak yetersizliği (%62,5) ; kalabalık sınıf mevcutları (%49,7), Kurumsal boyutta; alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı (%47,8) ; okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği (%47,3), BE standartları boyutunda; kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı (%45,1) ;standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği (%45,1).

İkincil Bariyerler;

Öğretmen kaynaklı boyutta; spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%35,1); sorumluluk kaygıları (%34,0) ; farklı beceri seviyelerinin yönetimi (%33,7),Kurumsal boyutta; vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı (%34,5). BE standartları boyutunda; standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği (%34,8).

Pilot ve saha çalışmasında öğretmenlerin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.47. BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde bariyer (birincil/ikincil ve boyutlara göre) algılarının dağılımı

BEÖ				SÖ			
Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%	Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%
Finansa l-Lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	120	81,6	Finansa l-Lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	133	60,2
Finansa l-Lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	113	76,9	Finansa l-Lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	131	59,3
Finansa l-Lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	110	74,8	Finansa l-Lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	125	56,6
Finansa l-Lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	107	72,8	Finansa l-Lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	120	54,3
Finansa l-Lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	79	53,7	Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	114	51,6
Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	79	53,7	BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	109	49,3
BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	65	44,2	Finansa l-Lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	104	47,1
BE standartları	15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	63	42,9	BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	101	45,7
Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	62	42,2	Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	95	43,0
Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	62	42,2	BE standartları	15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	92	41,6
	İkincil Bariyerler	n	%		İkincil Bariyerler	n	%
BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	57	38,8	BE standartları	17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	84	38,0
Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	51	34,7	Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	80	36,2
Kurumsal	14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	51	34,7	Öğretmen	11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	79	35,7
Öğretmen	7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	48	32,7	Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	78	35,3
Öğretmen	11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	45	30,6	Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	68	30,8
Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	45	30,6	Öğretmen	8.Derslerin kesintiye uğraması	67	30,3

Tablo 4.47’de BÖ ve SÖ’nin birincil ve ikincil bariyerleri yüzdeler olarak karşılaştırılmıştır. BEÖ ile SÖ birincil ve ikincil bariyerlerde benzerlikler bulunmaktadır.

Birincil Bariyerler; Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (BEÖ %76,9: SÖ 60,2) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (BEÖ %81,6: SÖ %56,6) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (BEÖ %72,8: SÖ %59,3); mali kaynak yetersizliği (BEÖ %74,8: SÖ %54,3) ; kalabalık sınıf mevcutları (BEÖ %53,7: SÖ %47,1) olmak üzere dağılım göstermektedir. Kurumsal boyutta; alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı (BEÖ %42,2:SÖ %51,6) ; okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği (BEÖ %53,7: SÖ %43,0).

BE standartları boyutunda; standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği (BEÖ %44,2: SÖ %45,7) ve standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği (BEÖ %42,9:SÖ %41,6).

İkincil Bariyerler; BE standartları boyutunda BEÖ kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı (%38,8) , SÖ ise standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği (%38,0) görmektedir. İkincil bariyer olarak daha çok öğretmen kaynaklı bariyerler algılanmaktadır.

BEÖ ve SÖ’nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; Finansal-lojistik boyutta; mali kaynak yetersizliği ($x^2: 22,921$; $p:0,000$), tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x^2:15,478$; $p:0,000$), spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x^2: 16,876$; $p:0,000$) , kalabalık sınıf mevcutları ($x^2: 10,209$; $p:0,006$), diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x^2:29,451;p:0,000$) algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Yine BEÖ ve SÖ’nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; kurumsal boyutta; okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği ($x^2:8,093$; $p:0,017$), meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x^2:15,011$; $p:0,001$) ve alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı ($x:27,669$; $p:0,022$) istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 4.48. BEÖ -SÖ –AD gruplandırılmış verilerde bariyerlerin (birincil/ikincil ve boyutlara göre) dağılımı

BEÖ				SÖ				AD			
Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%	Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%	Boyutlar	Birincil Bariyerler	n	%
Finansal-Lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	110	85,9	Finansal-Lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	133	60,2	Finansal-Lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	13	68,4
Finansal-Lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	102	79,7	Finansal-Lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	131	59,3	Finansal-Lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	12	63,2
Finansal-Lojistik	4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	100	78,1	Finansal-Lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	125	56,6	Finansal-Lojistik	20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	10	52,6
Finansal-Lojistik	5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	95	74,2	Finansal-Lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	120	54,3	Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	9	47,4
Finansal-Lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	72	56,3	Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	114	51,6	Finansal-Lojistik	3.Mali kaynak yetersizliği	8	42,1
Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	71	55,5	BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	109	49,3	Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	8	42,1
Kurumsal	19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	61	47,7	Finansal-Lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	104	47,1	BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	8	42,1
BE standartları	15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	59	46,1	BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	101	45,7	-	-	-	-
Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	58	45,3	Kurumsal	13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	95	43,00	-	-	-	-

BE standartları	16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	57	44,5	BE standartları	15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	92	41,6	-	-	-	-
BE standartları	18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	53	41,4	-	-	-	-	-	-	-	-
	İkincil Bariyerler	n	%		İkincil Bariyerler	n	%		İkincil Bariyerler	n	%
Kurumsal	14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	47	36,7	BE standartları	17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	84	38,0	Finansal-Lojistik	6.Kalabalık sınıf mevcutları	7	36,8
Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	42	32,8	Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	80	36,2	Öğretmen	7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	7	36,8
Öğretmen	7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	41	32,0	Öğretmen	11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	79	35,7	-	-	-	-
Öğretmen	12.Sorumluluk kaygıları	41	32,0	Öğretmen	9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	78	35,3	-	-	-	-
BE standartları	17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	41	32,0	Kurumsal	1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	68	30,8	-	-	-	-
				Öğretmen	8.Derslerin kesintiye uğraması	67	30,3	-	-	-	-

Tablo 4.48’de BÖ – SÖ-AD birincil ve ikincil bariyerleri yüzdeler olarak karşılaştırılmıştır. BEÖ –SÖ- AD birincil ve ikincil bariyerlerinde benzerlikler bulunmaktadır.

Birincil Bariyerler; Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (BEÖ %78,1: SÖ 56,6: AD %68,4) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (BEÖ %85,9: SÖ %56,6: Ad %52,6) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (BEÖ %72,8: SÖ %59,3: AD %63,2); mali kaynak yetersizliği (BEÖ %79,7: SÖ %54,3: AD %42,1) olmak üzere dağılım göstermektedir.

İkincil bariyer olarak BÖ; spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%32,8), SÖ sorumluluk kaygısı (%36,2) ve AD; ise derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi (%36,8) bariyer algılarına sahiptir.

BEÖ –SÖ- AD gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; Finansal-lojistik boyutta; mali kaynak yetersizliği ($x^2:34,674$; $p:0,000$), tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x^2:16,376$; $p:0,003$), spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x^2:18,024$; $p:0,001$), kalabalık sınıf mevcutları ($x^2:12,720$; $p:0,013$), diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi ($x^2:8,701$; $p:0,000$) bariyerlerinde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Yine BEÖ –SÖ- AD gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; Kurumsal boyutta; Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı ($x^2:11,866$; $p:0,018$), okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği ($x^2:9,747$; $p:0,045$), meslektaşlar arasındaki ilişkiler ($x^2:19,135$; $p:0,001$), alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı ($x^2:20,020$; $p:0,000$) bariyerlerinde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Ayrıca BEÖ –SÖ- AD gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında; Beden eğitimi standartları boyutunda; Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı ($x^2:13,111$; $p:0,011$) bariyerinde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Saha araştırmasında öğretmenlerin bariyer algıları demografik özelliklere göre karşılaştırıldığında (Ek 6);

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar cinsiyete göre karşılaştırıldığında Öğretmen kaynaklı engeller; derslerin kesintiye uğraması ($x^2:9,165$; $p:0,010$) ve sorumluluk kaygılarına ($x^2:10,890$; $p:0,004$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumunun konumuna göre karşılaştırıldığında Finansal-Lojistik engeller; mali kaynak yetersizliği ($x^2:19,204$; $p:0,001$), kalabalık sınıf mevcutları ($x^2:13,621$; $p:0,009$), diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesine ($x^2:30,025$; $p:0,000$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumunun konumuna göre karşılaştırıldığında Öğretmen kaynaklı engeller; sorumluluk kaygıları ($x^2:11,165$; $p:0,025$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumunun konumuna göre karşılaştırıldığında Beden Eğitimi Standartlarına bağlı engeller; standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği ($x^2:6,610$; $p:0,048$) ve kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımına ($x^2:13,256$; $p:0,010$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumuna göre karşılaştırıldığında Finansal-Lojistik engeller; mali kaynak yetersizliği ($x^2:23,782$; $p:0,000$), tesislerin eksikliği veya yetersizliği ($x^2:45,350$; $p:0,000$), spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği ($x^2:38,685$; $p:0,000$), kalabalık sınıf mevcutları ($x^2:18,026$; $p:0,000$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumuna göre karşılaştırıldığında Kurumsal engeller; vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı ($\chi^2:7,425$; $p:0,024$) ilişkin algılanan bariyerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kurumuna göre karşılaştırıldığında Öğretmen Kaynaklı engeller; derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ($\chi^2:7,134$; $p:0,028$) , spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması ($\chi^2:6,115$; $p:0,046$) , öğrenci davranışlarının yönetimi ($\chi^2:7,222$; $p:0,027$) ve Sorumluluk kaygıları ($\chi^2:16,602$; $p:0,000$) ilişkin algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar eğitim kademesine göre karşılaştırıldığında Kurumsal boyutta; zümre desteğinin yetersizliği ($\chi^2:8,609$; $p:0,014$) ilişkin algılanan bariyerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

BEÖ ve SÖ'nin gruplandırılmış verilerde “yüksek bariyer”, “biraz bariyer” ve “bariyerler yok” seçeneklerine verdikleri yanıtlar yaşa göre karşılaştırıldığında; algılanan bariyerlerde istatistiksel olarak (kay-kare) anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

5.TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algıları değerlendirmektir. Araştırmada tarama (betimsel) modeli kullanılmıştır. Araştırma üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, ikinci aşamada pilot uygulama ve üçüncü aşamada Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin demografik özelliklere göre Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algıları Değerlendirilmiştir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Kinnunen ve Lewis tarafından (2013) geliştirilen “The Perceived Barriers to the Delivery of Quality Physical Education” ölçek kullanılmıştır. Ölçek puanlama; her maddenin aritmetik ortalaması hesaplanarak puanlanmaktadır. Ölçekten elde edilen madde ve toplam puan ortalamasının (aritmetik ortalama) yüksek olması, bireyin söz konusu bariyer/engel algı düzeyinin olumsuz anlamda çok yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin Likert tipi olup, değerlendirme altılı derecelendirme üzerinden yapılmaktadır. Bu araştırma, Antalya il merkezi ve ilçelerinde görev yapmakta olan öğretmenler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma Eylül 2015- Haziran 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür.

Bu bölümde çalışmadan elde edilen bulgulara ilişkin tartışma yer almaktadır.

5.1. KBEB ölçeği'nin çevirisine ilişkin tartışma

Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasında İngilizce-Türkçe çeviri ifadelerinin ortalama ve standart sapmaları çoktan ($x:3,62\pm1,17$) aza doğru ($x:2,64\pm1,28$) değişmektedir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasında Türkçe-İngilizce çeviri ifadelerinin ise ortalama ve standart sapmaları çoktan ($x:3,93\pm1,19$) aza doğru ($x:2,40\pm1,29$) değişmektedir. Toplam 45 lisans öğrencisinin katıldığı bu uygulamaya ait sonuçların birbirleriyle yüksek oranda örtüştüğü ve iki ölçüm arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermiştir.

5.2. KBEB ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerliğine ilişkin tartışma

Ölçeğin güvenilirlik ve geçerliliğinin belirlenmesi ve pilot çalışmanın yapılması için Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapmakta olan Beden eğitimi ve Sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmaya Beden eğitimi öğretmeni 218 kişi ve Sınıf öğretmeni 300 kişi olmak üzere toplam 518 kişi katılmıştır. KBEB Ölçeğinin

Güvenirliği Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ile belirlenmiştir. Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği'nin geçerlilik çalışması faktör analizi yapılarak sağlanmıştır.

Ölçeğin KMO örneklem yeterlik ölçümü değeri 0.854 olduğu görülmektedir. KBEB ölçek alt boyutları 4 faktörden oluşmaktadır. Faktör 1 Finansal lojistik engeller, (3, 4, 5, 6, 20), Faktör 2 Öğretmen kaynaklı engeller (7, 8, 9, 10, 11, 12), Faktör 3 Kurumsal engeller (1, 2, 13, 14, 19) , Faktör 4 Beden eğitimi standartları (15, 16, 17, 18) oluşturmaktadır. Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeğinin iç tutarlılığının incelenmesi sonrasında $\alpha = 0.886$ güvenilirlik değeri elde edilmiştir. Alt boyutların Finansal lojistik (0.841), Öğretmen kaynaklı (0.784), Kurumsal (0.741), Beden eğitimi standartları (0.740) ve toplam ölçek (0.886) Cronbach Alfa değerleri saptanmıştır.

Pilot çalışmada ölçekten elde edilen genel toplam puanlarının ortalaması $x:3,07\pm 0,78$ olarak bulunmuştur. Ölçekten erkek; 25-34 yaş grubu; Beden Eğitimi öğretmenliği branşı; kasaba/köyde çalışanların; resmi okulda ve lisede çalışan öğretmenlerin diğerlerine oranla daha yüksek puan ortalaması bulunmaktadır.

Ölçek alt boyutlar demografik özelliklere göre karşılaştırıldığında; finansal lojistik engel puanları erkek ve yaşı 34 yaşı'n altında, Beden Eğitimi branşında; resmi okullarda, ortaokul ve lisede çalışanların daha yüksektir ($p<0,05$). Kurumsal engel puanları, 34 yaşı'n altında ve 55 yaş ve üzerinde olan öğretmenlerin daha yüksektir ($p<0,05$).

Ölçek toplam puanlar demografik özelliklere göre karşılaştırıldığında; öğretmenlerin yaşlarına (35-44 yaş ve 45-54 yaş aralığı) ; mezun olduğu bölümlere (Beden Eğitimi öğretmenleri) ; çalıştıkları okul türlerine göre (ortaokul ve lisede) toplam puanı daha yüksektir ($p<0,01$).

5.3. Beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin öğretmen algılarını tartışma

Öğretmenlerin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarına yönelik uygulanan KBEB ölçeğinden elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Araştırmaya 368 öğretmen tesadüfi örneklem yöntemi ile alınmıştır.

Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeğinin $\alpha = 0.864$ güvenilirlik değeri elde edilmiştir. Güvenirlik değeri $0.80 < 1.00$ arasında olduğundan, ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Ölçeğin alt boyutların Cronbach Alfa değerleri; Finansal lojistik engeller faktörü için 0.806, Öğretmen kaynaklı engeller faktörü için 0.739, Kurumsal engeller faktörü için 0.727, Beden eğitimi standartları faktörü için 0.688 ve toplam ölçek için 0.864 olarak saptanmıştır. Buna göre ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer ölçeği toplam puanları 0.7 ile 4.8 arasında değişmekte olup, ortalama 3.09 ± 0.74 'dür. Ölçek alt boyut puanları Finansal lojistik engeller puanları ortalama 3.68 ± 1.01 iken; Öğretmen kaynaklı ortalama 2.81 ± 0.90 ; Kurumsal engeller ortalama 2.81 ± 1.04 ve Beden eğitimi standartları puanları ortalama 3.12 ± 0.96 'dır.

Demografik özelliklere göre öğretmenlerin bariyer algıları karşılaştırıldığında: Cinsiyete göre erkek öğretmenlerin Finansal-lojistik engeller puanları, kadın öğretmenlerden daha yüksektir ($p < 0.01$). Erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre finansal lojistik engellerden daha çok etkilendikleri bulunmuştur.

Yaş gruplarına göre kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite bariyer ölçeği toplam puanları da istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0.05$).

Mezun olduğu bölüme göre Beden Eğitimi öğretmenlerinin Finansal-lojistik ve Kurumsal engel puanları ve ölçek toplam puanları, sınıf öğretmenlerinden daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin branş ve alan değişikliğine göre beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin ortalama algı düzeylerinin karşılaştırılması verilmiştir. Finansal boyutta Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında; kurumsal boyutta Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında ve Beden Eğitimi Öğretmeni ile Alan Değişikliği arasında; toplam puanda Beden Eğitimi Öğretmeni ile Sınıf Öğretmeni arasında ve Beden Eğitimi Öğretmeni ile Alan Değişikliği yapan öğretmenler arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$).

İlçe ve kasaba/köyde çalışan öğretmenlerin Kurumsal engel puanları ve ölçek toplam puanları, il merkezinde çalışanlardan daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Buradaki bariyer ilçe kasaba ve köy şartlarında okulların fiziksel olanaklar bakımından dezavantajlı oldukları düşünülmektedir. Okulların köyde olması, il merkezinde olmasından okul ve fiziki şartlarla ilgili problemlerin daha fazla ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır (Aydoğan, 2011).

Resmî kurumlarda çalışan öğretmenlerin finansal lojistik, kurumsal engel ve ölçek toplam puanları, özel kurumlarda çalışanlardan daha yüksektir ($p<0,05$). Özel kurumların fiziksel özellikleri göz önüne alındığı zaman resmî kurumlara oranla daha az bariyer algılamaları olası bir sonuçtur.

Ortaokul ve lisede çalışan öğretmenlerinin Finansal lojistik engel puanları, ilkokulda çalışan öğretmenlerden daha yüksektir ($p<0.05$). Ortaokul öğretmenlerinin Kurumsal engel puanları, ilkokul ve lisede çalışan öğretmenlerden daha yüksektir ($p<0.05$). Ortaokulda çalışan öğretmenlerin ölçek toplam puanı, ilkokul eğitim kademesinde çalışan öğretmenlerden daha yüksektir ($p=0.008$; $p<0.01$). Bozdemir ve arkadaşları (2015), sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinin işlenmesinde fiziksel problemleri birincil öncelikli sorun olarak gördükleri sonucu ortaya konmuştur.

Saha çalışmasının birincil ve ikincil bariyer yüzdeleri aşağıda verilmiştir.

Birincil Bariyerler; Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%66,8); diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (%66,6); spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (%64,7); mali kaynak yetersizliği (%62,5) ; kalabalık sınıf mevcutları (%49,7). Kurumsal boyutta; alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı (%47,8), okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği (%47,3). BE standartları boyutunda; kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı (%45,1), standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği (%45,1).

İkincil Bariyerler; Öğretmen kaynaklı boyutta; spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%35,1), sorumluluk kaygıları (%34,0), farklı beceri

seviyelerinin yönetimi (%33,7). Kurumsal boyutta; vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı (%34,5). BE standartları boyutunda; standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği (%34,8).

Öğretim süreci içinde belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmanın önemli bir boyutu olan malzeme, araç-gereç kullanımı gibi unsurlar, özellikle beden eğitimi dersi söz konusu olunca ayrı bir önem arz etmektedir. Eğitim kurumunun beden eğitimi dersi için gerekli olan malzemeye sahip olması hem öğretmenin hem öğrencinin motivasyonu açısından önemlidir (Erhan, 2009).

Bu çerçevede Antalya il ve ilçelerinde saha araştırmasına katılan öğretmenlerin kaliteli beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin daha çok finansal/lojistik kaynaklı çok yüksek bariyer algılarının olduğu anlaşılmaktadır. Finansal/lojistik kaynaklı bu bariyerler tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%66,8) en yüksek ortalamaya sahip bariyerler olarak belirtilmiştir.

Yüzüak (2006), beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde karşılaştıkları sorunları araştırdığı çalışmasında beden eğitimi dersinde kullanılan spor ekipmanlarının yetersiz olduğu, diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine yeterince önemli görmediklerianlaşılmaktadır (Yüzüak, 2006).

Kaya ve arkadaşları (2015) tarafından beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki olarak karşılaştıkları problemleri farklı değişkenlere göre incelemek amacıyla yapılan bir diğer çalışmada beden eğitimi tesis ve ders kaynakları ile ilgili sorunlar açısından bazı mesleki problemlerinin olduğu tespit edilmiştir (Kaya ve ark., 2015).

Taşmektepligil ve arkadaşları (2006), okullarda yeterli tesis ve malzeme bulunmadığı belirlemiştir. Yapılan bu araştırmanın sonuçları da benzer sonuçları doğrulamaktadır. Beden eğitimi dersi için gerekli olan malzeme-ekipman durumu bakımından yetersiz olduğu belirlenmiştir (Taşmektepligil ve ark., 2006).

Beden eğitimi, fiziksel aktivite yoluyla bireylerin gelişimine ve refahına katkıda bulunan beceri, zindelik, bilgi ve tutumları kazanmalarına yardımcı olacak bir araç olarak kullanan eğitim sürecidir. Bu eğitim sürecinde nasıl diğer derslerde öğrencilerin kitapsız bir biçimde dersleri öğrenmeleri beklenemiyorsa aynı şekilde beden eğitimi

derslerinde öğrencilerin spor ekipmanları olmadan hareket kabiliyetlerini geliştirmeleri beklenemez.

Taymaz (2011) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin en fazla karşılaştıkları mesleki sorunların; spor salonu ve sahalarının olmaması ya da yetersiz olmasını göstermektedir (Taymaz, 2011).

Yine Bozdemir ve arkadaşları (2015), sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersleri ile ilgili tesis, araç ve gereçlerin yetersiz ve eksik olması, beden eğitimi dersi ile ilgili bilgi ve formasyon yeterliliklerinin dersin işlenmesi ve verimliliği açısından sorun yaratıldığını, bu durumlardan kaynaklanan uygulama ve önemseme problemlerini tespit etmiştir. İlkokullarda beden eğitimi dersi uygulamaları ile ilgili sorunlar konusunda beden eğitimi derslerinin ilkokullarda amacına uygun olarak işlenmediği, bu durumun sebepleri olarak araç gereç ve spor tesislerinin yetersizliği gösterilmektedir (Bozdemir ve ark., 2015).

Lux (2010), beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi bariyerleri üzerindeki algılarını incelemiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yetersiz tesisler ve donanımlar gibi bariyerler ile karşılaştıkları için motivasyonlarının azaldığını belirtmektedir. Jenkinson ve Benson (2010), beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersinin sunumunda karşılaştıkları başlıca sorunları; tesislere erişim, uygun eğitim alanı eksikliği, malzeme ve ekipman eksiklikleri olduğunu ifade etmişlerdir. Dwyer ve arkadaşları (2003), altyapı eksikliği olduğunu; Rodriguez (2014), beden eğitimi bariyerleri üzerinde yapmış olduğu araştırmada uygun tesislerin olmaması, ekipman ve malzeme eksikliği öğretmenlerin karşılaştığı en büyük engeller olarak belirlenmiştir. Daughtrey ve Woods (2000), uygun güvenlik ekipmanları kullanmayan sporcular ve öğretmenler, kişinin sakatlanmasına sebep olabileceğini belirtmiştir. Beden eğitimi derslerinde katılımcıların keyifli vakit geçirebilmeleri ve sakatlıkların önüne geçmek için yeterli ekipman ve donanımın sağlanması oldukça önemlidir. (Lux 2010; Jenkinson ve Benson, 2010; Dwyer ve ark., 2003; Rodriguez, 2014; Daughtrey ve Woods, 2000).

Bu sonuçlar gösteriyor ki finansal/lojistik kaynaklı bu bariyerler; tesislerin eksikliği veya yetersizliği bireyin oyuna en çok ihtiyaç duyduğu çocukluk çağında tesislerin

eksikliği veya yetersizliği, spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği, mali kaynak yetersizliği sebebiyle binlerce öğrencinin, kaliteli bir beden eğitimi/oyun ve fiziki etkinlikler dersinden yeterli verimi alamadıklarını göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler beden eğitimi dersine diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmediğini belirtmektedir. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (%66,6) algısına sahip olan öğretmenlerin oranı oldukça yüksektir.

Ne yazık ki beden eğitimi dersinin önemi ve faydası birçok öğrenci-veli-öğretmen tarafından anlaşılamamaktadır. Obezite'nin önlenmesi konusunda Sidentop (2009), "obezite salgınının tersine çevrilmesinin okulların yardımı olmadan değişmesi olası değildir. Okullarda sunulan kaliteli beden eğitimi birçok kronik hastalığın önlenmesinde bir çıkış yolu olarak değerlendirilebilir. Ancak beden eğitimi dersine gereken önem verilmemektedir" şeklinde görüşlerini ifade etmektedir.

Beden eğitimi derslerinin kaliteli bir biçimde işlenmesinin önündeki en büyük engellerden biriside mali kaynak yetersizliğidir. Yapılan araştırmada mali kaynak yetersizliği beden eğitimi dersinin kalitesini etkileyen en büyük 3 engel arasındaki (%62,5) yerini almıştır.

Jenkinson ve Benson (2010), bütçe kısıtlamaları, kısıtlı kaynaklar, gibi kurumsal engellere vurgu yapmıştır. Okul spor kulübü gelirlerinin arasında bulunan aidatlar yönetmeliği, 05/11/2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik" ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Oysaki Amerika Birleşik Devletleri'nde durum biraz daha farklıdır. NASPE verilerine göre Amerika Birleşik Devletleri'nde okullara ayrılan spor bütçesi ortalama 764 dolar seviyesindedir

(<https://www.shapeamerica.org//publications/resources/teachingtools/qualitytype/upload/PE-Trends-Report.pdf>, Erişim tarihi: 13 Şubat 2018). Sofu ve Asola (2016) kaliteli beden eğitimi dersini engelleyen faktörleri belirlemek üzere yapılan araştırmada, kaliteli beden eğitiminin sunumunu etkileyen engeller arasında mali kaynak eksikliği belirtilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar, bu araştırmayı destekler niteliktedir. (Jenkinson ve Benson, 2010; Sofu ve Asola 2016).

Araştırmada okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği (%47,3) lük bir oranla kaliteli beden eğitimi dersinin sunumunda karşılaşılan önemli bir bariyer olarak görülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenleri bu gibi bariyerler ile karşılaştıkları için motivasyonlarının azaldığını belirtmektedirler Sağlık ve beden eğitiminin diğer derslere kıyasla daha düşük önceliğe sahip olduğunu belirtmişlerdir (Yüzüak ,2006;Kaya ve ark., 2015; Dwyer ve ark., 2003; Lux, 2010).

Çalgın (2003), beden eğitimi öğretmenlerinin yaklaşık %40'nın okul yönetiminin beden eğitimi derslerine ve sportif faaliyetlere yeterince önem vermediğini düşünürken, %60'ı bu konuda olumlu görüş belirtmiştir. Göktaş ve Özmeden okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. (Göktaş ve Özmeden, 2012). Rodriguez (2014) okul yöneticileri ve eğitim müfredatını hazırlayanların müfredatın uygulanmasını engelleyen faktörleri en aza indirerek öğretmenlere yardımcı olma konusunda büyük sorumluluk sahibi olduğu vurgulamıştır. Demirhan ve arkadaşları (2014) "21 yıl ve üzeri" çalışmış olan beden eğitimi öğretmenleri daha fazla sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. (Çalgın, 2003; Göktaş ve Özmeden, 2012; Rodriguez, 2014; Demirhan ve ark., 2014).

Finansal-lojistik boyutta kalabalık sınıf mevcutları (%49,7) beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin karşısına çıkan bir diğer bariyer olarak konumlanmıştır. Beden eğitimi dersi bir uygulama alanı dersi olduğu için sınıf mevcutlarının optimum düzeyde olması dersin öğretmenler tarafından öğrencilere daha kaliteli ve işlevsel olarak aktarılmasını sağlayacaktır. Küçük sınıflar öğretmenlerin öğrencilere ve onların ihtiyaçlarına daha fazla zaman ayırmalarını ve çaba göstermelerini sağlamaktadır. 2015 yılında özel kurumlarda bir sınıfta ortalama öğrenci mevcudu OECD ortalamasının altındayken, kamu kurumlarında bu oran OECD ülkeleri arasında en yüksek olanlar arasındadır. Türkiye OECD ülkeleri arasında kamu ve özel kurumlardaki sınıf mevcudu konusunda en büyük farklılığa sahip olan ülkedir. Ortaokulda, OECD ortalaması devlet okulları 23 ve özel okullar 22 olmak üzere Türkiye'de devlet okulları ortalama sınıf mevcudu 35 ve özel kurumlarda 20'dir. Devlet okulları, Türkiye de dahil, çoğu ülkedeki eğitim kurumlarının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Ortalama 35 öğrenci, 23 kişilik OECD ortalamasının çok fazla

üstündedir ve OECD ülkeleri arasında en büyük orana sahiptir. Aynı durum ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinden sınıf mevcutları için de geçerlidir. ncak, Türkiye’de son on yılda ilköğretimde ortalama sınıf mevcudunda önemli bir azalma olmuştur. 2005 ve 2015 arasında, Türkiye’de ortalama sınıf mevcudu %16 azalmıştır ve bu oran OECD ülkelerinin yalnızca %2 olan oranıyla karşılaştırıldığında ilgili yıllar için OECD ülkeleri arasında ikinci en büyük azalma oranıdır (<http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/EAG2017CN-Turkey-Turkish.pdf>, Erişim tarihi: 24 ocak 2018).

Kuzey (2002) sınıf öğretmenlerinin sorunlarını tespit etmeye yönelik bir uygulama gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrenci sayısının fazla olması ve fiziki şartların yetersiz olduğu şeklinde görüş beyan etmişlerdir (Kuzey, 2002).

(Kinnunen ve Lewis (2013) gruplandırılmış verilerde birincil ve ikincil bariyerleri daha çok Finansal-lojistik boyutta görülmektedir. Finansal-lojistik boyutta birincil bariyer; diğer derslere kıyasla beden eğitimi dersine gereken önemin verilmemesi (%45) ve spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (%40,7) ; ikincil bariyerler; mali kaynak yetersizliği (%36,06) , kalabalık sınıflar (%34,9), tesislerin eksikliği veya yetersizliği (%32,6). (Kinnunen ve Lewis, 2013).

Pilot uygulama ile saha araştırmasında birincil ve ikincil bariyerlerde benzerlikler bulunmaktadır. Aynı zamanda Beden eğitimi öğretmeni ile sınıf öğretmenlerinin birincil ve ikincil bariyerlerinde benzerlikler bulunmaktadır. Birincil Bariyerler; Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (BEÖ %76,9 : SÖ 60,2) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (BEÖ %81,6 : SÖ %56,6) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (BEÖ %72,8 : SÖ %59,3); mali kaynak yetersizliği (BEÖ%74,8: SÖ %54,3) ; kalabalık sınıf mevcutları (BEÖ%53,7 : SÖ%47,1) olmak üzere dağılım göstermektedir.

İkincil bariyer olarak daha çok öğretmen kaynaklı bariyerler algılanmaktadır; spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (BEÖ%34,7:SÖ%35,3); farklı beceri seviyelerinin yönetimi (BEÖ %30,6: SÖ %35,7) ve sorumluluk kaygıları (BEÖ %30,6: SÖ %36,2) daha az bariyer algısı oluşturmaktadır. Burada sınıf

öğretmenlerinin öğrenci davranışlarını kontrol etme açısından beden eğitimi öğretmenlerine göre daha fazla zorlandıkları söylenebilir.

İlkokullarda beden eğitimi, bir ders ve bir eğitim etkinliği olarak kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere belirli bir süre ayrılmaktadır. Fakat başka alanlarda olduğu gibi programlara giren ilke ve konular, uygulamadaki etkinlikler ve bunların gerçekleşme oranları arasında çok önemli boşluklar bulunmaktadır. İlkokullar da beden eğitimi derslerinin gereken düzeyde işlenemediği yaygın olarak bilinmektedir. Beden eğitimi dersine ayrılan süreler diğer derslerle karşılaştırıldığında %6.6 oranında olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenleri diğer derslere hazırlıklarına daha fazla zaman ayırmalarına karşın, beden eğitimi ve spor dersine yeterince hazırlık yapmamaktadırlar. Ancak planlarında beden eğitimi dersini işlemiş olarak gösterme yoluna gidildiği de bir gerçektir (Bozdemir, 2015).

Faucette ve arkadaşları (2002), zaman ve ekipmanı, beden eğitimi öğretmeye dirençli sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi programı projesinin uygulanmasının önündeki önemli engeller olarak bildirmişlerdir (Faucette ve arkadaşları, 2002).

Lee (2007), Hong Kong'da ortaokul öğretmenleri ile yapılan bir çalışmayı gerçekleştirmiş ve bulguların öğretmenlerin okul görevlerine ve akademik baskıya maruz kaldıklarını göstermiştir. "Müfredatı yetiştirme" korkusu, birçok öğretmenin en önemli endişesidir. Hong Kong da yapılan bu çalışma sonuçları da yine bu araştırma ile paralellik göstermektedir (Lee, 2007).

Zaman eksikliği, Ham ve Sewing'e (1987) göre öğretmenler tarafından belirtilen en yaygın engel olarak görülmektedir. Çünkü uygulanabilir bir müfredat geliştirmek materyal ve ders planları hazırlamak için öğretmenlere zaman gerekmektedir (Ham ve Sewing, 1987).

Melnchuck (2000), Kanadalı öğretmenlerin uygulama deneyimleri üzerine yaptığı çalışmada müfredatın uygulanmasında yorulma, zaman eksikliği, izolasyon ve destek eksikliğini önemli bir engel olarak tanımlamıştır. Penney (2001), İngiltere'de Beden eğitimi öğretmenlerinin konuyla ilgili zorluklarla karşılaştıkları çok fazla içerik bulmuştur. Penney'e göre beden eğitimi öğretmenleri yeterince donanımlı

olmadıklarını ve çoğu zaman gerekli kaynaklara ve olanaklara da sahip olmadıklarını belirtmiştir (Melnychuck, 2000; Penney, 2001).

Weatherson ve arkadaşları (2017), beden eğitimi branşında müfredatın uygulanması konusunda beden eğitimi öğretmenleri ile yapılan bir ankete ilişkin sonuçları yayınlamıştır. Müfredatın sağlıklı bir şekilde öğretilmemesinin nedenlerinin tesis ve ekipman eksikliğinden kaynaklandığı sonucunu ortaya koyarken beden eğitimi dersine yeterli zaman ayrılmadığını da göstermiştir. Öğretmenler genellikle uzmanlıktan yoksun oldukları, güvenlik konusunda endişeli oldukları ve öğrencilerin sosyal beceriksizliğiyle ilgili zorluklar bulduğu için müfredatın jimnastik ve dans hareketi bileşenlerini uygulayamamıştır. Öğretmenler, yetersiz fonlar nedeniyle alternatif çalışmaları uygulayamadıklarını ve başarıyı değerlendirmek için standart bir ölçüm aracı olmadığını da belirtmişlerdir (Weatherson ve ark., 2017).

Hartman (2006), yaptığı bir çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin, beden eğitimi dersini çocuklara etkili bir şekilde öğretmek için yeterli bir eğitim almadıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca öğretmenler meslektaşlarında ciddiyet eksikliği olduğunu dile getirmişlerdir. Fraser ve Beaudoin (2002), Kanada'da Nova Scotia'da yeni kabul edilen beden eğitimi müfredatının uygulanmasına yönelik olarak yapılan bir araştırmada, öğretmenlerin müfredatı öğretme konusunda kendilerini yeterli hissetmediklerini, çünkü yeni program ile ilgili yeteri kadar eğitilmiş olmadıklarını belirtmişlerdir. İlkokullarda beden eğitimi dersinin önündeki bariyerleri inceledikleri çalışmada öğretmenler ve okul müdürleri okullarda yeteri kadar beden eğitimi öğretmeni bulunmadığını, beden eğitimine maddi kaynak ayrılmadığını ve beden eğitimi ders saatlerinin yetersiz olduğunu belirlemişlerdir. Bununla birlikte müdürlerden çok beden eğitimi öğretmenleri, 5 farklı faktörü büyük bir engel olarak algılamaktadır (Beden eğitimi öğretmenlerinin sayısı, mali kaynaklar, beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi, sınıfların kalabalık olması ve beden eğitimi için sınırlı destek). Açık ve kapalı okul tesislerinin eksikliği de en çok karşılaşılan engeller olarak belirtmişlerdir. Ayrıca ekipman ve malzeme eksikliği de belirtilen bariyerler arasındadır (Fraser ve Beaudoin, 2002; Hartman, 2006).

Bu çalışmada sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı da bir engel olarak dile getirilmiştir. Buna

göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor alan bilgisi açısından yeterlilik ile ilgili sorun yaşadıkları düşünülmektedir.

Beden eğitimi Öğretmeni (BEÖ), Sınıf Öğretmeni (SÖ) ve Alan Değişikliği (AD) yapan öğretmenin birincil ve ikincil bariyerleri yüzdeler olarak karşılaştırılmıştır. BEÖ-SÖ- AD birincil ve ikincil bariyerlerde benzerlikler bulunmaktadır. Birincil Bariyerler; Finansal-lojistik boyutta; tesislerin eksikliği veya yetersizliği (BEÖ %78,1: SÖ 56,6: AD %68,4) ; diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi (BEÖ %85,9: SÖ %56,6: Ad %52,6) ; spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği (BEÖ %72,8: SÖ %59,3: AD %63,2); mali kaynak yetersizliği (BEÖ %79,7: SÖ %54,3: AD %42,1) olmak üzere dağılım göstermektedir. İkincil bariyer olarak BÖ spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (%32,8), SÖ sorumluluk kaygısı (%36,2) ve AD ise derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi (%36,8) bariyer algılarına sahiptir.

Alan yazından ulaşılan araştırmalarda hem sınıf öğretmenlerinin hem de beden eğitimi öğretmenlerinin ortak görüşlerinin, okulların fiziksel koşulları yani tesis araç ve gereçlerinin yetersiz olduğu, sınıfların kalabalık olduğu, mali kaynak yetersizlikleri bulunduğu, beden eğitimi dersine diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmediği sonuçları görülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen bulguların da alan yazını destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Antalya ilinde görev yapan beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarını tespit etmek amacıyla yapılan bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bu araştırma ile hem sınıf öğretmenlerinin hem de beden eğitimi öğretmenlerinin ortak görüşleri okulların fiziksel koşulları yani tesis araç ve gereçlerinin yetersiz olduğu bir kez daha ortaya konmuştur. Okulların genelinde malzeme durumunda yetersizlikler olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak Beden Eğitimi ve Spor dersinin müfredatta belirtilen konularının sağlıklı ve amacına uygun bir şekilde işlenemediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ölçekten en çok elde edilen puanlar incelendiğinde tesislerin eksikliği veya yetersizliğini erkek ve kadınlar; Beden eğitimi ve sınıf öğretmenleri; il, ilçe, kasaba/köyde çalışanlar; resmi okulda ve özel okulda, ilköğretim ve ortaokul kademesinde çalışanlar bariyer olarak görmektedir. Ayrıca beden eğitimi dersleri için gerekli olan araç-gereçlerin birçok okulda yetersiz olduğundan, sınıf öğretmenlerinin finansal lojistik engellerle ilgili görüşlerinin olumsuz olduğu düşünülmektedir.

Özel okulda ve lisede çalışan öğretmenler diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesini en çok bariyer olarak görmektedir. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi kaliteli beden eğitimi ve spor dersinin sağlıklı bir biçimde yürütülmesinin önündeki en büyük engellerden birisi olarak ortaya çıkmıştır. Bu konudaki bulgular öğretmenler tarafından bu derse gereken önem ve özenin gösterilmediği algısının var olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Mali kaynak yetersizliği araştırmada en büyük üçüncü engeller arasındaki yerini almıştır. Araştırmada mali kaynak yetersizliğine bağlı olarak öğrencilerin malzeme durumunun yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu tespitler sonucunda öğrencilerin ve öğretmenlerin derslerini ellerinde bulunan kısıtlı malzeme araç gereçlere göre, yıllık plan yerine günü kurtaran çözümler ile işledikleri söylenebilir.

Çalışmada alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin yetersiz olmasını bir engel olarak dile getirilmişlerdir. Özellikle 2012 yılında alan değişikliği yaparak beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor alan bilgisi açısından yeterlilik ile ilgili sorun yaşadıkları düşünülmektedir.

Sonuç olarak finansal-lojistik boyutta; tesis, malzeme ve ekipman ve mali kaynak yetersizliği ile derse gereken önemin verilmemesi, Beden eğitimi ve fiziksel aktivitenin yapılmasında, öğretmenler tarafından ortak bariyer olarak algılanmaktadır.

Araştırma doğrultusunda öneriler;

- Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının, program geliştirme çalışmalarında dikkate alınabilir.
- Alan değişikliği yaparak sınıf öğretmenliği alanından beden eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenlere beden eğitimi ve spor öğretimi ile ilgili hazırlayıcı eğitimler verilebilir.
- Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği konusunda Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor bakanlığı ile işbirliği içerisinde bulunarak nasıl ücretsiz kitap dağıtımı yapıyorsa aynı biçimde ücretsiz spor malzemeleri dağıtımında yapılabilir.

Araştırma yapacaklar için öneriler;

- Bu çalışma Antalya il, ilçe ve köylerinde yapılmıştır. Ülke genelini ele alan daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
- Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesi ölçeği öğrencilere ve öğretmen adaylarına da uygulanabilir.
- Beden eğitimi için gerekli tesis, araç-gereç ve malzemenin durumunu ortaya koyacak çalışmalar yapılabilir.
- Beden eğitimi ve spor dersinin mali açıdan desteklenmesi gerektiğini ortaya koyacak çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Açak M. Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. 1. Basım, Morpa Yayınları, Ankara; 2005, s: 10-13.

Ağbuğa B, Aslan Ş. İlköğretim İçin Oyunlarla Beden Eğitimi. 1. Baskı, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara; 2010, s: 1-6.

Akdoğan S. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Yeni Öğretim Programı Hakkında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 2009, Ankara (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Belgin Gökyürek).

Akgül A , Çevik O. İstatistiksel Analiz Teknikleri, Emek Ofset, Ankara; 2003, s: 428.

Akyol A, Bilgiç P, Ersoy G. Fiziksel Aktivite, Beslenme ve Sağlıklı Yaşam. Hacettepe Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü Ankara; 2008.

Akyüz Y. Türk Eğitim Tarihi. M.Ö. 1000 - M.S. 2008 Pegem Akademi Yayınları. 12. Basım Ankara; 2008, s: 2.

Alııcıgöz İ. İlk ve Orta Dereceli Okullarda Öğretim, İnkılap ve Aka Basımevi. İstanbul; 1979, s:13-14.

Alpman C. Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi. 1.Baskı. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul; 1972, s: 69-71.

Altun M. İlkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Yeni Öğretim Programının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleriyle Değerlendirilmesi: Kırşehir İli Örneği. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2016, s:327-347.

Altunışık R, Çoşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı, 4. Baskı. Sakarya Kitabevi, Sakarya; 2005, s:277.

Antoine M. Educators' Perceptions Of School Barriers To Physical Education And Physical Activity (Doctoral Dissertation, Walden University), 2012.

Aracı H. Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi. 6. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım. Ankara; 2006, s:34-36.

Arlı M, Nazik HS. Bilimsel araştırmaya giriş. 1. Baskı, Gazi Kitabevi. Ankara; 2001. s:77.

Arslan M. Öğrenmenin Nörofizyolojisi Öğretimde Yeni Yaklaşımlar. 1. Baskı, Anı Yayıncılık. Ankara; 2015, s: 160.

Aslan K, Aslan N, Cansever BA. Eğitim Bilimine Giriş. Pegem Akademi Yayıncılık 1. Baskı, Ankara; 2012, s: 2-8.

Atasoy M. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunlarının Araştırılması ve Çözüm Önerileri (Kırşehir İli Örneği). Gazi Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2008, Ankara, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Kemal Filiz).

Avrupa'da Fiziksel Aktivite ve Sağlık: Eyleme Geçirecek Kanıtlar Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 2008.

Aybek B. Eleştirel Düşünmenin Öğretiminde Öğretmenin Rolü. Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, 2007; 7 (2).

Aydoğan H. Eğitimi Öğretmenlerinin, Meslekte Karşılaştıkları Problemlerinin, Aldıkları Eğitim Yönünden, Okul Ve Fiziki Şartlar Çerçevesinde, Strese Neden Olma Boyutunun Demografik Özellikleri Açısından İncelenmesi, 7. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi 25-27 Mayıs 2011, VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, 1-8.

Baldwin CF. First-Year Physical Education Teachers' Experiences With Teaching African Refugee Students. Sage Open, 2015;5(1):5.

Baltacı G. Çocuk Ve Spor, Birinci Basım. Klasmat Matbaacılık, Ankara; 2008, s: 7-10.

Barroso CS, Gomez C, Hoelscher DM, Kelder SH, Murray NG. Self-Reported Barriers To Quality Physical Education By Physical Education Specialists In Texas. The Journal Of School Health, 2005;75(8):313.

Basch CE. "Healthier students are better learners: A missing link in school reforms to close the achievement gap." Journal of school health, 2011, p: 593-598.

Bek N. Fiziksel Aktivite Ve Sağliğımız. Birinci Basım, Klasmat Matbaacılık. 2008, Ankara; s:7-8.

Booth M, Okely AD, Denney WE, Hardy L, Yang B, Dobbins T. NSW Schools Physical Activity And Nutrition Survey (SPANS) 2004-Summary Report. NSW Department Of Health.

Boyle SE, Jones GL, Walters SJ. Physical Activity Among Adolescents And Barriers To Delivering Physical Education In Cornwall And Lancashire, UK: A Qualitative Study Of Heads Of PE And Heads Of Schools. BMC Public Health, 2008: 8(1), p:273.

Bozdemir, R. Kaya, M. Demir, O. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Karşılaştıkları Problemler (Tokat İli Örneği). Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2015; (3)5:221-234.

Bozkuş T, Türkmen M, Kul M, Özkan A, Öz Ü, Cengiz, C. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Öğrenim Gören Öğrencilerin Fiziksel Aktivite Düzeyleri İle Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının Belirlenmesi ve İlişkilendirilmesi. International Journal Of Science Culture And Sport, 2014;1(3):49-65.

Budde H, Voelcker-Rehage C, Pietrabyk-Kendziorra S, Ribeiro P, Tidow G. Acute Coordinative Exercise İmproves Attentional Performance İn Adolescents. Neuroscience Letters. 2008;441(2):219–223.

Bulut S. Sağlıkta Sosyal Bir Belirleyici; Fiziksel Aktivite. Turkish Bulletin Of Hygiene ve Experimental Biology/Türk Hijyen Ve Deneysel Biyoloji, 2013; 70(4).

Büyüköztürk Ş. Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı, Faktör Analizi: Temel Kavramlar Ve Ölçek Gelistirmede Kullanımı, 2009, s:165.

Büyüköztürk Ş. Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı, Faktör Analizi: Temel Kavramlar Ve Ölçek Gelistirmede Kullanımı, 2017, s: 472.

Çelen FK, Çelik A, Seferoğlu S. Türk eğitim sistemi ve PISA sonuçları. Akademik bilişim, 2011; 2(4):1-9.

Çetin N. Toplum Sağlığı İçin Nerede, Niçin, Nasıl Spor Yapılır? 2. Baskı Turna Yayınları, İstanbul. 2013, s:7-16.

Chan WK, Sum KWR, Lau KO. Barriers to the implementation of Physical Education (PE) assessment in Hong Kong. The International Journal of Learning, 2006; 13(4):165-170.

Çöker H. Ankara İlkokullarında Beden Eğitimi Derslerinin Etkinliğinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991, Ankara (Danışman: Prof.Dr. Nurettin Fidan).

Creswell JW. Araştırma Deseni Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları, 2. Baskı. Çev. Selçuk Beşir Demir ve diğer. Ankara: Eğiten Kitap Yayınları, 2016. s:155-156.

Çokluk Ö, Şekercioğlu G, Büyüköztürk Ş. Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve Lisrel Uygulamaları, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara; 2012.

Dağdelen O, Österelioğlu İ. İlkokullardaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2015(19):97-128.

Daughtrey G, Woods JB. Physical education and intramural. Philadelphia: Philadelphian sunders, 2000.

Davies B, Nambiar N, Hemphill C, Devietti E, Massengale A, Mccredie P. Intrinsic Motivation In Physical Education. Journal Of Physical Education, Recreation ve Dance, 2015;86(8):8-13.

Demirhan G. Spor Eğitiminin Temelleri, Spor Yayınevi Ve Kitabevi-Bağırhan Yayımevi. Ankara, 2006, s:30-33.

Demirhan G, Bulca Y, Saçlı F, Kangalgil M. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Uygulamada Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2014; 29(2):57-68.

DHCHM (Central Health Monitoring Unit, Health Improvement Directorate –Public Health) Health Profile Of England London. Department Of Health, 2006.

Duncan PVD, Steven HK, Harold WK, Nalini R, Cheryl LP. Associations of Physical Fitness and Academic Performance Among School children. Journal of School Health, 2011;81(12):733–740.

Dyck DV, Cardon G, Deforche B, Bourdeaudhuij ID. Urban–Rural Differences in Physical Activity in Belgian Adults and the Importance of Psychosocial Factors. Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine,2010;1(88):155.

Dwyer JJ, Allison KR, Barrera M, Hansen B, Goldenberg E, Boutilier MA (2003). Teachers' Perspective On Barriers To Implementing Physical Activity Curriculum Guidelines For School Children In Toronto. Canadian Journal Of Public Health, 2003;94(6):448–452.

EACEA (Education, Audiovisual And Culture Executive Agency) Avrupa'daki Okullarda Beden Eğitimi Ve Spor. Eurydice Raporu. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi,2013.

EFA, Monitoring Report ducation For All United Nations Educational, Scientific And Cultural Organization Teaching and Learning: Achieving Quality For All, 2013, p:233. <http://Unesdoc.Unesco.Org/İmages/0022/002266/226662e.Pdf>, Erişim tarihi:15 Ağustos 2016.

Ekiz D. Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Anı Yayıncılık, Ankara; 2009, s:155.

Eraslan M, Hacıcaferoğlu B. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Derslerinde ve Meslek Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi, 2015; 2 (3).

Erdemli, A. Spor Yapan İnsan. 1. Baskı E yayınları, İstanbul; 2008, s:83.

Erhan SE. Doğu Anadolu Bölgesi İl Merkezlerinde Beden Eğitimi Dersinin İşlenebilirliği, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları ve Bunların Öğrenci Tutumları Üzerine Etkisi Doktora Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009, Ankara (Danışman Prof. Dr. Kemal Tamer).

Erhan SE, Tamer K. Doğu Anadolu Bölgesi İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi İçin Gereken Tesis Araç-Gereç Durumları İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkiler. Journal Of Physical Education And Sport Sciences, 2009;11(3).

Faucette N, Nugent P, Sallis J F, McKenzie TL. "I'd rather chew on aluminum foil." Overcoming classroom teachers' resistance to teaching physical education. Journal of Teaching in Physical Education, 2002, p:287-308.

Fidan N. Okulda Öğrenme ve Öğretme 3. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara; 2012, s:4.

Finnish National Board Of Education Physical Activity And Learning Status Review October 2012.
http://www.Oph.Fi/Download/145366_Physical_Activity_And_Learning.Pdf ,Erişim Tarihi: 9 Ocak 2018).

Fletcher GF, Balady G, Blair SN, Blumenthal J, Caspersen C, Chaitman B, Pollock ML. Statement on exercise: benefits and recommendations for physical activity programs for all Americans: a statement for health professionals by the Committee on Exercise and Cardiac Rehabilitation of the Council on Clinical Cardiology, American Heart Association. Circulation, 1996;94(4): 857-862.

Fraser J L- Thomas, Beaudoin C. Implementing a physical education curriculum: Two teachers' experiences. Canadian Journal of Education, 2002;27(2):249-268.
<http://www.jstor.org/stable/pdf/1602223.pdf?refreqid=excelsior%3Abdb181195c7c4a4d37ae38282184e203> ,Erişim tarihi: 1 Nisan 2018).

Göktaş Z, Özmeden, M. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekte Karşılaştıkları Sorunların Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi, 2012; 9(2):1321-1336.

Gökyer N. 2012 Yılında Alan Değişikliği Yapan Öğretmenlerin Yeni Alanlarına Ve Uygulamaya İlişkin Görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2014; 22(3):1187.

Gündüz N, Yılmaz G. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekle İlgili Hedef ve Sorumlulukları ve Beden Eğitimi Dersine İlişkin Eğitim Öğretim Yaklaşımları Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2009,s: 85-91.

Güven NM. Okul öncesi ve ilköğretimde beden eğitimi. 4. Basım, Ankara: Kök Yayıncılık 2005, s:34-35.

Hill G, Brodin KL. Physical Education Teachers'perceptions Of The Adequacy Of University Coursework In Preparation For Teaching. Physical Educator, 2004; 61(2), p:75.

İnal NA. Beden Eğitimi ve Spor Bilimi, 1. Basım, Nobel yayıncılık, 2003, s:44.

İşıkgöz E. Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Temel İlkelerine İlişkin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Sakarya İli Örneği). Sakarya University Journal Of Education, 2015; 5(3): 27-41.

İşler H. Beden Eğitimi ve Spor Bilgileri Rehber Kitabı, 1. Basım, Bedray yayıncılık, İstanbul. 2012, s:183-185.

Janssen I, Leblanc AG. Systematic Review Of The Health Benefits Of Physical Activity And Fitness İn School-Aged Children And Youth. International Journal Of Behavioral Nutrition And Physical Activity (IJBNPA), 2010;7(40).

Jenkinson KA, Benson AC. Barriers To Providing Physical Education And Physical Activity İn Victorian State Secondary Schools, Australian Journal Of Teacher Education, 2010;35(8).

Kalaycı Ş. SPSS Çok Değişkenli istatistik teknikleri, 8. Baskı, Dinamik akademi yayınları, Ankara, 2005, s:104.

Kale R, Erşen E. Beden Eğitimi ve Spor Kültürü, Nobel Akademi yayıncılık, 1. Basım Ankara, 2010, s:79.

Karaca B. İlköğretim Ve Ortaöğretim Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Tatmini Üzerine Ampirik Bir Çalışma: Ankara'daki Devlet Okulları İle Özel Okulların Karşılaştırılması Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007, Ankara (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Velittin Balci).

Karagöz Y. SPSS 21.1 uygulama, Biyoistatistik; 1.basım; Nobel akademik yayıncılık. Ankara, 2014; s:698.

Karasar, N. Bilimsel Araştırma Yöntemi 32. Basım; Nobel Akademik Yayıncılık. Ankara, 2017; s:147.

Kaya M, Bozdemir R, Türkçapar Ü, Demir O. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Bazı Mesleki Sorunlarının İncelenmesi (Tokat İli Örneği) , 2015;2(5):356-375.

Keten M. Türkiye'de Spor, Polat Ofset, Ankara, 1993, s:17-19.

Kılıç N, Özbayraktar F, Yücel E, Kıvanç C, Han A, Kılıç M. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Beden Eğitimi ve Spor Tarihi Devlet Kitapları, 3. Baskı, Ankara; 2012, s:26-28.

Kinnunen DA, Lewis DK. A case study of preservice physical education teachers attitudes toward and perceived barriers to quality physical education. Journal of Education and Practice, 2013;4(8):123-134.

Kiremitçi O, Doğan B. İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle Düzenlenmiş Dans Eğitiminin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin Gelişimine Etkisi. E-Journal Of New World Sciences Academy, 2010;5(39).

Kline RB. Principles and practice of structural equation modelling, Principles and Practice of Structural Equation Modeling, 2011, s:11-12.

Kohl IIIHW, Cook HD. Committee On Physical Activity And Physical Education In The School Environment; Food And Nutrition Board; Institute Of Medicine; Washington (DC): National Academies Press (US); 2013.

Koparan Ş. Özel İhtiyaçları Olan Çocuklarda Spor. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2003;17(1), s:153-160.

Korkmaz İ, Serin MK. Branş Değiştiren Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Durumlarına İlişkin Görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2014;22(2):497-514.

Kuzey M. Sınıf Öğretmenlerinin Bazı Sorunları ve Bazı Çözüm Önerileri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2002, Erzurum (Danışman: Y.Doç.Dr. Ali Sinan Bilgili).

Lee SM, Burgeson CR, Fulton J E, Spain CG. Physical Education And Physical Activity: Results From The School Health Policies And Programs Study 2006. Journal Of School Health, 2007;77(8): 5-463.

Lippke S, Vögele C. Sport Und Körperliche Aktivität, Sport And Physical Activity, Chapter January, 2006.

Lounsbery M, McKenzie T, Trost S, Smith N. Facilitators and Barriers to Adopting Evidence – Based Physical Education in Elementary Schools. Journal of Physical Activity and Health, 2011;8(1):17-25.

Lux KM. How To Raise The Status Of Physical Education At Your School. Journal Of Physical Education, Recreation ve Dance, 2010; 81(8):40-56.

MacAuley D. History Of Physical Activity, Health And Medicine. Journal of the Royal Society of Medicine, 1994; 87: 32-35.

Melnychuck N. Parallel lived worlds: Researcher as mother and teacher as curriculum agent. Brock Education, 2000;9(2):78–95.

Menschik D, Ahmed S, Alexander MH, Blum RW. Adolescent Physical Activities As Predictors Of Young Adult Weight. Archives Of Pediatrics ve Adolescent Medicine, 2008;162(1):29-33.

Michael SL, Merlo CL, Basch CE, Wentzel KR, Wechsler H. Critical Connections: Health And Academics. Journal Of School Health. 2015;85(11):740–758.

Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Materyalleri Kullanımı 25/06/2012 Tarihli Ve 69 Sayılı Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Kararı.

Millî Eğitim Bakanlığı, Kalite Çerçevesi, Ankara; 2014, s:14 .

http://Sgb.Meb.Gov.Tr/Meb_Iys_Dosyalar/2017_07/17104027_Kalite_Cercevesi.Pdf
Erişim tarihi: 15 Eylül 2014

Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Beden Eğitimi ve Spor Tarihi Öğretim Programı 9.Sınıf 2006.

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Sayı: 56 Tarih: 19/06/2013 Konu: Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi (5, 6, 7 Ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı.

Millî Eğitim Temel Kanunu (1) Kanun Numarası: 1739 Kabul Tarihi : 14/6/1973 Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 24/6/1973 Sayı : 14574 Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 12 Sayfa : 2342.

Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Oyun Ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1-4. Sınıflar) 2012, Ankara.

Morgan P, Hansen V. Classroom Teachers' Perceptions Of The Impact Of Barriers To Teaching Physical Education On The Quality Of Physical Education Programs. Research Quarterly For Exercise And Sport, 2008;79(4):506-516.

NASPE (National Association For Sport And Physical Education). Moving Into The Future: National Physical Education Content Standards. 2nd. Reston, VA: NASPE; 2004.

NASPE (National Association For Sport And Physical Education). Resource Brief: Quality Physical Education. Reston, VA: AAHPERD;2009.

Öncül R. Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü, M.E.B. Yayınları, M.E.B. Basımevi, 2000, s:430.

Özkaya S. İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi ve Beden Eğitimi Öğretmenlerine Karşı Tutumları Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009, İstanbul (Danışman: Yard. Doç. Dr. Semih Yılmaz).

Paluska SA, Schwenk TL. Physical Activity And Mental Health. Sports Medicine, 2000; 29(3):167-180.

Pehlivan Z, Ada AGEND. Kişilik Gelişimi İçin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2011;8(Özel), s:83-95.

Penney D. The revision and initial implementation of the national curriculum for physical education in England. Bulletin of Physical Education, 2001; 37(2):93–134.

Robert P, Danuta, Z, Danuta, NS. Problems Of Safety And Risk İn Physical Education. Педагогика, Психология И Медико-Биологические Проблемы Физического Воспитания И Спорта, 2015;10.

Rodriguez-Ayala E. Self-Reported Barriers To Quality Physical Education By Physical Education Specialists İn The Island Of Puerto Rico, 2014.

Sallis JF, Mckenzie TL. Physical Education's Role In Public Health. Research Quarterly For Exercise And Sport,1991;62(2):124-137.

Sallis JF, Hovell MF. Determinants Of Exercise Behavior. Exercise And Sport Science Reviews, 1990;18: 307–30.

Senemoğlu N. Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Pegem Akademi Yayıncılık. 21. Baskı Ankara; 2012, s:13-16.

Siedentop DL. National plan for physical activity: Education sector. Journal of Physical Activity and Health. 2009;6(2):168–180.

Sofo S, Asola EF. Barriers To Providing Quality Physical Education In Primary Schools In Ghana. IOSR Journal Of Sports And Physical Education, 2016;3(3):45-48.

Sollerhed AC, Ejlertsson G. Low Physical Capacity Among Adolescents In Practical Education. Scandinavian Journal of Medicine ve Science in Sports 1999; 9: 249–256.

Sönmez T, Sunay H. Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin bir inceleme. Milli Eğitim Dergisi, 2004;162:270-279.

Sönmez V, Bircan İ, Karakütük K, Tezcan, M, Senemoğlu N, Yelken T, Erdem A, Bayram A, Erkilic A, Çakır, M. Eğitim Bilimine Giriş. Anı yayıncılık, Ankara; 2015, s: 11.

Standage M, Duda JL, Ntoumanis N. A test of self-determination theory in school physical education. British Journal of Educational Psychology, 2005;75(3):411-433.

Strong WB, Malina RM, Blimkie CJ, Daniels SR, Dishman RK, Gutin B, Hergenroeder AC, Must A, Nixon PA, Pivarnik JM, Rowland T, Trost S, Trudeau F. Evidence Based Physical Activity For School-Age Youth. Journal Of Pediatrics, 2005;146(6):732–737.

Taşmektepligil, Y, Yılmaz, Ç, İmamoğlu, O, Kılıcıgil, E. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,2006;4(4):139-147.

Tavşancıl, F. Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Nobel yayın dağıtım, Ankara, 2001, s:51.

Taymaz H. Devlet ve Özel İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunlarının Araştırılması' (Antalya İl Örneği). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011, Burdur (Danışman: Yrd. Doç. Kadir Pepe).

Toksöz İ. Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi IV, Ders Notları, Edirne: 1991, s:46-48.

Tomprowski PD. Effects Of Acute Bouts Of Exercise On Cognition. Acta Psychologica. 2003;112(3):297–324.

Topkaya İ. Hareket, Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminde Öğrenme Ve Öğretimin Temelleri. 3. Baskı, Nobel Akademi Yayınları, Ankara;2011, s:14.

Tosun, C. Kimya Motivasyon Anketi'nin Türkçeye Uyarlanması, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2013; 15(1):177.

Trudeau F, Roy JS. International Journal Of Behavioral Nutrition And Physical Activity 2008;5(10).

UNESCO World Education Forum ,2015 Final Report p:72. <http://Unesdoc.Unesco.Org/Images/0024/002437/243724e.Pdf> Erişim tarihi: 5 Nisan 2018.

UNICEF Defining Quality In Education A Paper Presented At The Meeting Of The International Working Group On Education Florence, Italy June 2000, p:4. <https://Www.Unicef.Org/Education/Files/Qualityeducation.Pdf> Erişim tarihi: 10 Mayıs 2017.

US Department Of Health And Human Services. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report. Washington, DC:US Department Of Health And Human Services; 2008. <https://Health.Gov/Paguidelines/Pdf/Paguide.Pdf>.

Warburton, DE, Nicol CW, Bredin SS. Health Benefits Of Physical Activity: The Evidence. Canadian Medical Association Journal, 2006;174(6):801-809.

Weatherson KA, McKay R, Gainforth HL, Jung ME. Barriers and facilitators to the implementation of a school-based physical activity policy in Canada: application of the theoretical domains framework. BMC public health, 2017;17(1): 835.

World Health Organization. Global Recommendations On Physical Activity For Health. 2010,p:18. <http://www.Who.Int/Dietphysicalactivity/Global-PA-Recs-2010.Pdf>, Erişim tarihi: 18 Aralık 2016.

Yamaner F. Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler. Ekin Kitabevi, Bursa,2001, s: 121-129.

Yardım N, Karakaş B, Çarkcı M. Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktivite Öğretmen El Kitabı. Ankara, 2016.

Yaylacı F. İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Program ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, 1998 Malatya (Danışman prof. Dr. Hikmet Y. Celkan).

Yıldız Ö, Güven Ö. Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fizikî Etkinlikler Dersinden Beklentileri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2014;22(2):525-538.

Yılmaz A, Cihan H. Okul Yöneticisi, Beden Eğitimi Öğretmeni ve Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Çalışma. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2018;23(1):9-24.

Yüzüak E. Kütahya'da İlköğretim ve Liselerde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunlarının Araştırılması. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2006, Kütahya (Danışman: Prof. Dr. Arslan Kalkavan).

Zorba E. Yaşam Boyu Spor. 1. Baskı Bedray Basım Yayıncılık Ltd. Şti., İstanbul; 2011, s:43-45.

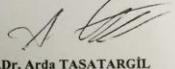
EKLER

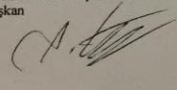
Ek -1 Etik kurulu onayı

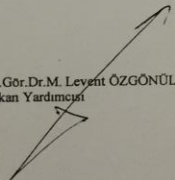
**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU**

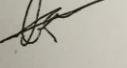
Sayı: 70904504/
Konu: **KARAR** 2015

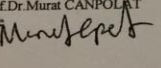
ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
	AÇIK ADRESİ:	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Morfoloji Binası A Blok 1. Kat No: A1-05 Kampüs /ANTALYA
	TELEFON	0 (242) 249 69 54
	FAKS	0 (242) 249 69 03
	E-POSTA	etik@akdeniz.edu.tr
SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Yrd.Doç.Dr.Filiz YAYLACI	
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi	
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 119	Tarih: 26.08.2015
	Yukarıda bilgileri verilen çalışmanın yapılmasında bilimsel ve etik açısından sakınca olmadığına oy birliği ile karar verilmiştir.	
Araştırmacıya çalışmalarında başarılar dileriz		

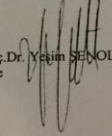

Prof.Dr. Arda TAŞATARGİL
Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanı

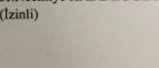
Prof.Dr. Arda TAŞATARGİL
Başkan

Öğr.Gör.Dr.M. Leyla ÖZGÖNÜL
Başkan Yardımcısı

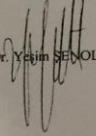
Prof.Dr.Can CEVİKOL
Üye

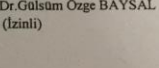
Prof.Dr.Murat CANPOLAT
Üye

Prof.Dr.Dilara İNAN
Üye (Izinli)

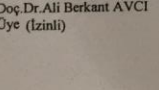
Prof.Dr.Necmiye HADİMOĞLU
Üye (Izinli)

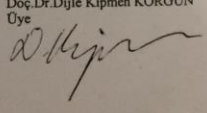
Prof.Dr.Gülşüm ÖZBİLİM
Üye

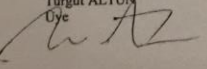
Doç.Dr. Yeşim ŞENOL
Üye

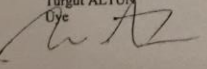
Doç.Dr.Gülsüm Özge BAYSAL
Üye (Izinli)

Doç.Dr.Doğa TÜRKKAHRAMAN
Üye

Doç.Dr.Ali Berkant AVCI
Üye (Izinli)

Doç.Dr.Dijle Kipmen KORGUN
Üye

Av.Mustafa AÇIKEL
Üye (Izinli)

Turgut ALTUN
Üye

Ek -2 Ölçeği geliştiren araştırmacılarından alınan izin belgesi

Re: Barriers to Quality Physical Education

David A Kinnunen <dkinnunen@csufresno.edu>

7.09.2015 (Pzt) 15:39 uğur yılmaz (uguuryilmaz@hotmail.com)

Permission granted - please cite/reference appropriately.

Thank you

David A. Kinnunen, Ph.D.

On Sep 7, 2015, at 7:37 AM, uğur yılmaz <uguuryilmaz@hotmail.com> wrote:

I'm a student of master Akdeniz university Your study "A Case Study of Preservice Physical Education Teachers' Attitudes toward and Perceived Barriers to Quality Physical Education" Barrier Questionnaire Item I would be glad if you give permission to use.

David A Kinnunen <dkinnunen@csufresno.edu>

Ek -3 Antalya il milli eğitim müdürlüğünden yazılı izin belgesi

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 98057890-20-E.5642735
Konu : Anket Uygulaması

20.05.2016

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANTALYA

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Uğur YILMAZ'ın "Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi" isimli akademik araştırmasını, Müdürlüğümüze bağlı tüm okullarda (ilkokul, ortaokul ve lise) uygulama isteği ile ilgili 11/05/2016 tarihli dilekçeleri, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Değerlendirme ve İnceleme komisyonumuz tarafından, 18/05/2016 tarihinde incelenerek "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi" esaslarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

Komisyonumuzca, **Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi** isimli akademik araştırmasını, Müdürlüğümüze bağlı tüm okullarda (ilkokul, ortaokul ve lise) görev yapan beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerine, Okul Müdürlüğünün bilgisi dahilinde, ilgili Genelgeye göre, çalışma takvimi doğrultusunda eğitim-öğretim faaliyetleri aksatılmaksızın yapılması uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Valilik Makamının 23/02/2015 tarih ve 5347 sayılı yetki devrine göre olurlarınıza arz ederim.

Ebubekir TANRIBİR
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
20.05.2016

Hasan TEVKE
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdür V.

Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Soğuksu Mah. Hamidiye Cad. MERKEZ/ANTALYA
E-posta: projeler07@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ebubekir TANRIBİR Şb. Md.
Tel: (0 242) 238 60 00
Faks: (0 242) 238 61 11

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ba8e-34ca-3805-b617-6adc kodu ile teyit edilebilir.

EK- 4 Aydınlatılmış onam formu

Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesi

Sayın Katılımcı;

Adım Uğur YILMAZ, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden eğitimi ve spor bilimleri Programı'nda Yüksek Lisans yapmaktayım. Bu çalışmada beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve fiziksel aktivite engellerine ilişkin algılarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anket formunda sorular test şeklindedir, katılımcı kendisine en uygun seçenekleri işaretleyecektir. Toplanan tüm bu veriler yalnızca araştırma için kullanılacak ve araştırmacı tarafından değerlendirilecektir.

İlgili mevzuat gereğince kimlik kayıtlarınız gizli tutulacak, kamuoyuna açıklanamayacak; araştırma sonuçlarının yayımlanması halinde dahi gönüllünün kimliği gizli kalacaktır.

Katıldığınız için teşekkür ederim.

Beden eğitimi öğretmeni: Uğur YILMAZ

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden eğitimi ve spor bilimleri yüksek lisans programı

05542501770

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana, yukarıda konusu ve amacı belirtilen araştırma ile ilgili yazılı ve sözlü açıklama yukarıda adı belirtilen kişi tarafından yapıldı. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabileceğimi biliyorum. Söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı kabul ediyorum.

Ek -5 Anket

Kaliteli Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Bariyer Ölçeği

Sayın Meslektaşım,

Beden eğitimi derslerinde ve fiziksel aktivite uygulamalarında karşılaşılan bariyer ve engelleri ortaya çıkarmak amacıyla bir araştırma planlanmıştır. Bu amaçla beden eğitimi ve fiziksel aktivite uygulamalarında öğretmenin motivasyonunu, dersin niteliğini, beden eğitimi ve fiziksel aktivitenin kalitesini etkileyen 20 madde oluşturulmuştur.

Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, Beden eğitimi ve fiziksel aktivite uygulamalarında karşılaştığınız bariyer/engellere ilişkin görüşlerinizi aşağıdaki kutucuklara işaretlemeniz istenmektedir. Lütfen aşağıda yer alan ifadelerde size en uygun seçeneği işaretleyiniz.

0 = beden eğitimi ve fiziksel aktivitenin kalitesini engelleme olasılığı yok

5= beden eğitimi ve fiziksel aktivitenin kalitesini engelleme olasılığı çok yüksek

Yardım ve katkılarınız için şimdiden teşekkürler.

Uğur YILMAZ

Akdeniz Üniversitesi BESYO

Yüksek Lisans öğrencisi

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Cinsiyet

Erkek

Kadın

2. Yaşınız

< 25

25-34

35-44

45-54

55 ve üstü

3. Mezun

Olduğunuz

Beden Eğitimi

Sınıf

Alan değişikliği yaparak Beden

Bölüm

Öğretmenliği

Öğretmenliği

Eğitimi Öğretmenliğine geçiş

yaptım

4. Çalıştığınız

Okulun Konumu

İl Merkezi

İlçe

Kasaba/Köy

Merkezi

5. Çalıştığınız

Eğitim Kurumu

Devlet

Özel

6. Çalıştığınız

Eğitim Kademesi

İlkokul

Ortaokul

Lise

	Engelle me olasılığı yok	Engelle me olasılığı çok düşük	Engelle me olasılığı düşük	Engelle me olasılığı var	Engelle me olasılığı yüksek	Engelleme olasılığı çok yüksek
Bariyer/engel ifadeleri						
1. Vakit yetersizliği/ yoğun eğitim programı	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Zümre öğretmenlerinin yardımlaşma eksikliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Mali kaynak yetersizliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Kalabalık sınıf mevcutları	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Derslerin kesintiye uğraması (önemli gün ve haftalar, okul maçları, ortak sınavların çoğunlukla BE ders saatinde planlanması)	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (sınıf yönetimi açısından)	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Öğrenci davranışlarının yönetimi (sınıf yönetimi açısından)	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12. Sorumluluk kaygıları (derste kaza, yaralanma, ölüm vb.)	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15. Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16. Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17. Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18. Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19. Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Ek -6 Kikare (Chi-Square) değerleri tablosu

Gruplandırılmış verilerde pilot ve saha çalışmasının karşılaştırılması

	Pilot						Gerçek						Test değer		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	n	x ²	sd	p
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	176	34,0	249	48,1	93	18,0	130	35,3	175	47,9	63	17,6	0,210	2	0,900
2.Zümre desteğinin yetersizliği	102	19,7	249	48,1	167	32,2	77	20,9	174	47,3	117	31,8	0,203	2	0,903
3.Mali kaynak yetersizliği	331	63,9	145	28,0	42	8,1	230	62,5	112	30,4	26	7,1	0,814	2	0,666
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	363	70,1	137	26,4	18	3,5	246	66,8	104	28,3	18	4,9	1,649	2	0,439
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	384	67,2	135	26,1	35	6,8	238	64,7	104	28,3	26	7,1	0,620	2	0,733
6.Kalabalık sınıf mevcutları	276	53,3	152	29,3	90	17,4	183	49,7	134	36,4	51	13,9	5,527	2	0,063
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	142	27,4	250	48,3	126	24,3	107	29,1	179	48,6	82	22,3	0,600	2	0,741
8.Derslerin kesintiye uğraması (önemli gün ve haftalar, okul maçları, ortak sınavların çoğunlukla BE ders saatinde planlanması)	161	31,1	239	46,1	118	22,8	108	29,3	181	49,2	79	21,5	0,801	2	0,670
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (sınıf yönetimi açısından)	154	29,7	268	51,7	96	18,5	129	35,1	185	50,3	54	14,7	3,893	2	0,143
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi (sınıf yönetimi açısından)	122	23,6	290	56,0	106	20,5	100	27,2	201	54,6	67	18,2	1,760	2	0,415
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	163	31,5	293	56,6	62	12,0	124	33,7	199	54,1	45	12,2	0,582	2	0,748
12.Sorumluluk kaygıları (derste kaza, yaralanma, ölüm vb.)	195	37,6	219	42,3	104	20,1	125	34,0	155	42,1	88	23,9	2,268	2	0,322
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	248	47,9	175	33,8	95	18,3	174	47,3	127	34,5	67	18,2	0,051	2	0,975
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	128	24,7	254	49,0	136	26,3	105	28,5	172	46,7	91	24,7	1,627	2	0,443
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	208	40,2	252	48,6	58	11,2	155	42,1	174	47,3	39	10,6	0,357	2	0,837
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	207	40,0	254	49,0	57	11,0	166	45,1	166	45,1	36	9,8	2,359	2	0,307
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	183	35,3	259	50,0	76	14,7	128	34,8	184	50,0	56	15,2	0,061	2	0,970
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	227	43,8	210	40,5	81	15,6	166	45,1	141	38,3	61	16,6	0,468	2	0,792
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	236	45,6	195	37,6	87	16,8	176	47,8	139	37,8	53	14,4	1,018	2	0,601
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	332	64,1	151	29,2	35	6,8	245	66,6	104	28,3	19	5,2	1,160	2	0,560

Gruplandırılmış verilerde pilot ve saha çalışmasının karşılaştırılması

	Pilot						Gerçek						Test değeri		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	n	x ²	sd	p
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	176	34,0	249	48,1	93	18,0	130	35,3	175	47,9	63	17,6	0,210	2	0,900
2.Zümre desteğinin yetersizliği	102	19,7	249	48,1	167	32,2	77	20,9	174	47,3	117	31,8	0,203	2	0,903
3.Mali kaynak yetersizliği	331	63,9	145	28,0	42	8,1	230	62,5	112	30,4	26	7,1	0,814	2	0,666
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	363	70,1	137	26,4	18	3,5	246	66,8	104	28,3	18	4,9	1,649	2	0,439
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	384	67,2	135	26,1	35	6,8	238	64,7	104	28,3	26	7,1	0,620	2	0,733
6.Kalabalık sınıf mevcutları	276	53,3	152	29,3	90	17,4	183	49,7	134	36,4	51	13,9	5,527	2	0,063
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	142	27,4	250	48,3	126	24,3	107	29,1	179	48,6	82	22,3	0,600	2	0,741
8.Derslerin kesintiye uğraması (önemli gün ve haftalar, okul maçları, ortak sınavların yoğunlukla BE ders saatinde planlanması)	161	31,1	239	46,1	118	22,8	108	29,3	181	49,2	79	21,5	0,801	2	0,670
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması (sınıf yönetimi açısından)	154	29,7	268	51,7	96	18,5	129	35,1	185	50,3	54	14,7	3,893	2	0,143
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi (sınıf yönetimi açısından)	122	23,6	290	56,0	106	20,5	100	27,2	201	54,6	67	18,2	1,760	2	0,415
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	163	31,5	293	56,6	62	12,0	124	33,7	199	54,1	45	12,2	0,582	2	0,748
12.Sorumluluk kaygıları (derste kaza, yaralanma, ölüm vb.)	195	37,6	219	42,3	104	20,1	125	34,0	155	42,1	88	23,9	2,268	2	0,322
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	248	47,9	175	33,8	95	18,3	174	47,3	127	34,5	67	18,2	0,051	2	0,975
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	128	24,7	254	49,0	136	26,3	105	28,5	172	46,7	91	24,7	1,627	2	0,443
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	208	40,2	252	48,6	58	11,2	155	42,1	174	47,3	39	10,6	0,357	2	0,837
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	207	40,0	254	49,0	57	11,0	166	45,1	166	45,1	36	9,8	2,359	2	0,307
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	183	35,3	259	50,0	76	14,7	128	34,8	184	50,0	56	15,2	0,061	2	0,970
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	227	43,8	210	40,5	81	15,6	166	45,1	141	38,3	61	16,6	0,468	2	0,792
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	236	45,6	195	37,6	87	16,8	176	47,8	139	37,8	53	14,4	1,018	2	0,601
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	332	64,1	151	29,2	35	6,8	245	66,6	104	28,3	19	5,2	1,160	2	0,560

P<0,05

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin görüşlerinin karşılaştırılması

	BEÖ						SÖ						Test değeri		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	x ²	sd	p
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	62	42,2	64	43,5	21	14,3	68	30,8	111	50,2	42	19,0	5,231	2	0,073
2.Zümre desteğinin yetersizliği	31	21,1	74	50,3	42	28,6	46	20,8	100	45,2	75	33,9	1,286	2	0,526
3.Mali kaynak yetersizliği	110	74,8	36	24,5	1	0,7	120	54,3	76	34,4	25	11,3	22,921	2	0,000*
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	113	76,9	33	22,4	1	0,7	133	60,2	71	32,1	17	7,7	15,478	2	0,000*
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	107	72,8	39	26,5	1	0,7	131	59,3	65	29,4	25	11,3	16,876	2	0,000*
6.Kalabalık sınıf mevcudları	79	53,7	58	39,5	10	6,8	104	47,1	76	34,4	41	18,6	10,209	2	0,006*
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	48	32,7	75	51,0	24	16,3	59	26,7	104	47,1	58	26,2	5,259	2	0,072
8.Derslerin kesintiye uğraması	41	27,9	75	51,0	31	21,1	67	30,3	106	48,0	48	21,7	0,361	2	0,835
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	51	34,7	81	55,1	15	10,2	78	35,3	104	47,1	39	17,6	4,478	2	0,107
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	34	23,1	87	59,2	26	17,7	66	29,9	114	51,6	41	18,6	2,443	2	0,295
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	45	30,6	83	56,5	19	12,9	79	35,7	116	52,5	26	11,8	1,046	2	0,593
12.Sorumluluk kaygıları	45	30,6	68	46,3	34	23,1	80	36,2	87	39,4	54	24,4	1,870	2	0,393
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	79	53,7	51	34,7	17	11,6	95	43,0	76	34,4	50	22,6	8,093	2	0,017*
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	51	34,7	75	51,0	21	14,3	54	24,4	97	43,9	70	31,7	15,011	2	0,001*
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	63	42,9	73	49,7	11	7,5	92	41,6	101	45,7	28	12,7	2,565	2	0,277
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	65	44,2	66	44,9	16	10,9	101	45,7	100	45,2	20	9,0	0,349	2	0,840
17.Standartları yapılmış ölçme-değerlendirme araçlarının eksikliği	44	29,9	76	51,7	27	18,4	84	38,0	108	48,9	29	13,1	3,393	2	0,183
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	57	38,8	63	42,9	27	18,4	109	49,3	78	35,3	34	15,4	3,968	2	0,138
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	62	42,2	68	46,3	17	11,6	114	51,6	71	32,1	36	16,3	7,669	2	0,022*
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	120	81,6	27	18,4	0	0,0	125	56,6	77	34,8	19	8,6	29,451	2	0,000*

*p<0,05

Gruplandırılmış verilerde BEÖ – SÖ-AD- görüşlerinin karşılaştırılması

	BEÖ						SÖ						AD						Test değeri		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	X2	sd	p
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	58	45,3	55	43,0	15	11,7	68	30,8	111	50,2	42	19,0	4	21,1	9	47,4	6	31,6	11,866	4	0,018*
2.Zümre desteğinin yetersizliği	30	23,4	64	50,0	34	26,6	46	20,8	100	45,2	75	33,9	1	5,3	10	52,6	8	42,1	5,179	4	0,269
3.Mali kaynak yetersizliği	102	79,7	25	19,5	1	0,8	120	54,3	76	34,4	25	11,3	8	42,1	11	57,9	0	0,0	34,674	4	0,000*
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	100	78,1	27	21,1	1	0,8	133	60,2	71	32,1	17	7,7	13	68,4	6	31,6	0	0,0	16,376	4	0,003*
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	95	74,2	32	25,0	1	0,8	131	59,3	65	29,4	25	11,3	12	63,2	7	36,8	0	0,0	18,024	4	0,001*
6.Kalabalık sınıf mevcutları	72	56,3	48	37,5	8	6,3	104	47,1	76	34,4	41	18,6	7	36,8	10	52,6	2	10,5	12,720	4	0,013*
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	41	32,0	63	49,2	24	18,8	59	26,7	104	47,1	58	26,2	7	36,8	12	63,2	0	0,0	8,662	4	0,070
8.Derslerin kesintiye uğraması	37	28,9	65	50,8	26	20,3	67	30,3	106	48,0	48	21,7	4	21,1	10	52,6	5	26,3	0,998	4	0,910
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	42	32,8	72	56,3	14	10,9	78	35,3	104	47,1	39	17,6	9	47,4	9	47,4	1	5,3	6,101	4	0,192
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	30	23,4	77	60,2	21	16,4	66	29,9	114	51,6	41	18,6	4	21,1	10	52,6	5	26,3	3,542	4	0,472
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	15	11,7	73	57,0	40	31,3	79	35,7	116	52,5	26	11,8	5	26,3	10	52,6	4	21,1	2,403	4	0,662
12.Sorumluluk kaygıları	41	32,0	58	45,3	29	22,7	80	36,2	87	39,4	54	24,4	4	21,1	10	52,6	5	26,3	2,706	4	0,599
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	71	55,5	42	32,8	15	11,7	95	43,0	76	34,4	50	22,6	8	42,1	9	47,4	2	10,5	9,747	4	0,045*
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	47	36,7	66	51,6	15	11,7	54	24,4	97	43,9	70	31,7	4	21,1	9	47,4	6	31,6	19,135	4	0,001*
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	59	46,1	60	46,9	9	7,0	92	41,6	101	45,7	28	12,7	4	21,1	13	68,4	2	10,5	6,843	4	0,144
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	57	44,5	58	45,3	13	10,2	101	45,7	100	45,2	20	9,0	8	42,1	8	42,1	3	15,8	0,945	4	0,918
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	41	32,0	65	50,8	22	17,2	84	38,0	108	48,9	29	13,1	3	15,8	11	57,9	5	26,3	5,722	4	0,221
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	53	41,4	56	43,8	19	14,8	109	49,3	78	35,3	34	15,4	4	21,1	7	36,8	8	42,1	13,111	4	0,011*
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	61	47,7	55	43,0	12	9,4	114	51,6	71	32,1	36	16,3	1	5,3	13	68,4	5	26,3	20,020	4	0,000*
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	110	85,9	18	14,1	0	0,0	125	56,6	77	34,8	19	8,6	10	52,6	9	47,4	0	0,0	38,701	4	0,000*

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin cinsiyet göre görüşlerinin karşılaştırılması

Cinsiyet		BEÖ						Test değeri			SÖ						Test değeri		
		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
		n	%	n	%	n	%				n	%	n	%	n	%			
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	Erkek	33	38,8	39	45,9	13	15,3	0,935	2	0,626	14	30,4	25	54,3	7	15,2	0,637	2	0,727
	Kadın	29	46,8	25	40,3	8	12,9				54	30,9	86	49,1	35	20,0			
2.Zümre desteğinin yetersizliği	Erkek	15	17,6	48	56,5	22	25,9	3,146	2	0,207	9	19,6	19	41,3	18	39,1	0,705	2	0,703
	Kadın	16	25,8	26	41,9	20	32,3				37	21,1	81	46,3	57	32,6			
3.Mali kaynak yetersizliği	Erkek	62	72,9	22	25,9	1	1,2	0,985	2	0,611	24	52,2	15	32,6	7	15,2	0,885	2	0,642
	Kadın	48	77,4	14	22,6	0	0,0				96	54,9	61	34,9	18	10,3			
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	Erkek	65	76,5	19	22,4	1	1,2	0,734	2	0,693	29	63,0	14	30,4	3	6,5	0,234	2	0,889
	Kadın	48	77,4	14	22,6	0	0,0				104	59,4	57	32,6	14	8,0			
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	Erkek	61	71,8	23	27,1	1	1,2	0,780	2	0,677	30	65,2	14	30,4	2	4,3	2,857	2	0,240
	Kadın	46	74,2	16	25,8	0	0,0				101	57,7	51	29,1	23	13,1			
6.Kalabalık sınıf mevcutları	Erkek	41	48,2	40	47,1	4	4,7	5,392	2	0,067	26	56,5	13	28,3	7	15,2	2,088	2	0,352
	Kadın	38	61,3	18	29,0	6	9,7				78	44,6	63	36,0	34	19,4			
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	Erkek	25	29,4	48	56,5	12	14,1	2,424	2	0,298	17	37,0	18	39,1	11	23,9	3,187	2	0,203
	Kadın	23	37,1	27	43,5	12	19,4				42	24,0	86	49,1	47	26,9			
8.Derslerin kesintiye uğraması	Erkek	22	25,9	44	51,8	19	22,4	0,466	2	0,792	20	43,5	13	28,3	13	28,3	9,165	2	0,010*
	Kadın	19	30,6	31	50,0	12	19,4				47	26,9	93	53,1	35	20,0			
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	Erkek	33	38,8	45	52,9	7	8,2	1,927	2	0,382	18	39,1	21	45,7	7	15,2	0,461	2	0,794
	Kadın	18	29,0	36	58,1	8	12,9				60	34,3	83	47,4	32	18,3			
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	Erkek	19	22,4	49	57,6	17	20,0	0,742	2	0,690	15	32,6	20	43,5	11	23,9	1,786	2	0,409
	Kadın	15	24,2	38	61,3	9	14,5				51	29,1	94	53,7	30	17,1			
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	Erkek	29	34,1	48	56,5	8	9,4	2,734	2	0,255	18	39,1	22	47,8	6	13,0	0,507	2	0,776
	Kadın	16	25,8	35	56,5	11	17,7				61	34,9	94	53,7	20	11,4			
12.Sorumluluk kaygıları	Erkek	21	24,7	39	45,9	25	29,4	5,742	2	0,057	26	56,5	14	30,4	6	13,0	4	2	0,004*
	Kadın	24	38,7	29	46,8	9	14,5				54	30,9	73	41,7	48	27,4			
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	Erkek	40	47,1	32	37,6	13	15,3	4,605	2	0,100	19	41,3	17	37,0	10	21,7	0,170	2	0,919
	Kadın	39	62,9	19	30,6	4	6,5				76	43,4	59	33,7	40	22,9			
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	Erkek	32	37,6	40	47,1	13	15,3	1,270	2	0,530	11	23,9	19	41,3	16	34,8	0,272	2	0,873
	Kadın	19	30,6	35	56,5	8	12,9				43	24,6	78	44,6	54	30,9			
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	Erkek	37	43,5	40	47,1	8	9,4	1,298	2	0,523	22	47,8	19	41,3	5	10,9	0,930	2	0,628
	Kadın	26	41,9	33	53,2	3	4,8				70	40,0	82	46,9	23	13,1			
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	Erkek	39	45,9	37	43,5	9	10,6	0,227	2	0,893	23	50,0	21	45,7	2	4,3	1,656	2	0,437
	Kadın	26	41,9	29	46,8	7	11,3				78	44,6	79	45,1	18	10,3			
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	Erkek	30	35,3	40	47,1	15	17,6	2,833	2	0,243	21	45,7	19	41,3	6	13,0	1,573	2	0,455
	Kadın	14	22,6	36	58,1	12	19,4				63	36,0	89	50,9	23	13,1			
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	Erkek	35	41,2	31	36,5	19	22,4	3,961	2	0,138	21	45,7	18	39,1	7	15,2	0,402	2	0,818
	Kadın	22	35,5	32	51,6	8	12,9				88	50,3	60	34,3	27	15,4			
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmeninin azlığı	Erkek	34	40,0	40	47,1	11	12,9	0,585	2	0,747	25	54,3	13	28,3	8	17,4	0,400	2	0,819
	Kadın	28	45,2	28	45,2	6	9,7				89	50,9	58	33,1	28	16,0			
20.Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	Erkek	69	81,2	16	18,8	-	-	0,028	1	0,522	27	58,7	17	37,0	2	4,3	1,342	2	0,511
	Kadın	51	82,3	11	17,7	-	-				98	56,0	60	34,3	17	9,7			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin yaşa göre görüşlerinin karşılaştırılması

Yaş grupları	BEÖ							Test değer			SÖ						Test değer		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok			X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
	n	%	n	%	n	%	n				%	n	%	n	%				
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	<34 yaş	31	47,7	27	41,5	7	10,8	6,676	6	0,352	23	33,8	33	48,5	12	17,6	1,572	6	0,955
	35-44 yaş	17	42,5	19	47,5	4	10,0				26	28,6	49	53,8	16	17,6			
	45-54 yaş	9	29,0	15	48,4	7	22,6				14	29,2	23	47,9	11	22,9			
	>55 yaş	3	27,3	3	27,3	5	45,5				5	35,7	6	42,9	3	21,4			
2.Zümre desteğinin yetersizliği	<34 yaş	12	18,5	30	46,2	23	35,4	10,217	6	0,116	15	22,1	33	48,5	20	29,4	1,982	6	0,921
	35-44 yaş	13	32,5	21	52,5	6	15,0				19	20,9	42	46,2	30	33,0			
	45-54 yaş	6	19,4	15	48,4	10	32,3				9	18,8	19	39,6	20	41,7			
	>55 yaş	0	0,0	8	72,7	3	27,3				3	21,4	6	42,9	5	35,7			
3.Mali kaynak yetersizliği	<34 yaş	55	84,6	9	13,8	1	1,5	9,900	6	0,129	37	54,4	25	36,8	6	0,8	5,472	6	0,485
	35-44 yaş	25	62,5	15	37,5	0	0,0				46	50,5	33	36,3	12	13,2			
	45-54 yaş	21	67,7	10	32,3	0	0,0				31	64,6	11	22,9	6	12,5			
	>55 yaş	9	81,8	2	18,2	0	0,0				6	42,9	7	50,0	1	7,1			
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	<34 yaş	52	80,0	12	18,5	1	1,5	3,192	6	0,784	37	54,4	26	38,2	5	7,4	4,759	6	0,575
	35-44 yaş	28	70,0	12	30,0	0	0,0				56	61,5	30	33,0	5	5,5			
	45-54 yaş	24	77,4	7	22,6	0	0,0				31	64,6	11	22,9	6	12,5			
	>55 yaş	9	81,8	2	18,2	0	0,0				9	64,3	4	28,6	1	7,1			
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	<34 yaş	47	72,3	17	26,2	1	1,5	6,734	6	0,346	38	55,9	23	33,8	7	10,3	7,739	6	0,258
	35-44 yaş	26	65,0	14	35,0	0	0,0				55	60,4	28	30,8	8	8,8			
	45-54 yaş	23	74,2	8	25,8	0	0,0				31	64,6	8	16,7	9	18,8			
	>55 yaş	11	100,0	0	0,00	0	0,0				7	50,0	6	42,9	1	7,1			
6.Kalabalık sınıf mevcutları	<34 yaş	35	53,8	25	38,5	5	7,7	2,804	6	0,833	35	51,5	28	41,2	5	7,4	8,611	6	0,197
	35-44 yaş	21	52,5	17	42,5	2	5,0				41	45,1	28	30,8	22	24,2			
	45-54 yaş	18	58,1	10	32,3	3	9,7				21	43,8	16	33,3	11	22,9			
	>55 yaş	5	45,5	6	54,5	0	0,0				7	50,0	4	28,6	3	21,4			
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	<34 yaş	23	35,4	31	47,7	11	16,9	3,514	6	0,742	18	26,5	33	48,5	17	25,0	6,354	6	0,385
	35-44 yaş	10	25,0	24	60,0	6	15,0				29	31,9	43	47,3	19	20,9			
	45-54 yaş	12	38,7	13	41,9	6	19,4				10	20,8	20	41,7	18	37,5			
	>55 yaş	3	27,3	7	63,6	1	9,1				2	14,3	8	57,1	4	28,6			
8.Derslerin kesintiye uğraması	<34 yaş	21	32,3	31	47,7	13	20,0	3,597	6	0,731	21	30,9	32	47,1	15	22,1	1,457	6	0,962
	35-44 yaş	10	25,0	22	55,0	8	20,0				26	28,6	44	48,4	21	23,1			
	45-54 yaş	9	29,0	16	51,6	6	19,4				17	35,4	22	45,8	9	18,8			
	>55 yaş	1	9,1	6	54,5	4	36,4				3	21,4	8	57,1	3	21,4			
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	<34 yaş	22	33,8	36	55,4	7	10,8	2,574	6	0,860	23	33,8	36	52,9	9	13,2	5,830	6	0,442
	35-44 yaş	12	30,0	24	60,0	4	10,0				36	39,6	36	39,6	19	20,9			
	45-54 yaş	12	38,7	15	48,4	4	12,9				15	31,3	23	47,9	10	20,8			
	>55 yaş	5	45,5	6	54,5	0	0,0				4	28,6	9	64,3	1	7,1			

10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	<34 yaş	15	23,1	41	63,1	9	13,8	9,377	6	0,153	23	33,8	37	54,4	8	11,8	6,611	6	0,358
	35-44 yaş	11	27,5	25	62,5	4	10,0				25	27,5	50	54,9	16	17,6			
	45-54 yaş	6	19,4	14	45,2	11	35,5				13	27,1	21	43,8	14	29,2			
	>55 yaş	2	18,2	7	63,6	2	18,2				5	35,7	6	42,9	3	21,4			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin yaşa göre görüşlerinin karşılaştırılması

Yaş grupları	BEÖ							Test değer			SÖ						Test değer		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok			x ²	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X ²	sd	p
	n	%	n	%	n	%	n				%	n	%	n	%	n			
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	<34 yaş	22	33,8	34	52,3	9	13,8	7,576	6	0,271	21	30,9	42	61,8	5	7,4	7,521	6	0,298
	35-44 yaş	13	32,5	26	65,0	1	2,5				32	35,2	48	52,7	11	12,1			
	45-54 yaş	7	22,6	17	54,8	7	22,6				22	45,8	19	39,6	7	14,6			
	>55 yaş	3	27,3	6	54,5	2	18,2				4	28,6	7	50,0	3	21,4			
12.Sorumluluk kaygıları	<34 yaş	24	36,9	30	46,2	11	16,9	7,244	6	0,299	17	25,0	32	47,1	19	27,9	9,412	6	0,152
	35-44 yaş	12	30,0	16	40,0	12	30,0				34	37,4	38	41,8	19	20,9			
	45-54 yaş	8	25,8	14	45,2	9	29,0				21	43,8	14	29,2	13	27,1			
	>55 yaş	1	9,1	8	72,7	2	18,2				8	57,1	3	21,4	3	21,4			
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	<34 yaş	38	58,5	21	32,3	6	9,2	2,518	6	0,866	35	51,5	24	35,3	9	13,2	7,971	6	0,240
	35-44 yaş	20	50,0	14	35,0	6	15,0				37	40,7	31	34,1	23	25,3			
	45-54 yaş	15	48,4	13	41,9	3	9,7				19	39,6	14	29,2	15	31,3			
	>55 yaş	6	54,5	3	27,3	2	18,2				4	28,6	7	50,0	3	21,4			
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	<34 yaş	22	33,8	34	52,3	9	13,8	14,345	6	0,026*	17	25,0	33	48,5	18	26,5	6,007	6	0,422
	35-44 yaş	15	37,5	25	62,5	0	0,0				25	27,5	37	40,7	29	31,9			
	45-54 yaş	10	32,3	12	38,7	9	29,0				11	22,9	18	37,5	19	39,6			
	>55 yaş	4	36,4	4	36,4	3	27,3				1	7,1	9	64,3	4	28,6			
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	<34 yaş	32	49,2	29	44,6	4	6,2	9,635	6	0,140	29	42,6	26	38,2	13	19,1	5,047	6	0,538
	35-44 yaş	18	45,0	20	50,0	2	5,0				37	40,7	46	50,5	8	8,8			
	45-54 yaş	11	35,5	15	48,4	5	16,1				20	41,7	22	45,8	6	12,5			
	>55 yaş	2	18,2	9	81,8	0	0,0				6	42,9	7	50,0	1	7,1			
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	<34 yaş	32	49,2	26	40,0	7	10,8	5,258	6	0,511	29	42,6	30	44,1	9	13,2	3,728	6	0,713
	35-44 yaş	16	40,0	20	50,0	4	10,0				42	46,2	44	48,4	5	5,5			
	45-54 yaş	15	48,4	12	38,7	4	12,9				24	50,0	19	39,6	5	10,4			
	>55 yaş	2	18,2	8	72,7	1	9,1				6	42,9	7	50,0	1	7,1			
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	<34 yaş	21	32,3	34	52,3	10	15,4	9,259	6	0,160	25	36,8	34	50,0	9	13,2	5,558	6	0,474
	35-44 yaş	13	32,5	23	57,5	4	10,0				32	35,2	48	52,7	11	12,1			
	45-54 yaş	8	25,8	12	38,7	11	35,5				21	43,8	18	37,5	9	18,8			
	>55 yaş	2	18,2	7	63,6	2	18,2				6	42,9	8	57,1	0	0,0			
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	<34 yaş	27	41,5	28	43,1	10	15,4	5,947	6	0,429	33	48,5	22	32,4	13	19,1	3,166	6	0,788
	35-44 yaş	15	37,5	19	47,5	6	15,0				46	50,5	33	36,3	12	13,2			
	45-54 yaş	11	35,5	10	32,3	10	32,0				21	43,8	19	39,6	8	16,7			
	>55 yaş	4	36,4	6	54,5	1	9,1				9	64,3	4	28,6	1	7,1			
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	<34 yaş	34	52,3	26	40,0	5	7,7	17,087	6	0,09	39	57,4	19	27,9	10	14,7	6,268	6	0,394
	35-44 yaş	20	50,0	18	45,0	2	5,0				40	44,0	35	38,5	16	17,6			
	45-54 yaş	6	19,4	18	58,1	7	22,6				28	58,3	11	22,9	9	18,8			

20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	>55 yaş	2	18,2	6	54,5	3	27,3	9,149	3	0,027*	7	50,0	6	42,9	1	7,1	7,446	6	0,282
	<34 yaş	57	87,7	8	12,3	-	-				42	61,8	22	32,5	4	5,9			
	35-44 yaş	35	87,5	5	12,5	-	-				44	48,4	35	38,5	12	13,2			
	45-54 yaş	20	64,5	11	35,5	-	-				31	64,6	14	29,2	3	6,3			
	>55 yaş	8	72,7	3	27,3	-	-				8	57,1	6	42,9	0	0,0			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre görüşlerinin karşılaştırılması

Eğitim kurumunun konumu		BEÖ						Test değer			SÖ						Test değer		
		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
		n	%	n	%	n	%				n	%	n	%	n	%			
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	İl merkezi	27	36,5	33	44,6	14	18,9	4,439	4	0,350	58	32,8	86	48,6	33	18,6	3,066	4	0,547
	İlçe merkezi	21	43,8	22	45,8	5	14				7	30,4	12	52,2	4	17,4			
	Kasaba/Köy	14	56,0	9	36,0	2	8,0				3	14,3	13	61,9	5	23,8			
2.Zümre desteğinin yetersizliği	İl merkezi	12	16,2	38	51,4	24	32,4	3,347	4	0,501	33	18,6	77	43,5	67	37,9	8,268	4	0,082
	İlçe merkezi	11	22,9	25	52,1	12	25,0				8	34,8	10	43,5	5	21,7			
	Kasaba/Köy	8	32,0	11	44,0	6	24,0				5	23,8	13	61,9	3	14,3			
3.Mali kaynak yetersizliği	İl merkezi	48	64,9	26	35,1	0	0,0	13,018	4	0,011*	102	57,6	55	31,1	20	11,3	19,204	4	0,001*
	İlçe merkezi	38	79,2	9	18,8	1	2,1				14	60,9	5	21,7	4	17,4			
	Kasaba/Köy	24	96,0	1	4,0	0	0,0				4	19,0	16	76,2	1	4,8			
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	İl merkezi	54	73,0	20	27,0	0	0,0	4,574	4	0,334	112	63,3	52	29,4	13	7,3	5,841	4	0,211
	İlçe merkezi	37	77,1	10	28,0	1	2,1				12	52,2	8	34,8	3	13,0			
	Kasaba/Köy	22	88,1	3	12,0	0	0,0				9	42,9	11	52,4	1	4,8			
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	İl merkezi	50	67,6	24	33,4	0	0,0	5,056	4	0,282	106	59,9	53	29,9	18	10,2	9,032	4	0,060
	İlçe merkezi	36	75,0	11	22,9	1	2,1				14	60,9	3	13,0	6	26,1			
	Kasaba/Köy	21	84,0	4	16,0	0	0,0				11	52,4	9	42,9	1	4,8			
6.Kalabalık sınıf mevcutları	İl merkezi	36	48,6	34	45,9	4	5,4	7,495	4	0,112	81	45,8	57	32,2	39	22,0	13,621	4	0,009*
	İlçe merkezi	25	52,1	20	41,7	3	6,3				15	65,2	6	26,1	2	8,7			
	Kasaba/Köy	18	72,0	4	16,0	3	12,0				8	38,1	13	61,9	0	0,0			
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	İl merkezi	24	32,4	41	55,4	9	12,2	2,716	4	0,606	45	25,4	85	48,0	47	26,6	3,202	4	0,515
	İlçe merkezi	17	35,4	22	45,8	9	18,8				7	30,4	8	34,8	8	34,8			
	Kasaba/Köy	7	28,0	12	48,0	6	24,0				7	33,3	11	52,4	3	14,3			
8.Derslerin kesintiye uğraması	İl merkezi	16	21,6	44	59,5	14	18,9	6,573	4	0,160	55	31,1	86	48,6	36	20,3	2,350	4	0,672
	İlçe merkezi	19	39,6	19	39,6	10	20,8				8	34,8	9	39,1	6	26,1			
	Kasaba/Köy	6	24,0	12	48,0	7	28,0				4	19,0	11	52,4	6	28,6			
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	İl merkezi	24	32,4	44	59,5	6	8,1	1,937	4	0,747	58	32,8	87	49,2	32	18,1	2,818	4	0,589
	İlçe merkezi	18	37,5	25	52,1	5	10,4				11	47,8	8	34,8	4	17,4			
	Kasaba/Köy	9	36,0	12	48,0	4	16,0				9	42,9	9	42,9	3	14,3			

10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	İl merkezi	14	18,9	44	59,5	16	21,6	4,209	4	0,378	52	29,4	93	52,5	32	18,1	2,625	4	0,622
	İlçe merkezi	15	31,3	28	58,3	5	10,4				9	39,1	11	47,8	3	13,0			
	Kasaba/Köy	5	20,0	15	60,0	5	20,0				5	23,8	10	47,6	6	28,6			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin çalıştığı eğitim kurumunun konumuna göre görüşlerinin karşılaştırılması

Eğitim kurumunun konumu	BEÖ							Test değer			SÖ						Test değer		
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok			X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
	n	%	n	%	n	%	n				%	n	%	n	%				
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	İl merkezi	15	20,3	47	63,5	12	16,2	17,25 2	4	0,002*	63	35,6	95	53,7	19	10,7	3,920	4	0,417
	İlçe merkezi	25	52,1	21	43,8	2	4,2				8	34,8	13	56,5	2	8,7			
	Kasaba/Köy	5	20,0	15	60,0	5	20,0				8	38,1	8	38,1	5	23,8			
12.Sorumluluk kaygıları	İl merkezi	17	23,0	40	54,1	17	23,0	8,814	4	0,066	68	38,4	71	40,1	38	21,5	11,165	4	0,025*
	İlçe merkezi	15	31,3	22	45,8	11	22,9				5	21,7	6	26,1	12	52,2			
	Kasaba/Köy	13	52,0	6	24,0	6	24,0				7	33,3	10	47,6	4	19,0			
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	İl merkezi	39	52,7	28	37,8	7	9,5	8,750	4	0,068	73	41,2	61	34,5	43	24,3	6,634	4	0,157
	İlçe merkezi	21	43,8	18	37,5	9	18,8				15	65,2	5	21,7	3	13,0			
	Kasaba/Köy	19	76,0	5	20,0	1	4,0				7	33,3	10	47,6	4	19,0			
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	İl merkezi	27	36,5	35	47,3	12	16,2	1,548	4	0,818	39	22,0	78	44,1	60	33,9	4,426	4	0,351
	İlçe merkezi	15	31,3	26	54,2	7	14,6				9	39,1	10	43,5	4	17,4			
	Kasaba/Köy	9	36,0	14	56,0	2	8,0				6	28,6	9	42,9	6	28,6			
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	İl merkezi	29	39,2	39	52,7	6	8,1	2,300	4	0,681	71	40,1	81	45,8	25	14,1	2,478	4	0,649
	İlçe merkezi	24	50,0	20	41,7	4	8,3				12	52,2	10	43,5	1	4,3			
	Kasaba/Köy	10	40,0	14	56,0	1	4,0				9	42,9	10	47,6	2	9,5			
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	İl merkezi	29	39,2	36	48,6	9	12,2	6,563	4	0,161	77	43,5	82	46,3	18	10,2	9,610	4	0,048*
	İlçe merkezi	28	58,3	17	35,4	3	6,3				16	69,6	5	21,7	2	8,7			
	Kasaba/Köy	8	32,0	13	52,0	4	16,0				3	38,1	13	61,9	0	0,0			
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	İl merkezi	19	25,7	41	55,4	14	18,9	5,068	4	0,280	67	37,9	88	49,7	22	12,4	2,736	4	0,603
	İlçe merkezi	20	41,7	20	41,7	8	16,7				11	47,8	8	34,8	4	17,4			
	Kasaba/Köy	5	20,0	15	60,0	5	20,0				6	28,6	12	57,1	3	14,3			
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	İl merkezi	26	35,1	31	41,9	17	23,0	4,657	4	0,324	86	48,6	68	38,4	23	13,0	13,256	4	0,010*
	İlçe merkezi	22	45,8	18	37,5	8	16,7				10	43,5	4	17,4	9	39,1			
	Kasaba/Köy	9	36,0	14	56,0	2	8,0				13	61,9	6	28,6	2	9,5			
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	İl merkezi	26	35,1	38	51,4	10	13,5	3,776	4	0,437	91	51,4	54	30,5	32	18,1	3,128	4	0,537
	İlçe merkezi	22	45,8	21	43,8	5	14,0				11	47,8	9	39,1	3	13,0			
	Kasaba/Köy	14	56,0	9	36,0	2	8,0				12	57,1	8	38,1	1	4,8			
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	İl merkezi	63	85,1	11	14,9	-	-	6,131	2	0,047*	107	60,5	58	32,8	12	6,8	30,025	4	0,000*
	İlçe merkezi	34	70,8	14	29,2	-	-				17	73,9	5	21,7	1	4,3			
	Kasaba/Köy	23	92,0	2	8,0	-	-				1	4,8	14	66,7	6	28,6			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin çalıştığı eğitim kurumuna göre görüşlerinin karşılaştırılması

Eğitim Kurumu		BEÖ						Test değer			SÖ						Test değer		
		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
		n	%	n	%	n	%				n	%	n	%	n	%			
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	Resmi	56	44,4	51	40,5	19	15,1	3,363	2	0,186	66	33,7	93	47,4	37	18,9	7,425	2	0,024*
	Özel	6	28,6	13	61,9	2	9,5				2	8,0	18	72,0	5	20,0			
2.Zümre desteğinin yetersizliği	Resmi	27	21,4	63	50,0	36	28,6	0,069	2	0,966	42	21,4	88	44,9	66	33,7	0,396	2	0,820
	Özel	4	19,0	11	52,4	6	28,6				4	16,0	12	48,0	9	36,0			
3.Mali kaynak yetersizliği	Resmi	102	81,0	23	18,3	1	0,8	18,589	2	0,000*	117	59,7	62	31,6	17	8,7	23,782	2	0,000*
	Özel	8	38,1	13	61,9	0	0,0				3	12,0	14	56,0	8	32,0			
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	Resmi	109	86,5	16	12,7	1	0,8	48,177	2	0,000*	132	67,3	55	28,1	9	4,6	45,350	2	0,000*
	Özel	4	19,0	17	81,0	0	0,0				1	4,0	16	64,0	8	32,0			
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	Resmi	104	82,5	21	16,7	1	0,8	44,033	2	0,000*	130	66,3	50	25,5	16	8,2	38,685	2	0,000*
	Özel	3	14,3	18	85,7	0	0,0				1	4,0	15	60,0	9	36,0			
6.Kalabalık sınıf mevcutları	Resmi	75	59,5	41	32,5	10	7,9	17,847	2	0,000*	100	51,0	58	29,6	38	19,4	18,026	2	0,000*
	Özel	4	19,0	17	81,0	0	0,0				4	16,0	18	72,0	3	12,0			
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	Resmi	45	35,7	61	48,4	20	15,9	3,818	2	0,148	56	28,6	86	43,9	54	27,0	7,134	2	0,028*
	Özel	3	14,3	14	66,7	4	19,0				3	12,0	18	72,0	4	16,0			
8.Derslerin kesintiye uğraması	Resmi	35	27,8	61	48,4	30	23,8	4,276	2	0,118	63	32,1	89	45,4	44	22,4	4,690	2	0,096
	Özel	6	28,6	14	66,7	1	4,8				4	16,0	17	68,0	4	16,0			
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	Resmi	50	39,7	63	50,0	13	10,3	10,505	2	0,005*	68	34,7	89	45,4	39	19,9	6,115	2	0,046*
	Özel	1	4,8	18	85,7	2	9,5				10	40,0	15	60,0	0	0,0			
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	Resmi	26	20,6	74	58,7	26	20,6	6,737	2	0,034*	55	28,1	100	51,0	41	20,9	7,222	2	0,027*
	Özel	8	38,1	13	61,9	0	0,0				11	44,0	14	56,0	0	0,0			
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	Resmi	40	31,7	68	54,0	18	14,3	2,605	2	0,272	73	37,2	99	50,5	24	12,2	2,720	2	0,257
	Özel	5	23,8	15	71,4	1	4,8				6	24,0	17	68,0	2	8,0			
12.Sorumluluk kaygıları	Resmi	45	35,7	52	41,3	29	23,0	12,250	2	0,002*	80	40,8	73	37,2	43	21,9	16,602	2	0,000*
	Özel	0	0,0	16	76,2	5	23,8				0	0,0	14	56,0	11	44,0			
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	Resmi	79	62,7	36	28,6	11	8,7	28,824	2	0,000*	86	43,9	65	32,2	45	23,0	1,163	2	0,559
	Özel	0	0,0	15	71,4	6	28,6				9	36,0	11	44,0	5	20,0			
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	Resmi	43	34,1	63	50,0	20	15,9	1,817	2	0,403	50	25,5	83	42,3	63	32,1	1,882	2	0,390
	Özel	8	38,1	12	57,1	1	4,8				4	16,0	14	56,0	7	28,0			
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	Resmi	57	45,2	61	48,4	8	6,3	2,958	2	0,228	85	43,4	88	44,9	23	11,7	2,698	2	0,259
	Özel	6	28,6	12	57,1	3	14,3				7	28,0	13	52,0	5	20,0			
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	Resmi	60	47,6	51	40,5	15	11,9	6,992	2	0,030*	94	48,0	85	43,4	17	8,7	3,559	2	0,169
	Özel	5	23,8	15	71,4	1	4,8				7	28,0	15	60,0	3	12,0			
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	Resmi	39	31,0	60	47,6	27	21,4	7,649	2	0,022*	74	37,8	60	47,6	27	21,4	0,061	2	0,970
	Özel	5	23,8	16	76,2	0	0,0				10	40,0	16	76,2	0	0,0			
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	Resmi	43	34,1	56	44,4	27	21,4	9,934	2	0,007*	94	48,0	70	35,7	32	16,3	1,738	2	0,419
	Özel	14	66,7	7	33,3	0	0,0				15	60,0	8	32,0	2	8,0			
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	Resmi	56	44,4	53	42,1	17	13,5	7,264	2	0,026*	105	53,0	59	30,1	32	16,3	3,539	2	0,170
	Özel	6	28,6	15	71,4	0	0,0				9	36,0	12	48,0	4	16,0			
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmesi	Resmi	102	81,0	24	19,0	-	-	0,272	1	0,602	114	58,2	64	32,7	18	9,2	3,861	2	0,145
	Özel	18	85,7	3	14,3	-	-				11	44,0	13	52,0	1	4,0			

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin çalıştığı eğitim kademesine göre görüşlerinin karşılaştırılması

Eğitim kademesi		BEÖ						Test değeri			SÖ						Test değeri		
		Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p
		n	%	n	%	n	%				n	%	n	%	n	%			
1.Vakit yetersizliği / yoğun eğitim programı	İlkokul	-	-	-	-	-	-	2,028	2	0,363	68	30,8	111	50,2	42	19,0	-	-	-
	Ortaokul	45	45,9	41	41,8	12	12,2				-	-	-	-	-	-			
	Lise	17	34,7	23	46,9	9	18,4				-	-	-	-	-	-			
2.Zümre desteğinin yetersizliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	8,609	2	0,014*	46	20,8	100	45,2	75	33,9	-	-	-
	Ortaokul	27	27,6	48	49,0	23	23,5				-	-	-	-	-				
	Lise	4	8,2	26	53,1	19	38,8				-	-	-	-	-				
3.Mali kaynak yetersizliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	2,791	2	0,248	120	54,3	76	34,4	25	11,3	-	-	-
	Ortaokul	76	77,6	22	22,4	0	0,0				-	-	-	-	-				
	Lise	34	69,4	14	28,6	1	2,0				-	-	-	-	-				
4.Tesislerin eksikliği veya yetersizliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	2,141	2	0,343	133	60,2	71	32,1	17	7,7	-	-	-
	Ortaokul	75	76,5	23	23,5	0	0,0				-	-	-	-	-				
	Lise	38	77,6	10	20,4	1	2,0				-	-	-	-	-				
5.Spor malzemeleri ve ekipmanların yetersizliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	3,604	2	0,165	131	59,3	65	29,4	25	11,3	-	-	-
	Ortaokul	75	76,5	23	23,5	0	0,0				-	-	-	-	-				
	Lise	32	65,3	16	32,7	1	2,0				-	-	-	-	-				
6.Kalabalık sınıf mevcutları	İlkokul	-	-	-	-	-	-	4,361	2	0,113	104	47,1	76	34,4	41	18,6	-	-	-
	Ortaokul	57	58,2	33	33,7	8	8,2				-	-	-	-	-				
	Lise	22	44,9	25	51,0	2	4,1				-	-	-	-	-				
7.Derslerin öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	İlkokul	-	-	-	-	-	-	1,384	2	0,501	59	26,7	104	47,1	58	26,2	-	-	-
	Ortaokul	31	31,6	53	54,1	14	14,3				-	-	-	-	-				
	Lise	17	34,7	22	44,9	10	20,4				-	-	-	-	-				
8.Derslerin kesintiye uğraması	İlkokul	-	-	-	-	-	-	0,708	2	0,702	67	30,3	106	48,0	48	21,7	-	-	-
	Ortaokul	29	29,6	50	51,0	19	19,4				-	-	-	-	-				
	Lise	12	24,5	25	51,0	12	24,5				-	-	-	-	-				
9.Spor salonu veya bahçede ders ortamının hazırlanması	İlkokul	-	-	-	-	-	-	7,912	2	0,019*	78	35,3	104	47,1	39	17,6	-	-	-
	Ortaokul	41	41,8	50	51,0	7	7,1				-	-	-	-	-				
	Lise	10	20,4	31	63,3	8	16,3				-	-	-	-	-				
10.Öğrenci davranışlarının yönetimi	İlkokul	-	-	-	-	-	-	3,244	2	0,197	66	29,9	114	51,6	41	18,6	-	-	-
	Ortaokul	25	25,5	53	54,1	20	20,4				-	-	-	-	-				
	Lise	9	18,4	34	69,4	6	12,2				-	-	-	-	-				

Gruplandırılmış verilerde BEÖ ve SÖ'nin çalıştığı eğitim kademesine göre görüşlerinin karşılaştırılması

Eğitim kademesi	BEÖ						Test değeri			SÖ						Test değeri			
	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	Bariyer Yüksek		Bariyer Biraz		Bariyer Yok		X2	sd	p	
	n	%	n	%	n	%				n	%	n	%	n	%				
11.Farklı beceri seviyelerinin yönetimi	İlkokul	-	-	-	-	-	-	0,527	2	0,768	79	35,7	116	52,5	26	11,8	-	-	-
	Ortaokul	29	29,6	55	56,1	14	14,3				-	-	-	-	-	-			
	Lise	16	32,7	28	57,1	5	10,2				-	-	-	-	-	-			
12.Sorumluluk kaygıları	İlkokul	-	-	-	-	-	-	3,801	2	0,149	80	36,2	87	39,4	54	24,4	-	-	-
	Ortaokul	35	35,7	41	41,8	22	22,4				-	-	-	-	-				
	Lise	10	20,4	27	55,1	12	24,5				-	-	-	-	-				
13.Okul müdürünün ya da okul yönetiminin desteğinin eksikliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	2,864	2	0,239	95	43,0	76	34,4	50	22,6	-	-	-
	Ortaokul	57	58,2	32	32,7	9	9,2				-	-	-	-	-				
	Lise	22	44,9	19	38,8	8	16,3				-	-	-	-	-				
14.Meslektaşlar arasındaki ilişkiler	İlkokul	-	-	-	-	-	-	10,891	2	0,004*	54	24,4	97	43,9	70	31,7	-	-	-
	Ortaokul	40	40,8	50	51,0	8	8,2				-	-	-	-	-				
	Lise	11	22,4	25	51,0	13	26,5				-	-	-	-	-				
15.Standart temelli spor becerilere yönelik derslerin eksikliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	1,653	2	0,437	92	41,6	101	45,7	28	12,7	-	-	-
	Ortaokul	45	45,9	45	45,9	8	8,2				-	-	-	-	-				
	Lise	18	36,7	28	57,1	3	6,1				-	-	-	-	-				
16.Standart temelli fitness becerilerine yönelik derslerin eksikliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	3,104	2	0,212	101	45,7	100	45,2	20	9,0	-	-	-
	Ortaokul	39	39,8	46	46,9	13	13,3				-	-	-	-	-				
	Lise	26	53,1	20	40,8	3	6,1				-	-	-	-	-				
17.Standartları yapılmış ölçme- değerlendirme araçlarının eksikliği	İlkokul	-	-	-	-	-	-	0,219	2	0,896	84	38,0	108	48,9	29	13,1	-	-	-
	Ortaokul	30	30,6	51	52,0	17	17,3				-	-	-	-	-				
	Lise	14	28,6	25	51,0	10	20,4				-	-	-	-	-				
18.Kıyafet değişimi için ders süresinin kullanımı	İlkokul	-	-	-	-	-	-	1,865	2	0,394	109	49,3	78	35,3	34	15,4	-	-	-
	Ortaokul	39	39,8	44	44,9	15	15,3				-	-	-	-	-				
	Lise	18	36,7	19	38,8	12	24,5				-	-	-	-	-				
19.Alanında uzman beden eğitimi öğretmenin azlığı	İlkokul	-	-	-	-	-	-	3,487	2	0,175	114	51,6	71	32,1	36	16,3	-	-	-
	Ortaokul	44	44,9	46	46,9	8	8,2				-	-	-	-	-				
	Lise	18	36,7	22	44,9	9	18,4				-	-	-	-	-				
20. Diğer derslere kıyasla gereken önemin verilmemesi	İlkokul	-	-	-	-	-	-	1,838	2	0,175	125	56,6	77	34,8	19	8,6	-	-	-
	Ortaokul	83	84,7	15	15,3	-	-				-	-	-	-	-				
	Lise	37	75,5	22	24,5	-	-0				-	-	-	-	-				

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Uğur	Uyruğu	T.C.
Soyadı	Yılmaz	Tel No	554 250 1770
Doğum Tarihi	08.02.1989	E-Posta	uguuryilmaz@hotmail.com

Eğitim Bilgileri

	Mezun Olduğu Kurum	Mezuniyet Yılı
Lise	75. Yıl Cumhuriyet Lisesi	2006
Lisans	Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği	2011
Yüksek Lisans		
Doktora		

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (Yıl-Yıl)
Öğretmen	Kumköy Ortaokulu Aksu/Antalya	2012-2016
Öğretmen	Battalgazi Ortaokulu Sultanbeyli/Istanbul	2016-Halen

Yabancı Dilleri	Sınav Türü	Puanı
İngilizce	YÖKDİL	42